

GRACOMM

Kupując dowolny komputer GRACOMM, za drukarkę zapłacisz o 150 zł mniej...

Przykładowa konfiguracja
Intel CELERON 300, 3.2GB HD, 32MB RAM - 1792 - 21 netto

PREMIERA W KWIDZYŃNIE !!!

Dni otwarte 12-13 grudnia
sobota - niedziela 9.00-14.00

Salon samochodowy
VOLANT
Kwidzyn ul. Polna 1 tel. 279 58 28

FIAT
MULTIPLA
200350

nie czekaj aż Cię inni wyprzedzą...

279-58-09
GRACOMM. A TAKŻE DOSTARCZYMY
INTERNET
www.kwidzyn.top.pl

BDX
!!! UWAGA !!!
TELEKARTY SIMPLUS
TERAZ RÓWNIEŻ
W WYBRANYCH PUNKTACH
NA TERENIE KWIDZYŃNA
I PRABUT
ORAZ NA STACJACH
BENZYNOWYCH

KURIER
DZIENNIK
TYGODNIK
Kwidzyński

ROZSAK
AUTORYZOWANY DEALER
PROMOCJA
era
GSM
KWIDZYN UL. TARGOWA 28
tel./fax (0-58) 279 32 45

KWIDZYN, SUSZ, SADLINKI, GARDEJA, PRABUTY, KISIELICE, RYJEWO

ROK VII • NR50/388 • TEL./FAX 279-40-63, TEL. 279-22-64, 279-30-59 • 10.12.1998 R • ISSN 1232-0099 • NAKŁAD 8000 • INDEKS 324965 • CENA 1,10 zł

Salony Meblowe SYNAK
Kwidzyn, ul. Toruńska (055) 279-50-38, 279-50-39

ZNIKNĄŁ TIR Z TELEWIZORAMI

Kierowca odnaleziony w Szczecinie
Policja w Kwidzynie poszukiwała zaginionego samochodu ciężarowego „Scania” z ładunkiem telewizorów marki Philips. Pojazd wraz z kierowcą zaginął na trasie Kwidzyn - Świecie.

Kierowca po załadowaniu telewizorów w zakładach Philipsa wyruszył z Kwidzyna późnym wieczorem 1 grudnia. Ostatnia informacja od kierowcy o tym, że znajduje się na wysokości Świecia, dotarła trzydzieści minut po północy. Policja rozpoczęła poszukiwania kierowcy oraz pojazdu podejrzewając, że samochód z ładunkiem mógł zostać uprowadzony w rejonie Kwidzyna. Kierowca odnalazł się następnego dnia około południa w Szczecinie. Z pierwszych ustaleń wynikało, że zaparkował samochód i udał się do domu. Po wjeździe z domu na parking stwierdził, że ciężarówka wraz z ładunkiem około 500 telewizorów zniknęła. Niewyjaśniona pozostała sprawa braku kontaktu z ciężarówką na trasie Świecie - Szczecin. Ostatecznie pustą scanię odnalaziono niedaleko Szczecina.

Wartość samochodu wraz z ładunkiem oszacowano na około 500 tys. zł. J.K.

DPS ze świąteczną wizytą

Przedstawiciele Domu Pomocy Społecznej w Kwidzynie przebywali w Cella na dorocznym świątecznym jarmarku.

Podczas jarmarku na sprzedaż wystawiane są wyroby osób pracujących w warsztatach terapii zajęciowej. Sprzedawano wyroby wikliniarskie oraz ceramiczne. Uzyskane w ten sposób pieniądze zasilają budżet DPS. To już kolejny wyjazd na jarmark na zaproszenie władz dolnosaksońskiego miasta Celle, miasta partnerskiego Kwidzyna. Współpraca pomiędzy miastami układa się bardzo dobrze, co zaowocowało wieloma kontaktami. Świąteczny jarmark w Celle należy do tradycyjnych imprez odbywających się przed Bożym Narodzeniem - od 5 do 6 grudnia. Delegacja DPS przebywała w Cella od 3 do 7 grudnia. Wkrótce szczegółowo poinformujemy o przebiegu tej świątecznej wizyty. J.K.

Samorządowe zarobki ILE ZARABIA BURMISTRZ KWIDZYŃNA ?

Burmistrz Kwidzyna otrzymuje pensję w wysokości, którą określa uchwalony przez Radę Miejską regulamin. Wynagrodzenie przyznawane jest według przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Burmistrz otrzymuje pensję w wysokości 500% przeciętnego wynagrodzenia, natomiast jego zastępcy w wysokości 400%. Do tego dochodzą dodatki za wysługę lat i funkcyjne.

W grudniu tego roku pobory burmistrza Andrzeja Krzysztofiaka wynoszą 59 13,90 zł brutto. Jego zastępcy otrzymują pensje w wysokości 5322,50 zł brutto. Taką samą pensję, jak zastępcy burmistrza otrzymuje asystent burmistrza, etatowy członek Zarządu Miasta, Wojciech Weryk.

Przeciwko wynagrodzeniu w takiej wysokości zaprotestował radny, Marek Sidor, który uznał, że wynagrodzenie asystenta nie powinno być zrównane z zarobkami zastępców. Stanowisko asystenta określił, jako zakamuflowaną funkcję wiceburmistrza. Nie zgodził się z takim stanowiskiem burmistrza, Andrzej Krzysztofiak, który stwierdził między innymi, że nie o nazwę stanowiska chodzi, ale o zakres obowiązków i odpowiedzialność. Według burmistrza asystent pełni istotną rolę, związaną chociażby z utrzymywaniem kontaktów z mieszkańcami partnerskimi oraz promocją miasta. cd. na str. 9

KOMU DODATEK MIESZKANIOWY?

Nie wiadomo jeszcze, czy po reformie administracyjnej kraju zmieniają się zasady przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przedstawiamy zatem dotychczasowe reguły, które obowiązują przy przyznawaniu tych dodatków.

O dodatek mieszkaniowy mogą ubiegać się mieszkańcy lokali komunalnych, społecznych, spółdzielczych, zakładowych oraz domków jednorodzinnych. Na takich samych zasadach o dodatek mogą się ubiegać osoby eksmitowane do lokalu zastępczego, do czasu otrzymania lokalu социального. cd. na str. 10

Oszust domokrażka

Młody mężczyzna pojawiał się w ubiegłym tygodniu w różnych instytucjach i siedzibach firm. Zbiierał pieniądze na przeprowadzenie operacji raka płuc u 14-letniego chłopca.

str.3

Gardeja - wojna o wójta

Jeden z zapisów uchwały podjętej przez radnych Gardeji głosił, że kandydat pragnący zostać wójtem w Gardeji winien mieszkać na terenie powiatu kwidzyńskiego. Już wówczas niektórzy radni byli przeciwni takiemu zapisowi. str.6

Gdyby kózka nie skalała...

Zimowa pora sprzyja upadkom na śliskich chodnikach, których w Kwidzynie nie brakuje. Szczególnie narażone na stracenie równowagi są osoby starsze oraz dzieci. str.3

Dla kogo peltarda?

Zbliżający się sylwester tradycyjnie będzie nocą pełną wielu niezapomnianych wrażeń. Niezapomnianych, niezawszę oznaczających jednak przyjemnych... str.3

Firma J. Ceglowski
OPONY DO SAMOCHODÓW OSOBOWYCH, DOSTAWCZYCH, CIĘŻAROWYCH I POJAZDÓW PRZEMYSŁOWYCH

OPONY ZIMOWE
DO KOŃCA LISTOPADA
RABAT 7%

KWIDZYN
ul. Młynarska 4,
tel. (055) 279-73-63,
279 03 33
090 52 46 93

Ul. Toruńska 36
tel. 279 21 11 www.7

Przedsiębiorstwo **Auto Van s.c.**

SZYBY SAMOCHODOWE, CZĘŚCI ZAMIENNE

10% RABATU NA: UKŁADY WYDECHOWE AMORTYZATORY MONROE SENSATRACK

Po co jeździć 100 km - u nas kupisz w cenach Trójmiejskich firm:
AUTO PARTNER, AUTO EURO, FOTA, AKRA, LUCAS

82-500 Kwidzyn, ul. Kościuszki 49A (naprzeciw Komendy Rejonowej Policji) tel. 279 58 60, tel./fax (055) 279-33-13
Zapraszamy do współpracy warsztaty.
WYSOKIE RABATY! 200355

LUNAR okna PCV

82-500 Kwidzyn, ul. Żwirowa 10, tel. 279-63-31 279-00-58

bramy garażowe
drzwi i bramy z asystem
położ UNIMA
-rolety, żaluzje

drzwi antywłamaniowe GERDA
drzwi PORTA
podłogi szwedzkie
okna drewnoklejone DANLUX

AUTOALARMY
ZNAKOWANIE POJAZDÓW
AUTORYZOWANY SERWIS

Kwidzyn, ul. 15 sierpnia 25
ul. 15 sierpnia 22
tel. 279 515, 9 802 87 80 1

TELE PROMOCJA!

MACIEJ MIKOŁAJCZEWSKI
82-500 KWIDZYN
UL. TĘCZOWA 1C
TEL. FAX 055-2795327
TEL. KOM. 0601-630481
www.kwidzyn.com.pl

399,-
ZŁOTYCH BEZ VAT

399,-
ZŁOTYCH BEZ VAT

199,-
ZŁOTYCH BEZ VAT

Panasonic G-520

Trzymaj rękę na Plusie

W ramach promocji sieć GSM moze nabyci karte aktywacja wraz z telefonem:
- Nokia 5110 w cenie 399 zł netto
- Panasonic G-520 w cenie 399 zł netto
- Motorola 650 w cenie 199 zł netto

Ta oferta brzmi pięknie!

ROZSAK autoryzowany dealer

Ericsson 768
Z aktywacją i zestawem słuchawkowym

390 PLN

Do telefonu dołączamy moc zyczeń i koleży prosto z płyty CD
Twoja ora

Kwidzyn, ul. Targowa 26
tel. (055) 279 32 45

Telefony posiadają Mikrodzięk GSM Lock

era GSM

CO MOŻNA ODLICZYĆ (CZ. VI)

Już za niespełną miesiąc będziemy musieli rozliczyć się z Urzędem Skarbowym ze swoich dochodów. W rozliczeniach bardzo ważne jest poprawne korzystanie z ulg i odliczeń podatkowych. Co tydzień omawiamy kilka z nich.

ODPŁATNE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE

Odliczenie do podatku podlegają odpłatne świadczenia zdrowotne, wymienione w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej - udziela się przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, działające na zasadach określonych w tych przepisach, a także przez lekarzy i lekarzy dentyistów, prowadzących praktykę indywidualną, zgodnie z przepisami o zawodzie lekarza lub o wykonywaniu praktyki dentystrycznej. Wydatki te dotyczą podatnika, jego małżonki oraz dzieci własnych i przysposobionych, jeżeli małżonka lub dziecko nie uzyskały w roku podatkowym dochodów, z wyjątkiem dochodów wolnych od podatku dochodowego. Powyższe wydatki ustala się na podstawie faktury lub rachunku, wystawianych przez zakład lub lekarza, zawierających między innymi imię, nazwisko i adres osoby korzystającej ze świadczenia zdrowotnego, tj. podatnika, jego małżonki lub dziecka. Wysokość odliczeń z tego tytułu wynosi 19 procent poniesionych wydatków, nie więcej jednak niż 252,52 zł. Jeżeli każdy z małżonków osiąga dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym, limit odliczeń przysługuje odrębnie każdemu z małżonków.

W ramach limitu przysługującego małżonkom wydatki poniesione na rzecz dzieci własnych i przysposobionych odlicza się od podatku jednego z małżonków lub od podatku obojga, w proporcji określonej przez nich w zeznaniach rocznych. Wydatki muszą być udokumentowane fakturą lub rachunkiem wystawionym przez niepubliczny zakład opieki zdrowotnej lub lekarza prowadzącego prywatną praktykę. Rachunek (faktura) powinien zawierać między innymi imię i nazwisko osoby korzystającej ze świadczenia zdrowotnego (podatnika, małżonka lub dziecka).

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE PODATNIKA I OSÓB Z NIM WSPÓLPRACUJĄCYCH

Dyżury Prezydium Rady Miejskiej w Kwidzynie czwartek, godz. 15.00-16.00
10 grudnia
Józef Łukasiak - zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej
17 grudnia
Wiesław Wosiak - zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej
Dyżury radnych Rady Miejskiej w Kwidzynie środa, godz. 15.00-16.00
16 grudnia
Lech Kwiatkowski
Józef Zarczyński

Osoby prowadzące działalność gospodarczą, podlegające z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu, uprawione są do odliczenia składek na to ubezpieczenie. Składki te podlegają odliczeniu od dochodu, o ile nie zostały wcześniej zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Odliczenie obejmuje zarówno składki na ubezpieczenie społeczne podatnika, jak również osób z nim współpracujących, tj. między innymi członków rodziny podatnika oraz innych osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z podatnikiem. Dokumentem potwierdzającym poniesienie tych wydatków są dowody wpłat, w tym książeczki wpłat składek na ubezpieczenie społeczne, zakładane indywidualnie dla każdej ubezpieczonej osoby. Kwota przysługującego odliczenia to kwota faktycznie poniesionego wydatku.

SKŁADKI NA RZECZ ORGANIZACJI, DO KTÓRYCH PRZYNALEŻNOŚĆ PODATNIKA JEST OBOWIĄZKOWA

Odliczenie to dotyczy jedynie osób objętych obowiązkiem zrzeszenia się w organizacjach zawodowych takich jak Izba Lekarska czy Rada Adwokacka. Obowiązek taki dotyczy między innymi: lekarzy, pielęgniarek, adwokatów, radców prawnych, aptekarzy. Wydatki z tego tytułu podlegają odliczeniu w wysokości faktycznie poniesionej, o ile nie zostały wcześniej zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Również to odliczenie musi zostać udokumentowane dowodem poniesienia wydatku.

DAROWIZNY

W roku 1998, podobnie jak w 1997 odliczeniu od dochodu nie podlegają darowizny poniesione na rzecz osób fizycznych. Nie można również odliczyć darowizna rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, prowadzących działalność gospodarczą, polegającą na wytworzeniu wyrobów przemysłu elektronicznego, paliwowego, tytoniowego, sportowego, winiarskiego,

piwowarskiego a także pozostałych wyrobów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,5 procent oraz wyrobów z metali szlachetnych albo z udziałem tych metali lub handlu tymi wyrobami. Odliczeniu podlegają natomiast darowizny:

- na cele naukowe, naukowo techniczne, oświatowe, oświatowo - wychowawcze, kulturalne, kultury fizycznej i sportu, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów, a także wspierania inicjatyw społecznych w zakresie budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę
- łącznie do wysokości dochodu nie przekraczającej 15 procent dochodu,
- na cele kultury religijnej i na działalność charytatywno - opiekuńczą, bezinteresowną, obojętną, obrony narodowej, ochrony środowiska, dobroczynną a także na cele związane z budownictwem mieszkaniowym dla samorządu terytorialnego i na budowę strażnic jednostek ochrony przeciwpożarowej, w rozumieniu przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz ich wyposażenie i utrzymywanie - łącznie do wysokości nie przekraczającej 10 procent dochodu. Łączna kwota odliczeń z tytułu w. darowizn nie może przekroczyć 15 procent dochodu lub przychodu opodatkowanego zryczałtowanym podatkiem dochodowym od przychodów ewidencjonowanych. Wysokość wydatków z powyższego tytułu ustala się na podstawie dokumentów w stwierdzających ich poniesienie, czyli umowy darowizny sporządzonej co najmniej w formie pisemnej.

WYDATKI NASPŁATNE ZADŁUŻENIA Z TYTUŁU ZACIĄGNIĘTYCH PRZEZ SPÓŁDZIELNIĘ MIESZKANIOWĄ DO 31 MAJA 1992 ROKU KREDYTÓW NA BUDOWNICTWO MIE-

szkaniowe

Zasady wykonywania tego odliczenia od dochodu określone zostały w przepisach art. 3 ustawy z dnia 21 lipca 1996 roku o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. nr 137, poz. 638). Podatnicy, którzy spłacają zadłużenia z tytułu zaciągniętych przez spółdzielnię mieszkaniową do 31 maja 1992 roku kredytów na budownictwo mieszkaniowe, uprawieni są do odliczenia tych wydatków od dochodu w latach 1997-1999. Wydatki nie znajdujące pokrycia w rocznym dochodzie podatnika podlegają odliczeniu od dochodu osiągniętych w następnych latach, aż do całkowitego ich odliczenia w granicach przysługujących limitów.

W tym roku mieliśmy już duże mrozy, nie wyrządziły one jednak większych szkód.

Mróz dał się jedynie we znaki kwidzyńskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji. Stał się on przyczyną trzech awarii. Pękły rury wodne na ulicach Kamiennej, Odrowskiego i Broniewskiego. Jak powiedziano nam w PWIK, są to typowe promieniowe pęknięcia średniej wielkości. Awarie są usuwane na bieżąco.

SKANOWANE

W 1998 roku maksymalna łączna kwota dokonanych odliczeń z tego tytułu wynosi 19 285 zł. Odliczenie, podobnie jak inne odliczenia budowlane, dotyczy wydatków poniesionych łącznie przez oboje małżonków. Dokumentem potwierdzającym poniesienie tych wydatków jest zaświadczenie wystawione przez spółdzielnię mieszkaniową o wysokości spłat wniesionych w poszczególnych latach. Jeżeli powyższe wydatki nie znajdują pokrycia w dochodzie podatnika, podlegają one odliczeniu od dochodów osiągniętych w latach następnych, aż do całkowitego ich odliczenia w granicach przysługujących limitów.

Piszcząco w Kwidzynie

Już po raz dziesiąty kwidzyńscy harcerze uczestniczyli w „Antyfestiwalu Piszcząco”. Impreza odbyła się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego 26 listopada.

Tegoroczny „Piszcząco” zgromadził 160 osób. Spośród 15 wykonawców publiczności, która ma na tym festiwalu decydujący głos, najbardziej przypadła do gustu formacja „Dziupla”, złożona z harcerzy kwidzyńskiej I drużyny. „Piszcząco” daje możliwość zaprezentowania się na scenie każdemu członkowi harcerskiej braci. To festiwal dla tych, którzy bez względu na talent lub jego brak, pragną zaśpiewać przed publicznością. Wykonawcy śpiewają sami dla siebie. Publiczność nie ocenia konkursu artystycznego, po prostu spontanicznie wybiera najlepszego wykonawcę. „Piszcząco” pozwala również na wykonanie dowolnego utworu, repertuar nie podlega żadnym ograniczeniom (wszystko jednak w granicach zdrowego rozsądku, jak na harcerzy przystało). Antyfestiwal jest imprezą lokalną, w przeciwieństwie do „Szalamaj”. Ten ostatni festiwal ma wymiar bardziej artystyczny. „Szalamaj '99” zaplanowano na 5-7 marca.

Organizatorzy serdecznie dziękują dyrektorowi i LO za bezpłatne udostępnienie ulgi, dzięki czemu „Piszcząco” mogła zgromadzić tak liczne grono.

PEKAJĄ RURY

W tym roku mieliśmy już duże mrozy, nie wyrządziły one jednak większych szkód. Mróz dał się jedynie we znaki kwidzyńskiemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji. Stał się on przyczyną trzech awarii. Pękły rury wodne na ulicach Kamiennej, Odrowskiego i Broniewskiego. Jak powiedziano nam w PWIK, są to typowe promieniowe pęknięcia średniej wielkości. Awarie są usuwane na bieżąco.

KRONIKA POLICYJNA

Przylapany na kradzieży

26 listopada na ul. Fredry w Kwidzynie policjanci zatrzymali na gorącym uczynku 19-letniego Piotra K., który włamał się do kiosku i ukradł sześć toczek zębów. Skradzione mienie odzyskano. Do kiosku przy ul. Fredry włamał się ponownie 29 listopada.

Kradzieże pod napięciem

27 listopada w Kwidzynie Miłosnej ukradziono 2200 m napowietrznej linii energetycznej. Podobnej kradzieży dokonano 29 listopada w Liczu. Skradziono 1500 m linii napowietrznej, 1300 m takiej linii ukradziono 29 listopada w Gardci. Wszystkich kradzieży dokonano w czasie, gdy liniami energetycznymi przesyłany był prąd.

Włamywacz ujęty

27 listopada w Suszu policja zatrzymała 35-letniego Antoniego K. Antoni K. to jeden ze sprawców kradzieży z włamaniem do sklepu spożywczo-przemysłowego, z którego ukradziono papierosy, piwo i słoje z ołajnej wartości 3000 zł. Część skradzionego mienia odzyskano.

Usiłował się włamać

27 grudnia w Prabutach policjanci zatrzymali na gorącym uczynku 16-letniego Marka K., który usiłował włamać się do sklepu GS „SCH”.

Ukradli buty

27 listopada na ul. Stowiarskiej w Kwidzynie włamał się do sklepu obuwicznego. Skradziono obuwie zimowe o wartości około 1300 zł.

Złodziej w księgarni

27 listopada na ul. Chopina w Kwidzynie policjanci zatrzymali na gorącym uczynku 22-letniego Jarosława P., który włamał się do księgarni.

Złodziej w mieszkaniu

28 listopada włamał się do mieszkania przy ul. Konarskiego w Kwidzynie. Skradziono między innymi sprzęt RTV, radiododawczacz samochodowy oraz aparat fotograficzny Pentax. Wartość skradzionych rzeczy oszacowano na około 4300 zł.

Napadali i okradali

30 listopada na ul. Połomskiego w Kwidzynie, około godziny 22.45, dwóch nieznanych sprawców po uderzeniu w głowę i przewróceniu 20-letniej Karoliny H. ukradło jej torbę, w której znajdowało się około 600 zł.

Sprostowanie

W kronice policyjnej zamieszczonej w numerze 49/387 „Kuriera Kwidzyńskiego” znalazła się nieprawdziwa informacja. Zatrzymana ul. Kamiennej włamywacz to bracia Sławomir R. oraz Mirosław R., a nie Robert R. jak podaliśmy. Błąd powstał w trakcie przenoszenia danych do policyjnego komputera.

W imieniu Komendy Rejonowej policji w Kwidzynie zainteresowanego przepraszamy.

Redakcja

STRAŻ POŻARNA

30 listopada wybuchł pożar na wysypisku śmieci w Bądkach. Stratnie zanotowano. Przypuszczalnie przyczyną pożaru było podpalenie.

2 grudnia zapalił się sadze w kominie budynku Szkoły Podstawowej w Bądkach. Pożar zgłoszono o godz. 7.50. Strat nie zanotowano.

URZĄD STANU CYWILNEGO

Urodzenia: ogółem zarejestrowano 28 dzieci, w tym 14 dziewczynek i 14 chłopców.
Śluby: udzielono 1 ślubu cywilnego.
Zarejestrowano 1 ślub kościelny.
Zmarli:

Julia Skorupska
Jan Tryc
Jakub Wąsik
Zbigniew Masłowski
Józef Korczyk
Bronisław Maziuk
Zofia Kopycińska
Ksawery Kulczyk

o HISZPAŃSKA GLAZURA I TERAKOTA
o CERAMIKA I ARMATURA ŁAZIENKOWA
o GRESY I PŁYTKI MROZODOPNE
o KLEJE I FUGI ATLAS I CERESIT
o RYBYNY PCV NICOLL
o MEBLE DO ŁAZIENEK
o DRABINY ALUMINIOWE
o OKNA PCV FORBO

hurl - detal

IMPORTER I DEALER POLSKICH PRODUCENTÓW
Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22, tel./fax 055 279 62 39, 279 26 94.

R E K L A M A

Autoryzowany Zakład „AUTO SYSTEM”
AUTOALARMY
IMMOBILISERY
BLOKADY SKRZYŃ BIEGÓW
BLOKADY ANTYPORWANIOWE
CENTRALNE ZAMKI
ELEKTRYCZNE SZYBY
ZNAKOWANIE POJAZDÓW
MONTAŻ RADIOODHARZACZY, CD, ZESTAWÓW GŁOSNOMÓWIACZYCH

MAGNETYZERY
RABATY, ATESTY, GWARANCJA - do 36 miesięcy

Kwidzyn - Marza, ul. Długo 39 A
tel. (055) 279-72-82, 0 601 684 011.
Zapraszamy: pn-pt od 15.30 do 20.00

tubiński ZEGARKI, ZAPALNICZKI
NAJWIĘKSZY WYBÓR
Kwidzyn, ul. Bratrstwa Narodów 53
tel. 279 56 56

„G&C”
NIERUCHOMOŚCI
HANDEL-ZAMIANA-OBROT
POŚREDNICTWO PRZY ZAWIERANIU UMÓW KREDYTOWYCH NA ZAKUP NIERUCHOMOŚCI
82-500 Kwidzyn, ul. Chopina 21
tel./fax (055) 279-40-32, 279-49-65

Sklep EFEKT
Kwidzyn, ul. Targowa 10, tel. 055 279-33-52

RADIA SAMOCHODOWE
KAMERY WIDEO
MAGNETOWIDY
TELEWIZORY
WIĘZE

Autoryzowany przedstawiciel "SONY"

ARTYKUŁY PAPIERNICZE
KOMPLEKSOWE ZAOPATRZENIE BIUR

HERMES S.C.
Elbląg, ul. Traugutta 48
tel./fax (055) 234 04 58

R E K L A M A

Przedsiębiorstwo Prywatne
Elżbieta Kępczowska
82-500 Kwidzyn, ul. Owcza 37
tel. (055) 279-48-48, tel. kom. 0602 733 387

USŁUGI TRANSPORTOWO-SPRZĘTOWE

ROBOTY ZIEMNE
samochodami ciężarowymi marki Kamaz (wywrotki skrzyniowe z przyczepą, 20-tonowe) oraz FADROMA L-200

Przewożą materiały w sypkich: **zwir, węgiel, piasek, zboża i inne**

Oszust domokrażca

Młody mężczyzna pojawiał się w ubiegłym tygodniu w różnych instytucjach i siedzibach firm. Zbierał pieniądze na przeprowadzenie operacji raka płuc u chorego 14-letniego chłopca.

SERDECZNIE PRZEPRASZAMY ZA ZAJŚCIE W WASZYCH DOMACH.
Zbieram pieniądze na operację raka płuc dla 14-letniego dziecka
POTRZEBUJE 40 MILIONÓW
NIECH BÓG WAM WYNAGRODZI POMOC.
UNIWERSYTET JAGIELONSKI
COLEGIUM MEDICINUM
PAŃSTWOWY SZPITAL KLINICZNY
KLINIKA ONKOLOGII - PRZYCHODNIA
PRZY KLINICE NA BRASOW BANK
CONT NR 4751-7104080
PRZYCHODNIA PRZYKLINICZNA
UL. KOPERNIKA 10
KRAKÓW

Takim zaświadczeniem posługiwała się osoba próbująca wyludzić pieniądze

Operacja miała być przeprowadzona w klinice onkologicznej w Krakowie. Po sprawdzeniu okazało się, że lekarz, który miał rzekomo zajmować się tym przypadkiem, zmarł dwa lata temu.

Oszust tłumaczył, że potrzebuje 40 mln starych złotych. Przedstawił nawet odpowiednie zaświadczenie. Jednak było ono fałszywe. Dla uwiarygodnienia swojej opowieści człowiek ów, prawdo-

podobnie narodowości rumuńskiej, podawał numery telefonów Państwowego Szpitala Klinicznego w Krakowie. Trudno powiedzieć, ile osób dało się nabrać.

Informację o oszuście domokrażcy otrzymałmy od Czytelników, którzy nie dali się oszukać. Ostrzegamy zatem: oszuści wymyślają najróżniejsze rzeczy, aby przekonać nas do dania kilku złotych. Najgorzej jest to, że zerują na naszych uczuciach i naszej solidarności z osobami chorymi i cierpiącymi, którzy nie stać na drogą operację. Zanim jednak damy komukolwiek pieniądze, upewnijmy się, że trafią one w dobre ręce. I jeszcze jedno. Sprawy dotyczące przeprowadzania różnych skomplikowanych operacji pilotaż różnie instytucje. W Kwidzynie jest to najczęściej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. **J.K.**

NAPISALIDONAS Umiała kochać ludzi

Irena KUFEL, z domu Armatys, urodziła się 14 maja 1920 r. w Turce nad Stryjem. Tam w latach 1936-38 uczęszczała do koedukacyjnego gimnazjum.

W latach 1938-39 uczęszczała w Państwowym Pedagogium im. Konarskiego w Warszawie na wydziale humanistycznym. W latach 1938-40 studiowała w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Łowiczu, a następnie uczyła w szkole podstawowej i lasajach (pow. Turka nad Stryjem).

Od lutego do sierpnia 1946 r. prowadziła prelekcje na kursie dla wychowawczyń przedszkoli, organizowanym przez Wydział Oświaty w Kwidzynie. Należała do grona pierwszych organizatorów oświaty w naszym mieście. 1 lutego 1947 r. podjęła pracę nauczyciela polonisty w Szkole Podstawowej Nr 5, w której pracowała do emerytury. W 1966 r. ukończyła Studium Nauczycielskie w Gdańsku. Duża wiedza i doświadczenie spowodowały, że władze zaproponowały Jej funkcję kierownika Ogniska Powiatowego Ośrodka Metodycznego w Kwidzynie.

Irena Kufel bardzo kochała swoją szkołę i dzieci. Za zaangażowanie zawodowe była wielokrotnie nagradzana nagrodami inspektora oraz kuratora. Przez cały okres działalności pedagogicznej uznawana była przez władze za jedną z najfiansejnych nauczycielek, czemu dają wyraz przyznawane medale i odznaczenia. Zaszłażona Ziemi Gdańskiej, Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski.

W 1975 r. Irena Kufel przeszła na emeryturę, ale nigdy nie przestała interesować się zyciem Piątki. Była do niej serdecznie zapraszana i żywciliwie witała. Bez pani Irenki nie odbyła się żadna uroczystość szkolna. Była honorowym członkiem jury Festiwalu Prozy i Poezji Patriotycznej, organizowanego od 1971 r. Zawsze pogodna, życzliwa i uśmiechnięta stanowiła wzór dla innych.

W grudniu 1996 r., w 50. rocznicę powstania Szkoły Podstawowej Nr 5, na uroczystej akademii przedstawiła idee władz, nauczyciele, uczniowie oraz rodzice gromkimi brałami, na stojąco, witali panią Irenę. Swoją wyraz uwielbienia i szacunku dla wspaniałego Pedagoga dali odśpiewaniem „Sto lat”.

Irena Kufel była osobą bardzo schorowaną (przeszła kilka operacji), ale nigdy nie ujawniała załamania. Bardzo pogodnie uosobienie wyzawało w Niej siłę i siłkę. Sama chora potrafiła zaszczepić wiarę u innych, miała dar wyciszania niepokojów.

Od 1989 r. należała do Klubu Turystycznego „Meandry”. Była inicjatorką wielu wypraw. Umiała przetrwać ból fizyczny, co uczestników wyprawy mobilizowało do pokonywania trudności.

Irena Kufel od 1946 r. należała do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Pełniła szereg funkcji: sekretarz Ogniska, członek Zarządu, członek Komisji Rewizyjnej. Za aktywną działalność została uhonorowana Złotą Odznaką ZNP. Za wielki honor poczytujemy sobie fakt, że mogliśmy znać i współpracować z Ireną Kufel.

6 marca 1997 r. odszedł człowiek, który bardzo kochał ludzi i był kochany przez ludzi. W naszej pamięci pozostanie jako życzliwy, ciepły, serdeczny Przyjaciel.

Sekcja Emerytów i Rentistów Związku Nauczycielstwa Polskiego przy Zarządzie Oddziału w Kwidzynie

GDYBY KÓZKA NIE SKAKAŁA...

Zimowa pora sprzyja upadkom na śliskich chodnikach, których w Kwidzynie nie brakuje. Szczególnie narażone na stracenie równowagi są osoby starsze oraz dzieci.

Najczęściej urazom ulegają stawy skokowe, kości przedramienia i nadgarstka. Większość złamań to na szczęście przypadki nieskomplikowane, choć notuje się oczywiście niewiele odsetek złamań złożonych.

Podobnie jest w pogotowiu ratunkowym, gdzie stwierdzono, że liczba złamań w okresie zimowym jest... mniejsza niż w letnim. Spowodowane jest to zapewne tym, że zimą ludzie zdają sobie sprawę z niebezpieczeństwa upadku i chodzą ostrożnie.

W szpitalu oddział chirurgiczny spotyka się zwykle ze złamaniami rąk.

Liczba złamań zależy głównie od warunków pogodowych. Podczas beznieźnych zim jest znikoma. Najgorsze według lekarzy są marzace mżawki.

Jedyny w Kwidzynie

Tylko jedna osoba w Kwidzynie może poszczycić się Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jest to Edmund Radomski, któremu odznaczenie to wręczył 20 listopada tego roku prezydent Aleksander Kwaśniewski.

Nie zerwał jednak więzi z HDK, nadal angażuje się w akcje społeczne, organizuje spotkania kwiwiodawców. Przez szereg lat był prezesem kwidzińskiego klubu HDK.

Teraz pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Okręgowej Rady w Elblągu. Służą radą i pomocą działaczom związanym z PCK oraz HDK.

W tym dniu oprócz pana Edmunda wyróżniono w Warszawie kilkadziesiąt osób. Przyznano jeden Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski oraz kilkanaście kawalerskich. Najliczniej wręczano złote, srebrne i brązowe Krzyże Zasługi. Zebrani wzniesli toast lampką szampana. Kolejnym etapem była rozmowa z Jolantą Kwaśniewską, która złożyła odznaczonemu gratulacje. Edmund Radomski dzięki temu spotkaniu zdobył autograf pierwszej damy.

By zasłużyć na takie odznaczenie, trzeba przede wszystkim zostać honorowym kwiwiodawcą. Potem pozostaje już tylko przez długie lata oddawać duże ilości krwi i aktywnie działać w PCK oraz Honorowym Dawstwie Krwi - mówi E. Radomski.

Ma 69 lat. Podarował potrzebującym prawie 21 litrów swojej krwi. Zaczęła oddawać w wieku około 30 lat. Niestety, pogarszający się stan zdrowia zmusił go do wycofania się z czynnego kwiwiodawstwa w 1989 roku.

wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany

Karnisze Podłogi

wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany, drzwi harmonijkowe, wykładziny, tapety, kasetony, dywany

R E K L A M A

MULTI-SERVICE S.C.
Kwidzyn, ul. Kopernika 25/A (teren byłej jednostki wojskowej), tel. (055) 279-33-09, biuro (055) 279-63-79
PIECE - Beretta
GRZEJNIKI - Elektrolux
Nowoczesno systemy grzewcze
- Miedź - szeroki wybór kształtek.
- "Coprax"
RABATY DLA INSTALATORÓW
Duży wybór armatury sanitarnej i grzewczej po atrakcyjnych cenach
Upusty przy zakupach kompleksowych!
RATY - system "Lukas"
Czynne: pon. - piąt. 8.00-17.00, sob. 8.00-14.00

Nowo otwarta apteka „VADEMECUM”
serdecznie zaprasza od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-20.00 w soboty w godz. 9.00-14.00
- duży asortyment leków polskich i zagranicznych
- zioła, preparaty ziołowe, artykuły sanitarne
Apteka mieści się w budynku GS, w którym znajduje się redakcja "Kuriera Kwidzińskiego".
Dokładny adres: Kwidzyn, ul. Braterstwa Narodów 46, tel. 279 22 75
Zapraszają: mgr Ewa Pestka mgr Helena Kurosz

IMPORTER
MURT DETAL
● BOAZERIA PVC BIAŁA I KOŁOBROWA, SIDING
● PARAPETY PVC ORAZ INNE KW. I WEW.
● WANNY MARMURZANE I PANELE PRZYŚCIEGOWE Z HYDROMASAŻEM
● WANNY PRZYŚCIEGOWE
● HISEPANEK MERBLA DO ŁAZIENEK
● PODGRZEWACZE WODY SIEMENS I THERM JUNKERS
● ŚALUZJE PIONOWE I POZIOME, ASTYWMALANTOWE
● ROLETY, MARKIZY
Kwidzyn, ul. 11 Listopada 22, tel./fax 055 279 62 39 tel. 279 26 94

Expon
Nowy Dwór Kwidziński 82-850 Kwidzyn, tel. (055) 279-26-44, fax (055) 279-38-06
CIĄGNIKI MTZ
SPRZEDAŻ GOTÓWKOWA
RABAT od 7.000 PLN do 10.600 PLN (w zależności od typu ciągnika)
Promocja od 10.11.98

IGLOTECH DOSTAWA - PROJEKTY - MONTAŻ
OSPRZĘT ELEKTRYCZNY
Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1, tel./fax (055) 279-33-43, (055) 279-63-03
BUDOWA KOMÓR CHŁODNICZYCH
KLIMATYZACJA CHŁODNICTWO

PEKAESOWY SPÓR

Nikt nie wątpi, że usługi kwidzyńskiej komunikacji autobusowej nie są na najwyższym poziomie i pozostawiają wiele do życzenia. Pasażerowie niejednokrotnie zgłaszają do PPKS swoje uwagi.

Kilkudziesięciu pasażerów podpisało się pod listem - skargą, która wpłynęła do PPKS Kwidzyn. Kopię listu przesłano również do naszej redakcji.

Jesteśmy pasażerami, którzy od kilkunastu lat kupujemy bilety miesięczne. Często zdarza się, że kierowcy nie zabierają pasażerów z końcowych przystanków. Dotyczy to szczególnie linii autobusowej nr 1. Pozostawieni na tymprzestanku mamy żadnej możliwości dojeżdżania do pracy, gdyż tamtędy nie przejeżdża żaden inny autobus. Powoduje to, że spóźniamy się do pracy. Oprócz tego jesteśmy zmuszeni dojeżdżać do pracy na nocną zmianę pieszo, co narazą nas na niebezpieczeństwo.

Kierowcy autobusów są w stosunku do nas arogancy. Zdarzają się takie sytuacje jak: nie otwieranie tylnych drzwi, przytraskiwanie drzwiami pasażerów, ruszanie przy otwartych drzwiach oraz nieprawidłowe oznakowanie autobusów lub całkowity brak numerów. Powoduje to, że kierowca jedzie inną trasą niż to wynika z oznakowania, następnie kierowca pozostawia pasażerów w autobusie na dworcu PKS mówiąc: „A siedźcie tu sobie nawet do rana” (miało to miejsce 5 listopada 1998 o godzinie 22.30, linia nr 4). Autobusy są bardzo często prze-

pełnione, szczególnie linia nr 1 o godzinie 5.00 w dni ustawowo wolne od pracy oraz codziennie o 21.00 (wtedy linia tą obsługują mały autobus „Autosan”). Przepelniony jest też autobus na trasie Prabuty - Kwidzyn o godz. 7.00 i Kwidzyn - Prabuty o godz. 14.30. Jest też wiele innych nieprawidłowości. Sytuacja ta trwa od dobrych kilku lat i zgłaszanie wszelkich błędów oraz niedogodności do kierownictwa PPKS Kwidzyn nie przynosi żadnego skutku.

Dział Przewozów Pasażerskich PPKS Kwidzyn odpowiedział na skargę. Poniżej przytoczamy jej fragmenty. Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej wyjaśnia, że nie wszystkie zarządy wymienił w piśmie są prawdziwe. Nieprawdą jest, że interwencje pasażerów nie przynoszą żadnego rezultatu. Jako przykład podajemy zmiany, które wprowadzono natychmiast po interwencji pasażerów - dziwnym natomiast fakt, że składając skargę tego nie zauważyli.

Od dnia 6 listopada 1998 roku linię nr 4 o godzinie 22.15 obsługują dwa autobusy w celu wyeliminowania nadmiernego przepelnienia. W dni ustawowo wolne linię nr 1 obsługują duży autobus. W celu odciążenia kursów relacji Prabuty - Kwidzyn w

godzinach rannych uruchomiono dodatkowy kurs do Rakowca o godzinie 7.30 (odjazd z Rakowca o godz. 7.42) oraz dodatkowy kurs o godz. 15.00 do Prabutu.

Nie wszystkie postulaty są natychmiast realizowane, np. nie możemy zapewnić pasażerów, że w godzinach szczytu będą wygodnie dojeżdżać i wracać z pracy. Niemniej jednak staramy się w miarę możliwości na najbardziej przepelnione kursy wysyłać na krótkich odcinkach autobusy BIS. Zdarza się również iż kierowcy zachowują się niegrzecznie w stosunku do pasażerów. Praca kierowców wymaga dużej odporności psychicznej. Kierowca jest narazony na niezadowolenie pasażerów i złosliwe uwagi za sprawy, za które nie ponosi bezpośrednio winy. Jest to najczęściej przyczyną niepożądanej wymiany zdań. Często kierowca zachowuje się w sposób w jaki nie powinien, dotyczy to w szczególności mówić do kierowców, którzy w takich sytuacjach nie potrafili się odpowiednio zachować. W stosunku do kierowców winnych zaniedbań, czy też niewłaściwego zachowania się wypracowane są surowe wnioski dyscyplinarne do zwolnienia w/w kierowcy. Miało to miejsce w miesiącu październiku br., kiedy kierowca znieuczyniwszy przyczyniło nie wykonał kursu linii nr 5.

Pod piśmie podpisał się zastępca dyrektora ds. technicznych PPKS Kwidzyn, Piotr Sznajder.

Miejmy nadzieję, że wszystkie interwencje pasażerów będą spotykały się z należytą uwagą i zostaną rozpatrzone pozytywnie.

BAW SIĘ Z ZIEŁONĄ NAIJTAŃSZĄ ENERGIĄ JEST TA ZAOSZCZĘDZONA

Gąsieniczka Zielona spotka się z Wami jeszcze jeden raz, nie zwlekajcie - przyłączcie się do zabawy.

Zielona to imię bardzo nietypowej gąsieniczki. Jest ona młoda i ciekawa wszystkiego co ją otacza. Nie zna odpowiedzi na wszystkie nurtujące ją pytania, dlatego co tydzień prosi Was o pomoc. Zapraszamy do przeczytania kolejnej przygody Zielonej. Zima za oknem. Na szczęście gąsieniczka Zielona nie musi martwić się o swój zimowy los. Chyba ma bardzo dobre samopoczucie i jest jej ciepłoko. Mieszkanie Grzesia jest wyjątkowo przytulne.

Tym razem Zielona podpowie Wam jak można oszczędzić ceną energię i sprawić, aby w waszych domach też było ciepłoko.

- Oto porady Zielonej:
  - zgłoś w administracji domu ciekny kran,
  - nie włączaj pralki jeśli nie jest całkowicie zapelniona, zgodnie ze swoją pojemnością,
  - bierz szybki prysznic zamiast kąpieli w wannie,
  - 20°C w pokoju dziennym, a 18°C w sypialni jest najlepszą temperaturą dla większości osób,
  - płukanie, a tym bardziej zmywanie naczyń pod bieżącą wodą jest marnotrawstwem,
  - temperatura w łodówce nie powinna być niższa niż +6°C, a w zamrażarce -19°C - regularnie odmrażaj elementy chłodzące,
  - stawiaj meble tak, żeby nie utrudniały cyrkulacji powietrza w pobliżu grzejników,
  - zaciągaj zasłony na noc, ale nie utrudniaj cyrkulacji powietrza przy grzejniku,
  - wietrz szybko, najlepiej z przeciagiem - stale otwarte okno jest źródłem dużego marnotrawstwa energii,
  - wyłącz oświetlenie w pokojach, w których nikt nie przebywa,
  - wyłącz telewizor i radio, jeśli nikt z nich nie korzysta.
- Grzesiu i jego rodzice przestrzegają tych zasad i dlatego nie boją się zimy - mówi Zielona - ale najważniejsze, że w ten sposób dbają o środowisko!

Pytanie: Dlaczego oszczędzając energię przyczyniamy się do ochrony środowiska. Czy Ty także oszczędzasz energię?

Odpowiedź: w postaci rysunków, wierszy, opowiadań i innych form artystycznych prosimy przysłać na adres Centrum Edukacji Ekologicznej: ul. 11-listopada, 82-501 Kwidzyn 3. Na autorów najciekawszych prac czekają nagrody. Najlepsze prace zostaną opublikowane w specjalnym wydawnym albumie. Uwaga! Nadesłanie pracy jest traktowane jednoznacznie ze zgłoszeniem się do rozszerzenia praw autorskich i zgodą na ewentualne opublikowanie.

NAPISALIDONAS

W związku z ukazującymi się w „Kurjerze Kwidzyńskim” artykułami zarzucającymi władze TP S.A. Rejonowi Telekomunikacji w Kwidzynie odnośnie instalowania aparatów wrzutowych na terenie gminy Kisielice chciałbym sprostować podane informacje i uzasadnić stanowisko TP S.A. Nieprawdą jest, że Rejon Telekomunikacji w Kwidzynie nie umożliwiłby zainstalowanie aparatów wrzutowych obiecanych przez Dyrektora Zakładu Telekomunikacji w Elblągu. Rejon Telekomunikacji w Kwidzynie zgodnie ze strukturą jest jednostką podległą ZT w Elblągu i realizuje zadania zgodnie z planami i możliwościami Zakładu. Brak aparatów wrzutowych na terenie gminy Kisielice ściśle wiąże się z sytuacją finansową naszej Firmy. Inne inwestycje prowadzonych w ostatnich latach na terenie działania Rejonu Telekomunikacji spowodowały, że nawet taki „monopolista” jak TP S.A. nie jest w stanie instalować w każdej wsi aparatu wrzutowego. Koszt instalacji takiego aparatu kształtuje się w granicach 6000 zł. Biorąc pod uwagę, że na terenie gminy Kisielice zainstalowanych jest 8 aparatów (dla porównania: Gmina Sadlinki - 2 aparaty, Gmina Gardeja - 2 szt.) nie można mówić o złej woli Rejonu Telekomunikacji w Kwidzynie. Jednocześnie chciałbym zauważyć, że telefonizacja gminy Kisielice w latach 1996-1997 możliwa była nie tylko dzięki zaangażowaniu Samorządu Gminy. Myślę, że zaangażowanie TP S.A. było również duże, a współpracę Zarządu z Rejonem Telekomunikacji układała się bardzo dobrze.

Chciałbym, aby przekazane przeze mnie informacje wyjaśniły mieszkańcom Gminy Kisielice, że Rejon Telekomunikacji wszystkich swoich potencjalnych Klientów traktuje jednakowo i w miarę możliwości stara się zaspokoić ich potrzeby. Nie zawsze jest to jednak możliwe, na co Rejon Telekomunikacji w większości wypadków nie ma wpływu.

Do tych wyjaśnień chciałbym dołączyć serdeczne życzenia dla mieszkańców Gminy Kisielice z okazji zbliżającego się Świąt Bożego Narodzenia.

Z poważaniem
Dyrektor
inż. Bogdan Drywiec

R E K L A M A

BIURO PODATKOWE „STUDIUM” S.C.

posiadające uprawnienia Ministra Finansów
86-300 Grudziądz, ul. Mickiewicza 26
tel. (056) 46 242 10

oferuje kompleksową obsługę podmiotów gospodarczych w zakresie prowadzenia ksiąg podatkowych, rachunkowych i wypełniania deklaracji.

Zobowiązujemy się do odbioru dokumentów od klienta. Zapraszamy do współpracy - od godz. 9.00 do 15.00.

HURTOWNIA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH PIEC-MAT-BUD DOMBUD

ul. Toruńska 21c, 82-500 Kwidzyn, tel./fax 279 40 76, tel. 261 12 33

ŚWIĄTECZNA PROMOCJA
od 01.12.98 do 24.12.98
GAZOBETON 24x24x59.
3,95 + 7% VAT
GAZOBETON 12x24x59.
1,98 + 7% VAT

Cena obowiązuje przy całych transportach na miejsce budowy

PLYTY KARTONOWO-GIPSOWE	PLYTA	GRUBOŚĆ	ROZMIAR	CENA brutto
ZWYKŁA	12,5	1,2 x 2,6 m	16,85 zł	
ZWYKŁA	12,5	1,2 x 2,6 m	15,74 zł	
WODOODPORNĄ	9,5	1,2 x 2,6 m	21,78 zł	

STYROPIAN
S-2 (15) 70,15 + 7% VAT
S-2 (20) 87,69 + 7% VAT
S-2 (25) 114,00 + 7% VAT

Cena obowiązuje przy całych transportach na miejsce budowy od 01.12.98 do 31.12.98

UWAGA!

OD 01.12.98 DO 24.12.98

ŚWIĄTECZNA PROMOCJA

Prezent pod choinkę dla naszych Klientów!

8% obniżki cen na PŁYTKI CERAMICZNE z możliwością odpisu od podatku.

ŁÓŻKA W PREZENCIE

Dwadzieścia osiem nowych łóżek otrzymał w darze Dom Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Zastąpią one stare, mocno wyeksploatowane łóżka. Do DPS trafiły też szafki i materace.

Dar pochodzi od niemieckiego odpowiednika DPS w dolnosaksońskim Celle oraz od niemieckiej kasy chorych w Wolfsburgu, w której pracuje lekarz polskiego pocho-

dzienia Marek Wilczewski. Nowe łóżka, które są szczególnie pomocne podczas opieki nad chorymi mieszkańcami kwidzyńskiego DPS, zostały już ustawione. Posiadają specjalistyczne wyposażenie.

Dary z Celle nie są pierwszym tego typu prezentem dla mieszkańców Kwidzyna. Już wcześniej do miasta trafiła specjalistyczny sprzęt, w tym wózki inwalidzkie, zarówno zwykłe, jak i elektryczne. Wartość darów oszacowano na około 50 tysięcy złotych.

ZUS informuje

Na terenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddział w Sztumie oraz w placówkach terenowych można zapoznać się projektami formularzy i poradnikami dla płatników składek.

Składki te będą prawdopodobnie obowiązywać od 1 stycznia 1999 roku, po wejściu w życie reformy ubezpieczeń społecznych.

Ostateczna wersja formularzy zostanie udostępniona po ukazaniu się odpowiedniego rozporządzenia ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Prace nad ostatecznym

Domki przy Młynarskiej

Zarząd Kwidzyna zapoznał się z koncepcją zagospodarowania terenów przy ul. Młynarskiej. Koncepcja ta dotyczy budowy domków jednorodzinnych - wolnostojących i bliźniaczych.

Wydzielone pod zabudowę zostaną 23 działki o powierzchni w granicach 2000-3840 m². Przewidziano także wydzielenie czterech działek przeznaczonych na działalność usługową.

ESCORT BOLERO 2

Nie przegap okazji! Teraz Escort 1.3 i 1.6 w nowej atrakcyjnej cenie. Przednie światła halogenowe, obrotomierz lusterka w kolorze nadwozia gratis.

- Liczba samochodów objętych promocją ograniczona.
- Czas trwania promocji do 31 grudnia 1998 r.

OPG

„WEGNER”
AUTORYZOWANY DEALER
82-300 Elbląg,
ul. Druśka 30
tel./fax 233 70 12

TERAZ FORDA KUP W ELBLĄGU!

Panda BIURO TURYSTYCZNE
83-110 Tczew, ul. Gdańska 7A
tel. (058) 777 29 05

Najtańsze przewozy autokarowe do Niemiec, Anglii, Francji, Włoch, Szwajcarii, Belgii, Holandii, Hiszpanii

Bilety lotnicze i promowe

- wizy
- ubezpieczenia
- sylwester w kraju i za granicą
- narty i zimowiska

Zostaw zimę w kraju, wyrusz z nami po lato i słońce!!!

Co tydzień wyloty na: CYPR, GRAN CANARIE, TENERYFE, do EGIPTU, TUNEZJI, na DJERBE do TAJLANDII, na BALI, na MAJORKE i DOMINIKANE.

ZADZWOŃ: Codziennie nowa oferta „LAST MINUTE” po supermarketach cenach.

Wysyłamy bezpłatny katalog!

DOMKI OD 1200 zł/m² BRAMY

GARAŻOWE, WJAZDOWE, PRZEMYSŁOWE

OKNA DRZWI

ANTYWŁAMIANOWE DRZWI I ROLETY

ŻALUZJE ROLETY MARKIZY

SGHODY, BALUSTYDY OGRODZENIA MODUŁOWE

RENOWACJA WANIEN I POMNIKÓW MAGNETYZERY

PHU SECODEC KWIDZYN, ul. 11 LISTOPADA 1A
tel./fax (056) 279 20 10

GORYŃ

Z fabryki dynamitu

Marian Wróblewski wraz z żoną Zofią przybyli po wojnie do Gorynia jako jedni z pierwszych. Zajęli się rolnictwem i pszczelarstwem. Pyszczolowali pana Mariana już na Wołyniu.

Pan Marian Wróblewski

Tam bowiem się urodził spędził dzieciństwo. Potrafił godzinami przypatrywać się miododajnym owadom i podziwiać ich niezwykłą pracowitość. W Goryniu byli już w roku 1946, natomiast pierwszy ul zbudował pan Marian w roku następnym. Umieścił w nim rój pszczeli,

który pozyskał z leśnej lipy. Później corocznie dobowywał nowe siedziby dla stałe powiększającej się rodziny pszczoły, aż do osiedzi do 70 uli. Mieściły się one w sadzie naprzeciw domu. A ponieważ całe gospodarstwo położone jest w sąsiedztwie lasu, to pszczoły miały świet-

ne warunki do pracy. Od pana Wróblewskiego sztuki pszczelarstwa uczyli się wielu późniejszych, namiętych barmików. - On każda wolną chwilkę spędzał w pasiece. Gdy obrabiał pole, to i tak stale obserwował swoje ulubienice - mówi żona.

Ale zanim nasz bohater osiedlił się w Goryniu, musiał pokonać ciemistą drogę. W roku 1942 Niemcy zabrali go z Wołynia na roboty do Austrii, a ponieważ był silnym, prawie dwumetrowym mężczyzną posłali go do lasu. Praca tu była jednak nie do zniesienia. Wspólnie z kolegami postanowili zastrajkować, urządzając głodówkę. „Na nagrodę” otrzymali po sześć tygodni więzienia, a następnie sześć tygodni przemywali w obozie karnym w Innsbrucku. Później na krótko wrócił do lasu, lecz niebawem znalazł się w fabryce dynamitu. Pracował tu dwa lata. Praca była niezwykle ciężka i niebezpieczna, choć częściowo ochraniano się maskami. Włosy blond stały się czerwone. Wiele osób próbowało uciec, lecz najczęściej kończyło się to niepowodzeniem. Uciekinierzy powracali do fabryki, w której za miesięczną pracę można było kupić chlebek chleba, jeżeli w ogóle udało się potajemnie go zdobyć. Dawało się wtedy na zmianie kapustę z dwoma kartkami i wodą lub brukiew. Do tego dochodziło 25 kg chleba dziennie i czarna kawa. Po roku pan Marian zaprzął odwiedzić rodzinę, która była na robotach w Niemczech. Nie otrzymał urlopu. Siedział więc w pociąg i samoloty ruszył w drogę, lecz zamiast do rodziny trafił na 21 dni do więzienia. W ciągu tego okresu przebywał w kilku miejscach. Po odsiedzeniu kary znowu znalazł się w fabryce. Jednakże po półtorarocznej harówce skorzystał z dziesięciodniowego urlopu. Pojechał do Westfalii odwiedzić rodzinę. Po dwóch latach spędzonych w fabryce ponownie odwiedził swych najbliższych i postanowił, że już nie wróci do niewolniczej

pracy. W tym celu musiał zmienić nazwisko. Ale i tak nie omiadał go prace przy okopach. Do końca wojny kopał więc rowy. W Niemczech poznał swoją przyszłą żonę Zofię, która także przeżywała na przymusowych robotach. Tu się pobrali i wkrótce po wyzwoleniu przyjechali do Gorynia, gdzie do emerytury prowadzili 15-hektarowe gospodarstwo rolne. Po przekazaniu gospodarstwa synowi pan Marian ciągle zajmuje się pszczołami, choć ma ich teraz znacznie mniej. Zdrowie też już mocno szwankuje. Od roku państwo Wróblewscy mieszkają w Kisielicach wraz z synem Stanisławem i synową, którzy prowadzą wspólnie wspomniane gospodarstwo. Dojeżdżają do niego codziennie, mimo że jest oddalone kilka kilometrów od Kisielca.

Za kisieliickimi oknami bardzo brakuje panu Marianowi widoku sadu z ulami. Boleje nad tym, że nie może być w swojej pasiece. Jednakże jest on dzisiaj już po czterech operacjach, po zawale i masiną rozredmęph. - Chyba tylko pszczołom, kontaktom z nimi mąż zawdzięcza to, że jeszcze żyje - mówi żona Zofia. To cud, że przeżył całą zawieruchę wojenną, a zwłaszcza rujnąjącą zdrowie pracę w fabryce dynamitu. Mimo to pan Marian ma nadzieję, że zdrowie pozwoli mu być wśród swoich ukochanych pszczoł. Wszak na ich produkt czeka wiele ludzi. A miód pana Mariana jest wyśmienity i absolutnie pewny. Każdy chciałby mieć taki w domowych zapasach, lecz dla niewielu wystarcza tego rarytasu.

KISIELICE

RADNI DYSKUTUJĄ

Sporo jest spraw, którymi chcą się zająć radni gminy Kisielice. Dali już temu wyraz na pierwszej sesji Rady Miejskiej.

Dotychczas najważniejszych, a chyba najtrudniejszych, należało zgadzić bezrobocia, przeciwdziałanie poszerzającemu się ubóstwu, wskazanie budownictwa komunalnego dla najbardziej potrzebujących, poprawa fatalnego stanu dróg wojewódzkich. Wskazano ponadto na potrzebę polnych oraz gruntowych, dokończenie wodociągownia gminy i przystąpienie do jej kanalizowania. Za sprawę pilną uznano budowę domu przedprzebiegowego. Zadanie to co prawda było ujęte w planach gospodarczych w ubiegłej kadencji, lecz notoryczny brak środków spychał ten zamysł na kolejne lata. Teraz już chyba nie można odłożyć kwestii na lepsze czasy. Radni uznali też, że potrzebny jest miejski szaleń w Kisielicach. Bardzo ważne jest ponadto szybkie polepszenie ulu na osiedlu Zydług w Kisielicach. Reprezentacji poszczególnych sekcji postułowali budowę nie tylko dróg, ale i chodników wiejskich. Dotyczy to zwłaszcza Klim, Jedrychowai Łęgowa. Zaakcentowano też sprawy zagrażające bezpieczeństwu drogowemu, na przykład przez wiele lat odkładana jest modernizacja skrzyżowania na ul. Łasińskiej, a stanowi ono wyjątkowe zagrożenie. Zastrzeżenia budzi usytuowanie przystanku autobusowego w Jedrychowcu (przy wjeździe od strony Kisielca). Autobusy zatrzymujące się na nim praktycznie ograniczają całkowitą widoczność na tym ruchliwym odcinku drogi o znacznym numerem 16. Jedrychowski radni uznali też, że należy jak najszybciej postawić zadany przystanek autobusowy na trasie Jedrychowo-Trupel, gdyż dzieci dojeżdżają do szkoły stopą pod gołym niebem. W Butowie natomiast zaniekpokojenie budzi niszcząca świetlica, a nade wszystko wydzierżawienie mieszkańcy Łodygowa była buda SKR. Jej stan z dnia na dzień staje się coraz gorszy. W dyskusji nie pominięto spraw związanych z dalszą poprawą estetyki Kisielca i całej gminy, a także dotyczących ożywienia kulturalnego w środowisku.

OGŁOSZENIE

Komornik Sądowy Rewiru III przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie, działając na podstawie art. 955 § 1 kodeksu postępowania cywilnego zawiadamia,

że w dniu 13 stycznia 1999 roku o godz. 10.00 w Sądzie Rejonowym w Kwidzynie, plac Plebiscytowy 1, w sali nr 15 odbędzie się licytacja nieruchomości położonej w Kwidzynie, ul. Warszawska, działki nr 188/1 i 186 o powierzchni 638 m², zabudowanej rozpoczętą budową budynku użytkowego. Nieruchomość została oszacowana na kwotę 21 300 zł. Cena wywołania wynosi 15 975 zł.

Przystępujący do przetargu obowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 10% kwoty oszacowania tj. 2 100 zł. Podane wyżej kwoty nie obejmują podatku od towarów i usług.

Nieruchomość można oglądać w tygodniu poprzedzającym licytację, a dokumentację można przeglądać w kancelarii komornika w Kwidzynie, ul. Piłsudskiego 29/3.

FurneL

PRODUCENT MEBLI DO MIESZKAŃ, BIUR I HOTELI

Elbląg, ul. Piławska 1, fax (055) 234 24 73 Sklep przyfabryczny tel. (055) 234 08 41, www. 318

Oddział w Elblągu oferuje:

Promocyjna sprzedaż - krzesła - upust 15% - zestawów pokojowych - upust do 40%

CENY PRODUCENTA

PRABUTY

Nowy burmistrz

W ubiegłym tygodniu odbyło się spotkanie burmistrza Prabut z przedstawicielami lokalnych gmin. Włodzimierz Dawidowski ma 46 lat, wykształcenie wyższe pedagogiczne - ukończył Podpolimowce Studium Menedżerskie Osiwaty w Kaliszu. Odtrzydziestulat jest działaczem Pogoni Prabuty. W Radzie Miejskiej zasiadał od 1988 roku. W tegorocznych wyborach samorządowych kandydował do Rady Powiatu. Odnosił sukces i obecnie jest przewodniczącym komisji kultury, kultury fizycznej i turystyki. Nowy burmistrz deklaruje, że chce być burmistrzem wszystkich mieszkańców miasta i gminy. W swoich działaniach nie zamierza opierać się na układach politycznych, ale współpracować z Radą Miejską, lokalnymi grupami społecznymi i przedstawicielami biznesu. Spośród licznych ważnych dla gminy zagadnień Włodzimierz Dawidowski przedstawił te, które uważa za priorytetowe.

Stawili oświata

„Szczęściem dla gminy jest przesunięcie do końca pierwszego kwartału zaplanowanego na 1 stycznia przejęcia licznictwa podstawowego. Dzięki temu władze samorządowe mają więcej czasu na przygotowanie dokumentacji - wydanie stosownych uchwał, negocjacje z kasami chorcz i przygotowanie przyszytowanego budżetu. W gestii gminy znajduje się pracownia przychodnia i już teraz wiadomo, że problemem będzie przerost zatrudnienia personelu pielęgniarskiego.

Najważniejszym zadaniem jest ustalenie nowej sieci szkół. Na terenie gminy powstanie tylko jedno gimnazjum. Warunkiem jednak jest ukończenie rozbudowy Szkoły Podstawowej Nr 2 w Prabutach. Początkowo nowy budynek miał przejąć sytuację lokalowa szkoły. W tej chwili jest jedynym obiektem, w którym można ulokować gimnazjum. Z przeprowadzonych obliczeń wynika, że mieściła by stamtąd wystarczająco dla lokalności placówki. W tym czasie trzeba będzie wybudować właściwe gimnazjum. Nie jest dla nikogo tajemnicą, że gminy nie stać na samodzielne sfinansowanie takiej inwestycji.

Wiel

Burmistrz podkreśla, że ma małe możliwości zmiany polityki państwa w tym zakresie. Polepszeniu jakości życia mieszkańców wsi mogą służyć remonty dróg, rozbudowa sieci wodociągowej i elastyczna polityka finansowa w kwestii ustalania podatku rolnego.

Promocja, estetyka i bezpieczeństwo gminy

Tym zagadnieniem będą zajmować się specjalnie wyznaczone przez władze gminy osoby. Należy zacieśnić współpracę z partnerami partnerski - Niemiec i Szwecji oraz poszukiwać nowych źródeł. Ważnym zagadnieniem są sprawne funkcjonowanie przekazu informacji w obrębie gminy i jej promocja. Obok polityki podatkowej i przygotowania terenów przemysłowych są one głównymi instrumentami przyciągania inwestorów. Już niedługo komenda policji w Prabutach będzie działać przez całą dobę. Będzie też więcej policjantów. Dla bezpieczeństwa publicznego ważna stanie się współpraca policji, samorządu lokalnego i właścicieli lokali czynnych do późna w nocy. Burmistrz Prabut uważa, że młodzież nie można zabraniać przebywania poza domem, jednak nie powinno to się kończyć łamaniem prawa czy utrudnianiem życia innym mieszkańcom. Gmina nie może zainwestować zbyt wielu pieniędzy w estetykę. Ważne jednak będzie usprawnienie sprzątkowania i odśnieżania. Na zakończenie burmistrz Dawidowski mówi o perspektywach rozwoju gminy. Należy wykorzystać jej dobrą lokalizację, lasy, liczne jeziora. Dobre przygotowanie terenów wokół jezior pozwoli na sprawnie inwestorów i utworzenie nowych miejsc pracy. Trwałą też rozmowę z firmą zagraniczną, która mogłaby na terenie Prabut prowadzić działalność przemysłową.

INTERNET

- łącza dzierżawione
- konta pocztowe
- serwisy www

Gdańsk (58) 346 17 95
www.gdansk.sprint.pl

przedstawiciel lokalny:
Computer-bis s.c. tel: 0601 656 033

JUŻ W KWIDZYŃNIE

200379

Auto System. Z pewnością najtaniej!

Prezent gwiazdkowy

- premia ubezpieczeniowa - AC, OC, NW
- voucher na 6 rat, które wykorzystasz teraz, a wpłacasz w dogodnym terminie

- Pierwsza wpłata 2% wartości wybranego samochodu.
- Roczna cena usługi finansowej 2,8%
- W ofercie także inne modele Daewoo.
- 3 lata gwarancji (lub 100 000 km) oraz bezpłatne przeglądy techniczne: Lanos i Nubira.

Elbląg, MARKET ELZAM, ul. Grunwaldzka 2, tel. (055) 239 73 99

GARDEJA WOJNA O WÓJTA

O wydarzeniach podczas trzeciej sesji Rady Gminy w Gardeli „Kurier Kwidzyński” informował Czytelników w nr. 47/385. Przypomnijmy, że chodziło o uchwałę podjętą zwykłą większością głosów przez radnych obecnej kadencji w sprawie trybu wyboru wójta.

Jeden z zapisów głosił, że kandydat pragnący zostać wójtem w Gardeli winien mieszkać na terenie powiatu kwidzyńskiego. Już wówczas niektórzy radni byli przeciwni takiemu zapisowi. Jak wiadomo powiat kwidzyński powstanie w momencie obowiązywania nowej reformy administracyjnej. Czy zatem należało by czekać z wyborem wójta do nowego roku, by zadość uczynić zapisowi? A co z bieżącym funkcjonowaniem gminy? Uchwałę jednak podjęto. Zdaniem wielu jest ona restrykcyjna w stosunku do sprawującego obecnie funkcję wójta Wacława Szramowskiego, który mieszka w obecnym województwie toruńskim i zgodnie z uchwałą RG zostałby wykluczony z możliwości udziału w konkursie na stanowiska wójta w Gardeli. Jest to nie do przyjęcia, by komuś odmawiać prawa startowania w wyborach - powiedział Bolesław Klugiewicz. - W związku z tym, że niektórzy radni nie chcą zrozumieć, kto i dlaczego ich wybrał, że podejmują działania szkodliwe, naszym zdaniem, dla gminy, wystąpiłszy z pewną inicjatywą. B. Klugiewicz przedstawił nam pismo sygnowane podpisanymi ośmiu członków Grupy Inicjatywnej do Obrony Interesów Gminy. Pismo skierowano do przewodniczącego Rady Gminy w Gardeli Andrzeja Michalewicza, z powiadomieniem wojewody elbląskiego oraz Zarządu Gminy Gardelja. My niżej podpisani mieszkańcy gminy na mocy artykułu 101 Ustawy Samorządowej wzywamy Radę Gminy do usunięcia uchwały, zawartej w treści uchwały w sprawie zasad wyboru wójta gminy Gardelja, polegającej między innymi na wykluczeniu możliwości

ubiegania się o to stanowisko przez dotychczasowego wójta - czytamy w piśmie. W uzasadnieniu wnioskodawcy stwierdzają: „Naruszenie podstawowych uprawnień, interesów prawnych rozumianych w kontekście wspomnianego art. 101 Ustawy Samorządowej oraz art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego. (...) Sposób, w jaki Rada Gminy podejmuje działania, których celem jest wyłączenie z możliwości ubiegania się o stanowisko przez dotychczasowego wójta, nie licuje z naszą postawą i oczekiwaniami”.

Każdy mieszkaniec naszej gminy miał okazję dostrzec zmiany, jakie nastąpiły za rządów wójta Szramowskiego. Wystarczy wymienić spinki wodociągowe w gminie, dokończenie budowy oczyszczalni ścieków i budowa kanalizacji, telefonizację, remonty szkół, budowa sali gimnastycznej, czynnikiem, poza namionotowego... wymienia Eugeniusz Janusiewicz. - Na wiele z tych inwestycji pozyskał pieniądze z różnych fundacji i organizacji. Czy to nie świadczy o tym, że jest dobrym gospodarzem? Do dzisiaj zebrałiśmy wśród mieszkańców gminy około 800 podpisów potwierdzających słuszność naszej inicjatywy, a jednocześnie stanowiących wyraz poparcia dla wójta Szramowskiego - mówi Jarosław Dubas. Jako przyczynę zaistniałej sytuacji członkowie Grupy Inicjatywnej traktują konflikt, który narodził się między wójtem a przewodniczącym Rady Gminy w czasie poprzedniej kadencji. To przyniosło się na tę kadencję, ale zdaniem naszych rozmówców przynosi więcej szkody niż pożytku gminie.

„Wielokierunkowe działania jednego bądź kilku radnych nie mogą być uznane jako równoznaczne z wolą i oczekiwaniami mieszkańców. Zdecydowanie nie akceptujemy takich działań i wyrażamy wobec nich swoją dezaprobatę. Politykerstwo i sobiepanieństwo nie mają nic wspólnego z demokracją lokalną, naszymi oczekiwaniami oraz celami, które były przedmiotem kampanii wyborczej” - stwierdzają w swym oświadczeniu członkowie GIOIG. Zastrzegają, iż w przypadku nie dotrzymania określonego ustawą terminu załatwienia sprawy zażalenie skierują do sądu. W punkcie trzecim szczegółowego trybu wyborów potwierdzono, że kandydaci mają zamieszkiwać na terenie powiatu kwidzyńskiego. Oferty należy składać do 17 grudnia. **JG**

ubiegania się o to stanowisko przez dotychczasowego wójta - czytamy w piśmie. W uzasadnieniu wnioskodawcy stwierdzają: „Naruszenie podstawowych uprawnień, interesów prawnych rozumianych w kontekście wspomnianego art. 101 Ustawy Samorządowej oraz art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego. (...) Sposób, w jaki Rada Gminy podejmuje działania, których celem jest wyłączenie z możliwości ubiegania się o stanowisko przez dotychczasowego wójta, nie licuje z naszą postawą i oczekiwaniami”.

KISIELICE

Szkoła w przedszkolu

Przy Szkole Podstawowej w Kisielicach funkcjonują trzy grupy sześciolatków. Ponieważ w szkole pomieszczenia są bardzo małe, a budynek przedszkola nie był w pełni wykorzystany, Zarząd Miejski trzy lata temu zdecydował, iż klasy zerowe będą się uczyć w tym przedszkolu. Znalazła tu swoje miejsce także jedynak klasa SP. Trzy grupy sześciolatków liczą 52 dzieci. Najwięcej jest ich z Kisielic. Są też dojeżdżające z Trupla, Pławat Wielkich, Ogrodzeńka i Sobiewoli.

Informator prabucki

Biblioteka Publiczna w Prabutach, ul. Kisielicka

godziny otwarcia wypożyczalni i czytelnicy:
poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek - 9.00-17.00
środa - 9.00-15.00
sobota - 9.00-13.00

Biblioteka Publiczna w Rodowie

godziny otwarcia wypożyczalni:
poniedziałek - nieczynna
wtorek - piątek - 14.00-18.00
sobota - 12.00-16.00

Biblioteka Publiczna w Obrzynowie

poniedziałek - 11.00-17.00
wtorek, czwartek - 11.00-16.00
środa - 11.00-15.00
piątek, sobota - nieczynna

Kino MAZOWSZE

12-13 grudnia
„Ciemna strona Venus” - od 1.15, godz. 18.00
biletu - 6 zł

Urząd Stanu Cywilnego

zarejestrowano 2 zgony
brak narodzin i ślubów

Apteki

„Pod Lwami” - ul. Kraszewskiego 4
czynna poniedziałek - sobota 8.00-18.00, od 20.00
dyżurność
niedziela 9.00-10.00, 13.00-14.00, 19.00-20.00

Lecznice dla zwierząt

Prywatna Lecznica dla Zwierząt, ul. Malborska 4
czynna poniedziałek - sobota 8.00-15.00
(po południu i w niedziele tylko nagłe wypadki)
Usługi Weterynaryjne, ul. Malborska 5
poniedziałek - piątek 8.00-15.00
sobota - niedziela - na telefon

RAKOWIEC

Andrzejki po harcersku

Tegoroczny harcerski wieczór andrzejkowy został przygotowany przez drużyny wodne w Szkole Podstawowej w Rakowiecu.

Złaz andrzejkowy nie mógł się obyć bez tradycyjnych dla tego dnia obrzędów. Przebiegł, jak co roku, było lanie wosku. Harcerze popierzeli sobie i zaprezentowali część artystyczną. Zadaniem każdej drużyny było przygotowanie prezentu dla Andrzeja. Na drugi dzień ruszyli w kierunku Miłosna, a po przybyciu na miejsce wykonali kilka zadań harcerskich.

PRABUTY KIEDY INTERNET?

Ciągle wzbudza emocje jedna z gminnych inwestycji oświatowych. Jeszcze w ubiegłym roku szkolnym Ministerstwo Edukacji Narodowej zaproponowało władzom samorządowym udział w programie „Internet w każdej gminie”.

Idea programu było powstanie w każdej gminie przynajmniej jednej w pełni wyposażonej sali komputerowej. Zgodnie z umową ministerstwo miało zakupić sprzęt i zapewnić jego instalację. Do kompetencji władz gminnych należało wytypowanie jednej ze szkół, przygotowanie sali i przeszkolenie przynajmniej trzech prowadzących zajęcia informatyczne nauczycieli. Gmina Prabuty w pełni wywiązała się z przyjętych zobowiązań. Już na początku września w Szkole Podstawowej Nr 1 w Prabutach czekała całkowicie przygotowana i umeblowana sala internetowa, wybrani nauczyciele trafili na specjalistyczne kursy. Podeszytowanemu uczniowie czekali na pierwsze lekcje z komputerem. Spotkali ich rozczarowanie. Okazało się, że do programu MEN przystąpiło aż 2400 gmin. Ministerstwo nie było w stanie wszystkim dostarczyć sprzętu. Próbowano wprowadzić skłonić gminy do samodzielnego zakupów, ale tylko 52 zdecydowało się wyłożyć pieniądze i poczekać, aż MEN zwróci im poniesione wydatki.

Tak więc prabuckie dzieci mogą uczyć się „na sucho”, mając do dyspozycji jedynie klawiatury starych komputerów. Na otarcie łez gmina wygospodarowała pieniądze na zakup jednego komputera. Trudno jednak liczyć na to, że kilkunastu uczniów będzie na nim jednocześnie pracować. Ostatnio dyrektor Jedynki Ewa Dobaczewska otrzymała wiadomość, że 20 listopada ministerstwo zakończyło cykl przetargów i zaczęło realizować zakup obiecanych komputerów. Mam nadzieję, że zdąży do rozpoczynającego się w połowie lutego drugiego półroczu. **A.S.**

WANDOWO

Symposium w Maciejowicach

W październiku Maciejowice były miejscem XV Międzynarodowego Symposiumu Kościuszkowskiego. Na zaproszenie organizatorów, między innymi Polskiej Fundacji Kościuszkowskiej, Muzeum Tadeusza Kościuszki w Maciejowicach oraz wójta gminy Maciejowice, uczestniczyła w sympozjum przedstawicielka Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Wandowie - Barbara Pytlarczyk, nauczycielka historii. Temat przewodni spotkania to „Gwara jako dokument historyczny”. Barbara Pytlarczyk wygłosiła referat zatytułowany „Tradycja kościuszkowska w szkole w Wandowie”. Imprezie towarzyszyły wystawy prac kół plastycznych maciejowickiego ośrodka kultury, rysunków satyrycznych Barbary Wiak (kilka rysunków jest już w szkole w Wandowie), zdjęć z podróży do Lwowa. Prezentowano również nowe książki poświęcone regionowi Maciejowic, jak również związane z patronem wandowskiej placówki.

R B
E K L A M A

BRAMY GARAZOWE
PRZEMYSŁOWE I WJAZDOWE
PELNA AUTOMATYKA
KOMINKI

cumulus

82-300 Elbląg, ul. Odrodzenia 37, tel. (055) 235 66 66

R E K L A M A

Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej 82-500 Kwidzyn, ul. Konopnickiej 10A, tel. (055) 279-23-58

ogłasza

przetarg ofertowy na sprzedaż naczepy SEMI (26 ton)
nr rej. EGZ-03-73, rok prod. 1996. Ogładanie naczepy na parkingu
PPKS Kwidzyn przy ul. Żwirowej 2, codziennie w godz. 8.00 - 13.00.

Oferty należy składać w sekretariacie przedsiębiorstwa, ul. Konopnickiej 10A, w zalakowanych kopertach. Komisyjne otwarcie kopert nastąpi w dniu 29 grudnia 1998 r. o godz. 10.00.

Zastrzega się prawo wycofania z przetargu bez podania przyczyn.

200406

RATY PROMOCJA!

**DRZWI
TŁOCZONE**

POL-SKONE
PODSIĘCIOWI

**CENA SKRZYDŁA
231 zł + 7% VAT**

POL LUNAR, KWIDZYN, UL. ŻWIROWA 10, TEL. 279 00 58

Centrum Handlowe
w Kwidzynie przy ul. Piłsudskiego 45

serdecznie zaprasza
Klientów na zakupy przedświąteczne
w dniach:

niedziela	6.12.1998 r.	od 10.00 do 15.00
niedziela	13.12.1998 r.	od 10.00 do 15.00
sobota	19.12.1998 r.	od 10.00 do 16.00
niedziela	20.12.1998 r.	od 10.00 do 16.00
Wigilia	24.12.1998 r.	od 10.00 do 15.00
Sylwester	31.12.1998 r.	od 10.00 do 15.00
sobota	2.01.1999 r.	- nieczynne

Oferujemy szeroki asortyment artykułów spożywczych i przemysłowych różnych branż.
Tyko w naszym Centrum Handlowym dokonasz trafnych zakupów.

Zapraszamy

RYJEWO

NIE BĘDĘ KRYTYKOWAĆ Rozmowa z nowym wójtem

Wójt gminy Ryjewo - Józef Gutowski

„KK”: Jak czuje się Pan w roli wójta?
 Józef Gutowski: Praca z ludźmi nie stwarzała mi nigdy żadnych kłopotów. Nie czuję się zagubiony ani stremowany, uważam, że powinienem czuć się dobrze na stanowisku wójta.
 „KK”: Czy zamierza Pan zmieniać styl zarządzania gminą?
 J.G.: Gmina była zarządzana w sposób dobry, natomiast bardzo dobry. Wszystkie decyzje podejmowane przez poprzedniego wójta i radę były słuszne. Dlatego sposób mojej pracy nie powinien się różnić od pracy poprzedniej rady i poprzedniego wójta.
 „KK”: To znaczy, że deklaruje się Pan jako kontynuator poprzednich władz gminy?
 J.G.: Będę się starał kontynuować to, co było już rozpoczęte.
 „KK”: Za co mógłby Pan pochwalić dotychczasowe władze gminy?
 J.G.: Przynajmniej za to, że zostało sfinalizowane rozpoczęcie budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Ryjewie, sprawa kanalizacji. To są najważniejsze rzeczy, jakie były zrobione przez poprzednich zarządców gminy.
 „KK”: Czyli całkowicie akceptuje Pan dotychczasowy styl pracy i podjęte decyzje?
 J.G.: Tak. To co zostało rozpoczęte należy kontynuować tak, aby doko-

niałbym razem z radą realizować.
 „KK”: Jakże widzi Pan możliwość poprawy bezpieczeństwa?
 J.G.: Poprzez współpracę z

policią, strażą miejską.
 „KK”: Czy to znaczy, że powstanie na terenie gminy straż?
 J.G.: Obecnie jeszcze nie, ale być może. Wiadomo, że policja również będzie przechodzić jakąś reorganizację i być może będą środki, żeby coś tutaj można było zrobić dla poprawienia bezpieczeństwa mieszkańców.
 „KK”: Jaką gminę mógłby Pan sobie wymarzyć?
 J.G.: Moim marzeniem jest doprowadzić do tego, aby Ryjewo stało się najlepszą gminą w powiecie. Na pewno przydałby się jeszcze ośrodek z basenem. Coś takiego co było już kiedyś - kąpielisko z przebieralniami, plażą. Być może, że mieszkańcy i radni też będą chcieli, aby coś tam powstało. Tak jak kiedyś. Na pewno byłoby to rzecz, która przydałaby się mieszkańcom.
 „KK”: Co nowy wójt Ryjewo mógłby powiedzieć o sobie prywatnie?
 J.G.: Mam 42 lata, wykształcenie średnie techniczne. W tym roku kończę Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Olsztynie. Zainteresowania: książki, wycieczki z młodzieżą, 19 lat pracowałem jako nauczyciel. Mam żonę, dwoje dzieci. Żona niepracuje.
 „KK”: Jak spędza Pan wolny czas?
 J.G.: W przymodnym ogródku. To bardzo relaksuje.
 „KK”: Czego można życzyć nowemu wójtowi?
 J.G.: Spełnienia marzeń osobistych i spełnienia wizji w pracy. A czy się spełni - pokaże czas.
 „KK”: Dziękuję za rozmowę.
 Z wójtem Ryjewo Józefem Gutowskim rozmawiała Anna Strzemińska

PRABUTY

PRZEDSZKOLE NR 3 Przedstawiamy kolejną prabucką placówkę oświatową - Przedszkole Nr 3. Powstało ono w 1949 roku jako przedszkole przykładowe przy Sanatorium Przeciwgruźliczym. Szczegóły dotyczące pierwszych lat działalności można znaleźć w prowadzonej do dziś przedszkolnej kronice.

Do przedszkola uczęszczają głównie dzieci mieszkające na terenie sanatorium. W tym roku jest ich 54. Placówka zajmuje część budynku mieszkalnego. Nie ma zatem zbyt dobrych warunków lokalowych. Fakt ten i nieduża liczba podopiecznych powodują, że zajęcia prowadzone są w grupach łączonych. W młodszej są dzieci trzy- i czterolletnie, starsza grupa składa się z pięciu- i sześciolatków. Maluchami zajmują się cztery nauczycielki i pięć osób obsługi. Można zatem powiedzieć, że w przedszkolu panuje kameralna atmosfera. Pozytywnie odbiera się także usytuowanie placówki. W ciepłe dni dzieci mogą korzystać z dużego, pełnego zieleni placu zabaw. Jest on przedmiotem dumy wszystkich pracowników placówki. Niedaleko znajdują się boisko i otaczający sanatorium las.

Przedszkole jest placówką podlegającą samorządowi lokalnemu. To władze gminy ustalają opłaty za korzystanie z usług placówki, zapewniają pieniądze na prace pracownikom i pomoce dydaktyczne. Dyrektor przedszkola Jadwiga Jakimowicz twierdzi, że w tym roku na zakup zabawek i pomoce dydaktyczne dostała od gminy 800 zł. Jakże opłaty ponoszą rodzice? Za każde dziecko należy uiścić tzw. opłatę stałą. Jej wysokość jest w całości Prabucata taka sama - 35 złotych. Oprócz tego płaci się za wyżywienie - każdy dzień pobytu dziecka w placówce to dodatkowe 2 złote. W Przedszkolu Nr 3 obowiązują również wpłaty na rzecz Komitetu Rodzicielskiego w wysokości 15 zł za półroczje. Uzyskany w ten sposób fundusz jest wykorzystywany na kupno prezentów miłośników i zorganizowanie Dnia Dziecka. Na tym nie kończy się rola Komitetu Rodzicielskiego. Opiekunowie dzieci pomagają przedszkolu w zdobywaniu dodatkowych środków finansowych. Na przykład w ubiegłym roku zorganizowali zabawę sylwestrową. Uzyskane pieniądze - 2,5 tys. zł - przeznaczono na potrzeby placówki. Pracownicy przedszkola duży nacisk kładą na współpracę z najbliższymi otoczeniem. Mają w tym pomóc tzw. zajęcia otwarte, w których biorą udział dzieci i rodzice, zachęca się także rodziców do uczestnictwa w przedszkolnych uroczysto-

W tym roku przedszkole ma 54 podopiecznych

ściach.
 Spędzany w przedszkolu czas maluchy dzielą między zabawę i naukę. Zajęcia dydaktyczne odbywają się głównie między dziewięcią a dziesięcioletni. Co o swojej pracy mówią same dydaktyczki: Prowadzimy różne formy zajęć i zabaw, wzbogacając je o elementy innowacji pedagogicznych z zakresu pojęć matematycznych, mowy i myślenia oraz ćwiczeń ruchowych. Bardzo rozbudowujemy dział wychowania proekologicznego i zdrowotnego.
 Dzieci poznają zagrożenia ekologiczne i konfrontują je ze stanem najbliższego otoczenia.
 Na życie przedszkola składają się organizowane na terenie placówki imprezy oraz wyjścia poza mury przedszkola. Maluchy uczestniczą w wieczorach andrzejkowych, uroczystościach choinkowych, Dniu Babci i Dziadka, Dniu Matki, porożeniu zimy. Wyjeżdżają do kina, oglądają organizowane przez MGOK imprezy teatralne. Wraz z rodzicami biorą udział w Świącie Pieczonego Ziemniaka. W ubiegłym roku zajęły pierwsze miejsce w Olimpiadzie Przedszkolaków. Zakończenie roku szkolnego zawsze łączy się z wycieczką do Gdańska lub Olsztyna. Pracownicy przedszkola mają nadzieję, że udaje im się stworzyć w placówce miłą, rodzinną atmosferę.

SADLINKI

Przyjęto projekt budżetu Radni gminy Sadlinki przyjęli projekt budżetu na 1999 r. Projekt przedstawił zastępujący ze stanowiska wójta i przewodniczącego Zarządu Gminy Sadlinki Karol Czyżewski. Plan dochodów ustalono na 5.191.260 zł.

Wśród dochodów znalazły się kwoty spodziewane z działów: rolnictwo - 9.800 zł, w tym dotacja 3.000 zł ze źródeł pozabudżetowych (z p.); łączność - 100.000 zł (z p.); gospodarka komunalna - 28.000 zł, gospodarka mieszkaniowa - 190.000 zł, z tego 150.000 zł to wpływy ze sprzedaży mienia komunalnego; oświata i wychowanie - 100.000 zł stanowiące dotację z Kuratorium Oświaty na budowę sali gimnastycznej w Sadlinkach; opieka społeczna - 449.000 zł dotacji na zadania zlecone (zaszki i pomoc w naturze, działanie ośrodka pomocy społecznej, zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne); kultura fizyczna i sport - 100.000 zł dotacja na zadania inwestycyjne; obrona cywilna - 250 zł (dotacja); dochody osób fizycznych i prawnych - wpływy z podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości, od środków transportu, z karty podatkowej, od spadków i darowizn, od posiadania psów i inne dochody - łącznie 1.354.009 zł; administracja państwowa i samorządowa - 109.000 zł; finanse - 4.500 zł za odsetki od środków na rachunkach bankowych; różnego rozliczenia - subwencja ogólna dla gmin 2.746.701 zł.

Na co planuje się wydać te pieniądze w 1999 r.? Pozycją finansową jest dużo więcej. Także plan wydatków jest większy, gdyż wynosi 5.321.260 zł i został zaszyfiony kwotą 200.000 zł kredytu z Banku Ochrony Środowiska. W dziale rolnictwo planuje się między innymi wydatki na wodociąg w Biłkach - 40.000 zł oraz w Olsztynie - 20.000 zł, w dziale transport m.in. 50.000 zł na budowę drogi gminnej (ul. Brzozowa w Sadlinkach), w dziale gospodarka komunalna dotację 200.000 zł na budowę kanalizacji w Sadlinkach. Sprzęc porządek w wydatkach zajmuje dział oświaty i wychowania. Planuje się wydać 2.907.600 zł (54,6% wydatków budżetu gminy), w tym na szkoły podstawowe 2.378.300 zł. Płace i podopieczni stanowią około 80% budżetu tego działu, pozostałe 20% przeznaczona się: 350.000 zł na materiały i usługi, 120.000 zł na sprzęt sportowy Sadlinki, na rozbudowę SP Nebrau Wielkie - 20.000 zł. Zwłaszcza ta pozycja budziła uwagę wśród niektórych radnych. Mało - słychać było nieśmiało głosy osób mających na myśli owe 20.000 zł. Karol Czyżewski stwierdził, że ta kwota rzeczywiście jest mała, ale jak w wielu sytuacjach ubiegania się o środki pozabudżetowe z różnych źródeł stanowi udział własny. W przypadku Nebrau miałyby to być środki z Kuratorium Oświaty w Elblągu. Jest to raczej nierzadkie w obliczu zmian, które nastąpią w administracji.

Samorząd przynajmniej także środki na dowozy uczniów - 102.500 zł, dokształcanie i doskonalenie zawodowe nauczycieli - 23.700 zł, co w przypadku założeń reformy edukacji może okazać się kwotą zbyt małą ze względu na zwiększone zadania dowozu uczniów do gimnazjów oraz konieczność przekształcenia zawodowych nauczycieli odpowiedzialnych bezpośrednio za powodzenie reformy. Pozostałe środki w budżecie tego działu to kwoty zarezerwowane na przedszkola - 83.000 zł, przedszkola w szkołach - 136.900 zł, świetlice dziecięce - 183.200 zł.

Mało przeznaczący na kulturę i sztukę, bo tylko 13.000 zł - powiedział K. Czyżewski. - Spowodowane to było pilniejszymi naszymi zmianami, inwestycjami. Już wkrótce podjęte zostaną decyzje o umorzeniu nam zaciągniętych pożyczek, co pozwoli radzie podjąć decyzje o zmianach w budżecie w trakcie roku. Jesteśmy po rozmowach i jestem przekonany, że nasza sytuacja finansowa, obecnie dobra, polepszy się - dodał zastępujący wójt.

Oprócz umorzeń (około 700.000 zł) rezerwy budżetowej tworzyć będzie kwota 20.000 zł.

Nie było większych dyskusji w sprawie ogólnej w kraju kontrowersyjnej - wydatków na opiekę społeczną. W Sadlinkach będzie to 449.000 zł. Kwota ta stanowi dotację z budżetu państwa na zadania zlecone dla gminy.

Moglibyśmy tych pieniędzy nie wydawać, nie biorąc na siebie zadań pomagających naszej lokalnej społeczności, ale wówczas problem wypłaty zasiłków, zapomóg i innych spadłby na nasze barki - wyjął się radnym Karol Czyżewski.

Jak widać, w wielu przypadkach gminy niezbývá zamorne, nie mogą korzystać z własnych dochodów, ratują się pieniędzmi pozyskanymi z fundacji, stowarzyszeń i instytucji. Jak powiedział nam K. Czyżewski, w Sadlinkach ostatnio przeznaczano około 37% wydatków z budżetu na inwestycje. Wiele tych kwot pozyskano. Niestety, dotarły do nas opinie, że nie wystarczy są zadolowane z tego, że większość inwestycji prowadzonych jest na terenie Sadlink. No cóż, trudno nam komentować te opinie, skoro decyzję podejmuje rada złożona z przedstawicieli poszczególnych wsi, a wójt jest wykonawcą tych decyzji.

UWAGA!
 Studium Ekonomiczne

II Liceum Ogólnokształcące w Kwidzynie

ogłasza nabór do

Policjalnego Studium Ekonomicznego (trzy semestry)

oraz

Średniego Studium Ekonomicznego (pięć semestrów) w systemie eksternistycznym.

Zajęcia rozpoczną się w lutym 1999 roku.

- Kursy czeladniczo-mistrzowskie palaczy CO
- Pedagogiczne dla osób szkolących uczniów
- Księgowość komputerowa

Opłatność: wpisowe - 50zł; czesne - 90 zł. Blizszych informacji udziela sekretariat szkoły, ul. Stoneczna 2, tel. 279 35 74 wew. 36.

FESTON Kwidzyn, ul. Targowa 16, tel./fax 055 279-72-21

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE ŁAZIENEK GRANITOGRESY

GE Capital Bank

- KREDYTY GOTÓWKOWE - do 4000 zł bez poręczycieli.
- KREDYTY SAMOCHODOWE
- LEASING samochodów, maszyn i urządzeń - roczny koszt już od 8,5 %

Zapraszamy: T.P.: D.K. ACONTO, 82-500 Kwidzyn, ul. 11 Listopada 11, tel. (055) 279-62-00, 261-08-88

PROMOCJA

Torby papierowe ekologiczne

największy wybór, możliwość nadruku

SPRZEDAŻ DETALICZNA I HURTOWA

Kwidzyn, tel. (055) 279 73 36

FRYZJERSTWO DAMSKIE

duża praktyka NOWOCZESNA TECHNOLOGIA PO KURSACH W FIRME GODWELL

279 36 31

PRZEGLĄDY REJESTRACYJNE 8.00 - 20.00

WYMIANA OLEJU GRATIS! USŁUGI ELEKTRODIAGNOSTYCZNE

AUTO ELEKTRYK Mieczysław Zaborowski Kwidzyn, ul. Hallera 28 a, tel. 055 279 41 23, 279 36 44

NA RZECZ NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE

Andrzejki w nowej siedzibie

Kwidzyskie Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym zorganizowało wieczór andrzejkowy połączony z otwarciem nowej siedziby, która mieści się przy ul. Grudziądzkiej - w tym samym budynku, w którym znajduje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

długo funkcjonowały przepisy powodujące, że dzieci z upośledzeniem umysłowym nie miały szans na edukację. Dzieci takie były nawet zwolnione z obowiązku szkolnego. Pozostawały w domach, co było dotkliwie nie tylko dla nich, ale także dla ich rodziców. Powodowało to, że rodzicami często mylnie oskarżano o izolowanie dzieci.

Koło Polskiego Stowarzyszenia

Zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu. Nowa siedziba umożliwiła poszerzenie działalności. Powstanie między innymi dzienny ośrodek aktywności dla osób upośledzonych umysłowo.

W planach jest utworzenie ośrodka stymulacji rozwoju dla dzieci głębiej upośledzonych. Zostanie poszerzona działalność punktu konsultacyjnego dla rodziców dzieci zagrożonych upośledzeniem umysłowym.

Warto dodać, że w ramach Klubu Terapeutycznego odbywają się różne zajęcia, w tym artystyczne. Organizowane są wspólne wycieczki i razem obchodzone święta. Działalność Stowarzyszenia pozwala organizować zajęcia dla tych osób, które nie miały możliwości pracy w warsztatach terapii zajęciowej. Inną stroną działalności Stowarzyszenia jest funkcjonujący od 1995 r. Ośrodek Wolontariatu. Zadaniem jego jest przygotowanie, najczęściej młodych ludzi, do pracy z osobami niepełnosprawnymi. Wolontariusze pracują zarówno na rzecz dzieci niepełnosprawnych, jak i dorosłych.

Otwierając nową siedzibę

Wanda Masalska-Szymanek mówiła o planach Stowarzyszenia. Wyraziła nadzieję, że nowa siedziba umożliwi rozszerzenie działalności. Uznała, że bardzo ważną będzie działalność punktu konsultacyjnego dla rodziców dzieci zagrożonych upośledzeniem umysłowym.

W jednej ze swych wypowiedzi mówiła o niepełnosprawnych W. Masalska-Szymanek powiedziała:

Są to ludzie, od których można bardzo wiele dostać, bardzo wrażliwi emocjonalnie, o wysokiej tzw. inteligencji emocjonalnej. Potrafią wyrazić się w życiu rodzinnym i być bardzo użyteczni. To ludzie obdarzeni dużą miłością.

Zadowolenie z otwarcia nowej siedziby wyraził w imieniu burmistrza Kwidzyna radny Kazimierz Gorlewicz. Najbardziej zadowolony z otwarcia siedziby byli jednak przedstawiciele Stowarzyszenia, rodzice oraz niepełnosprawni intelektualnie. Po uroczystym otwarciu rozpoczęła się dobra zabawa. Nie zabrakło oczywiście andrzejkowych wózków. J.K.

W imieniu burmistrza Kwidzyna przecięcia wstęgi dokonał radny Kazimierz Gorlewicz

Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Kwidzynie powstało w 1993 r. Kieruje nim psycholog Wanda Masalska-Szymanek, która w maju tego roku w wywiadzie dla „Kuriera Kwidzyskiego” wyraziła nadzieję, że Koło doczeka się własnej siedziby, która pozwoli na rozszerzenie dotychczasowej działalności.

Marzenie spełniło się w

Skromna uroczystość połączona z przecięciem wstęgi otworzyła nie tylko nową siedzibę, ale także nowy etap w działalności Stowarzyszenia. Stowarzyszenie zajmuje się szczególnie problemem, jakim jest dla rodziny realizacja praw osoby niepełnosprawnej intelektualnie.

Głównie chodzi o prawo do niezależnego życia i do właściwej edukacji. W maju

Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym dociera do rodziców dzieci, występując z konkretną propozycją. Najważniejsze, że gotowe są już przepisy prawne, które umożliwiają organizowanie zajęć rehabilitacyjno-wychowawczych.

W Kwidzynie zajęcia takie się odbywają. Kwidzyskie Koło organizuje szereg działań, między innymi zajęcia organizowane w Klubie Terapeutycznym.

Wanda Masalska - Szymanek wyraziła nadzieję, że nowa siedziba umożliwi poszerzenie działalności stowarzyszenia

R E K L A M A

PROMOCJA OBUWIA ZIMOWEGO FIRMA „IZA”

Kwidzyn, ul. 15 Sierpnia 11/1
ul. Krańcowa 2A
ul. Grudziądzka 18

CENY HURTOWE IMPORTERÓW PRODUKTÓW OBUWIE PRODUKCJI KRAJOWEJ - JEDEN ROK GWARANCJI

OBUWIE PIERWSZEGO GATUNKU NA GWARANCJI

7002720235

Andrzejkowy wieczór połączony z otwarciem nowej siedziby

R E K L A M A

Salon Meblowy SYNAK MEBLE oferuje najszerszą gamę asortymentową mebli w regionie, w tym:

- meble biurowe,
- meble kuchenne,
- meble pokojowe,
- meble tapicerowane,
- meble młodzieżowe i dziecięce,
- meblościanki i systemy,
- kanapy, sofy i fotele
- komplety wypoczynkowe

*200002r

Salony Meblowe

Salon Meblowy Kwidzyn
ul. Toruńska 36,
(055) 279 50 38, 279 50 39

SYNAK MEBLE

UWAGA PRACA

Rejonowy Urząd Pracy w Kwidzynie oferuje wolne miejsca pracy w zawodach:

1. **wartownik straży przemysłowej** - wykształcenie zawodowe lub średnie - oferta 132,
2. **technik automatyk, elektronik** - wykształcenie średnie, uregulowany stosunek do służby wojskowej, znajomość języka angielskiego - oferta 145,
3. **lakiernik samochodowy** - wykształcenie zawodowe - oferta 152,
4. **redaktor** - wykształcenie średnie, staż dwa lata w mediach telewizyjnych - oferta 154,
5. **diagnosta** - staż pracy trzy lata w zawodzie mechanik samochodowy, wykształcenie średnie, możliwość przekwalifikowania w zawodzie diagnosta - oferta 180,
6. **szwaczka** - praktyka w zawodzie - oferta 172,
7. **technik automatyk** - wykształcenie średnie - oferta 200,
8. **ekonomista** - wykształcenie wyższe ekonomiczne - oferta 218,
9. **mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych** - wykształcenie średnie mechaniczne lub technik mechanik - oferta 219,
10. **inżynier mechanik** - wykształcenie wyższe mechaniczne - oferta 220,
11. **monter konstrukcji metalowych** - oferta 221,
12. **sprzedawca** - wykształcenie średnie, aktualna książeczka zdrowia - oferta 214,
13. **inżynier budowlany** lub technik budowlany - wykształcenie wyższe lub średnie budowlane, staż pracy w inwestycji - oferta 228,
14. **ekonomista** - wykształcenie wyższe lub średnie - oferta 228,
15. **instruktor ds. skupu** - wykształcenie wyższe lub średnie związane z rolnictwem - oferta 231,
16. **fryzjer damsko-męski** - wykształcenie zawodowe, czeladnik - oferta 240,
17. **inspektor ds. BHP** - wykształcenie średnie i uprawnienia do wykonywania pracy inspektora ds. BHP - oferta 228 - oferta 245,
18. **pomocnik magazyniera** - wykształcenie średnie - oferta 250,
19. **magazynier - kierowca** - wykształcenie średnie, prawo jazdy kategorii C,
20. **ślusarz-mechanik** - wykształcenie zawodowe, uprawnienia spawacza, książeczka zdrowia - oferta 232,
21. **palacz** - uprawnienia do wykonywania zawodu, aktualna książeczka zdrowia - oferta 259,
22. **konserwator instalacji gazowej** - uprawnienia - instalacja elektryczna, uprawnienia do obsługi pieców OIGE - oferta 260,
23. **cukiernik** - wykształcenie zawodowe, staż trzy lata pracy w zawodzie - oferta 261,
24. **ekspedientka** - wykształcenie średnie - oferta 261,
25. **młynarz** - wykształcenie techniczne młynarskie lub zawodowe, staż trzy lata pracy w zawodzie - oferta 262,
26. **plecionkarz-koszykarz** - wykształcenie średnie techniczne, staż dwa lata pracy w zawodzie - oferta 264,
27. **plecionkarz - koszykarz** - wykształcenie zawodowe - oferta 264,
28. **krawcowa** - doświadczenie w krawiectwie - oferta 265,
29. **sekretarka** - wykształcenie średnie, znajomość języków angielskiego, niemieckiego, francuskiego - oferta 266,
30. **inspektor ds. budownictwa**, wykształcenie średnie budowlane, staż dwa lata pracy w administracji - oferta 267,
31. **mechanik samochodowy**, wykształcenie zawodowe, staż 10 lat pracy w zawodzie - oferta 268.

OFERTY PRACY DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

- LABORANTKA** - wykształcenie średnie chemiczne - oferta 252,
MAGAZYNIER - wykształcenie średnie - oferta 252,
OPERATOR WÓZKA - wykształcenie zawodowe i uprawnienia na wózek widłowy - oferta 252,
PRACOWNIK FIZYCZNY - oferta 252.

OFERTY PRACY DLA ABSOLWENTÓW:

1. **stolarz meblowy** - wykształcenie średnie lub zawodowe - oferta 179,
2. **sprzedawca** - wykształcenie średnie - oferta 255.

STAŻ PRACY DLA ABSOLWENTÓW:

1. **szwaczka** - wykształcenie zawodowe - krawiectwo,
2. **plecionkarz-koszykarz** - wykształcenie zawodowe - plecionkarz.

Szczegółowych informacji na temat ofert pracy udziela Rejonowy Urząd Pracy w Kwidzynie przy ulicy Grudziądzkiej lub pod numerem telefonu 279 42 16. ja

R E K L A M A

LUKAS
ZAKUPY NA RATY

Wybierasz LUKASA
Dostajesz KUBASA!

Kupując w sklepach Synak za pośrednictwem Lukas S.A. (w terminie 1 - 24.12.98) otrzymasz "Super Kubek Lukasa" w prezencie! Promocja trwa do wyczerpania zapasów upominków reklamowych.

FINAL DARU SERCA

W ubiegłą sobotę odbyła się gala podsumowująca zbórkę pieniędzy, zorganizowana przez Szkołę Podstawową Nr 6 w Kwidzynie. Akcja Dar Serca odbyła się już po raz piąty.

Wystąpił zespół tańca nowoczesnego z SP 6 prowadzony przez Magdalenę Walenczką

W ubiegłym roku zebrano około 6000 złotych. Kwotę tę przekazano na rzecz Koła Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym, Przedszkola Integracyjnego oraz Szkoły Życia.

Boczkowska i Magdalena Walenczewska.

Jak powiedziały nam koordynatorki, w tym roku spotkanie na wiele trudności. Jedną z nich byli fałszywi wolontariusze. Niektórych z nich udato się złapać. Przewodzący z nimi rozmowę, ale niewiele to dało - następnego dnia bowiem poszli oni znowu zbierać pieniądze. Znaleźli się też przeciwnicy akcji, którzy niejednokrotnie

Wystąpili z życzeniami. Wyrażano im podziękowania za dotychczasowe wsparcie. W tym roku zebrano około 5000 złotych. Pieniądze te zostaną rozdysponowane na konta trzech instytucji: Stowarzyszenia Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym z przeznaczeniem dla dzieci z zespołem edukacyjno - terapeutycznym, Koła Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym oraz Przedszkola Integracyjnego.

W samym dniu „Otwartej szkoły dla otwartego serca”, czyli 25 listopada, zebrano ponad 1000 złotych. W tym dniu w szkole gościli ryccyerze z Gniewa, którzy również wsparli akcję. Dali dwa występy, natomiast zapłatę za jeden z nich przekazali na akcje.

Nad przebiegiem zbiórki czuwał siedmiuosobowy zespół w składzie: Renata Prebisz, Aleksandra Gularowska, Jolanta Stawicka, Jolanta Kubiak, Mirosława Herkt oraz koordynatorki Elżbieta

Na choince ustawionej w holu teatru zawisły tabliczki z nazwami honorowych sponsorów

wyzwali kwestujące dzieci i poddawali w wątpliwość wiarygodność akcji.

Podczas gali, która odbyła się w teatrze, wyróżniono honorowych sponsorów, którzy wspierają Dar Serca od samego początku jego istnienia. Wyróżniono też dwóch uczniów, którzy od samego początku poświęcają swój czas dla akcji i co roku kwestują. Uczniami tymi są Wojciech Opila oraz Łukasz Wiktorowicz. Podczas gali wystąpili w pięćdziesięciominutowym programie artystycznym „Najpiękniejsza rzecz na świecie” dzieci z Przedszkola Integracyjnego. Wystąpili też dzieci ze Szko-

torom akcji życzymy, aby gro no sponsorów i ofiarodawców było z roku na rok coraz większe. ja

ly Życia działającej przy O s r o d k u Szkolno-Wychowawczym. Zaprezentowały się również zespół tańca nowoczesnego ze Szkoły Podstawowej Nr 6, zespół wokalo - muzyczny Omegał oraz Dawid Kamiński i Anna Pułka z klubu tańca zwanego Pajsa

Dawid Kamiński i Anna Pułka zaprezentowali tańca latynoamerykańskiego

Organiza

Płomyk w ciemności

NASZA SONDA

Święta Bożego Narodzenia już za dwa tygodnie. Byliśmy ciekawymi, czym kochają się Państwa okres przedświąteczny i same święta. Elżbieta - kasperka:

Najbardziej lubiam święta, kiedy byłam dzieckiem. Teraz niestety ten entuzjazm troszeczkę osłabł. Wszystkie te przygotowania, gotowanie, pieczenie ciast, sprząatanie. Jest to bardzo męczące. Cieszę się jednak, kiedy widzę radość dzieciaków, przypomina mi się wtedy moje dzieciństwo. One uwielbiają choinkę i kolędy. Są już na tyle duże, że mogą zabrać na pasterkę i nie martwić się, czy czegoś w domu nie zbroczy. To może smutne, ale po świętach zawsze mogę odsapnąć z ulgą, że następnego dopiero za rok. Nie byłoby tak, gdyby ktoś mnie wyreczył w pracach domowych. Wtedy z pewnością cieszyłabym się świętami.

Barbara - emeryta:

Święta kochają mi się z samotnością. Nie mam dzieci, a mamę nie żyje od pięciu lat. Bardzo mi go brakuje. Nawet nie ubieram choinki. Nie potrafię się już cieszyć.

Wałdek - mechanik samochodowy:

No cóż, donatorom raczej nie jestem. Mieszkam sam, więc nie przejmuję się niczym. Na Wigilię dla rodziców. Spotykamy się tam z całą rodziną. Czasami mniej to jednak nudzi. Co roku się tak samo. Wszyscy się objadają, a potem śpią i narzekają na bóle brzucha. Najbardziej wkurza mnie kupowanie prezentów, po prostu skonczyły mi się na nie pomysły. Nie mogę przecież kupować zawsze tego samego. Wolałabym chyba gdzieś wyjechać i nie myśleć o świętach, tylko odoczywać od tego zamieszania.

Robert - technik chemik:

Święta kochają mi się z prawdziwym lenistwem, dobrą jedzeniem i oczywiście choinką. W święta są w telewizji dobre filmy, poza tym można nadrobić zaległości w czytaniu gazet. Czasami wychodzę z rodziną na krótki spacer. W święta po prostu nie robię nic, tylko leniuchuję. Szkoła, że Boże Narodzenie trwa tylko trzy dni. ja

Blokada audiotele

Od około trzech tygodni w całej Polsce obowiązuje blokada dostępu z automatów ulicznych do numerów telefonicznych zaczynających się kierunkowym 0-700.

Przy okazji zablokowano połączenia między miastami oraz międzynarodowe, ale dotyczy to tylko automatów podłączonych do central i analogowych. Na terenie Kwidzyna, a także gmin Gardeda, Prabuty i Susz 100% automatów ulicznych jest przyłączonych do central nowego typu. Teżo rodzaju centralę umożliwiają selektywną blokadę połączeń. W miejscowościach tych nie ma więc problemów z uzyskaniem połączeń między miastami czy międzynarodowych. Akcją blokowania dostępu z automatów ulicznych do połączeń audiotele rozpoczęła się w rejonie kwidzyńskim 20 listopada. Ponieważ operacja ta przebiegała na poziomie oprogramowania (wydanie odpowiedniego polecenia centrali), została już zakończona. W kadke chwili można odblokować połączenia audiotele, w najbliższej przyszłości nie przewidujemy jednak takiej możliwości - powiedział dyrektor Rejonu Telekomunikacji w Kwidzynie Bogdan Drywień. Amatorów atrakcji ofertowych przy audiotele mogą korzystać z różnorodnych publicznych, które znajdują się w urzędach pocztowych oraz w placówce usług telekomunikacyjnych. Tam nie zastosowano blokady.

W naszym mieście kwestia kradzieży impulsów telefonicznych przy wykorzystaniu połączeń 0-700 nie była zjawiskiem masowym. ap

Le zarabia burmistrz Kwidzyna

Inne wynagrodzenia zostały określone także według średniej krajowej. Przewodniczący Rady Miasta otrzy-

muje 80% przeciętne wynagrodzenia. Obecnie jest to około 946 zł. Zastępcę przewodniczącego oraz społecznego członkowie Zarządu Miasta otrzymują 60% przeciętne wynagrodzenia, czyli około 709 zł. Przewodniczący komisji otrzymuje 50% - około 591 zł, zastępca 40% tj. około 473 zł. Dieta radnych Kwidzyna to 30% przeciętne wynagrodzenia, czyli około 354 zł. Społeczni członkowie komisji otrzymują 10%, czyli około 118 zł.

Podobne rozwiązanie wysokości zarobków obowiązuje w Rumi. Burmistrz Rumi, zamieszkałej przez około 20 tysięcy mieszkańców, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 5428 zł brutto, a zastępcę - 4008 zł brutto. Burmistrz Ilawy otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 4480 zł brutto. J.K.

REKLAMA

PRZETARG OFERTOWY OGRANICZONY

Stado Ogierów Skarbu Państwa

z siedzibą w Starogardzie Gdańskim przy ul. Mickiewicza 13

ogłasza przetarg oferowany ograniczony

na wykonanie prac remontowych stajni (obiekt wpisany do rejestru zabytków) położonej na terenie Zakładu Treningowego w Kwidzynie przy ul. Miłosnej 1 w zakresie:

- remontu pokrycia dachowego
- wymiany rynien
- wymiany stalarki otworowej dachowej

Termin wykonania robót: 31.03.1999 rok. W przetargu mogą wziąć udział wykonawcy krajowi spełniający wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Sztuki z dnia 11 stycznia 1994 roku o zasadach i trybie udzielania zezwoleń na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkach oraz prac archeologicznych i wykopaliskowych, warunkach ich prowadzenia i kwalifikacji osób, które mają prawo prowadzenia tej działalności (Dz. U. Nr 16, poz. 55).

Warunkiem udziału w przetargu jest wniesienie wadium w wysokości 5000,00 zł (pięć tysięcy złotych). Oferty (każdy oferent może złożyć tylko jedną ofertę) należy składać w siedzibie Zakładu Treningowego w Kwidzynie, ul. Miłosna 1 do dnia 10 grudnia 1998 roku.

- Przystępując do przetargu każdy oferent powinien dołączyć do oferty oświadczenie, że:
- jest uprawniony do występowania w obrocie prawnym zgodnie z wymaganiami ustawowymi
  - posiada uprawnienia niezbędne do wykonania prac w obiektach zabytkowych
  - posiada niezbędną wiedzę i doświadczenie, potencjał ekonomiczny i techniczny, a także pracowników zdolnych do wykonania zadania.
  - znajduje się w sytuacji finansowej zapewniającej wykonanie zadania.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 11 grudnia 1998 roku o godz. 10.00. Zamawiający zastrzega sobie swobodę wyboru ofert. Z tytułu odrzucenia ofert oferentom nie przysługują żadne roszczenia przeciwko zamawiającemu.

Sklep muzyczny maks
Kwidzyn, ul. Tecka 14, tel. 279 55 34

Instrumenty muzyczne	Wsporniki	Patentowy instrument "Texas" laptop
Przełki nagłośnieniowe	Wsporniki	Wsporniki (capax)
akcesoria, struny	Wsporniki	Wsporniki
mikrofony	Wsporniki	Wsporniki
MC I CD	Wsporniki	Wsporniki
komis CD	Wsporniki	Wsporniki

Główny
Ciepły do 14.00
Chłodny do 14.00

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE
„BUDO-OPAL” sp. z o.o.
Kwidzyn, ul. Łąkowa 44, tel/ 279-32-33
(teren starej gazowni i skłupu złomu)

OFERUJEMY:
węgiel miał koks podpałka

OPAL

Węgiel miał koks podpałka

MATERIAŁY   NAWOZY

BUDOWLANE   WAPNO   CEMENT   PAPIE

SPRZEDAŻ RATALNA

Wszystko **CZYNNY CODZIENNIE 7.00-17.00**

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA BUDOWLANA
DULSKI

OKNA PCV
DRZWI
PODŁOGA SZWEDZKA
PRACE REMONTOWE
TRANSPORT

82-600 Kwidzyn, ul. Grzydzielska 23
tel./fax 055 279 55 67
Prabuty 055 278 27 90

KOMU DODATEK MIESZKANIOWY?

Dochód w gospodarstwach wieloosobowych nie może przekroczyć 415 zł (100% najniższej emerytury) na osobę i 622,5 zł (150% najniższej emerytury) w gospodarstwach jednoosobowych. Dodatek mieszkaniowy nie przysługuje natomiast osobom wynajmującym mieszkanie oraz tym, których lokal

w takich przypadkach, gdy na przykład normatyw dla osoby samotnej wynosi 35 metrów kwadratowych, a osoba ta zajmuje jedynie 28 m². Jeśli jednak powierzchnia faktycznie zajmowana przekraczałaby te 35 m², to dodatek obliczany będzie na podstawie powierzchni normatywnej. Na

kańcy domków jednorodzinnych po wniosek powinni zgłosić się do Wydziału Architektury Urzędu Miejskiego. W tym przypadku należy również dostarczyć wyciąg z księgi wieczystej lub akt notarialny własności budynku. Potrzebne są poza tym rachunki za wodę oraz wywóz śmieci i szamba z ostatniego

Gmina Kwidzyn-droższe wody i czynsz

Radni gminy Kwidzyn uchwalili nowe stawki czynszu regulowanego. Podwyższona też została cena wody i odprowadzanych ścieków. Nowe stawki czynszu będą obowiązywały od 1 lutego 1999 r.

Dyskusji na temat nowych stawek praktycznie nie było, gdyż wszystkie problemowe sprawy omówiono podczas prac komisji. Przy ustalaniu stawek czynszu regulowanego rada uwzględniła różne czynniki, które podwyższają lub obniżają wartość użytkownika. Jak stwierdził przewodniczący Rady Gminy Józef Świokło, dotychczas obowiązująca uchwała nie różnicowała wyczerpująco stawek czynszu, a jest to wymóg ustawy o najmie lokali. Ustalając stawki czynszu Rada Gminy musi brać pod uwagę również to, że czynsz winien pokryć koszty administrowania, konserwacji, utrzymania technicznego budynku, koszty utrzymania zieleni oraz wszystkich pomieszczeń wspólnego użytkownika - powiedział w uzasadnieniu podwyżki Józef Świokło. Czynsz wrośnie średnio o 12%. Stawki bazowe czynszu regulowanego za 1 m² powierzchni użytkowej:

Kategoria lokalu	Lokale położ. w budynkach na terenie miejscowości: Baldram, Górk, Marezaj Obory	Lokale mieszkalne położone na terenie pozostałych miejscowości
lokal wyposażony we wszystkie urządzenia techn., tj. w c.w.i.c.o. dostarczane spoza lokalu, gaz przewodowy, łazienkę, wc, instalację kanalizacyjną i wodociagową (7 urządzeń)	1,30 zł	1,15 zł
lokal bez jednego urządzenia	1,24 zł	1,09 zł
lokal bez dwóch urządzeń	1,17 zł	1,04 zł
lokal bez trzech urządzeń	1,11 zł	0,98 zł
lokal bez czterech urządzeń	1,04 zł	0,92 zł
lokal bez pięciu urządzeń	0,98 zł	0,86 zł
lokal bez sześciu urządzeń	0,91 zł	0,81 zł
lokal bez żadnych urządzeń	0,85 zł	0,75 zł

Czynsz ulega podwyższeniu o 3% w przypadku, gdy lokal posiada balkon lub loggię oraz gdy lokal wyposażony jest w osobną łazienkę i ubikację. Przewidziano też obniżki stawek czynszowych. Gdy lokal położony jest w budynku oddalonym

ponad 0,5 km od osiedli mieszkaniowych o zwartej budowie i od głównych ciągów komunikacyjnych, to obniżka wynosi 10%. Czynsz obniża się o 3% w przypadku, gdy lokal położony jest na parterze budynku o najmniej dwupiętrowego, gdy w lokalu występuje wspólne użytkowanie przedsionki, kuchni, łazienki lub w ogóle gdy w lokalu jest ciemna kuchnia. O 3% czynsz ulega obniżeniu również wtedy, gdy wszystkie okna lokalu są zaciemnione przez co najmniej 8 godzin w ciągu dnia. Pięcioprocentowa obniżka czynszu zastosowano w lokalach położonych w suterenie lub w baraku, lokalach bez kuchni oraz położonych w budynkach wymagających kapitalnego remontu. Ustalono, że nie można obniżyć stawki czynszowej więcej niż o 15%. Inna podwyżka dotyczyła wody i odprowadzanych ścieków. Cena wody dla odbiorców indywidualnych wzrosła z 1,41 zł/m³ do 1,61 zł/m³, a ścieków z 1,10 zł/m³ do 1,26 zł/m³. Cena wody przemysłowej wzrosła z 1,69 zł/m³ do 2,03 zł/m³, a ścieków z 1,10 zł/m³ do 1,26 zł/m³. Zmiana cen spowodowana jest wzrostem kosztów eksploatacyjnych i przewidzianą inflacją. Na wpływ podwyższenia ceny wody miało oddanie do użytku stacji uzdatniania wody. Przymiemy, że podwyżki ceny wody i odprowadzanych ścieków uchwalila Rada Miejska w Kwidzynie, gdyż Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji jest spółką miasta i

gminy. Podczas sesji Rady Gminy uchylono uchwałę z 4 czerwca tego roku w sprawie zaciągnięcia kredytu na budowę gazociągu. Ponieważ gmina otrzymała dotację na budowę gazociągu Nowy Dwór Kwidzyński-Grabówko-Obory w wysokości 270 tys. zł, zaciągnięcie kredytu okazało się niepotrzebne. Przyjęto też uchwały dotyczące wysokości diet radnych, członków komisji i przewodniczącego RG. Ustalono, że miesięczna dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowych oparte będą na najniższym wynagrodzeniu. Nietety w zastępstwa wójta urzędu

liczba członków	pow.normatywna	od 1946 r. +30%	do 1946 r. +50%
dla 1 osoby	35 m ²	45,5 m ²	52,5 m ²
dla 2 osób	40 m ²	52,5 m ²	60,0 m ²
dla 3 osób	45 m ²	58,5 m ²	67,5 m ²
dla 4 osób	55 m ²	71,5 m ²	82,5 m ²
dla 5 osób	65 m ²	84,5 m ²	97,5 m ²
dla 6 osób	70 m ²	91,0 m ²	105,0 m ²
dla 7 osób	75 m ²	97,5 m ²	112,5 m ²
dla 8 osób	80 m ²	104,0 m ²	120,0 m ²
dla 9 osób	85 m ²	110,5 m ²	127,5 m ²
dla 10 osób	90 m ²	117,0 m ²	135,0 m ²

przekracza ustaloną powierzchnię użytkową. Powierzchnia użytkowa obliczana jest w zależności od roku budowy lokalu. Powyżej przedstawiamy wykaz, według którego ustalana są kryteria metrażowe, które trzeba spełnić, aby ubiegać się o dodatek mieszkaniowy.

wysokość dodatku wpływa także fakt ogrzewania lokalu we własnym zakresie. Wtedy przysługujemy nam ryczałt, ryczałt przysługujący za brak ciepłej wody wynosi 7,20 zł razy ilość zameldowanych w lokalu na stałe osób. Za brak centralnego ogrzewania ryczałt wynosi 1,68 zł razy metryzaj zajmowanej powierzchni normatywnej lokalu.

mięsiąca. Deklarację o dochodach brutto z trzech ostatnich miesięcy wypełnia się samemu.

Do dochodów dołącza się zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, gwarantowane oraz dla bezrobotnych. Nie wlicza się natomiast zasiłków celowych i jednorazowych. Z wypełnionym wnioskiem i deklaracją należy zgłosić się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dodatek mieszkaniowy przysługujący jest na okres sześciu miesięcy. Część dodatku (ryczałt) dostaje się, do ręki, a pozostała kwota przeliczana jest bezpośrednio do administratora lokalu.

Aby otrzymać dodatek, należy pobrać u administratora budynku wniosek oraz deklarację o dochodach. Administrator lokalu wpisuje do wniosku zajmowaną powierzchnię, wysokość czynszu i stawia pieczęć. Miesz-

R E K L A M A

Nadleśnictwo Kwidzyn ogłasza przetarg nieograniczony na wybór inspektora nadzoru w następujących branżach:

1. elektryczna
2. sanitarna
3. drogowa
4. melioracyjna

Do oferty należy dołączyć kserokopię uprawnień oraz pozycję rozliczenia za sprawdzony kosztorys, sprawdzenie robót. Oferty należy składać do dnia 30. 12. 1998 r. do godz. 10.00 w zamkniętej kopercie z napisem "Przetarg inspektor nadzoru". Otwarcie kopert nastąpi w dniu 30. 12. 1998 r. o godz. 12.00.

muje dietę w wysokości 160% najniższego wynagrodzenia (800 zł), natomiast członkowie zarządu - 100% najniższego wynagrodzenia w kraju. Obecnie najniższe wynagrodzenie to 500 zł. Za każdą nieobecność na posiedzeniu zarządu lub obradach sesji potrąca się 25% należności. Przewodniczący Rady Gminy otrzymuje 200% najniższego wynagrodzenia czyli 1000 zł. Za każdą nieobecność w obradach sesji potrąca się przewodniczącemu 25% należności. W tej kadencji przewodniczący RG nie będzie otrzymywał tzw. kilometrówki. Zastępca przewodniczącego RG otrzymuje dietę w wysokości 30% najniższego wynagrodzenia (150 zł), przewodniczący komisji - 25% (125 zł), natomiast radni i członkowie komisji - 20% (100 zł) najniższego wynagrodzenia. Wójt gminy Kwidzyn otrzymuje pensję w wysokości około 3800 zł brutto. Podczas sesji Rady Gminy Kwidzyn przyjęto między innymi uchwały dotyczące przyszłorocznych wyborów do sołectw. Wybrano także przedstawicieli gminy do Rady Społecznej przy ZZOZ w Kwidzynie.

Wszystkim biorącym udział w ostatniej drodze ś.p. Jarosława REFLIŃSKIEGO serdeczne podziękowania składają pograżone w smutku żona i matka

Przyjaciołom, sąsiadom, znajomym, koleżankom i kolegom, którzy wzięli udział w pogrzebie naszej Ukochanej Mateńki Zofii KOPYCIŃSKIEJ serdecznie dziękują dzieci

R E K L A M A

maWex
 MALBORK (Wielbark), ul. Kochanowskiego 106, tel. (055) 272-51-28
 sprzedaż hurtowa i detaliczna nowych i używanych opon samochodowych prod. zachodniej i krajowej wulkanizacja i komputerowe wyważanie kół
 Przy zakupie opon montaż gratis!

SONIK
 sklep meblowy
 Największa ekspozycja i studio kuchenne w naszym regionie
 2 000 m²
 zapraszamy przez 7 dni w tygodniu
 Elbląg, ul. Grunwaldzka 60-66, tel. (055) 233 99 85

Cena od 1450 zł za m²
 "pod klucz" na Twojej działce

Wykorzystaj ulgę budowlaną

Technologia lekkiego szkieletu stalowego

DOMY TAŃSZE OD MIESZKAŃ

commed
 BUDOWNICTWO

Gdańsk
 ul. Kartuska 377
 tel. 058 303 90 46

POMOC SPOŁECZNA ZREFORMOWANA Centrum dla rodziny

Nowy rok przyniesie nowy system opieki społecznej. Inaczej będzie funkcjonowała pomoc w skali województwa. Pojawi się powiatowe centrum pomocy rodzinie.

Kazimierz Gorlewicz, wchodzący w skład 8-osobowego zespołu powołanego przez ministra Janusza Gałęziaka, którego zadaniem było jest zajmowanie się różnymi problemami w zakresie pomocy społecznej, uważa, że poprzedni system był systemem uznanym. Napozostawiały określone kryteria, a zupełnie nowa instytucja, czyli domów pomocy społecznej, czyli domów pomocy społecznej. W powiecie kwidzińskim będą dwa takie domy - w Kwidzynie i w Ryjewie. Przez dwa lata będzie przekazywana tym domom dotacja celowa, przechodząca bezpośrednio przez powiat. Jest to okres ochronny, który pozwoli ukształtować

zupelnienie innych systemów funkcjonowania domów pomocy społecznej, które staną się zakładami budżetowymi. Do tego większą swobodę tym placówkom, ale wzmocnienie odpowiedzialności - stwierdził K. Gorlewicz. Domy pomocy społecznej otrzymają w przyszłym roku jedynie 75% środków w porównaniu z tegorocznym budżetem. Funkcjonujący jeszcze w tym roku system uznawany spowodował, że niektóre domy otrzymały więcej środków niż inne. Zdaniem Kazimierza Gorlewicza dominowały ich marnotrawstwo.

Sprawta to oczywiście nie dotyczy Kwidzyna i poszczególnych gmin, gdyż tutaj wszystko było jasno określone - powiedział Kazimierz Gorlewicz.

Za niekwestionowanego autora reformy K. Gorlewicz uznaje pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych Janusza Gałęziaka. Przeszedł on wszystkie szczeble związane z opieką społeczną. Po wielu konsultacjach, rozmowach i planowaniu reformy uznano, że nowy system oparty będzie na zasadzie tzw. pomocności. Gmina, powiat i województwo wkładają w ostateczności. W pierwszej kolejności rodzina ma pomóc sobie. Chodzi o to, aby aktywizować rodzinę do określonych zadań, a nie uzależniać od pomocy społecznej - stwierdził K. Gorlewicz.

Oprócz określonych zasad istotne jest także zbudowanie trwałych struktur. Wiadomo już, że za kreowanie polityki społecznej odpowiedzialne będą gminy i powiaty. Wpływ na politykę społeczną będą miały województwa i departament pomocy społecznej, ale zakres ich kompetencji będzie ograniczony. Będzie to głównie szeroko pojęte planowanie czy koordynowanie działań. Zdaniem Kazimierza Gorlewicza istotny jest fakt, że po zmianach środki przeznaczone na pomoc społeczną będą podlegały kontroli społecznej.

Tak naprawde środki przeznaczone na pomoc społeczną w województwie oraz na szczeblu krajowym nie podlegały prawie żadnej kontroli. Od nowego roku kontrolę nad nimi będzie sprawowała rada powiatu - powiedział K. Gorlewicz.

REKLAMA

czą, będzie swego rodzaju urnkowienie usług związanych z pomocą społeczną. Wśród zadań realizowanych przez samorząd powiatowy można wymienić opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych. Opracowanie tego raportu będzie właściwie pierwszym zadaniem powiatowego centrum pomocy rodzinie. Najważniejszym elementem reformy, co wielokrotnie podkreślał Kazimierz Gorlewicz, jest zerwanie z dotychczasowym systemem rozszereżeniowym. Określone osoby otrzymywały zasiłki bez wykazywania aktywności. Powodowało to uzależnienie od pieniędzy ośrodków pomocy społecznej. Na razie jeszcze nie są znane szczegóły organizacyjne. Wiadomo, że kie-

rownikpowiatowego centrum będzie składał corocznie sprawozdanie z działalności centrum. Będzie też musiał przedstawić radzie powiatu wykaz potrzeb, na podstawie których opracowane zostaną lokalnie programy pomocy społecznej. Kierownikiem centrum pomocy rodzinie będzie powoływany i odpowiadający starosta. Nowym zadaniem powiatu będzie między innymi tzw. interwencja kryzysowa związana z działalnością, które miałyby zapobiegać powstaniu pogłębianiu różnych negatywnych zjawisk, w tym przemocy w rodzinie.

Do problemów związanych z pomocą społeczną w kontekście powiatu kwidzińskiego będziemy wracać. J.K.

Mikołaj pocztowiec

Dzieci, które odwiedziły w ubiegły piątek w godzinach od 10.00 do 12.00 Urząd Pocztowy przy ulicy Braterstwa Narodów w Kwidzynie miały okazję spotkać się ze świętym Mikołajem i otrzymać słodki upominek.

ci przyprowadzają drugie. Informują się nawzajem, że na pocztę jest Mikołaj. Jest to bardzo miłe i sympatyczne. Dzieci otrzymują drobne upominki: czekoladkę oraz kartę pocztową z adresem świętego Mikołaja. Należy na niej odpowiedzieć na pytanie, gdzie mieszka Mikołaj i

Dzieci chętnie gromadziły się wokół św. Mikołaja

Kierownik Oddziału Barbara Enerlich powiedziała nam, że akcja „Święty Mikołaj” odbyła się w Kwidzynie po raz pierwszy. Odrębnie lub organizacje jej urządują w Elblągu. W tym roku akcja została rozszerzona na Kwidzyn i Braniewo. Przykro nam, że Mikołaj może być tu tylko przez dwie godziny. Jest to

normalny dzień pracy i każdy ma swoje zajęcia, a dwiego-dzinny wyjeżdż z całego dnia pracy to dużo. Nie możemy więc czasu poświęcić dzieciom. Frekwencja jest dość duża. Odwiedziły nas dwie grupy przedszkolne oraz grupa ze szkoły podstawowej. Zainteresowanie jest duże. Zauważaliśmy, że jedne dzie-

ci wyszła. Trzeba też napisać swój adres. Kartki weight udział w losowaniu nagród. Dzieci powinny również napisać jaką nagrodę chciałby dostać od Mikołaja. Będzie mi chcieli powtorzyć taką akcję w przyszłym roku, bo uważam, że dzieci będą szukały Mikołaja na pocztę - powiedziała B. Enerlich. ja

Oddaj zbędny ciuch

Nauczycielki ze Szkoły Podstawowej Nr 6 organizują akcję zbiórki odzieży dla dzieci z kwidzińskiego Domu Dziecka. Elżbieta Boczkowska i Magdalena Walenczewska zorganizowały między innymi akcję Dar Serca.

Teraz chcąc zbierać ubrania dla dzieci z Domu Dziecka. Prosimy więc o wsparcie. Przejrzymy szafy naszych dzieci. Napewno znajdziemy tam rzeczy od dawna nie noszone. Wystarczy je spakować i zanieść do SP 6 lub bezpośrednio do Domu Dziecka przy ulicy Braterstwa Narodów. Pamiętajmy jednak, że są to takie same rzeczy

jak wszystkie inne. One też chcąc są ładnie i modnie ubierać. Nie pakujmy więc rzeczy starych, zużytych lub takich, które już od lat są nie modne. Dzieciom potrzebne są też nowe buty. Tutaj prosba do sklepów i instytucji. Być może któraś z firm ufunduje buty dzieciom. Na pewno sprawi im to wielą radości. ja

Schronienie dla bezdomnych

Do tej pory Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie udzielił schronienia bezdomnym, w tym jednej rodzinie. Wśród bezdomnych przeważają mężczyźni, średnia wieku wynosi 40 - 45 lat.

Osoby bezdomne najczęściej szukają schronienia w altankach, na ogródkach działkowych. Kwidziński MOPS podejmuje wszelkie działania,

aby zapewnić pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej i nie mają schronienia. Aby przeciwdziałać tragicznym skutkom zimy i mrozów, w kwidzińskim ośrodku stosuje się takie formy pomocy jak: zaopatrzenie w ciepłą odzież, jeden gorący posiłek, zakup opału, dodatkowy usług opiekunki dla osób starszych i niepełnosprawnych, które nie mają rodziny. Osoby bezdomne z terenów Kwidzyna są kierowane do najbliższego schroniska. Stowarzyszenia Rzecz

Bezdomnych AGAPE w Borowym Młynie. Jak mówi kierownik MOPS Bożena Kwiatkowska, bezdomni bardzo chętnie korzystają z pomocy ośrodka w Borowym Młynie. Idu tam z własnej woli. Pracownicy z innych ośrodków na terenie Polski dziwią się, że bezdomni tak chętnie przychodzą do tego ośrodka. Wiele osób odstrasza bowiem wizja wykonywania prac domowych w ośrodku i zakaz spożywania alkoholu. Przez jedyną drogę, czyli tyle, ile trwa załatwienie wszystkich formalności związanych z przyjęciem osoby bezdomnej do ośrodka w Borowym Młynie, schronienia udziela Dom Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Koszt pobytu pokrywa DPS.

Zawiadomienie Zarządu Miasta Kwidzyna

Stosownie do art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, póź. 415 z 1994 r. zmiany Dz. U. Nr 106, póź. 496 z 1996 r. Dz. U. Nr 111, póź. 726 z 1997 r.)

zawiadamia się, że

PROJEKT MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KWIDZYN. ULICA ZAMKOWA GÓRA WRAZ Z PROGNOZĄ SKUTKÓW WPŁYWU USTALEN PLANU NA ŚRODOWISKO

będzie wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 28 grudnia 1998r. do 20 stycznia 1999r., w siedzibie Urzędu Miasta Kwidzyna (pokój 53) w godzinach: poniedziałki, środy 7.00 - 17.00, wtorki, czwartki, piątki 7.00 - 15.00.

Projektant planu będzie udzielał informacji w dniach: 28.12.1998 r. i 20.01.1999 r. w godz. 10.00 - 12.00.

Zgodnie z art. 23 ustawy każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść protest.

Zgodnie z art. 24 ustawy każdy, którego interes prawny lub uprawnienia zostają naruszone przez ustalenia przyjęte w projekcie planu, może wnieść zarzut.

Zainteresowani mogą zgłaszać zastrzeżenia i zarzuty na piśmie do Zarządu Miasta z podaniem oznaczenia nieruchomości w terminie nie dłuższym niż 14 dni po upływie okresu wyłożenia.

LEASING OPERACYJNY

na zakup samochodów i innych środków trwałych

od 5,4% rocznie

tel. 0604 282 352, 0604 424 820

Expom

Nowy Dwór Kwidziński 82-500 Kwidzyn, tel. (055) 279-38-44, fax. (055) 279-38-96

Promocja Świąteczna!

CIĄGNIKI ZETOR

typu: 3320, 3340, 5340, 7340, 9540, 10540

Obniżka ceny o 2%

W czasie 24-miesięcznej gwarancji przeglądy techniczne GRATIS.

Koniec promocji TICO

Tylko dziś DAEWOO za 199 zł miesięcznie.

Wielu z nas w okresie przedświątecznym myśli o najlepszym prezencie dla całej rodziny. Najlepszą ofertą na jego zakup jest kończąca się promocja TICO (za 199 zł miesięcznie) w Auto Systemie. Każdy kto przyjdzie do salonów z dowodem osobistym i kwotą 572 zł będzie mógł podpisać umowę na zakup samochodu. Nie wymagane będą przy tym zbieżne formalności w postaci zrytowań, jak również zaświadczenia o dochodach. Uwaga, stały koszt obsługi to tylko 2,5% rocznie.

Uwaga, wiadomości z ostatniej chwili: Wielką Świąteczną ofertą objęte są również modele Lanos, Nubira, Polonez (z wplata 2% wartości modelu, stały koszt obsługi wynosi jedynie 2,8%).

Pierwszych 15 klientów przy zakupie tych modeli otrzyma bardzo atrakcyjną premię na ubezpieczenie samochodu oraz gwarancyjny prezent w postaci specjalnego bonu o wartości nawet 4 000 zł!

Elbląg, MARKET ELZAM, ul. Grunwaldzka 2, tel. (055) 239 73 99

* dotyczy modelu Nubira, spłacać w dogodnym momencie. Rezerwa telefoniczna.

HANDEL OPAŁEM I MATERIAŁAMI BUDOWLANymi

FALKOWSKI - KIELAR

KWIDZYN, ul. Łąkowa - tel. 279 48 74

WĘGIEL - KOKS - MIAL - TARCICA

RATY BEZ PORĘCZycIELA

CZYNNE:

poniedziałek-piątek 8.00-16.00
sobota 8.00-13.00

KOPALNIA „PIAST”

ZAPRASZAMY

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY JEZYKA NIEMIECKIEGO

mgr Alina Kujawa-Sowa

ul. Toruńska 12/40, 82-500 Kwidzyn tel./fax 055 279 47 00

UWAGA! UWAGA!

Zapraszamy do nowo otwartego SKLEPU

podłogi panelowe, parkiety deski, boazerie panelowe, PCV, świeżek, sosna, listwy wykończeniowe MBE, PCV, świeżek, sosna, aluminium, drewno, wyroby płytowe: laminowane, nowość OSB (płyty budowlane), drewno, sklejkę, paździerzowe, piśniewo, chemia, kanarise, akcesoria meblowe, drzwi, kasetony, rolety, drewno, drewno, drewno, drewno, chemia ...

Kwidzyn ul. Polna 20 telefon 279 1666

PROMOCJA !!!

PODŁOGA SZWEDZKA 28 zł brutto

INFORMATORKWIDZYŃSKI

DYZUR. APTEK
Od 7.12. do 13.12. dyżuruje apteka „Cefarm” przy ul. Korczaka 10 b.
Od 14.12. do 20.12. dyżuruje apteka „Melisa” przy ul. Słowackiego 16.

LECZNICE DLA ZWIĘRZĄT

Rejonowy Oddział Weterynaryjny, Weterynaryjna Inspekcja Sanitarna, Kwidzyn ul. Warszawska 112, telefon 279 31-62.

BIBLIOTEKI GMINNE

Mareza ul. Długa 25; tel. 2793322; wtorek, czwartek, piątek 10.00-16.30; sobota 8.00-13.00.

BIBLIOTEKI MIEJSKIE

Biblioteka Publiczna, ul. Piłsudskiego 21; Wypożyczalnia dla dorosłych; Biblioteka i Czytelnia Środowiskowa ul. Odrowskiego 10.

PKP ODJAZDY

TORUN 6:37, 10:06(1); 14:30; 15:58; 19:01; GRUDZIĄDZ 6:37; 10:06(1); 12:15; 14:30; 15:58; 19:01; 22:26; 23:15.

PKP PRZYJAZDY

TORUN 8:30; 15:49; 17:06; 19:49; 21:25; GRUDZIĄDZ 4:51(1); 5:34; 10:06; 12:15; 14:30; 15:58; 19:01; 20:17; 23:24.

PKS ODJAZDY

GDANSK 6:00; 12:45; MALBORK 6:00; 8:00; 9:35; (kurs przyspieszony); 10:50; 12:45; 14:10; 17:35; (kurs przyspieszony).

CENTRUM KOMPUTEROWO-JĘZYKOWE

Czytelnia Centrum Komputerowo-Językowe jest otwarta od poniedziałku do soboty w godz. 8.00-20.00.

KLUB ABSTYNIENTA

Stowarzyszenie Klubu Abstynentów i Punkt Konsultacyjny Kwidzyn, ul. 11 Listopada 28 (budynek "Carmis").

PROGRAM KINA

8-13 grudnia „Zagubieni w kosmosie” - USA, od l. 15, godz. 18.00. „Oczy węża” - USA, od l. 15, godz. 20.30.

Program TKK NA DUŻYM EKRANIE

„Oczy węża”

Skromnopowagowy detektyw wydziału zabójstw z Atlantic City, Rick Santoro z Nicolas Cage, zasiada na widowni meczu bokserskiego o tytuł mistrza wagi ciężkiej.

„Zagubieni w kosmosie”

Efektowny i pomysłowy film sf dla miłośników kina fantastyki, opowiada o przygodach kilku astronautów na orbicie.

„Oczy węża”

Tyler (Stan Shaw), bożyszcze kibiców oraz sam Kevin Dunne, który opuścił swoje miejsce tuż przed zabójstwem.

„Zagubieni w kosmosie”

Efektowny i pomysłowy film sf dla miłośników kina fantastyki.

strofy wypada z kursu. Statek znajduje się w nie zbadaanej dotychczas części wszechświata i przed jego zalagowaniem nie były trudne zadanie.

„Zagubieni w kosmosie”? Na odpowiedź czekamy w czwartek w godzinach od 14.00 do 14.30, tel. 279 30 59.

Wśród osób, które udzielił wprawdzie odpowiedzi, rozlosujemy trzy bezpłatne bilety do kina.

TECHTRONIK KOMPUTERY PHILIPS ON TOP PC 2649,- MONITOR 15" W CENIE ZESTAWU

TELEWIZORY TRILUX: 14" T - 789,- 649,- 21" T - 1309,- 1299,- 21" TNX - 999,- 1799,- 28" TNX - 1949,- 2269,-

CYFRA + TYLKO NASI HOROSKOP

Horoscope grid with zodiac signs and names. Signs include: RAK, LWA, PANNY, SKORPION, WAGA, KOZIOŁEK, BYK, BLIźNIEC, DZIEWICA, WODNIK, KURSIER, STRZELEC, GWIAZDZIKOWE CENY, TELEWIZORY TRILUX, TELEWIZORY DAEWOO.

WYDAWNICTWO POMORSKIE, Redakcja: Katarzyna Kaczmarek, Prybylska, zastępca redaktora naczelnego: Jack Kuczkowski, Anna Inachowska.

CZAS PREZENTÓW

Ten stan podniecenia trwa już od początku grudnia. Sklepy stają się barwniejsze, świetliste, migotliwe, a na wystawach pojawia się mnóstwo kuszących oko towarów.

Sztuczni i żywi święci Mikołajowie zachęcają do kupna, mamia rodziców, ale przede wszystkim najmłodszych, żeby prośbą, perswazją, przymilaniem a wreszcie rykiem przeraźliwym wymuszali prezenty,

o których wiadomo, że 6 grudnia są nabywane przez rodziców za pośrednictwem brodatego świętego z workiem.

Co innego w wieczór wigilijny. Wtedy ów święty osobiście, bez angażowania rodzicielskiej

kieszeni, wkracza do mieszkań i chyłkiem lub całkiem jawnie kładzie upominki pod choinką, czy - jak bywa w innych krajach - do wystawionych w tym celu buczków.

Oczywiście działaniami świętego można pokierować i przypomnieć mu (bo to przecież sklerotyczny już nieco staruszek i tak bardzo zapracowany), że porsche na baterijkę to

już mamy, a teraz potrzebna nam kolejka elektryczna, lub że dla Barbie potrzebna jest nowa kreacja, jeszcze piękniejsza od tej, którą ma Barbie Anetki. W tym celu pisze się listy adresowane do nieba, albo na biegun północny, albo w ogóle bez adresu, no bo jak on jest święty, to i tak list odnajdzie. Dla świętego nic trudnego...

Dzieci o tym wszystkim do-

brze wiedzą i prezenty mikołajowe są dla nich sprawą oczywistą i nie podlegającą dyskusji.

Wiedzą o tym także dorośli. I co dziwniejsze sami też pod koniec grudnia dzieciennieją. Też chcą cieszyć się prezentami otrzymywanymi i darowanymi swoim bliskim i przyjaciółom.

cd. na str. 2

Firma Handlowo - Zaopatrzeniowa

„CHEMTECH”

83-110 Tczew, ul. Głowackiego 6
tel. fax (058) 531-06-46 wew. 37
tel. kom. 0602-625-461

OFERUJE

- ◆ śruby
- ◆ nakrętki
- ◆ podkładki
- ◆ wkrety
- ◆ nity
- ◆ gwoździe
- ◆ śruby nierdzewne i kwasoodporne
- ◆ oraz inne elementy złączne

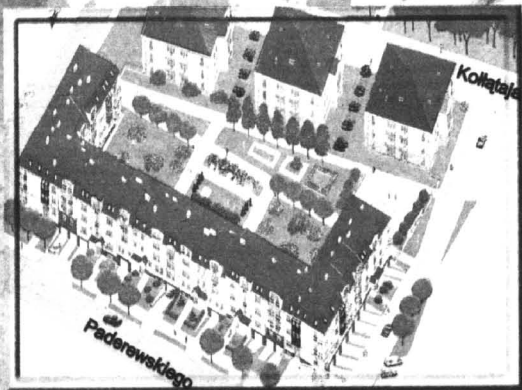
Już wkrótce zapraszamy do nowej siedziby przy ul. 30 Stycznia 42 c/o/bok Transmlecza/

Wszystkim naszym klientom życzymy
Wesołych Świąt oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

5025

1986 BUDOM

PRZEDSIĘBIORSTWO REMONTOWO-BUDOWLANE

Osiedle „CENTRUM”

Do sprzedaży mieszkania własnościowe z garażami na zamkniętym obszarze z własnymi drogami wewnętrznymi, parkingami, placem zabaw i bramami wjazdowymi przy parku miejskim.

- ✓ pow. od 40 m² do 90 m² w budynku szeregowym - termin zasiedlenia czerwiec 1999 roku
- ✓ pow. od 63 m² do 78 m² w budynkach wolnostojących, jednoklatkowych - termin zasiedlenia grudzień 1999 roku.

Informacje: PRB „Budom” 83-110 TCZEW, ul. 30 Stycznia 46, tel. (058) 531-04-26 lub 531-15-27

BUDUJ MIESZKANIA NA WYNAJEM NIE ZWRACAJ FISKUSOWI SKORZYSTASZ Z DUŻEJ ULGI BUDOWLANEJ

- ✓ niepowtarzalna lokalizacja
- ✓ efektowna architektura
- ✓ nowoczesne rozwiązania energooszczędne
- ✓ wybór metrażu i kondygnacji
- ✓ standardowe lub indywidualne wykończenie
- ✓ sprzedaż na raty
- ✓ ulga podatkowa (przy kupnie na wynajem 101 500 zł)
- ✓ pomoc w uzyskaniu kredytu i realizacji książeczek mieszkaniowych

CZAS PREZENTÓW

cd. ze str. 1

Jedni manifestują to otwarcie i szczerze, inni udają, że te szaleństwa mają w nosie i ostentacyjnie oznajmniają, że nie zamierzają niczego nikomu dawać i sami niczego od nikogo nie oczekują, bo to przecież idiotyczne - obdarowywać się powszechnie 24 grudnia, a nie, powiedzmy, jednemu zrobić przyjemność 3 lutego, a innemu 7 października, bo się ma na to ochotę i nie ulega powszechnemu przymusowi, na którym tylko żerują chyttrze podnoszący ceny handlowcy. Ale i ci wrogowie tradycji, krzywiąc się przerażeni i wyrzekając na zbiorowy obłęd, z przyjemnością sięgają po paczuszkę z ich imieniem podrzuconą przez Miko-

- odpowiadają, gdy ktoś im wspomina, że jednak radują się upominkiem. Ale - jak powiedzieliśmy - radość daje nie tylko otrzymanie, ale i wręczanie prezentów. Nic więc dziwnego, że głowimy się nad tym, komu dać, la-

zimy po sklepach, szukamy, irytując nas tłumy podobnie jak my szukających. I albo znajdujemy, albo w desperacji kupujemy dla

taja" pod choinkę. „No cóż, z wiekiem znów się dziecininnie”

nie, ale i wręczanie prezentów. Dorosli bowiem, niestety, nie piszą listów do św. Mikołaja i on nic nam w tych poszukiwaniach podpowiedzieć nie może.

wujka flaszki whisky, a dla ciotki bombonierkę. Wujka flaszki whisky, a dla ciotki bombonierkę. Dorosli bowiem, niestety, nie piszą listów do św. Mikołaja i on nic nam w tych poszukiwaniach podpowiedzieć nie może.

Kiedy piszę te słowa, za oknem bieleje śnieg, a radio obwieszcza minus 20 stopni Celsjusza w Olsztynie. To już zima, czy też tylko karpis pogody? Tak, czy inaczej - ona nadchodzi. Przynajmniej kalendarzowski (22 XII początek zimy astronomicznej).

Wieżycza to najwyższe (jak też wieś o tej nazwie) wzniesienie na Niżu Europejskim, od Uralu po Atlantyk, o czym informuje, ustawiona przez Nadleśnictwo Kartuzy, tablica. Jeśli jej chuliganie nie obalili. Nie nastawiajcie się na olbrzyma. Górką to bowiem licha. Tylko 329 metrów ponad poziom morza. Ale jednak!

marcu - mówi Alicja Koszałka. Dodaje, że są tu też możliwości urządzania kuligów, ognisk. Są miejsca noclegowe i minibar z gorącymi napojami i posiłkami. Komunikacja kolejowa z Gdyni do Kościerzyny oraz autobusowa.

Po nieciekawym lecnie nie spodziewanie się tu jakiejś zdecydowanej zimy. Ale to tylko przypuszczenia. Aura rządzi się bowiem swoimi prawami i lubi zaskakiwać. Żeby jednak nie ruszać w drogę z narciami na próżno, lepiej uprzednio sprawdzić, czy w Wieżycy jest dostatek śniegu, tel. 684-38-16.

Nieopodal Wieżycy turystyczna wieś - Ostrzyce. Ona także wabi zimowych gości. Czym? Oczywiście wycieczkami narciarskimi, choć ma i inne walory. Mieszkaniec wioski, Brunon Pelpliński, zainstalował tu dwa takie urządzenia. Ostrzyce są dobrze zagospodarowane turystycznie. Mają 3 restauracje, kwatery agroturystyczne i pensjonaty dla gości.

Tylko te same kłopoty z niedostatkiem śniegu. Komunikacja tylko autobusowa (do stacji kolejowej kawałek drogi) z Gdyni bezpośrednio, z Gdańskiem - z przesiadką w Kartuzach. Ponieważ i tu bywały kłopoty ze śniegiem, więc telefon: 684-16-90. Trójmiasto też nie od macochy. Ma swoją małą Gubałówkę. Jest nią Łysa Góra w Sopocie. Od lat wielu pełni ona funkcję centrum sportu zimowego.

ed. na str. 4

Zbliżająca się Gwiazdka jest doskonałym momentem, aby w nasz dom wprowadzić niecodzienną pełną ciepłą atmosferę, stworzyć specyficzny, świąteczny nastrój, który tak cenimy i który na lata pozostaje w pamięci.

Jakie elementy decydują o tym świątecznym wystroju i nastroju? Przede wszystkim choinka. Świąteczne drzewko pojawiło się w Polsce dopiero w pierwszej połowie XIX wieku, a przede wszystkim bez niego nie wyobrażamy sobie świąt Bożego Narodzenia. I nie zastąpi jej żadna plastikowa, obca, zielona namiastka. Bo tylko z choinką związany jest ten cały, pełen uroku rytuał. Najpierw wyprawa z dziećmi po drzewko: najczęściej na ogrodzony sznurkiem plac przy sąsiedniej ulicy, gdzie tak pięknie pachnie lasem i gdzie w skupieniu dokonuje się wybór.

nasze drzewko inaczej. Moi przyjaciele ubierają swoje drzewko na srebrno: srebrne bombki duże i małe, srebrne gwiazdy i gwiazdki, srebrne łańcuchy. W otoczeniu starych mebli wygląda ono niezwykle stylowo i uroczyście.

Na stole biały obrus, biała porcelana, srebrne sztućce i lichtarze, każdy detal jest tam przemyślany i współgrający z całością. Na sztych okiennych naklejone małe, srebrne gwiazdeczki, inne zwisają z lamp lub pokrywają fragmenty luster, a nawet kałafeków w łazience i kuchni.

W wielu domach choinka ubrana jest w kolorowe kokardy z szerokich i wąskich wstążek oraz w łańcuchy z kolorowego papieru. Klejone przez dzieci własnoręcznie. Chęć robienia zabawek choinkowych to miły rytuał, którego nie należy lekceważyć.

Któż nie pamięta tych wieczorów, kiedy z kuchni dobiega zapach piekącego się ciasta, a rodzice i dzieci siedzą razem przy stole zawalonym barwnymi pierzami, bibułką, słomką, staniolem, klejąc gwiazdki, języki i łańcuchy.

To brzmi trochę jak z poprzedniej epoki, ale jeden taki wspólnie spędzony wieczór jest dla dzieci nieporównywalnie więcej wart, niż drogie prezenty, jakimi możemy je obdarować.

Mój dziadek przez całe życie robił własnoręcznie cacka ze słomy. Jeżeli zdecydujemy się na takie ozdoby, próbujmy dobrać do nich akryliczne stoły; słoma i anematy pod talerzami, stromiennokoszycki do

Przy choince

Drzewka są małe i duże, rozłożyste i smukłe, a my pamiętamy, że wybrany przez nas egzemplarz powinien pasować do wnętrza, w którym stanie, aby spełniać oczekiwania domowników. Dla ludzi dorosłych niekoniecznie musi to być choinka do sufitu; wystarczy zapach jody czy świerku rozlaczony przez niewielkie drzewko ustawione na stoliku lub krąg z choiny powieszony pod lampą, umocowany na drzwiach wejściowych, albo nawet umieszczony w wazonach przystrojone gałęzie. Dzieci kochają ogromne choinki. Jeżeli tylko widzimy możliwość bezkolizyjnego ustawienia takiego kolosa w mieszkaniu, nie wahamy się. Te święta są głównie dla nich.

Kiedy choinka jest już w domu, warto podjąć decyzję, na jaki w tym roku zdecydujemy się styl. Nastrój, jaki chcemy osiągnąć, zależy przecież także od jej wystroju. Najczęściej obwiszamy ją zabawkami, które od lat bez specjalnego placu gromadzimy: bombki duże i małe, gładkie, wzorzyste, łańcuchy srebrne i kolorowe, anielskie włosy, wata, mikołaje, aniołki, cukierki. Tak miły dla oka różnobarwny nieład. Ten sposób ozdabiania bożonarodzeniowego drzewka najbardziej się rozpowszechnił. Może jest trochę banały, ale nie krytykujemy go, bo ma wiele uroku. Z każdym szklanym świecidełkiem łączą się przecież jakieś wspomnienia osób, okoliczności, tym czulsze im dawniejsze.

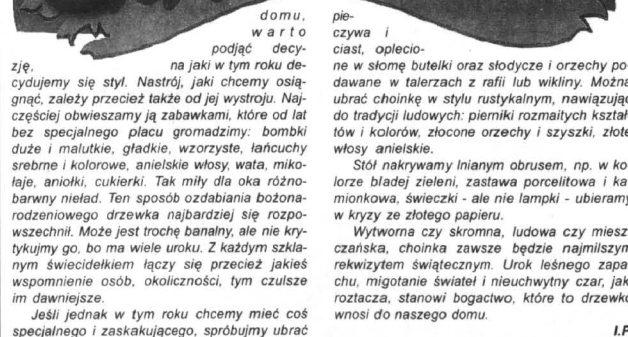
Jeśli jednak w tym roku chcemy mieć coś specjalnego i zaskakującego, spróbujmy ubrać

pieczywa i ciast, oplecione w słomę butelki oraz słodycze i orzechy podawane w talerzach z rafii lub wikliny. Można ubrać choinkę w stylu rustykalnym, nawiązując do tradycji ludowych: pierniki rozmaitych kształtów i kolorów, złoczone orzechy i szyszki, złote włosy anielskie.

Stół nakrywamy lnianym obrusem, np. w kolorze błękitno-zielonym, zastawia porcelanową i kamionkową, świeczki - ale nie lampki - ubieramy w kryzy ze złotego papieru.

Wytworna czy skromna, ludowa czy mieszczańska, choinka zawsze będzie najmlodszy rekwizytem świątecznym. Urok leśnego zapachu, migotania światła i nieuchwytny czar, jaki rozlaczca, stanowi bogactwo, które to drzewko wnosi do naszego domu.

I.P.

JUŻ NA BIAŁO!

Kto kocha się w białym szaleństwie, ogląda już pewnie narty i resztę zimowego ekwipunku. Rasowi zjazdowcy, oczywiście z zasobnymi kieszeniami, ruszą do renowowanych, zagranicznych ośrodków narciarskich we Francji, Austrii, Szwajcarii, we Włoszech, czy nawet bliższej nam Słowacji. Inni zostaną w naszych górach.

Jeśli, z różnych powodów narciarz zostanie w domu, też może sięgnąć po „deski”. W gdańskim rejonie mamy bowiem małe Zakopane. Znajduję się one w Wieżycy, przy trasie Gdynia-Kościerzyna. Ta

Na północnym stoku wzniesienia od lat czynne są wyciągi narciarskie. Obecnie cztery. Dwa starego typu, zaczepowe i dwa nowoczesniejsze - orczykowe. Należą do rodziny Koszałków: Ireneusza i Wacława (jeden). Teren zjazdowy niemal w całości jest oświetlony. Jeśli jest śnieg grupa narciarzy może korzystać z tras zjazdowych nawet ciemną nocą. Niestety, ostatnimi laty bywało go tyle, co kot napłakał.

Minionej zimy mieliśmy tu trzy weekendy ze śniegiem umożliwiającym zjazdy. Po jednym w styczniu, lutym i

BIŻUTERIA JUNAWEX - OD 1990 R.

Największa na Pomorzu hurtownia eleganckiej biżuterii sztucznej. Pełna oferta. System rabatowy.

HURT: Tczew, ul. Jodłowa
DETAL: Tczew, ul. Mickiewicza 11, tel. (058) 531 35 01

HURTOWNIA ANIA

poleca w szerokiej ofercie

- art. spożywcze
- piwo
- wino
- papierosy
- słodycze
- sery, jogurty

Zapraszamy w godz. od 7.30 - 16.30 (pon. - piątek) sobota 7.30 - 14.00

Zyczymy udanych zakupów i Wesołych Świąt

83-110 Tczew, al. Solidarności
tel./fax (058) 531 68 73, 0602 666 334

POMORSKIE CENTRUM HURTU RYBNEGO

CP CARO - POL S.C.

Przedstawiciel największych producentów przetwórstwa rybnego zaprasza do współpracy sklepy i hurtownie.

PROPONUJEMY 1000 ARTYKUŁÓW W CENACH FABRYCZNYCH

superfish INTERFISH salar

WIELE PROMOCJI PRZED ŚWIĘTAMI

Wesołych Świąt

Pruszcz Gdański - Rotmanka 83-010 Straszyn ul. Jarzębina 32 tel. (058) 683-45-07 tel./fax (058) 683-45-09

Jeśli okaże się, że masz:

NAJWIĘCEJ KWADRACIKÓW Jesteś towarzyską(!)

Respektujesz zwyczaje, tradycje, zawsze wiesz co się komu i w jakiej okazji należy. Zawczasu rozeznajesz uważnie zainteresowania i gusty, aby każdemu ofiarować najdosłowniejszy upominek. Jesteś przewidująca(y), masz talenty organizatorskie, lubisz urządzać spotkania towarzyskie, dbając by każdy ich uczestnik był zadowolony. Zawsze masz właściwe słowo, uśmiech i gest, aby każdemu sprawić radość.

NAJWIĘCEJ GWIAZDEK Jesteś uczuciową(y)

Najchętniej dajesz innym takie prezenty, jakie sam(a) chciał(a)byś otrzymywać od tych, których lubisz. Mimo że kierujesz się własnymi chęciami, potrafisz na każdą okazję i dla każdego wybrać właściwy upominek, ponieważ przede wszystkim lubisz obdarowywać i to sprawia ci radość. Gdy masz chęć wręczyć komuś coś dziwnego i oryginalnego, z trudem przychodzi ci powstrzymanie się i zastanowienie, czy osobie obdarowanej to się spodoba. Czasem żałujesz, że brak ci środków na to, by sprawić radość tak licznyim przyjaciołom, którzy cię otaczają.

NAJWIĘCEJ ROMBÓW Jesteś dowcipną(y)

Twoja fantazja nie pozwala ci zaprzęcać sobie głowy myśleniem o wyborze prezentów. Czynisz to pod wpływem impulsu, w ostatniej chwili. Wartość przedmiotu nie jest dla ciebie najważniejsza, liczy się symbol który przyniósł, nie wracasz uwagi na to, że przyjaciele mogą przyjść z pustymi rękami. Nie martwi cię też, że oto przychodzą goście, z którymi umowiłaś(ę) się, że przyniosą wino lub tort, a oni zapomnieli. Ty kupiłaś(ę) na wszelki wypadek, a jeśli nie, to i tak zabierzesz ich do restauracji.

NAJWIĘCEJ TRÓJKĄTÓW Jesteś tradycjonalistką(ta)

Zachowujesz w pamięci radosne wspomnienia dzieciństwa, świąt, choinki, imieninowych radości, urodzinowych tortów ze świeczkami. Pamiętasz wszystkie prezenty, które otrzymywałaś(ę), jesteś do nich przywiązana(ny), zachowujesz je na pamiątkę i nie wyrzucasz nawet, gdy są już stare i statygowane. Jesteś wrażliwa(y), czujesz się nieszczęśliwa(y), gdy ktoś o tobie zapomni, o twoich imieninach, czy o świątecznym prezencie. To są dla ciebie sprawy tak ważne, że decydują nawet o przyjaźni.

NAJWIĘCEJ KÓŁCEK Jesteś niedbała(y)

Trudno cię zmusić do czegoś, na co nie masz ochoty. Z trudem ulegasz obowiązującym konwensansom, w tym i zwyczajowi wręczania upominków. Twój przyjaciele wiedzą o tym, ale przyjmują cię chętnie, bo jesteś serdeczna(y), szczerą(y) i cenią cię nie dla twoich darów (których nie przynosisz), lecz dla twoich cech charakteru, nawet gdy czasem wydają im się nieco szokujące. Ale wiedzą np. że jeśli przychodzisz do nich na święta, czynisz to nie dlatego, że tak wypada, lecz dlatego, że tak ci serce podpowiada.

wg TS

Czy Państwo już się uporaliście ze zgrupowaniem świątecznych upominków? Czy złamaliście tajemnicę korespondencji adresowanej do św. Mikołaja?

Jeśli tak, to zainteresujcie się naszym tekstem, z którego dowiecie się - na podstawie tego, jak obdarowujecie innych i jak przyjmujecie podarki oraz jak się odnosicie do tych, którzy podarków nie przyniosą - jacy jesteście. Wszystko to bowiem wiele mówi o Waszym charakterze.

Jeśli nie macie upominków „z głowy”, to też się zainteresujcie tekstem. Aby się nieco rozerwać i z pełniejszą świadomością znów wyruszyć na zakupy.

SZTUKA DAWANIA I PRZYJMOWANIA

A zatem - zaczynamy! Proszę postawcie znakczek przy literze z wybranym wariantem odpowiedzi (zgodnie z tabelką zamieszczoną poniżej). Zabawa pomyslna została pomiędzy Nią a Nim, ale pleć jest tu w zasadzie obojętne.

1. Przyjaciół przychodzi na przyjęcie świąteczne lub imieninowe, z pustymi rękami (jak zwykle) i usprawiedliwia się gęsto, że nie mógł, że pracą, że miał mnóstwo kłopotów itd., itp. A Ty na to:
  - a) Twoja obecność jest dla mnie najwspanialszym prezentem;
  - b) Ach, jak zwykle, jesteś taki rozragniony, wybaczam ci!
  - c) Gdybym się tego domyślała, nie otworzyłabym ci drzwi!
  - d) Drobiazg, pomyśliś o tym kiedy indziej!
  - e) To samo dokładnie powiedziałeś mi w zeszłym roku!

2. Otrzymujesz w prezencie coś, co już masz.
  - a) Ach, to wspaniałe! Zawsze marzyłam o czymś takim!
  - b) Gdzie to kupiłeś? Czy można to zamienić?
  - c) Nie szkodzi, ja to właśnie kolekcjonuję.

- d) Chyba umówiliście się z Jackiem, aby mi ofiarować te same upominki!
- e) Jeszcze kilka takich prezentów i będę musiała zacząć nimi handlować.

3. Co robisz z prezentem, który ci się nie podoba?
  - a) Stawiasz go w gablocie na honorowym
  - b) ...
  - c) ...
  - d) ...
  - e) ...

- a) Znakomity pomysł;
- b) Paskudny, niemili, obcy zwyczaj;
- c) Zwyczaj, który powinien się szerzej przyjąć;
- d) Postępek świadczący o braku sympatii, obłudnym skwitowaniu „obowiązku” ofiarowania jakiegoś prezentu;
- e) Okazja do wydania za tę kwotę przyjeżdża dla ofiarodawców.

7. W jaki sposób otwierasz paczkę z upominkiem?
  - a) Szybko zrywawsz wstążki i rozdzierasz opakowanie;
  - b) Delikatnie rozwiązujesz kokardy i węzłki, pieczołowicie odwijasz papier;
  - c) Prosisz gości, aby ci pomogli rozpakować i cieszyli się wraz z tobą;
  - d) Robisz dziurę w opakowaniu, aby podejrzeć co jest wewnątrz;
  - e) Rozpakowujesz w sposób spokojny i naturalny, tak jak każdą inną paczkę.

8. Otrzymałaś w prezencie los, za który możesz wybrać przedmioty jednakowej wartości. Co wybrałabyś?
  - a) Album z reprodukcjami dzieł sztuki;
  - b) Komplet gadżetów do twojej łazienki;
  - c) Wspaniały kosz kwiatów;
  - d) Kosz łakoci;
  - e) Prezent niespodziankę

4. Gdy otrzymujesz prezent w czasie uroczystego przyjęcia, które właśnie wydajesz (a nie przeczytałaś wcześniej rad p. ambasadora Pletkiewicza w „Twoim Stylu”, jak należy wówczas postępować)?
  - a) Otwierasz paczkę natychmiast;
  - b) Podajesz gościowi aperitif, a następnie rozwijasz paczuszkę;
  - c) Czynisz to dopiero pod koniec przyjęcia, „na deser”;
  - d) Różnie to bywa;
  - e) Gdy wyjdą już wszyscy goście.

5. Jesteś zaproszona na święta lub na sylwestra do kogoś z rodziny.
  - a) Z myślą o tym długo i starannie szukasz odpowiedniego upominku dla każdego;
  - b) Przynosisz butelkę i czekoladki;
  - c) Czynisz dyskretny wywiad, aby się dowiedzieć, o czym marzy każdy członek

rodziny zapraszającej.
d) Proponujesz innym zaproszonym, aby wspólnie kupili jakiś poważniejszy prezent.

e) Zawsze udaje ci się wymyślić jakiś znakomicie usprawiedliwienie tego, że przychodzisz z niczym.

6. Od kolegów z pracy otrzymujesz w formie prezentu kopertę, abyś mogła sama zdecydować, na co masz ochotę. Uważasz, że to jest:

- a) Znakomity pomysł;
- b) Paskudny, niemili, obcy zwyczaj;
- c) Zwyczaj, który powinien się szerzej przyjąć;
- d) Postępek świadczący o braku sympatii, obłudnym skwitowaniu „obowiązku” ofiarowania jakiegoś prezentu;
- e) Okazja do wydania za tę kwotę przyjeżdża dla ofiarodawców.

7. W jaki sposób otwierasz paczkę z upominkiem?

- a) Szybko zrywawsz wstążki i rozdzierasz opakowanie;
- b) Delikatnie rozwiązujesz kokardy i węzłki, pieczołowicie odwijasz papier;
- c) Prosisz gości, aby ci pomogli rozpakować i cieszyli się wraz z tobą;
- d) Robisz dziurę w opakowaniu, aby podejrzeć co jest wewnątrz;
- e) Rozpakowujesz w sposób spokojny i naturalny, tak jak każdą inną paczkę.

8. Otrzymałaś w prezencie los, za który możesz wybrać przedmioty jednakowej wartości. Co wybrałabyś?

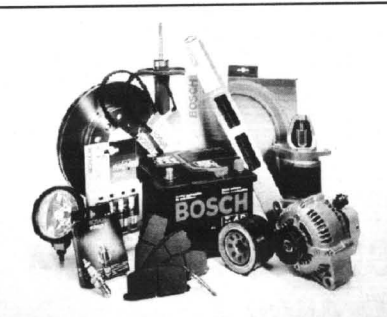
- a) Album z reprodukcjami dzieł sztuki;
- b) Komplet gadżetów do twojej łazienki;
- c) Wspaniały kosz kwiatów;
- d) Kosz łakoci;
- e) Prezent niespodziankę

	a	b	c	d	e
1	☆☆	□	+	▼▼	○
2	☆	□□	▼	○	◆◆
3	☆☆	▼	+	□□	○○
4	☆	□	▼▼	+	○
5	▼▼	+	☆	□	○
6	☆	□	▼▼	○○	+
7	+	▼	□	☆	○
8	▼	□	☆	○	◆◆

A teraz proszę spojrzeć na tabelkę powyżej, w której znajdują się różne symbole: gwiazdki, kółka, trójkąty itd. W tabelce należy odszukać właściwy dla odpowiedzi znak (np. 5a - dwa trójkąty, 2d - kółko) i obliczyć, ile mamy poszczególnych znaków.

Największa liczba tego samego znaku (kółek, gwiazdek, rombów) ujawni twój charakter. Jeśli okaże się, że masz równą liczbę dwóch znaków - świadczy to, że charakteryzujesz się cechami opisanymi pod oboma znakami.

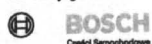
Podsumowanie wyników w ramce w górnym lewym rogu.

Części samochodowe Bosch. Żadne inne.

- niezawodność
- trwałość
- najwyższa jakość
- gwarancja bezpieczeństwa
- szeroki asortyment

Nie ma lepszych części do Twojego samochodu!

AUTORYZOWANY DEALER FIRMY BOSCH

Piomir
Tczew, ul. Westerplatte 24
tel. (058) 531 20 66

Kupując nowy
AKUMULATOR
Przy zakupie starszego
5% RABATU

PRODUCENT OZDÓB CHOINKOWYCH ZE SZKŁA PÓŁ WIEKU TRADYCJI

Gedania

Zaprasza na kiermasz gwiazdkowy od 5-22 XII w Gdańsku przy Targu Węglowym Stoisko nr B/8

Zapraszamy odbiorców hurtowych oraz detalistów do siedziby Spółdzielni od 7.00 do 16.00

ADRES: Spółdzielnia Pracy „Gedania” ul. Długa Grobla 8/10 80-754 Gdańsk tel. (058) 301-25-10, 301-86-41-42 fax 301-93-15

ŻALUX

83-110 TCZEW ul. Podgórna 8 tel./fax (058) 531-74-14 pon. - pt 9.00 - 17.00

— PRODUCENT OFERUJE: —

- ROLETY ZEWNĘTRZNE
- BRAMY GARAZOWE ROLOWANE
- NAPĘDY ELEKTRYCZNE
- AUTOMATYKA
- OKNA PCV, ALU
- ŻALUZJE PIONOWE, POZIOME

Pogodnych i bogatych Świąt Bożego Narodzenia oraz udanych zakupów przedświątecznych życzy firma „Żalux”

TEL.KOM. 0602 33 29 60

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWEJ KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W TCZEWIE

z okazji zbliżających się Świąt oraz Nowego Roku życzy pasażerom i klientom wszystkiego najlepszego.

tel. (058) 532-62-00, 532-62-71 tel. fax 532-67-50

Konkurs świąteczny!

Wśród Czytelników, którzy do końca grudnia 1998 roku nadesłali pod adresem redakcji Dziennika Pomorskiego prawidłową odpowiedź na pytanie, co oznacza skrót WP na choinkowych bombkach (patrz str. 2 dodatku) - rozlosujemy trzy upominki.

PRODUCENT BLACH DACHOWYCH

BORGA

81-577 Gdynia, ul. Rdestowa 41 tel. (058) 629-94-44, fax (058) 629-93-03

Życzymy zdrowych, pogodnych Świąt

- ✓ BLACHODACHÓWKA
- ✓ BLACHY TRAPEZOWE
- ✓ BLACHY PŁASKIE
- ✓ OPIERZENIA
- ✓ WKRĘTY
- ✓ KOMPLETNY SYSTEM ORYNNOWANIA
- ✓ BLACHA II gatunku dostępna u producenta po obniżonej cenie!

BEZPOŚREDNIO OD PRODUCENTA ATRAKYJNE CENY

cd. ze str. 2

Kiedyś była tu czynna skocznia narciarska, tor saneczkowy, a dziś pozostał tylko „goty” stok do zjazdów narciarzy i saneczkarzy, co było powodem małych konfliktów. Podobnie jak i z dzikami, które wychodzą z lasu i ryją stok zjazdowy.

Na Lysej zainstalowany jest orczykowy wyciąg nar-

JUŻ NA BIAŁO!

ciarski. U podnóża wzniesienia stoi budynek mieszczący maszynię wyciągową, kawiarnię „Sabat”, pomieszcze-

nia sanitarne i serwis narciarski.

Cóż, kiedy i tu są coroczne kłopoty ze śniegiem. Zeszłej

zimy była tylko jedna niedziela zjazdowa - mówi dzierżawca Lysej Góry, Wiktor Strömski. I tu więc konieczny jest wcześniej telefon (551-36-83).

Tekst i zdjęcie: Franciszek Marszałek

Zjazdowy stok Lysej Góry w Sopocie: jak to w grudniu - raz pod śniegiem, raz bez śniegu

TYLKO GRONOWE

Kilkuletnie obserwacje amerykańskich specjalistów Akademii Medycznej Uniwersytetu Wisconsin wykazały, że ryzyko zawału zmniejsza się dzięki picciu soku z czerwonych winogron. Chroni przed zawałem bardziej niż sok z cytrusów, a nawet aspiryna i czerwone wino. Wskazane jest picie jednej szklanki soku winogronowego dziennie.

„PRUSKIE” MIGDAŁY

Migdały zawierają 70 proc. tłuszczu, 15 proc. łatwo przyswajalnego białka, witaminy A, B, PP, E, mikroelementy. Spożywanie większej ilości gorzkich migdałów może okazać się jednak szkodliwe dla zdrowia. Zawarty w nich glikozyd - amygdalina, podczas rozkładu wytwarza trujący kwas pruski.

DIETA NISZCZY

Moda na odchudzanie, oprócz starzenia się społeczeństwa, jest jedną z przyczyn wzrostu zachorowań na osteoporozę. Że zbilansowana dieta zaburza poziom estrogenów, chroniących kobiety przed tym schorzeniem. Zwiększa się w ten sposób prawdopodobieństwo złamań kręgoszyjnych, kości przedramienia oraz kości udowej.

KASIA

Przed. Handlowo - Usługowe

- Dealer firmy HEIMEIER, COMAP
- Regionalny dystrybutor kotłów firmy PENSOTTI
- Oferujemy kotły VAILLANT, VIESSMANN, BUDERUS, BERETTA, ARISTON, JUNKERS
- Kompletnie instalacje z miedzi lub polipropylenu
- Armatura grzewcza

KOCIOŁ OLEJOWY Z PALNIKIEM JUŻ OD 4000 ZŁ

Największy przedstawiciel na Polskę Północną grzejników firmy PURMO.

Firma prowadzi doradztwo, dobór oraz kompletację urządzeń.

Dla firm instalatorskich pomoc w uzyskaniu uprawnień serwisowych. Atrakcyjne warunki handlowe.

Wesołych Świąt

PRUSZCZ GD. - (058) 682-22-32, (058) 682-20-15
KARTUZY - (058) 681-34-11
TCZEW - (058) 532-22-96
ELBLĄG - (055) 234-91-36
STĘŻYCA - (059) 628-817

GDYŃIA - 622-60-74
GDAŃSK - 342-41-63
KOŚCIERZYNA - (058) 686-31-64
NOWA KARCZMA - (058) 687-71-10

DZIENNIK POMORSKI

ISSN 1232 - 3713

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 50 (295) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • OLSZTYŃSKIE • TORUŃSKIE 10.12.1998 r.

GRECY I AMERYKANIE ZAINTERESOWANI TRANSOCEANEM

Prywatyzacja Transoceanu, szczeńskiego armatora zajmującego się głównie przewozem żywności zakończy się w połowie przyszłego roku. Inwestorzy z Grecji i USA zainteresowani są jego przejęciem.

Program oszczędnościowy pociągnie za sobą zwolnienia pracowników, głównie personelu lądowego. Naładzie pracuje obecnie 200 z 500 pracowników firmy.

Przedsiębiorstwo po 10 miesiącach tego roku przyniosło 969,6 tys. zł zysku brutto. Dyrektor Jarosław Stępień jest jednak ostrożny w prognozach na koniec roku. Firmę bowiem dotknął kry-

zys na rynku frachtowym.

Obecnie została zakończona wycena majątku firmy. Właściciel spółki, jakim jest od 1996 roku Skarb Państwa, nie ujawnia, ile jest ona warta.

- Do końca roku zostanie ogłoszone wezwanie dla potencjalnych inwestorów - informuje biuro prasowe resortu skarbu.

Zainteresowanie firmą wyraziли przewoźnicy z Grecji i USA. Transocean dysponuje sześcioma chłodnicami, pływającymi pod banderami cypryjską i liberyjską oraz dwoma bazami transportowymi, w Szczecinie i Gdyni.

W GDAŃSKU SPRZEDANO DZIAŁKĘ ZA 4 MLN

Dwie prywatne osoby z południa kraju chcące zachować anonimowość kupiły od syndyka masy upadłościowej Zakładów Mięsnych w Gdańsku za 4 mln złotych pięciohektarową działkę nad brzegiem Motławy w Gdańsku.

Na tym terenie mieszczą się pozostałości po zabytkowych budowlach z k. XIX wieku. Przed ich wyburzeniem należałoby uzyskać zgodę na wykreślenie tychże budowli z listy obiektów chronionych.

Specjaliści od nieruchomości uważają, że sprzedana działka pozabawiona zabytkowych obiektów uzyskałaby nawet trzykrotnie większą wartość.

Dawne peryferyjne i rzadko zamieszkałe dzielnice wielu naszych miast, na których tradycyjnie osiadło wojsko (np. Brętowo czy Łoży w Gdańsku, Suchostrzygi czy Piotrowo w Tczewie, Zatorze w Elblągu, dzielone pod budownictwo mieszkalne dawne tereny wojskowe w Malborku, Kwidzynie, etc.) stanowią dziś działki, na których ulokowano i wciąż lokuje się osiedla dla dziesiątków tysięcy ludzi. Na wielu z nich droga do szkoły, sklepu czy na przystanek autobusowy biegnie przez dziury w płotach, okalających składy amunicji.

DRÓŻKĄ, ŚCIEŻKĄ PRZEZ ARSENAŁ...

Nie jest też tajemnicą, że na przykład w Gdańsku jak Gdyni czy Elblągu, w gęstej już zabudowie mieszkańcy wciąż znajdują duże składy ZN, czyli nienaruszalnych zapasów amunicji na wypadek wojny. Jeśli dodamy do tego łatwość, z jaką po wojskowych obiektach, poligonach i nie zreultywowanych terenach popoligonowych myszkuje dzieci w poszukiwaniu niewypałów - otrzymujemy wytlumaczenie tragicznej statystyki, która brzmi: w ciągu zaledwie minionych czterech lat - mimo ciężkich wcześniejszych doświadczeń (m.in. głośna tragedia trzech chłopców z okolic Stegny) - od niewypałów zginęło 16 osób, a prawie 50 zostało ciężko rannych. W jednym przypadku, ranny jedenastoletni chłopiec - za wiedzą rodziców! - zgromadził w mieszkaniu w samym centrum gdańskiego osiedla prawdziwy arsenał. Gdyby eksplodowały wszystkie niewypały (większość była to amunicja jakby prosto z magazynu), w powietrze wyleciałyby wielki blok mieszkalny...

Na tym nie koniec. Mijający rok był kolejnym, w którym zanotowano szereg przypadków kradzieży broni i wtargnięcia na tereny wojskowe. Wojskowi tłumaczą taką sytuację zbyt małą liczbą żołnierzy zaangażowanych do ochrony obiektów. Tymczasem polski żołnierz, kilkakrotnie częściej niż jego kolega z wojsk NATO, przebywa na warcie.

cd. na str. 3

MAZDA

Jedyny na Wybrzeżu

**AUTORYZOWANY SERWIS
NAPRAW POWYPADKOWYCH**

Zaprasza do:

- ♦ szybkiej naprawy powypadkowej na oryginalnych częściach **MAZDA**
- ♦ fachowej obsługi w naszym serwisie
- ♦ otrzymania 2-letniej gwarancji na nasze naprawy

Wśród tych, którzy skorzystają z naszych usług rozdajemy cenne nagrody, w tym **dwutygodniowe wczasy na Majorce.**

Szanowny Kliencie!

Rozważ naszą propozycję i skorzystaj z naszych usług. Wycinając to ogłoszenie uzyskasz u nas 5% rabatu.

INTERMOT
HOLOWANIE MAZDY (CIEPŁY KRAJ)

Gdańsk, ul. Matembłowska 2/3
tel. (058) 345 14 54, 347 79 17
fax 347 79 17

30/163/300148

WMAN **INSTALACJE MIEDZIANE**
NOWOCZESNA TECHNIKA GRZEWCZA
HURT, DETAL, SPRZEDAŻ RATALNA

**SPECJALISTYCZNE
HURTOWNIE INSTALACYJNE**

81-007 Gdynia, ul. Chyłtońska 217, tel.(058) 663 44 66
80-175 Gdańsk-Jasień, ul. Damroki 1, tel./fax (058) 303 05 12
82-300 Elbląg, ul. Warszawska 66, tel./fax (055) 232 81 25
76-200 Słupsk, ul. Bałtycka 10, tel/fax (059) 42 40 16

3053/88

CARCADE

LEASING BEZ DOKUMENTÓW FINANSOWYCH

GDAŃSK 305 83 02, GDYNIA 623 42 46, ELBLĄG 234 46 39

28/71

NIE CHCIANE INWESTYCJE

Grudziądź utracił niedawno drugie źródło ciepła. Na lokalnym rynku został się zatem tylko jeden producent tego rodzaju energii.

W październiku bieżącego roku zakończyła pracę kotłownia, która wytwarzała dla Grudziądza ciepło przez 104 lata. Zakład Energetyczny wcale nie chciał jednak niczego u siebie wyłączać. Był już gotowy szczegółowy projekt unowocześnień tej ciepłowni. Planowano, że poniesione nakłady w wysokości 30 mln USD zwrócą się po 5 latach. Podstawowym warunkiem wcielenia tych planów w życie, było znalezienie odbiorców wyprodukowanej energii cieplej. Toruński ZE oczekiwał właśnie w tej materii pomocy ze strony władz miasta. Drugie źródło

energii spowodowałoby, że OPEC zyskałby konkurencję, a Grudziądź wcale ważne zabezpieczenie. ZE Toruń podkreślał więc, jako swój atut, energetyczny niedobór na lokalnym rynku. Ratusz tego nie potwierdził, czemu oczywiście przyklaskiwał OPEC. Z końcem października sprawa się zakończyła. Sędziwe, ponad stoletnie kotły Zakładu Energetycznego wyłączono. Z kominów zniknął dym, a wraz z nim chęć toruńskiej firmy do zainwestowania pieniędzy w Grudziądź.

Ale, że nowa elektrociepłownia za 30 milionów USD przemięła z wiatrem, to nie wszystkie zamierzania inwestycyjne Zakładu Energetycznego Toruń. Firma ta chciała przy wejściu do miasta wybudować hotel, bazę dla przejeżdżających tędy kierow-

ców TIR-ów oraz stację benzynową. Wszystko to miało powstać tuż przy moście na Wiśle, na ulicy Portowej. Zakład Energetyczny od kilkudziesięciu lat wykorzystywał ten, formalnie należący do miasta, teren. Jednak, kiedy przedstawił ponad rok temu w Ratuszu propozycję przejęcia działki i wybudowania tu m.in. ogromnie przecież potrzebnego miastu hotelu, znowu powiało wiatrem w oczy. Sprawa ciągnie się już na tyle długo, że gdyby ów bezinteresowny powiew wcale nie zawiął, miasto pewnie miało już i kolejną stację benzynową i hotel, nie mówiąc już o tym, że nieciekawym w tej chwili wjazd do Grudziądza wiele by zyskał na swej estetyce. Ale, niestety, żadnego z tych dobrodziejstw nie ma.

W Grudziądźu nie zamarną

Straż Miejska w Grudziądzu, Zarząd Miasta i organizacje pomocowe (Caritas, Schronisko Brata Alberta i PCK) podjęły, w ostatnich mroźnych dniach, współpracę mającą na celu ochronę bezdomnych przed skutkami chłodu. Straż Miejska patroluje miejsca pobytu bezdomnych, przygotowany jest wspólny wykaz bezdomnych i miejsc, gdzie nocują. Samorząd zagwarantuje pomoc

potrzebującym, współfinansuje wydawanie ciepłych posiłków.

W przygotowanej informacji Straż Miejska określa liczbę bezdomnych w Grudziądzu na około 80. W Schronisku im. Brata Alberta przebywa w dniach nasilających się mrozów nawet 70 bezdomnych. Zarząd Miasta i służby porządkowe chcą zapobiec zamarnięciem bezdomnych. W tym celu Straż

Miejska stale patroluje miejsca, w których mogą przebywać bezdomni (węzły ciepłownicze, opuszczone budynki, kotłownie, klatki schodowe, poczekalnie dworcowe wspólnie z SOK, kanały, piwnice, baraki i blaszaki). Bezdomni są dowożeni do Schroniska Brata Alberta w Grudziądzu. Zarząd Miasta wspiera finansowo wydawanie ciepłych posiłków w Centrum Caritas.

Saur Neptun w Żukowie

W wyniku przeprowadzonego przetargu nowym dzierżawcą żukowskiej gminnej sieci kanalizacyjnej jest firma Saur Neptun z Gdańska. Saur Neptun został dzierżawcą faktycznie już od 1 listopada, ale nadal trwa jeszcze przekazywanie sieci przez dotychczasowego dzierżawcę - Rafol. Przekazane zostały już oczyszczal-

nie i sieci w Leźnie i Żukowie.

Nowe umowy z mieszkańcami, Saur Neptun zawierać będzie po całkowitym przejęciu sieci. Należność za listopad skasuje jeszcze inkasent Rafol-u.

Nowo wybrany dzierżawca ma umowę na trzy lata. Po nowym roku powstać ma w Żukowie biuro firmy Saur Neptun.

Awaria magistrali

Ostatnio wielu mieszkańców Nowego Dworu Gd. narzekało na płynącą z kranów brudną wodę. Powodem takiego stanu rzeczy okazała się awaria magistrali Centralnego Wodociągu Żuławskiego. W pobliżu miejscowości Kmiecin, została ona uszkodzona przez firmę, wykonującą wykop pod kabel światłowodowy. Ekipa remontowa Wodociągów usuwała awarię.

Najwięcej kłopotów związanych z awarią miały przedsiębiorstwa, w których czysta woda niezbędna jest do prawidłowej produkcji, m.in. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska „Maluta”.

„Kurier” kupił policję

„Kurier Kwidziński” stał się właścicielem byłej siedziby Komendy Rejonowej Policji przy ul. Chopina. Budynek został kupiony za 350 tys. zł (netto). Po przeprowadzeniu remontu, obiekt stanie się nowoczesnym biurowcem, w którym znajdzie siedzibę między innymi nowy na kwidzińskim rynku bank.

Służba zdrowia po nowemu

Decyzją Rady Gminy Łęczycze w miejsce dotychczasowego Gminnego Ośrodka Zdrowia powołano Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. Powołano również jego Radę Społeczną.

Wchodzącą z dniem 1 stycznia 1999 roku Reforma Służby Zdrowia zakłada konieczność przejścia dotychczasowych Ośrodków Zdrowia ze statusu

jednostek budżetowych na działalność samodzielną.

Bowiem tylko w ten sposób, jako samodzielny podmiot prawny, placówki te będą mogły zawierać odpowiednie umowy z powstającymi w wyniku reformy Kasami Chorych i świadczyć im odpowiednie usługi. Wynikiem zachodzących zmian stało się również powołanie Rady Społecznej Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łęczycach.

Szkoła na sprzedaż

Z dniem 1 września br. oficjalnie przestała funkcjonować placówka szkolna w m. Strzelcino. Względy ekonomiczne wymusiły na Radzie Gminy decyzje reorganizacyjne całego systemu oświaty na terenie gminy. Pozostał po zlikwidowanej placówce znajdujący się w dobrym stanie budynek o łącznej powierzchni użytkowej 520 m², z możliwością zagospodarowania przyległej części działki, do wykorzystania na cele działalności gospodarczej.

Obiekt ten wyposażony jest w instalację elektryczną, c.o.

oraz kanalizację z odprowadzeniem ścieków do zbiornika bezodpornego.

Według informacji uzyskanych w UG Łęczycze (tel. 67-89-214, wew. 49) obiekt ten ma zostać wstępnie wydzierżawiony na okres do 10 lat z możliwością późniejszego wykupu na własność.

Doskonałe położenie placówki, tuż przy drodze wojewódzkiej Łębork-Choczewo w około 8 kilometrów od Łęborka czyni z niego miejsce niezwykle atrakcyjne do prowadzenia działalności gospodarczej.

Mister camping

Camping w Rudniku należącej do Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Wypoczynku zdobył tytuł „Mistera Campingu '98”.

W tym roku odbyła się już 31 edycja tego branżowego konkursu. Organizatorami imprezy są Polska Federacja Campingu i Caravaningu oraz Fundacja „Czysta Woda”. Campingi oceniane są w 4 kategoriach: pobytowe, przelotowe, przyobiektove i miejskie. I to, co szczególnie

ważne - o przyznaniu wyróżnień decyduje opinia użytkowników i wizytatorzy.

Wizytatorzy w ocenie biorą pod uwagę stan zagospodarowania, a także wyposażenie, czystość, warunki wypoczynku, jakość usług, usprawnienia dla niepełnosprawnych i bezpieczeństwa.

Grudziądzki Camping w grupie przelotowo-miejskich zdobył tytuł „Mistera Campingu '98”.

Deportacja cyganów

Przez 6 lat wejherowskie ulice oblegane były przez zębrących Rumunów. Ta grupa uchodźców przyjechała w 1992 roku bez wiz, paszportów i jakichkolwiek dokumentów. Początkowo swoje obozowiska tworzyli przy głównych trasach przelotowych. Były to szalasy wykonane z folii oraz używanej odzieży. Cyganie rumuński cho-

dzili po ulicach i zebrali. Straż Miejska nakazała im usunąć się z zajmowanego terenu. Przenieśli się w okolice Łęborka i zamieszkałi w popeejerowskich stodołach. Do Wejherowa przyjeżdżali jedynie na zebrzy.

Ostatnio 30 Rumunów zebrzących w Wejherowie, specjalnym samolotem czarterowym, deportowano do Bukaresztu.

Centrala w remizie

W najbliższym czasie planuje się zbudować centralę telefoniczną w miejscowości Gowidłino. Gmina zamierza udostępnić na ten cel pomieszczenie w remizie OSP. Do TP SA należałoby zmodernizowanie i wykonanie centrall.

Telefony w Sierakowicach

Firma Elwoz zakończyła I etap telefonizacji na terenie Sierakowic. Podłączono 450 nowych abonentów. Podpisano też umowę na II etap, w trakcie którego ma się podłączyć 200 numerów.

**Oferta Internetu tańsza niż myślisz.
Wejdź z nami w XXI wiek.**

*„Internetu nie da się ominąć.
Polski Internet to już ponad pół miliona użytkowników.
Ilość ta podroga się co kwartał.
Internet pomaga w nawiązywaniu kontaktów,
zarządzaniu własną firmą, organizowaniu sprzedaży.
Jeżeli jesteś aktywnym, prowadzisz firmę, wcześniej czy później
poznasz Internet.*

*Lepiej zrobić to dzisiaj niż za rok pod naporem konieczności...
Obiecujemy, że łagodnie wprowadzimy Cię w świat Internetu.
Jeżeli jesteś zainteresowany
skontaktuj się z naszym Biurem Reklamy,
Tczew, ul. Gdańska 32, pokój nr 4,
telefon 531-40-44,
lub z współpracującymi z Twoją firmą specjalistami ds. reklam.
<http://www.wpomorskie.com.pl>
[e.mail:blurowp@wpomorskie.com.pl](mailto:email:blurowp@wpomorskie.com.pl)
Wydawnictwo Pomorskie*

cd. ze str. 1

DRÓŻKĄ, ŚCIEŻKĄ PRZEZ ARSENAŁ...

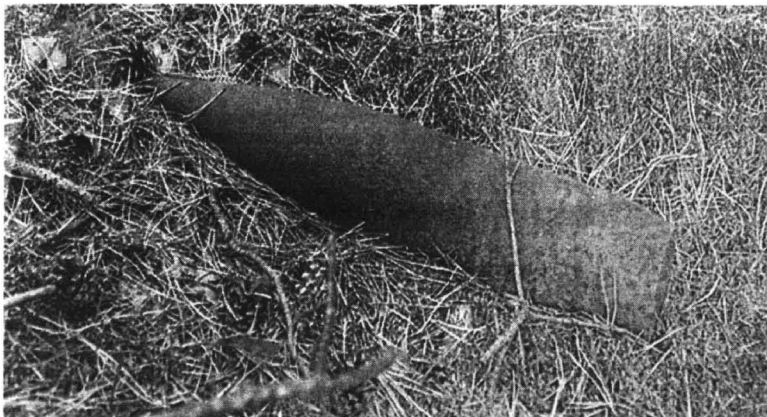
Jest zmęczony, a wartość traktuje jak złoto konieczne. Tradycyjnie więc udaje na przykład, iż nie widzi, jak do „wojskowych lasów” od wielu lat chodzą na grzyby mieszkańcy osiedli położonych w pobliżu poligonów. Często, obok borowików i maślaków ładują w koszykach znalezione niewypały, zapomniane miny i części wyposażenia wojskowego. Tak było m.in. na Półwyspie Helskim, gdzie trzech chłopców znalazło w lesie 45 pocisków przeciwlotniczych. Podczas rozbrajania jednego z nich nastąpił wybuch, który tragicznie zakończył się dla dwóch „poszukiwaczy skarbów”.

Choć cudzysłów jest tu raczej zbędny, gdyż

metale kolorowe, z których wykonane są m.in. łuski, dosłownie traktowane jak skarb. Wiele na ten temat mogą powiedzieć dosłownie wszyscy pracownicy punktów skupu złomu.

- Ludzie przynoszą nam nie tylko łuski, ale nawet całe nie rozbrojone pociski, miny, a nawet bomby - mówi jeden z nich, A.S. - Tłumaczymy, że jest to towar niebezpieczny i bezwartościowy. Firma powiadamia wojsko, aby odebrało ładunek. Czasami ludzie dostarczają rozbrojone pociski,

których wartość też nie jest wysoka. To „czarny złom”, którego tona kosztuje zaledwie 120 zł. Wartościowy metal znajduje się jedynie w łuskach, które najczęściej do punktów skupu dostarcza samo wojsko. W niewybuchach rozbrojonych, czy też nie, zwykle nie ma takiego metalu.

W Sztabie Generalnym twierdzą, że niebezpieczne wypadki zdarzają się wyłącznie z winy cie-

kawskich ludzi. Wojsko natomiast robi wszystko, żeby właściwie zabezpieczyć tereny.

- Nieporozumieniem jest mówienie, że mieszkańcy nie wiedzą, że są zakazy wstępu na poligony - mówi rzecznik prasowy Sztabu Generalnego. - Zgodnie z przepisami na terenach tych rozmieszczone są tabliczki informacyjne. Niestety, są dewastowane i znikają po kilku tygodniach od ustawienia. Chodzi o setki tablic rocznie. Wojsko nie jest w stanie ogrodzić całych terenów, ponieważ są to dziesiątki, a nawet tysiące hektarów.

- W czasie strzelania wojsko prowadzi bardzo dokładne obserwacje niewybuchów - mówi pułkownik Zdzisław Gnatowski. - Są one oznakowane i likwidowane. Liczba wystrzelonych pocisków musi zgadzać się z liczbą wybuchów danego dnia. Kiedy prowadzone są ćwiczenia, teren jest dokładnie strzeżony. Zdarza się, że ciekawskie osoby muszą być wyprowadzane na siłę, ponieważ nie chcą opuścić miejsca.

W minionym roku o kolejne 30 proc. zmniejszono liczbę żołnierzy na warcie przy obiektach wojskowych. W roku 1999 redukcja wyniesie dalsze 40 proc. Nie wiadomo zarazem kto powinien zastąpić żołnierzy. Agencje ochrony, które coraz częściej zatrudniane są do pilnowania obiektów wojskowych, kosztują drożej niż utrzymanie żołnierzy na warcie. Ponadto mogą one strzec wyłącznie takich obiektów, w których nie ma broni i amunicji. Specjaliści z Wojskowej Akademii Technicznej opracowali systemy ochrony światłowodowej. Za swój pomysł dostali wiele nagród międzynarodowych. Jak się oficjalnie dowiedzieliśmy, w najbliższym czasie, na terenie nadmorskich i pomorskich garnizonów nie planuje się ich wykorzystania z powodu braku środków.

Piotr Kołodziejczyk, były minister obrony narodowej twierdzi, że wojsko i składy amunicji należy wyprowadzić z miast.

- Po wojnie składy znajdowały się na peryferiach miast - mówi Kołodziejczyk. - Miasta rozrosły się i dziś trzeba z nich wyprowadzić magazyny dla bezpieczeństwa mieszkańców.

- Najważniejsze magazyny ze środkami bojowymi są poza miastami - odpowiada rzecznik.

- Są chronione przez systemy techniczne i w miarę możliwości finansowych przez elektronikę. Z pozostałymi składami nie jest sprawa prosta - dodaje - bowiem wiele z nich jest jeszcze w dobrym stanie, a na nowe nie byłoby pieniędzy. Na pytanie, ilu ludziom mogłoby zrobić krzywdę nieostrożni włamywacze bądź jeszcze mniej zrównoważeni osobnicy buszujący po tych pozostałych składach - nikt nie chciał nam udzielić odpowiedzi. H.M., K.M.

WIĘCEJ SAMORZĄDU W POLICJI

Z NADINSPEKTOREM STANISŁAWEM BIAŁASEM KOMENDANTEM KOMENDY WOJEWÓDZKIEJ POLICJI W GDAŃSKU, ROZMAWIA ALICJA ŁUKAWSKA.

- Jakie zmiany w policji przyniesie nadchodząca reforma administracyjna?

- Najistotniejszą zmianą jest to, iż zamiast 49 komend wojewódzkich, będzie ich 16. Zostaną zniesione komendy wojewódzkie w miastach, które nie będą siedzibami wojewody. Podobna sytuacja dotyczy powiatów. Tam, gdzie nie będzie siedziby wojewody, dotychczasowe komendy rejonowe zostaną przekształcone w komisariaty.

- Co jeszcze zmieni się po Nowym Roku?

- Zgodnie z ustawą o administracji rządowej odpowiedzialnym za

bezpieczeństwo i porządek na terenie województwa jest wojewoda. Tym samym staje się on zwierzchnikiem komendanta wojewódzkiego policji. Jednak spod jego zwierzchnictwa wyłączone sprawy dochodzeniowo-śledcze, operacyjno-rozpoznawcze i dotyczące wykroczeń. Zmiany dotyczą również sposobu powoływania komendantów wojewódzkich i powiatowych. Będą oni wybierani na drodze konkursu. Nowością jest także możliwość tworzenia rewirów dzielnicowych i finansowanie dodatkowych

etatów przez władze powiatu lub gminy.

- A więc, jeżeli samorząd uzna, że gdzieś policjantów jest za mało, może ze swych funduszy finansować ich etaty?

- W pewnych sytuacjach samorząd będzie mógł tak postąpić. Wymagane jest jednak zawarcie porozumienia, które będzie obowiązywać przez 5 lat. Jeżeli po tym czasie gmina zrezygnuje z finansowania etatu policyjnego, komendant będzie miał obowiązek przejścia tego funkcjonariusza na zaopatrzenie policyjne.

- Mówi się ostatnio o likwidacji specjalistycznych komisariatów policji, w tym także policji kolejowej.

- Nie ma żadnej „likwidacji”. To nie jest właściwe pojęcie.

- A jakiego pojęcia należałoby użyć?

- Pojęcia „zniesienie”. W sensie prawnym likwidacja wymaga określonych procedur. Nie zapadły jednak jeszcze ostateczne decyzje w tej sprawie.

- Jaki los może spotkać np. komisariat kolejowy w Tczewie, należący podobno do najlepszych w kraju?

- Jeżeli nie będzie tam komisariatu, to wcale nie oznacza, że nie będzie tam policji. Policjanci będą wykonywać te same czynności w ramach służby z komendy rejonowej.

- Komendant komendy rejonowej w Tczewie mówił, że wystosował pismo do Komendy Wojewódzkiej w Gdańsku w sprawie utrzymania tego komisariatu. Zaproponował, aby komisariat kolejowy obsługiwał nie tylko dworzec, ale także przyległe ulice. Jaka będzie odpowiedź Komendy Wojewódzkiej?

- Decyzja w tej sprawie leży w gestii komendanta powiatowego.

- Co stanie się z małymi komisariatami w miastach, które nie będą powiatami?

- Komendant główny określił, że komisariat policji powinien liczyć nie mniej niż 25 etatów. Aktualnie istniejące małe jednostki policyjne będą funkcjonować do końca roku 2000. Natomiast w 1999 roku zacznie się restrukturyzacja tych komisariatów. W miejsce małych placówek powstaną tzw. rewiry dzielnicowych. Jeżeli gmina będzie chciała zwiększyć ich stan liczebny, będzie musiała dofinansować etaty.

- Tajemnicą poliszylna jest, że policja nie ma na benzynę. Co pan na to?

- Policja dostaje fundusze na różne cele. W tym także na paliwo. Zdają sobie sprawę, że to za mało, ale musimy gospodarować tym co mamy.

- Jak pan sądzi, czy po Nowym Roku obywatele mogą liczyć na poprawę bezpieczeństwa?

- Chciałbym, żeby zmiany które nastąpią były zmianami na lepsze. Nie jestem jednak w stanie dzisiaj powiedzieć, czy tak będzie rzeczywiście. Zdają sobie sprawę, że wystąpią określone trudności choćby takie, że nowe struktury muszą zacząć funkcjonować. Jestem jednak optymistą.

- Dziękuję za rozmowę.

SUKCES ZA SUKCESEM

I tym razem para elbląskiego Klubu Tańca „Janitar” - Katarzyna i Paweł Tomalczukowie nie zawiodła. Na Międzynarodowym Turnieju Tańca Sportowego Syrena Open '98 w grupie 16-18

lat rodzeństwo zajęło II miejsce w stylu standardowym. Zwycięzcy i pierwsze miejsce było kwestią jednego małego punktu. Tyle bowiem zabrakło tancerzom do I miejsca.

CO NA STAROŚĆ

Z JAROSŁAWEM GORECKIM, DYREKTOREM ODDZIAŁU ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W GDAŃSKU, ROZMAWIA JACEK MACH.

- Od 1 stycznia 1999 roku rozpoczyna się reforma systemu ubezpieczeń społecznych. Jak do niej przygotowani jest Oddział gdański Zakładu Ubezpieczeń Społecznych?

- Wiedzieliśmy już od dawna, że reforma ubezpieczeń wejdzie w życie i nie czekaliśmy z zaho-

r. poznali go pracownicy naszego Oddziału.

- Reforma systemu rentowego nie obejme ludzi, którzy ukończyli 50 lat. „Trzy filary” dotyczyć będą wszystkich osób poniżej 30 roku życia. Najmłodszy na reformie skorzystają najbardziej. A jak powin-

ność, tym większa część naszych składek będzie uczestniczyła w inwestowaniu. Trzeba się będzie też uodpornić na magię reklamy. Te fundusze, które będą się reklamowały szczególnie intensywnie, będą też za to więcej płaciły, w jakimś sensie z naszych pieniędzy. Istotne będą

zonymi rękami. Przygotowania rozpoczęliśmy już wiele miesięcy temu. W tej chwili dokonujemy już próby z nowym systemem informatycznym, jest kadra, która będzie się tym systemem posługiwała. Mieliliśmy środki na zakup potrzebnego sprzętu. Powstały dwa ośrodki Komputerowego Systemu Informatycznego, w Gdyni i Gdańsku, które będą obsługiwać płatników składek do ZUS. To olbrzymie wyzwanie, reforma, która wchodzi w życie w naszym kraju nie ma odpowiednika w Europie Środkowo-Wschodniej. Z naszych doświadczeń korzystają inne instytucje.

Od 2 listopada w każdym inspektoracie ZUS otwarte są punkty informacyjne, w których każdy płatnik może zasięgnąć informacji o nowym systemie ubezpieczeń. Z chwilą zakończenia prac legislacyjnych ZUS udostępni program informatyczny dla płatników składek. Będzie on bardzo pomocy we współpracy z ZUS.

- Głównym wykonawcą systemu informatycznego dla ZUS jest gdyniński Prokom. Jak pan ocenia stopień zaawansowania prac nad wprowadzeniem systemu na przykladzie gdańskiego oddziału?

- Trwa w tej chwili testowanie nowego systemu. Odbywa się to poza Oddziałem, nie mieliśmy jeszcze możliwości sprawdzenia nowego systemu i nowych programów na własnej skórze. Wiem natomiast od naszych informatyków, że testy spełniają oczekiwania jakie wiążemy z nowym systemem i że powinien on wejść do eksploatacji tak, by przed 1 stycznia 1999

ni postąpić ci, którzy mają możliwość wyboru, w wieku 30-50 lat?

- Ja mam 40 lat, czyli jestem akurat pośrodku tego przedziału. Jeszcze nie zdecydowałem się, z którego wariantu skorzystać, i to kusi i to nęci. Uważam jednak, że te osoby, które są w wieku bliższym dolnej granicy przedziału mają większe szanse, że reforma przyniesie im odczuwalne korzyści materialne. Wpływ na decyzję mogą mieć też pewne upodobania. Jeżeli mamy np. pewną skłonność do ryzyka, oczywiście pod kontrolą, a przecież wiąże się ono z inwestowaniem składki w II filarze na rynku kapitałowym, powinniśmy się zdecydować na udział w systemie zreformowanym. Jeżeli ryzyko nam nie odpowiada, wolimy znać wcześniej poziom naszej emerytury - powinniśmy pozostać w dotychczasowym systemie.

- A czym należy się kierować przy wyborze funduszu emerytalnego, jeżeli już zdecydujemy się na udział w II filarze?

- Pierwsze Powszechne Towarzystwa Emerytalne, które tworzyć będą otwarte fundusze emerytalne już uzyskały licencje Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi. Ale prawdziwy zalew informacji i reklam, mających przekonać pracowników do poszczególnych funduszy, dopiero się zaczyna.

Trzeba będzie wtedy umiejętnie analizować te informacje. W funduszach za wszystko trzeba będzie płacić, ponosić koszty zarządzania. Część naszego kapitału zużyta zostanie na koszty zarządu. Im mniejsze będą te

też wielkości prowizji jakie fundusze wynegocjują z biurami maklerskimi. Wreszcie, choć to okaże się dopiero po jakimś czasie, ważny będzie przyrost kapitału na naszym koncie.

- Jak z góry, próbować ocenić fundusz emerytalny?

- To niełatwe, ale możemy zapoznać się z firmami, które są udziałowcami Powszechnych Towarzystw Emerytalnych. Zastanowić się, czy mamy o tych firmach dobre mniemanie, czy mamy do nich zaufanie. Warto też dowiedzieć się wszystkiego o kadry zarządzającej funduszami. Jej doświadczenie, wcześniejsze sukcesy na rynku kapitałowym, mogą mieć duże znaczenie dla efektów działania funduszu emerytalnego. A także warto pomyśleć o zróżnicowaniu naszego zaangażowania. Jeżeli mamy już w jakiejś firmie polisę ubezpieczeniową lub konto w określonym banku, bezpieczniej wybrać fundusz, którego udziałowcami są inne instytucje. To zawsze rozprasza ryzyko. Taką jest podstawowa zasada inwestowania. Choć w przypadku Powszechnych Towarzystw Emerytalnych ryzyko nie jest zbyt wielkie, jako że państwo szczególnie dokładnie będzie kontrolowało działalność funduszy emerytalnych, a w skrajnym przypadku odbierało im licencje. Z funduszem emerytalnym nie musimy wiązać się też do końca życia. Po dwóch latach możemy bezpłatnie zmienić fundusz.

- Czy na wysokość emerytury będzie miał wpływ wiek, w którym zdecydujemy się zakończyć aktywność zawodową?

cd. na str. 5

SOPOCKA SZKOŁA NA KASPROWYM

No patrzcie: miasto nad Zatoką, posiadające tylko liche pagórki (Łysa Góra wznosi się 110 metrów ponad poziom morza) i szkoli rasowych narciarzy. A sławę ma, że hej! Współpraca Polskiego Związku Narciarskiego z PTTK zaowocowała przed laty powołaniem Sopotkiej Szkoły Narciarskiej.

I nie chodzi tu o tak zwany „pierwszy krok” na deskach. Bo to załatwia elementarna szkółka do Łysej wieśni. Jeśli oczywiście jest śnieg. Tu zaś przygotowuje się kandydatów do stopni narciarskich (demonstratora szkolnego i pomocnika instruktora), które otrzymują uczestnicy szkolenia po zdaniu stosownego egzaminu.

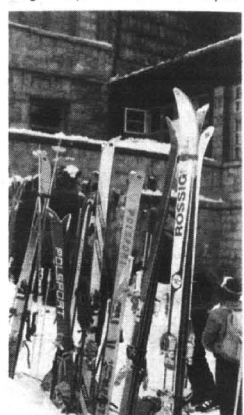
Kurs zaś w Sopotkiej Szkole odbywa się na stokach... Kasprowego Wierchu. Z zakwaterowaniem w schronisku „Murwaniec” na Hali Gąsienicowej. Jazda sportowa (ślalom i gigant) odbywa się na tyczkach przegubowych - czytamy z ulotki. Co ciekawe, instruktorami narciarskimi są m.in. mieszkańcy Sopotu. Kursy prowadzi sopocianin Edward Wroński z synem Janem.

W tym roku przewiduje się trzy turnusy. Pierwszy w dniach 26 grudnia - 2 stycznia. I będzie najatrakcyjniejszy, bo połączony z Sylwestrem. Kolejne w dniach: 30.I - 11.II oraz 31.III - 7.IV.1999 r.

Zgłoszenia przyjmuje Oddział PTTK w Sopocie, przy ul. Boha-

terów Monte Cassino 49/2, a szczegółowy, tel. 058/551-06-18.

Prezes Oddziału PTTK, Jan Bogucki, powiada, że nie ma pro-

blemu z naborem do Sopotkiej Szkoły Narciarskiej. Zgłaszają się chętni nie tylko z Trójmiasta i okolic, ale i z odległych rejonów Polski. Np. teraz z Bydgoszczy, Warszawy, Poznania, Legnicy i aż pięć osób ze Stalowej Woli. Dzieje się tak, choć organizacja nie prowadzi akcji reklamowej, bo nie ma na to środków finansowych. Ale też - podkreśla Jan Bogucki - jest to jedyna taka placówka na terenach nizinnych kraju. Reszta w górach.

(mar)

GRONA ZDROWIA

W winogronach znaleźć można witamin A, C, PP oraz wapń, fosfor, żelazo, potas, mangan, selen, chrom, cynk i miedź. Miedź, chrom i cynk wpływają na elastyczność skóry, a potas decyduje o jej jedności. Mangan i żelazo nadają cerze zdrowy wygląd. Francuscy dermatolodzy przekonują także, iż pierwiastki te w połączeniu z witaminą C (obecną w winogronach) łagodzą stany zapalne i podrażnienia naskórka.

LEK NA RAKA?

Lek zabijający komórki rakowe opracowali uczeni hiszpańscy z Uniwersytetu Marques de Valdecilla w Santander wspólnie z badaczami niemieckimi z Instytutu Maxa Plancka we Fryburgu. Został nazwany edelfosina. Oznaczono go symbolem ET-18-OCH3. W sposób selektywny zabija on komórki nowotworowe, nie szkodząc zdrowym. Stosowane obecnie leczenie inwazyjne uszkadza organizm. Nowy specyfik przejdzie teraz próby w leczeniu ludzi.

Polskie Centrale i Systemy Telefoniczne

AUTORYZOWANY ZAKŁAD SERWISOWY:

TELEMECHANIKA JAN ŁOMNICKI
82-500 KWIDZYN,
ul. ŻEROMSKIEGO 163/8
tel. 2752777; 2792777
0-603314606

całodobowy serwis

gwarancyjny i pogwarancyjny,

uaktualnienia oprogramowania,

dodatku gwarancja Serwisu - do uzgodnienia

PROMOCJA:

montaż central - rabat nawet do 100%

dołącz
do
nas

tel. (0-52) 345-47-89, 22-38-30,
INTERNET: www.slican.com.pl

Jak wynika z badań przeprowadzonych przez pracowników i studentów Akademii Medycznej w Gdańsku i oliwskiej Akademii Wychowania Fizycznego, mieszkańcy Wybrzeża nie zapadają częściej niż inni na dolegliwości odkręgosłupowe. Jednakże - z powodu zaniku uprawiania amatorskiego (jakiegokolwiek dyscypliny) sportu - bardziej cierpią i dłużej dochodzą do siebie. Jest to szczególnie niepokojące w przypadku dzieci, u których szkoły - jak stwierdzono - wprost hamują naturalną potrzebę ruchu.

ŻEBY NIE POKRĘCIŁO

Efekty są zastraszające. Już co trzeci mieszkaniec Pomorza (jeszcze przez 10 laty - co piąty!)

obciążenie kręgosłupa wynosi 25 kilogramów, na boku - 75 kilogramów, gdy stoimy - 100 kilogramów, a podczas siedzenia - około 150 kilogramów. Przy niepra-

nawet chodzenie.

Kolejną grupą osób z dolegliwościami kręgosłupa są ci, którzy doprowadzili do nagłych przeciążeń. Chociaż dawno fizycznie nie pracowali, postanowili skopać działkę, zrobić remont, dzwignąć szafę. Skutkiem są najczęściej dokuczliwe i bolesne dyskopatie.

Innym typem pacjentów są chorzy po urazach wypadkowych, którzy mają bardzo różne i skomplikowane dolegliwości.

Co do dzieci, to u ponad 80 proc. z nich występują wady postawy. Do 7-8 roku życia można jeszcze korygować sylwetkę dziecka. Zanim pójdzie do szkoły i zasiądzie na wiele godzin w ławce, powinno się ocenić tę postawę. Nie jest to wcale trudne. Asymetrie są widoczne gołym okiem.

Wystarczy spojrzeć na dziecko z tyłu, na wysokość linii barków, łopatek, bioder i sprawdzić, czy jedna topatka nie jest, na przykład, niżej. Potem oceniamy symetrię z boku i z przodu. Głowa zaś, mierzona na wysokości uszu, powinna znajdować się idealnie w pionie w stosunku do kręgosłupa.

Deformacje trzeba skonsultować z lekarzem, który zaleci od-

widlowym podparciu, odcinek lędźwiowy bywa podczas siedzenia obciążony z siłą dochodzącą nawet do 300 kilogramów.

W przypadku, gdy część kręgosłupa nie pracuje prawidłowo, jego funkcję przejmują najbliższe segmenty ruchowe. Gdy przeciążenia są jeszcze większe, do pomocy muszą włączyć się miednica i kończyny dolne. W efekcie nie pracuje prawidłowo i sprawność organizmu zostaje znacznie zaburzona.

- Każdy myśli, że będzie sprawny całe życie - mówi doktor Wiesław Niesłuchowski. - Jesteśmy też przekonani, że skoro nic nas nie boli, to na pewno jesteśmy zdrowi. Gdy coś zaczyna szwankować, bagatelizujemy to. Pięćdziesięciolatek zaczyna udawać supermana i dźwiga worki cementu. Kręgosłup nie wytrzyma. Takie sytuacje w mojej klinice zdarzają się codziennie. Ludzie nie słuchają zaleceń. Albo po drugim dniu ćwiczeń, dziwią się, że jeszcze ich coś boli. Wiele lat „pracowali” na swoje dolegliwości, a chcieliby, aby ktoś zlikwidował je za nich jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki.

Najczęściej spotyka się kilka grup osób „pokręconych”. Dotkliwe dolegliwości kręgosłupa występują przy przewlekłych przeciążeniach, które powstają na skutek prac biurowych. U maszynistów, księgowych, urzędników - latami narastają zmiany zwyrodnieniowe. Pojawia się sztywność karku, co powoduje trudności z odchyleniem głowy. Efektom tych zmian bywają częste bóle głowy, zawroty, szumy w uszach, bóle barków, drętwienia rąk. Natomiast - występujące na skutek długotrwałego siedzenia - bóle w lędźwiach utrudniają skłony, a

Nieliczni ćwiczą, większość podpira ściany

odczuwa bóle kręgosłupa, bądź też cierpi na jedną lub jednocześnie kilka z kilkudziesięciu chorób odkręgosłupowych. U 90 proc. z nich jest to spowodowane właśnie brakiem kondycji fizycznej, a w efekcie nieprawidłowym siedzeniem i niewłaściwą pozycją ciała podczas pracy.

To nie przesada. Kręgosłup bowiem - nieopowtarzalna konstrukcja 33 kręgów i 156 stawów - nie tylko decyduje o postawie i sprawności ruchowej, ale również o zdrowiu wielu organów i narządów wewnętrznych, chroniąc zarazem przed urazami rdzenia kręgowego.

- Widzimy się już w Europie, ale jakbyśmy, z wygodnictwa, nie chcieli wciąć uświadczyć sobie, że na Zachodzie panuje zupełnie inna kultura ruchowa - mówi doktor Wiesław Niesłuchowski. - Tam dzieci mają baseny w szkołach, uprawiają na co dzień różne dyscypliny sportu. Dorosły po pracy mogą i chcą (to wręcz towarzyski nakaz!) korzystać z wielu form aktywności. U nas jeszcze są całe miasta bez jakichkolwiek obiektów sportowych dla mieszkańców i duże szkoły, gdzie lekcje wf zamienia się na godziny wychowawcze, bo nie ma sali gimnastycznej, ani boiska. Ciągle też nie ma tradycji dbania o siebie, także - chociaż ostatnio coś się zaczęło zmieniać - brakuje ogólnodostępnych miejsc rekreacji. Dzieci są zaś nadal upominane przez mamy: „Nie biegaj, nie skacz, bo się pobrudzisz”...

Bóle kręgosłupa są najczęściej następstwem jego przeciążenia. Mało kto zdaje sobie sprawę z tego, jak morderczą pracę muszą wykonać mięśnie grzbietu, abyśmy mogli wykonywać precyzyjne ruchy rękami albo pochylić się, by podnieść coś z podłogi. Gdy leżymy na plecach,

Kaszubska kołysanka

Pierwsze słowa jakie usłyszał w dzieciństwie były mową Kaszubów. Tym językiem posługiwali się rodzice, dziadkowie, ciotki i dwu wujów. Dom przy ul. Polnej w Pucku, gdzie się urodził, był ostoją kaszubszczyzny. 48-letni Jerzy Łysk wydał ostatni zbiór swoich poetyckich utworów pisanych po kaszubsku. Bo w istocie swoje myśli i uczucia wyraża mową Kaszubów.

Ala nie słowa, tylko melodia dały początek jego pracy twórczej. Zaczął bowiem komponować muzykę do słów kaszubskich poetów: Alojzego Nagla, Jana Trepczyka, Antoniego Peplińskiego i Stanisława Okonia. Te właśnie piosenki śpiewał potem (lata 1970-1976) z popularnym wówczas zespołem „Klon”. To były takie spotkania z folklorem dla wczasowiczów z Półwyspu Helskiego i Jastrzębiej Góry. Potem podobną prezentację wykonywał wspólnie z muzykiem Wojciechem Czerwińskim i Józefem Roszmanem, który dał się poznać jako utalentowany gawędziarz kaszubski, grający na diabelskich skrzypkach i nie tylko na tym instrumencie. To było znane Trio Kaszubskie. Prezentowali się w radio i telewizji, występowali w różnych regionach kraju od Krakowa poczynając. Słuchali ich m.in. pasażerowie promu „Pomerania”.

Pracując jako kierownik Kaszubskiego Domu Kultury w Krokowej Jerzy Łysk tworzy, na bazie kwartetu muzyczno-wokalnego zespół folklorystyczny. Był kierownikiem tej 20-osobowej grupy i zarazem jednym z wykonawców. Śpiewał i grał na akordeonie. Zespół wykonywał m.in. utwory Jerzego Łyska. Miał sukcesy na przeglądach twórczości regionalnej.

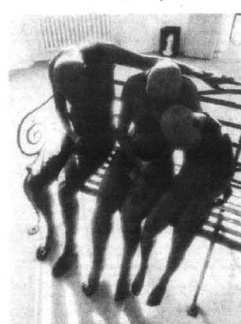
Gdy zaś w 1979 roku Woj. Ośrodek Kultury w Gdańsku, wespół ze Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim, ogłosił I Konkurs Piosenki Kaszubskiej, wysłał swoje utwory. Wówczas to kompozytor Antoni Sutowski namówił go do pisania... wierszy. Tak zaczął się w życiu Jerzego Łyska nowy rozdział. Napisał po kaszubsku wiersz pt. „Wieczorny zwół”. Sutowski skomponował do tych słów muzykę. Utwór zdobył nagrodę i został włączony do wydanego zbioru kaszubskich piosenek.

Ten sukces podziałał na Jerzego Łyska dopingująco. W rezultacie figurował na liście laureatów wszystkich czterech konkursów na piosenkę kaszubską, jakie wówczas zorganizowano w Gdańsku. Przyznaje, że był zaskoczony II nagrodą, przyznaną mu w konkursie literackim zorganizowanym przez Urząd Wojewódzki i Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie w Gdańsku, na utwory poetyckie.

Potem były inne wyróżnienia literackie. A w 1988 roku pierwszy tomik wierszy - „Mój ogródek”. Trzy lata później następnym „Stegna” („Ścieżka”), a kolejny w 1994 roku. Jego utwory, bądź kompozycje muzyczne znajdują się w kilku zbiorach pieśni i piosenek kaszubskich, wydanych przez Wojewódzki Ośrodek Kultury w Gdańsku. Wiersze zaś publikował w prasie, prezentował w radiu, telewizji. Ze swoją twórczością trafił też na kasętę magnetofonową z religijnymi pieśniami kaszubskimi: „Tobie Boże chwala”. Wydano ją kilka lat temu. Znalazł się tam utwór pt. „Na Twoje zmarłychwastanie”, ze słowami Jerzego Stachurskiego i muzyką Jerzego Łyska. W publikacji, jaka ukazała się w Austrii, znalazło się m.in. omówienie twórczości Jerzego Łyska.

Przeglądem dorobku autora jest wydany ostatnio zbiór utworów poetyckich pod wspólnym tytułem „Maleja kolibionka” („Maluję kołysankę”). Po dawnemu też jest czynny, występuje, zwłaszcza w sezonie turystycznym, na estradach, śpiewa kaszubskie piosenki, opowiada gawędy, prezentując, jak sam mówi „lubotną rodną mowę”.

cd. na str. 6

Rzeźba Mariana Cichosza - Zagrożony gatunek

powiednie ćwiczenia korygujące.

Upośledzenia kręgosłupa można pokonać, unikając bezruchu i jak najczęściej zmieniając pozycję ciała. Warto też korzystać ze specjalnej podpórki pod cały kręgosłup podczas siedzenia, podpórek pod szyję (w czasie jazdy samochodem), podpórki pod nogi oraz wałka do spania.

Cieszy mnie zdrowa moda na wygodne buty, granie w koszykówkę, rowery górskie, pływanie - mówi doktor Wiesław Niesłuchowski. - Przestrzegam jednak przed nagłym nieprzemysłowym wysiłkiem.

cd. na str. 6

Co na starość

cd. ze str. 4

- Tak, i to w odczuwalnym stopniu. Świadczenia będą wrosły z każdym przepracowanym rokiem ponad limit wieku emerytalnego, rosły też będą kwoty zgromadzonych składek ubezpieczeniowych. Dlatego im później zdecyduje się ktoś przejść na emeryturę, tym wyższe otrzyma świadczenie.

- A jaka będzie sytuacja osób nisko zarabiających, czy reforma zapewni emeryturę minimalną?

- Tak, państwo gwarantuje emeryturę minimalną, którą będą mogli otrzymać mężczyźni po ukończeniu 65 lat i 25 latach pracy, a kobiety po ukończeniu 60 lat i 20 latach pracy. W przypadku, gdy obliczona emerytura bę-

dzie niższa od minimalnej, państwo będzie stosować dopłaty z budżetu.

- Kieruje pan od niedawna oddziałem ZUS w Gdańsku. Jak potrafi pan tutaj, czym się pan zajmował wcześniej?

- Jestem absolwentem dwóch uczelni, Wydziału Nawigacji Wyższej Szkoły Morskiej w Gdyni oraz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Od 11 lat kierowałem firmami prywatnymi, byłem menedżerem. Dotychczasowe doświadczenia bardzo mi się tu przydadzą, miałem też do czynienia z finansami. Przed podjęciem pracy w ZUS przechodziłem specjalistyczne szkolenie.

cd. na str. 6

Słabe z natury dziecko musi być wychowane tak, by nabrało umiejętności zmagania się z ciężkimi sytuacjami i ze swoimi kompleksami, musi mieć poczucie siły oraz przekonania, że jest w stanie kierować własnym losem.

Dziecko, a potem młody człowiek, u którego już się utrwały zaburzenia osobowości, może, ale wcale nie musi, stwarzać problemy wychowawcze. Najczęściej dopiero w momencie wchodzenia w dorosłe życie, gdy podejmuje pracę, zakłada rodzinę, coś „pęka” i przeszkadza w uzyskaniu poczucia równowagi.

Urazy psychiczne i konflikty w dzieciństwie:

- **Opuszczenie** - dzieciństwo

ŻEBY NIE POKRĘCIŁO

cd. ze str. 5

Ktoś, kto od lat większość życia spędza w fotelu i samochodzie, nie powinien biec do siłowni i rzucać się na dwustukilogramową sztangę. Lepiej mu zrobić długi spacer i nieforsowna gimnastyka. Inna sprawa, że podobnie jak ścieżek rowerowych, prawie wszędzie brakuje terenów do pobiegania i dłuższych spacerów. Podmiejskie łąki i laski zamieniają się w wysypiska śmieci. Ich likwidacja to też droga do poprawy kondycji zdrowotnej społeczeństwa. A.G.

KASZUBSKA KOŁYSANKA

cd. ze str. 5

Występuje nie tylko sam. W zeszłym roku powstał w Wierchucinie (gmina Krokowa) 18-osobowy zespół instrumentalno-wokalny „Nasze strony”, przy miejscowym Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim. Jest Jerzy Łysk kierownikiem artystycznym tego zespołu, ale także jednym z wykonawców (gra na akordeonie). Występują głównie przed publicznością nadmorską, ale prezentowali swój kaszubski program także w Niemczech.

Tekst i zdjęcie: Franciszek Marszałek

PS Jak informuje Tomasz Błażejewski z Urzędu Gminy w Krokowej, na jej terenie działają trzy zespoły regionalne kaszubskie: taneczny w Żarnowcu, wokalny w samej Krokowej, no i wspomniany już w Wierchucinie.

Co na starość

cd. ze str. 5

W oddziale gdańskim spotkałem znakomitych fachowców, doświadczonych, oddanych pracy w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Choć, muszę przyznać, nisko wynagradzanych. Mam nadzieję, że wraz z wyjściem ZUS ze sfery budżetowej, co nastąpi od 1 stycznia, to się zmieni i wynagrodzenia będą proporcjonalne do odpowiedzialności i wymaganych kwalifikacji w tej pracy.

Większość cierpiących na nerwicę mieszkańców Wybrzeża gdańskiego choruje od... dzieciństwa, nawet wczesnego, kiedy to rozpoczyna się proces kształtowania osobowości.

ŹRÓDŁO TKWI W DZIECIŃSTWIE

stwo przebiega pod znakiem potrzeby obecności i bliskości rodziców. Potrzeba ta, mająca początkowo charakter nierozdzielnej więzi, stopniowo przekształca się i zmienia. Prowadzi to do stopniowego usamodzielnienia się, oderwania od rodziców i rodziny.

Opuszczenia mogą mieć różny charakter. Krańcowym wyrazem jest porzucenie dziecka lub oddanie go pod opiekę innym osobom lub instytucjom. Jeżeli zastępcza opieka nie jest dostatecznie troskliwa i stabilna, to uraz może być poważny i trudny do nadrobienia w późniejszym życiu.

Poważne skutki urazowe może mieć pozostawienie dziecka bez opieki matki - nawet na kilka godzin - w pierwszym okresie życia. Małec nie jest w stanie znaleźć jej nieobecności bez poczucia, że ją bezpowrotnie traci.

Brak reakcji dziecka na rozstanie nie zawsze jest uspokajający. Dość często stanowi wyraz obrony przed przeżywaniem rozpaczy.

Sygnalem, że dziecko przeżywa opuszczenie, chociaż rozstanie przebiegało pozornie bez reakcji, może być zmiana w zachowaniu dziecka (spadek aktywności, apatyczność, brak apetytu, zaburzenia snu). Może nastąpić

powrót do wcześniejszych zachowań, np. dwulatek zaczyna się z powrotem domagać smoczka, czteroletkowi znowu zdarza się zmoczyć łóżeczko. Czasem choroby, np. nawracające przebiegnięcia, są reakcją organizmu dziecka nie tylko na czynniki zewnętrzne, ale także na opuszczenie przez matkę lub ojca.

• **Odrzucenie i nietolerancja** - dziecko zostaje pozbawione miłości, troski i zainteresowania. Nie zaspokojona jest potrzeba bezpieczeństwa. Nie jest realizowany spokojny i stabilny związek rodziny. Jednocześnie nie są zaspokajane potrzeby związane z życiem codziennym,

dbałością o wygląd, rozwój intelektualny itp.

W życiu dorosłym niekochane dzieci mają trudności w nawiązywaniu pozytywnych, trwałych związków. Towarzystwo im zawsze poczucie odrzucenia pokrywają agresją, nadmierną pewnością siebie, bądź popadają w głębokie frustracje, stesy, depresje.

Poczucie odrzucenia, towarzyszące w dorosłym życiu, często nie odpowiada rzeczywistości charakterowi doświadczeń z dzieciństwa. Jest wyrazem przeżyć, które zostały zniekształcone i wyolbrzymione we wspomnieniach.

• **Nadmierne związanie** - rozwój dziecka wymaga nie tylko, by było ono kochane i otaczane opieką. Równie ważne jest rozpoznanie i zaspokajanie potrzeb związanych z samodzielnością, zaradnością, niezależnością i twórczym rozwojem.

cd. na str. 40

PRORYB
1972

Przetwórstwo Ryb
Bożena i Zygmunt Dyźmańscy
84-230 Rumia, ul. Zakopiańska 1
tel. +48 (058) 671 07 17
671 52 96, 671 52 72
fax +48 (058) 671 26 41
www.proryb.com.pl
e-mail: info@proryb.com.pl2

PRORYB - dobry na co dzień i od święta

PRORYB oferuje szeroki asortyment ryb i przetworów rybnych:

Wędzonych na zimno i na gorąco
- ryby morskie i słodkowodne

Marynowanych
- w zalewach octowych, olejowych i sosach majonezowych

Solonych
- śledzie i filety, śledziowe, słabo i mocno solone

Mrożonych
- tusze i filety

Garmażeryjnych
- sałatki rybne, ryby w galarecie i pasty rybne

PRORYB to najwyższa jakość za rozsądną cenę

TERAZ POLSKA

PCBC
ISO 9001

Optymizm również

ROZMOWA Z WIESŁAWEM ROŻLUCKIM, PREZESEM ZARZĄDU GIEŁDY PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W WARSZAWIE.

- W ostatnich latach wszystkie większe ruchy cenowe na giełdzie warszawskiej związane były z działalnością zagranicznego kapitału, jego przyływem, odpływem. Czy nie obawia się pan, że polscy inwestorzy przestaną się w ogóle liczyć?

- Udział inwestorów zagranicznych w inwestycjach na warszawskiej giełdzie ocenia się obecnie na 38 proc. To rzeczywiście niemało, ale odróżniałbym rzeczywisty udział w inwestycjach giełdowych od oddziaływania firm zagranicznych na opinie o rynku. W Polsce mamy takie zjawisko, że w licznych przedstawicielstwach firm zagranicznych, działających na rynku kapitałowym, pracuje sporo młodych, niekiedy uzdolnionych analityków, którzy kierują się jednak przede wszystkim interesami swych mocodawców.

Brakuje natomiast silnych krajowych ośrodków opiniotwórczych, krajowych centrów intelektualnych, związanych z rynkiem kapitałowym. To mnie martwi, bo rynek wymaga różnorodności, ścierania się różnych opinii, reprezentujących różne interesy inwestorskie. Na rynku warto przede wszystkim analizować sytuację, badać kondycję poszczególnych spółek, wyciągać samodzielne wnioski, a nie wsluchiwać się w gromko wypowiedziane opinie inwestorów zagranicznych.

- W ocenie zjawisk rynku kapitałowego istotną rolę maklera, z którym ma do czynienia inwestor indywidualny. Tymczasem wciąż jeszcze maklerzy częściej są pośrednikami w przekazywaniu zleceń na giełdę niż intelektualnymi doradcami, czy chociażby informatorami klienta.

- Tak, to niewątpliwie słaba strona działalności maklerskiej. Nigdzie na świecie makler nie ogranicza się jedynie do formalnej obsługi zleceń klienta. Zawsze jest jego doradcą - informatorem, uczestniczy intelektualnie w procesie inwestowania. Nie da się rozwinąć polskiego rynku kapitałowego, wprowadzać coraz to nowych instrumentów inwestycyjnych bez aktywnego uczestnictwa w tym procesie maklerów, bez tworzenia nie tylko w Warszawie lecz również w innych częściach Polski silnych intelektualnie środowisk inwestorskich.

- Co poradziłby pan inwestorom, zwłaszcza mniej doświadczonym, którzy po półrocznych spadkach mają już dość giełdy i zastanawiają się jak uchronić swe oszczędności przed stratami?

- Jest takie stare powiedzenie giełdowe, dość dobrze odzwierciedlające bezpieczną strategię inwestycyjną: nie wkładać wszystkich jajek do jednego koszyka. A to oznacza, że nie powinno się koncentrować inwestycji w jednym miejscu, np. w akcjach jednej spółki. Rozproszenie

nie środków inwestycyjnych, kupno zarówno akcji, jak i różnego rodzaju obligacji, lokata bankowa, przy większych możliwościach inwestycje w nieruchomości, wszystko to chroni nasze środki przed stratami wynikającymi z załamania się jednego rynku.

- Czy sądzi pan, że papiery naszych spółek są niedowartościowane?

- Jeżeli dla niektórych akcji wskaźnik ceny do zysku wynosi 3-4, to rzeczywiście można mówić, że te polskie akcje są niedowartościowane. Natomiast trudno wydać taką opinię odnośnie całej giełdy. Żeby wyrobić sobie taką opinię trzeba by znać tempo wzrostu zysku przypadającego na jedną akcję. Wskaźnik C/Z musi być rozpatrywany łącznie z tempem wzrostu zysku. A to tempo wzrostu zysku większości polskich spółek jest dalekie od oczekiwania. Niekiedy mamy do czynienia wręcz ze spadkiem zysku. A dopiero te dwa wskaźniki, C/Z i wzrost zysku na akcję, pozwalają powiedzieć czy akcje są drogie, czy tanie.

Przy wskaźniku C/Z w przedziale 3-4 można z dużym prawdopodobieństwem powiedzieć, że akcje są tanie. Ale, gdy wskaźnik ten znajdzie się w przedziale 7-8, to wcale nie znaczy, że akcje są niedowartościowane. Decyduje o tym tempo wzrostu zysku, zwłaszcza przewidywane tempo wzrostu. Jeżeli to tempo jest niskie, lub wręcz następuje spadek, to trudno mówić o niedowartościowaniu akcji.

- Czy w odniesieniu do giełdy warszawskiej możemy mówić o efektywności cen, o tym że wycena rynkowa akcji jest proporcjonalna do spadku lub wzrostu zysku na jedną akcję?

- Powiedziałbym, że w dłuższym okresie tak. Ponieważ zyski nie zachwycają, ceny akcji spadają. Natomiast doszukiwanie się efektywności na giełdzie w wymiarze dziennym czy tygodniowym jest działaniem bezcelowym. Żadna giełda nie jest aż tak efektywna, mamy przecież do czynienia z gwałtownymi spadkami o kilka czy kilkanaście procent i nie wynikają one przecież z gwałtownej zmiany zysku przypadającego na akcję.

cd. na str. 8

KTÓRĘDY NA SWOJE

Duże grono osób niemal codziennie zadaje sobie pytanie: a może by tak pójść na swoje? Zazwyczaj motywacją do szukania odpowiedzi na to pytanie, jest znalezienie się w jednej z dwóch sytuacji. Pierwsza - firma, w której pracujemy, jest na krawędzi bankructwa. Lada moment możemy pójść na zasiłek, bo o pracę etatową ciężko. Druga - zarabiamy na podstawie umowy o pracę mało, zdecydowanie za mało, jak na nasze potrzeby. Tymczasem na pracę, którą wykonujemy, jest duży popyt i na swoim moglibyśmy zarobić dużo więcej.

W obu przypadkach musimy na początku odpowiedzieć sobie na kilka pytań. Po pierwsze - czym konkretnie się zajmujemy (tu koniecznie jest rozpoznanie, przynajmniej wstępne, naszych możliwości, w tym finansowych oraz potrzeb lokalnego rynku; szczegółowo piszemy o tym oddzielnie). Po drugie - czy będziemy działać samodzielnie, czy zatrudnimy pracowników. Po trzecie - jaką formę opodatkowania wybierzemy.

W zależności od odpowiedzi na te pytania podejmujemy określone czynności. Zakładamy, że rozpozniemy działalność gospodarczą na bazie podatku dochodowego od osób fizycznych, indywidualnie lub w formie spółki cywilnej. W obu przypadkach mamy do wyboru (z pewnymi ograniczeniami, które stwarzają przepisy) trzy formy opodatkowania: 1. kartę podatkową, 2. ryczałt ewidencjonowany, 3. opodatkowanie na zasadach ogólnych (podatkowa księga przychodów i rozchodów).

Plusy i minusy każdej z form:

1. **Karta podatkowa** jest najkorzystniejsza dla osób dorabiających do pracy etatowej. Stawki podatku są obniżone. Nie prowadzi się żadnych ewidencji (z wyjątkiem ewidencji pracowniczych, jeśli zatrudnimy ludzi). Trzeba tylko przechowywać rachunki, które ewentualnie zostały wystawione na życzenie klienta. Wadą jest, że nie można korzystać z ulg podatkowych, jeśli ma się tylko przychody opodatkowane w formie karty. Ale ulgi można odliczać

od dochodów z pracy (z innych opodatkowanych na zasadach ogólnych) - dlatego tę formę opodatkowania szczególnie polecamy osobom, które działalność gospodarczą będą łączyły z dochodami z innych źródeł. Korzystna jest także w przypadku usług (gdzie są niskie koszty prowadzonej działalności) lub tam, gdzie występują duże obroty (handel, usługi taksówkowe) itp. Na dodatek osoby opodatkowane w formie karty nie są objęte VAT. Wada polega na tym, że nie wszystkie formy usług i handlu możemy opodatkować w formie karty. Szczegółowo regulują tę kwestię załączniki do rozporządzenia ministra finansów w sprawie karty podatkowej z 17 grudnia 1996 r. (Dz.U. Nr 151, poz. 717). Tak jest do końca roku, bowiem po 1 stycznia 1999 r. będzie to nowa ustawa o podatku zryczałtowanym, uchwalona przez Sejm RP, ale jeszcze nie opublikowana (pełną jej treść zawiera grudniowy numer naszego miesięcznika "Przewodnik Twojego Biznesu", który będzie w kioskach za tydzień). W przypadku karty wadą jest także to, że pracowników możemy zatrudniać tylko w granicach dopuszczonych przepisami (inaczej regulującymi tę kwestię w przypadku różnych form działalności - patrz załączniki do wymienionych wyżej aktów prawnych).

2. **Ryczałt** jest korzystny wtedy, gdy działalność gospodarcza nie pociąga za sobą zbyt dużych kosztów. Jego zaletą jest to, że można od podstawy opodatkowania odliczyć składki ZUS oraz korzystać z ulg podatkowych. Wada zaś, że nie może być kontrahentem dotychczasowy pracodawca (co umożliwiła skorzystanie z opodatkowania w tej formie osobom, które decydują się na przejście na samodzielną działalność ze względu na różnice w wyliczaniu wysokości podatku, gdy prowadzimy działalność opodatkowaną różnymi stawkami, a na dodatek korzystamy z ulg i odliczeń. Podatnik opodatkowany w tej formie musi prowadzić ewidencję sprzedaży i przechowywać rachunki za zakupione towary (usługi). Ponadto musi prowadzić wykaz środków trwałych oraz ewentualnie ewidencje pracownicze, jeśli tylko zatrudnia pracowników. Tę formę opodatkowania polecamy szczególnie osobom, które rozpoczynają działalność gospodarczą w formie handlu (ograniczenie, to wysokość obrotów: do 288 700 zł w 1998 r. i 400 000 zł w 1999 r.) oraz wielu usług. W przypadku ryczałtu wystąpi również konieczność płacenia VAT. Nim jednak osiągniemy obroty przekraczające w skali roku 80 tys. zł, możemy wybrać zwolnienia z tego podatku. Wysokość ryczałtowych stawek podatku (9,5 proc., 6 proc., 3,3 proc., a od 1 stycznia 1999 r. odpowiednio 9 proc. 5,5 proc. oraz 3 proc.) szczegółowo reguluje obecnie rozporządzenie ministra finansów z 14 grudnia 1995 r. w sprawie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych oraz od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 148, poz. 719 z późn. zm.), a po nowym roku ta sama ustawa, która reguluje opodatkowanie w formie karty (patrz wyżej).

cd. na str. 8

INTERES Z CUDZOZIEMCEM

Od dwóch lat obowiązuje znolizowana, pochodząca jeszcze z 1920 roku ustawa o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców. Mimo tego (a może właśnie dlatego), przepisy te wciąż budzą wątpliwości, tak wśród prywatnych jak i gminnych właścicieli, którzy chcieliby zrobić interes z zagranicznym kupcem lub partnerem.

Wyjaśniamy zatem, że zgodnie ze wspomnianą nowelizacją, za cudzoziemca uznaje się: 1. osobę fizyczną, nie posiadającą obywatelstwa polskiego; 2. osobę prawną, mającą siedzibę za granicą; a także 3. osobę prawną, mającą siedzibę na terytorium Polski, kontrolowaną pośrednio lub bezpośrednio przez osoby opisane w punkcie 1 i 2.

Za kontrolowaną spółkę prawa handlowego uważa się taką, w której osoby te posiadają co najmniej 50 proc. kapitału zakładowego. Pamiętając, że przepisów tych nie stosuje się do nieruchomości położonych w strefie nadgranicznej oraz gruntów rolnych o powierzchni przekraczającej 1 ha, ustalmy sobie, iż nabywanie prawa własności lub użytkownika wieczystego na podstawie każdego zdarzenia prawnego. Ogólną zaś zasadą, wynikającą z ustawy, jest

obowiązek uzyskania przez cudzoziemca zezwolenia na nabycie nieruchomości na terytorium Polski. Zezwolenie wydawane jest przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za zgodą Ministra Obrony Narodowej, a w przypadku nieruchomości rolnych również za zgodą Ministra Rolnictwa.

Nie wymaga uzyskania zezwolenia:

- nabycie samodzielnego lokalu mieszkalnego w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali,

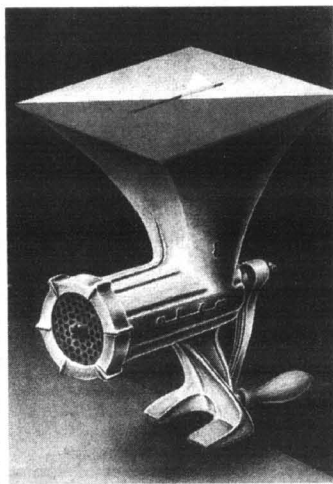
- nabycie nieruchomości przez cudzoziemców zamieszkujących w RP co najmniej 5 lat od dnia uzyskania karty stałego pobytu,

- nabycie przez cudzoziemca, będącego małżonkiem obywatela polskiego i zamieszkałego w RP co najmniej 2 lata od uzyskania karty stałego pobytu, nieruchomości, która w wyniku nabycia będzie stanowić wspólną własność ustawową małżonków,

- nabycie przez cudzoziemców nieruchomości, jeżeli w dniu na-

bycia nieruchomości, a zbywca nieruchomości jest właścicielem lub wieczystym użytkownikiem co najmniej 5 lat,

- nabycie przez opisaną wyżej kontrolowaną osobę prawną na jej cele statutowe, nieruchomości nie zabudowanych, których łączna powierzchnia w całym kraju nie przekracza 0,4 ha na obszarze miasta.

POMOC DLA KALININGRADU

Zarząd Stowarzyszenia Gmin RP Euroregionu Bałtyk na swym posiedzeniu poszerzonym o udział wojewodów i przewodniczących Sejmików Samorządowych Województw Elbląskiego, Gdańskiego, Olsztyńskiego i Słupskiego zapoznał się z informacją przygotowaną przez Sekretariat Stowarzyszenia na podstawie listów i rozmów telefonicznych prowadzonych z Obwodem Kaliningradzkim o stanie zaopatrzenia w podstawowe produkty żywnościowe oraz wyposażenie specjalistyczne w szkołach, przedszkolach, szpitalach, domach dziecka, itd.

Zebrani na wspomnianym posiedzeniu postanowili zwrócić się do gmin, członków Stowarzyszenia, aby te miasta lub gminy, które mają zawarte porozumienia o współpracy nawiązały bezpośredni kontakt z Obwodem Kaliningradzkim w sprawie udzielania pomocy.

Optymizm również

cd. ze str. 7

Tak dzieje się na największych giełdach światowych, od lipca np. akcje znanych, potężnych banków spadły o kilkadziesiąt procent, trudno w takim przypadku mówić o efektywności.

Jest wiele czynników, na które reagują giełdy, niekiedy w sposób przesadny. W tej chwili jesteśmy uzależnieni od czynników międzynarodowych, które bardzo silnie wpływają na poziom cen. Ale na dłuższą metę jestem zwolennikiem ciągłego zainteresowania wynikami finansowymi spółek.

- Panie prezesie, pamiętam pańskie wypowiedzi, które po jakimś czasie sprawdzały się dość precyzyjnie. Chciałbym zapytać, co pan sądzi o początku 1999r., w kontekście koniunktury giełdowej. Czy jest szansa na kolejny wzrost cen akcji?

- Nie bardzo zgodziłbym się z panem, jeżeli idzie o sprawdzalność moich przewidywań. Przede wszystkim z reguły nie próbuję prognozować, nie należy to do moich zadań. Być może następowyły przypadkowe zbieżności pomiędzy moimi wypowiedziami, a rozwojem rynku.

Jeśli chodzi o „efekt styczniowy”, to czasem, mamy z tym do czynienia, głównie na rynkach, gdzie występuje wielu inwestorów instytucjonalnych. Ze względów księgowych pod koniec roku sprzedają oni akcje, które przyniosły straty i odkupują je na początku następnego roku. W ten sposób zdarza się, że na początku roku obserwuje się tendencję wzrostową na giełdzie, ale dotyczy to przede wszystkim rynków, gdzie dominują inwestorzy instytucjonalni.

- W ostatnich tygodniach pojawiło się nieco optymizmu w ocenie sytuacji na rynkach kapitałowych. Czy może to być początek trwałszych zmian na lepsze?

- Po przeczytaniu wielu opinii na temat perspektyw rynku, nie podzielam pańskich obserwacji co do poogawiającego się optymizmu. Wydaje mi się, że nadal są rozważane wszystkie możliwe scenariusze, w tym również i optymistyczne. Generalnie wydaje mi się, że opinie analityków są bardzo różnicowane i trudno jeszcze przewidywać zmiany na lepsze.

Rozmawiał: Jacek Mach

cd. ze str. 7

3. Jeśli mamy wysokie koszty, powinniśmy zdecydować się na opodatkowanie na zasadach ogólnych. Zaletą jest możliwość odliczenia wszelkich kosztów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą (jeśli da się ustalić, choćby pośredni związek wydatków z zamiarem uzyskania przychodu). Wadą - koniecznością prowadzenia księgi przychodów i rozchodów oraz pokrewnych ewidencji (np. ewidencja środków trwałych, ewidencja wyposażenia, ewidencja przebiegu pojazdów itd.). Przy prostych formach działalności nie jest to jednak czynność nadto skomplikowana. Tutaj także mu-

rejestru jeżeli w dniu nadania zarejestrowanej działalności gospodarczej. Inne czynności do wykonania zależą od wybranej formy opodatkowania. Oto schemat, wedle którego należy postępować:

Ponieważ najczęściej takich obowiązków ciążyć na nas będzie wówczas, gdy zdecydujemy się na opodatkowanie na zasadach ogólnych (czyli prowadzenie księgi przychodów i rozchodów, skoncentrujemy się na takim przypadku, omawiając tylko różnice w zakresie formalności, gdy mamy zryczałtowane formy opodatkowania.

Oto typowe formalności, które trzeba załatwić na wstępie.

(z dniem...) podatkowej księgi przychodów i rozchodów.

5. Wynajmujemy (lub nie) lokal i w tym celu podpisujemy umowę najmu.

6. W oddziale ZUS wypełniamy zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą (i uzyskujemy tzw. NKP - własny numer, pod którym ewidencjonowane będą opłacane przez nas składki).

7. W banku zakładamy konto dla prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej.

8. Załatwiamy pieczęć, kupujemy formularze rachunków, księgę przychodów itp.

Z listy ośmiu czynności na-

Którędy na swoje

simy liczyć się z tym, że po przekroczeniu obrotów 80 tys. zł w skali roku staniemy się podatnikami VAT, choć na wstępie możemy wybrać zwolnienie od tego podatku. Zasady opodatkowania w formie karty szczegółowo reguluje rozporządzenie ministra finansów z 14 grudnia 1995 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. Nr 148, poz. 720 z późn. zm.). Warto zapoznać się także z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych z 26 lipca 1991 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 90, poz. 416 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem ministra finansów z 17 stycznia 1997 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.).

Formalności

Niezależnie od tego, jaką formę opodatkowania wybierzemy, powinniśmy rozpocząć nasze działania od dokonania wpisu do

1. Wpis do Ewidencji Działalności Gospodarczej w urzędzie gminy.

2. Wystąpienie do Urzędu Statystycznego o nadanie numeru REGON.

3. Zgłoszenie rozpoczęcia działalności gospodarczej w urzędzie skarbowym.

4. Ponadto w urzędzie skarbowym od razu podejmujemy inne ważne decyzje: korzystamy (nie korzystamy) z ryczałtowej formy opodatkowania, jeśli decydujemy się rozliczać podatek dochodowy na zasadach ogólnych, informujemy o zaprowadzeniu księgi przychodów i rozchodów, podejmujemy decyzję w sprawie podatku VAT, a w związku z tym musimy wypełnić kilka ważnych dokumentów: NIP-6, NIP-1, VAT-R, VAT-6, oświadczenie o rezygnacji z opodatkowania w formie zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów, z jednoczesnym powiadomieniem urzędu skarbowego o zaprowadzeniu

prawdę obowiązkowa jest jedna: wizyta w urzędzie skarbowym i złożenie wniosku o opodatkowanie w formie karty. Jeśli nie jesteśmy ubezpieczeni z innego tytułu - także wizyta w ZUS. Ponadto zamawiamy pieczęć i kupujemy blankiety rachunków (bo klienci mogą od nas ich zażądać). Możemy (choć nie musimy) też założyć konto w banku.

Gdy będziesz płacił ryczałt Wykonujemy dokładnie te same czynności. Różnice są niewielkie:

- zamiast powiadomienia urzędu o rezygnacji z ryczałtu i założeniu księgi, składamy informacje o zaprowadzeniu ewidencji przychodów, kupujemy taką ewidencję zamiast księgi,

- jeśli wybierzemy zwolnienie z VAT, do chwili powstania obowiązku przejścia na VAT nie musimy korzystać z konta bankowego. (INFOR - na podst. „Twojego Biznesu”, nr 48/98).

**PARKIET
DĘBOWY I BUKOWY**

**OKLEJNY SOSNOWE
I LIŚCIASTE**

**TARCICE BUKOWA I DĘBOWA
OFERUJE**

**PRZEDSIĘBIORSTWO
PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
„FORNITEX” Sp. z o.o.
ul. Tartaczna 1
84-200 WEJHEROWO**

tel. 0-58/ 672-13-60 do 62
fax 0-58/ 672-13-61

KONKURENCYJNE CENY, BONIFIKATY

TAKIE OSIEDLE

Rotmanka to osiedle położone pomiędzy gdańską obwodnicą, a asfaltową drogą prowadzącą do Pruszcza. Bliżej stąd do przyszłej stolicy powiatu gdańskiego niż do Gdańska choć większość mieszkańców pracuje i uczy się w Trójmieście. Administracyjnie Rotmanka należy do gminy Pruszcz, podobnie jak znajdujące się po drugiej stronie drogi tereny po niedysyjszym PGR.

Ta asfaltowa droga dzieli jakby dwa światy. Po lewej stronie, jadąc do Pruszcza, widać w oddali zaniedbane wiejskie zabudowania, przypominające typowy krajobraz popegeerowskiej wsi. Z prawej, na niewielkim wzniesieniu, białe, przeszklone domy, otoczone zadbanymi ogródkami, dobre samochody wolno przemierzające asfaltowe uliczki, dla bezpieczeństwa pieszych poprzecinane

łagodnymi garbami z czerwonej kostki, co znakomicie poskramia jeżdżących zbyt szybko. O Rotmance, gdzie w blisko 600 domach mieszka dziś ponad 1500 osób, mówi się w Gdańsku różnie. Ci, którzy tu nie mieszkają, najczęściej wypowiadają opinie krytyczne. A to że daleko od Gdańska, że zabudowa jest zbyt gęsta, ogródki przydomowe za małe, a sąsiedzi zagląдают sobie w okna. Mieszkańcy, choć stopień identyfikacji z osiedlem naturalnie bywa różny, na ogół są zadowoleni, przejawiając sporo inicjatyw, by żyło się tutaj dobrze.

Osiedle Rotmanka ma charakter spółdzielczy. Wprawdzie prawie wszystkie domki są notarialną własnością mieszkańców, ale osiedle powstawało budowane przez spółdzielnię. Zmienił się jedynie skład członków spółdzielni.

Idea budowy osiedla sięga roku 1988 - opowiada prezes zarządu spółdzielni, a jednocześnie

mieszkanca i właścicielka domu w Rotmance, Magdalena Kłodziejczyk, ostatnio wybrana radną w gminie Pruszcz Gdański. Zaplanowano wtedy osiedle domków jednorodzinnych dla pracowników Gdańskiej Stoczni Remontowej, rafinerii, innych przedsiębiorstw. Miało powstać 550 domków o konstrukcji drewnianej, składanych z elementów produkowanych w Białogardzie. Na szczęście Białogard przeraził się tak wielkimi zamówieniami i idea unifikacji osiedla upadła. W kilka lat potem okazało się, że przy gwałtownym wzroście kosztów kredytu, po wycofaniu się zakadów pracy z dofinansowywania budownictwa mieszkaniowego, budowa jednorodzinna, czy też

willowego osiedla stała się nawet dla niezłe zarabiających stoczników za droga.

Od początku lat dziewięćdziesiątych zaczęła się wymiana członków spółdzielni. Miejsce stoczników zajęli lepiej prosperujący przedsiębiorcy, lekarze, prawnicy, architekci, plastycy,

choć wśród budujących domy w Rotmance nie brak było i naukowców, policjantów czy wojskowych, jakos dających sobie radę z finansowaniem budowy.

Dla budowy osiedla niezwykle istotne było porozumienie z gminą Pruszcz, dotyczące uzbrojenia terenu. **cd. na str. 10**

HURTOWNIA ELEKTROTECHNICZNA

NOWA SIEDZIBA - GDYNIA, ul. PUCKA 35 A

HURTOWNIA PATRONACKA

legrand® FAEL

DYSTRYBUTOR

eltrim

TAŚMY IZOLACYJNE

ZAPRASZAMY
w godz. 8.00-16.00, sobota 8.00-13.00

ul. Pucka 35A, tel. 623 38 09, 623 50 99

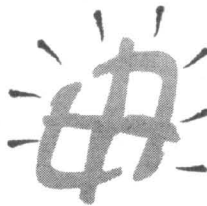
EURODOM

PODŁOGI ..... od 17,00 zł/m
BOAZERIE ..... od 15,50 zł/m
DYWANY ..... od 38,00 zł/m
WYKŁADZINY ..... od 17,00 zł/m
DRZWI ..... od 174,00 zł/szt.
OKNA ..... od 195,00 zł/szt.

Gdańskie Zaspas, ul. Kilińskiego 52a
(hangar nr 2), tel. 557 31 25, 557 31 87

EURODACH

TECHNIKA OKIENNA I DRZWIOWA

**PCW i AL
POMIARY
PRODUKCJA
SPRZEDAŻ
MONTAŻ**

☎ (0-88) 48-20-51

✉ 14-200 Iława, ul. Kopernika 6

**POSZUKUJEMY SPRZEDAWCÓW
I FIRMY MONTERSKE.
ATRAKCYJNE WARUNKI WSPÓŁPRACY**

NOWOCZESNE SYSTEMY GRZEWCZE
elektryczne i gazowe

CDimplex

- moc grzewcza
- grzejniki konwekcyjne

JUNKERS

- kotły c.o.
- kotły gazowe

SIEMENS

- przepływowo ogrzewacz
- wiaty

Stelrad

- grzejniki

**SPRZEDAŻ URZĄDZEŃ, PROJEKTOWANIE
KOMPLEKSOWA REALIZACJA**

*Chętnie nawiążemy współpracę
z firmami handlowymi i instalatorskimi.*

Aldis SA Sopot, al. Niepodległości 659, tel./fax (058) 551 51 08

BUD-DREW s.c.

NOWO OTWARTA FIRMA

JESIENNA OFERTA CENOWA

- ☞ PANELE BOAZERYJNE (20 KOLORÓW)
- od 15,00 zł/m
- ☞ PODŁOGA SZWEDZKA (20 KOLORÓW)
- od 35,00 zł/m
- ☞ PŁYTKI CERAMICZNE (400 WZORÓW)
- od 15,00 zł/m
- ☞ KLEJ ATLAS
- 15,00 zł

**Już od 5.12.1998 r.
zapraszamy**

CENY OBOWIĄZUJĄ DO KOŃCA ROKU
DLA ODBIORCÓW HURTOWYCH RABATY
Tczew, ul. Głowackiego 2a, tel. 531 06 05
Grudziądz, ul. Karabinierów 26, (056) 461 14 97

**KUPON
RABATOWY**

Okazanie powyższego kuponu upoważnia do
5% rabatu jednorazowego.

Takie osiedle

cd. ze str. 9

Gmina przeznaczyła pieniądze z wykupu działek na podstawowe inwestycje uzbrojeniowe i w 1994 roku teren był skanalizowany, doprowadzono wodę, założono sieć energetyczną.

Gdyby jednak nie współfinansowanie przez mieszkańców części inwestycji ogólnych, osiedle tonęłoby w błocie i chmurach dymu z węglowych kotłowni. Walne zgromadzenie członków spółdzielni (a w przeciwieństwie do zwyczajów trójmiejskich, tu na walne przychodzi niemal wszyscy mieszkańcy) uchwaliło dofinansowanie budowy dróg w osiedlu i doprowadzenia gazu. Dzięki temu nawet po deszczu można tu było dotrzeć suchą stopą, a z wyjątkiem kilku instalacji węglowych, o których likwidację wciąż walczą mieszkańcy, wszystkie dymy ogrzewane są gazem. Kosztowało to mieszkańców kilka tysięcy złotych, ale powstało 33 tysiące metrów kwadratowych asfaltowych dróg i gaz został doprowadzony do każdego domu. W 1996 roku zakończono telefonizację, dziś można powiedzieć, że osiedle jest w pełni uzbrojone. Choć większość mieszkańców jeździ samochodami. Rotmanka ma połączenie autobusowe z Pruszczem i Gdańskiem, kursują także dodatkowo mikrobusy.

Ale w osiedlu żyłoby się znacznie trudniej, gdyby nie inicjatywa samych mieszkańców. Wraz z budową Rotmanki pojawiały się sklepy w nowych domach, powstawały prywatne placówki usługowe: pralnia, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, solarium, apteka, warsztaty samochodowe, piekarnia i cukiernia, skład materiałów budowlanych.

Powodzeniem cieszy się szkoła języków obcych. W budowie jest małe centrum handlowe, przygotowana jest dokumentacja szkoły, do której dorasta coraz więcej dzieci. Pan Zbigniew Lula otworzył korty, na których nie brakuje zwolenników tenisa, wspólnymi siłami z gminą wybudowano ścieżkę rowerową do Pruszcza. Odnosi się wrażenie - mówi Magdalena Kołodziejczyk - że finansowy udział w inwestycjach ogólnej użyteczności zaowocował autentyczną dbałością

mieszkańców o dobra wspólne, ulice, place zabaw. Choć, oczywiście, nie ma sytuacji idealnych. I w Rotmance zdarzają się przypadki wandalizmu, które powodują, że coraz więcej mieszkańców zgadza się na ogrodzenie osiedla i zainstalowanie bram wjazdowych z kontrolą ruchu przyjezdnych.

Z obyczajowością większości mieszkańców osiedla kolidują, niestety, zwyczaje dominujące po drugiej stronie szosy, gdzie

popegeerowska beznadzieja, alkoholizm i frustracja eksplodują niekiedy agresją i bezmyślnym niszczeniem. Ale być może pozwoli i to się zmienić, część mieszkańców wsi dostrzega w osiedlu Rotmanka miejsce pracy (sprzątanie domów, pomoc w placówkach usługowych), część będzie musiała uznać perswazje policjanta, który ma czuwać nad bezpieczeństwem osiedla.

cd. na str. 12

APARATURA KONTROLNO-POMIAROWA AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

rok założenia 1992

manometry, termometry

- K.F.M. Wodławek
zawory regulacyjne,

POLNA Przemysł

siłowniki PKA, ZAP
rejestratory

- KFAP, LUMEL
przetworniki
- KFAP, Falenica

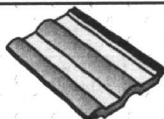
przełączniki, styczniki

lampki, przyciski
- PROMET Sosnowiec
przełączniki
- PROMET Sosnowiec
wodomierze, ciepłomierze
- METRON, POWOGAZ

ZADZWOŃ, PRZYJEDŹ, ZOBACZ, KUP

SOPOT, ul. 3 Maja 6A, tel./fax (058) 551-54-32, tel. (058) 550-38-41

DACH-BUD SYSTEM

83-000 Pruszcz Gdański, ul. Zastawna 23
tel./fax (058) 683 30 09, 683 22 05
tel. 0601 89 53 51

Wielka posezonowa obniżka cen
dachówek ceramicznych

HUGUENOT FENAL

H 2	45,92	41,90
H 10	45,20	39,90
H 14	45,41	39,90
PV 10	45,20	39,90
ROMANE (mnich - mniszka)	49,01	44,90

Skorzystaj z okazji !!!
Tylko do końca roku - 7% VAT !!!
Dach jaki jest każdy widzi.

do powyższych cen należy doliczyć podatek VAT 7%

OFERTA DLA PRODUCENTÓW MEBLI

proponujemy dostawę
materiałów niemieckiej firmy

MEBEL-PRODUKTION IN THE GERMANY®

- * płyty laminowane gr. 8,10,16,19 mm,
- * blaty robocze gr. 40 mm,
- * MDF gr. od 6 do 38 mm, MDF gięty,
- * obrzeża melaminowe do płyt i blatów z klejem i bez kleju.

jakość doskonała
cena bardzo atrakcyjna!

Gdańsk - Orunia, ul. Wschodnia 13

tel. 0-58/309-09-01, 309-41-81

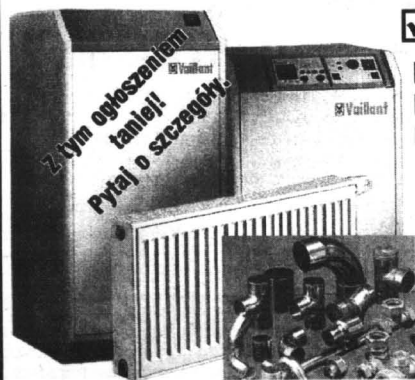
pełna gama
kolorów

Studio Rustika

26/59

KOMPLEKSOWE SYSTEMY GRZEWcze I SANITARNE

☑ grzejniki **Stelrad**

- ☑ kotły **Vaillant** **JUNKERS**
- ☑ otuliny do rur
- ☑ pompy, zawory, wodomierze
- ☑ systemy rurowe

- stal
- miedź **IMI**
- PE **PIPELIFE** **COPRAX POLAND**
- PCV **PIPELIFE**

PPHU **BAZA** s.c.

BAZA s.c., ul. Grunwaldzka 62, 83-000 Pruszcz Gdański, tel./fax 683 42 95, 683 42 96

ZAKŁAD WYROBÓW METALOWYCH

STALBYT

OFERUJE:

- ⇒ pojemniki i kontenery na odpady komunalne wszelkiego rodzaju
- ⇒ elementy ogrodzeniowe wg wyboru klienta
- ⇒ zestawy jezdne i kółka φ 200

„Stalbyt” Jolanta Spychalska

Bytonia, 83-210 Zblewo
ul. Główna 8, tel./fax (058) 588 45 79
tel. 588 46 96, tel. kom. (090) 509 135

Zapraszamy

260185

W jaki sposób należy zwaloryzować wkład mieszkaniowy na mieszkanie typu lokatorskiego o pow. 52 m² w budynku wielorodzinnym, który został wybudowany w 1991 r. przez spółdzielnię mieszkaniową? Czy zwaloryzowany wkład mieszkaniowy należy powiększyć o spłatę kredytu? Jeżeli tak, to w jakim procencie zalicza się spłatę kredytu na poczet wkładu? - pyta wielu ocze-

kujących na mieszkanie.

- Od momentu wybudowania przez tę spółdzielnię lokalu mieszkalnego, będącego przedmiotem spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu do chwili obecnej upłynęło 7 lat. W tym okresie istotnej zmiany uległy regulacje prawne dotyczące spółdzielczego prawa do lokalu, w szczególności zaś, taka zmiana objęta ustawową definicją wkładu mieszkaniowego. W

WALORYZACJA WKŁADU MIESZKANIOWEGO

świecie przepisów ustawy - Prawo spółdzielcze do 26 września 1994 r. spłacone przez członka spółdzielni zajmującego mieszkanie na warunkach lokatorskiego prawa do lokalu raty kredytu, zaciągniętego przez spółdzielnię na jego budowę nie powiększały wkładu mieszkaniowego, lecz

zasilały niepodzielny majątek spółdzielni (jej fundusz zasobowy). Działo się tak, gdyż spółdzielnie w swoich statutach ustalały, iż wkładem mieszkaniowym jest jedynie kwota wnoszona (najczęściej jednorazowo) przy zasiedleniu mieszkania. Istotną zmiany w omawianym zakresie wprowadziła dopiero ustawa z 7

lipca 1994 r. o zmianie ustawy - Prawo spółdzielcze (Dz.U. Nr 90, poz. 419). Wprowadziła ona (art. 218 § 3 pkt 1 Prawa spółdzielczego) nową definicję wkładu mieszkaniowego, zgodnie z którą odpowiada on różnicy między kosztem budowy przypadającym na lokal członka, a uzyskaną przez spółdzielnię pomocą ze środków publicznych (umorzeniem części kredytu zaciągniętego przez spółdzielnię na sfinansowanie kosztów budowy lokalu). W myśl art. 11 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy - Prawo spółdzielcze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, poz. 419) wysokość wkładu mieszkaniowego określona według powyższej zasady spółdzielnie mieszkaniowe obowiązane były wprowadzić do swoich ksiąg rachunkowych i powiadomić o tym swoich członków. Należy także wskazać, iż wraz z wejściem w życie ustawy o zmianie ustawy - Prawo spółdzielcze... następujące po tej dacie spłaty rat kredytu mieszkaniowego powinny być zapisywane na koncie wkładu mieszkaniowego członka spółdzielni spłacającego ten kredyt. (INFOR)

Podstawa prawna: art. 218 ustawy z 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (j.t. Dz.U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.); art. 11 ustawy z 7 lipca 1994 r. o zmianie ustawy - Prawo spółdzielcze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 90, po. 419).

Rusztowania modułowe HAKI

Minęło 45 lat, gdy na południu Szwecji, w Sibbhult, w połowie lat 50., bracia Olsson rozwinęli produkcję systemu rusztowań. Dziś rusztowania HAKI znane są w całej Europie, zaś firma HAKI AB rozwija swoją aktywność w ponad 20 krajach i zajmują strategiczną pozycję w centralnej Europie. Wieloletnie doświadczenia w dziedzinie budownictwa lądowego (z uwzględnieniem budowli petrochemicznych), morskiego (w zakresie budowy i remontu statków w systemie offshore i onshore) sprawiają, że HAKI jest liderem w dziedzinie rusztowań stosowanych w budownictwie. Cechą tego typu rusztowań jest uniwersalność oraz bezpieczny i szybki montaż z elementów, które bez trudu przenosi jeden pracownik.

HAKI sp. z o.o. w Gdyni reprezentuje macierzystą szwedzką firmę HAKI AB, której siedziba mieści się w Sibbhult. Gdynska placówka, istniejąca od roku, zatrudnia 10 pracowników. Prowadzi sprzedaż i wynajem systemu rusztowań modułowych coraz częściej używanych w oczyszczalniach, np. w Gdańskiej Stoczni Remontowej i w budownictwie lądowym. Reprezentuje także niemiecką firmę GEDA, produkującą oryginalne windy, mające zastosowanie w budownictwie i przy rusztowaniach. Oryginalne rusztowanie modułowe HAKI składa się zasadniczo z trzech podstawowych typów elementów: ze słupków, podłużnic i poprzecznicy. Różnorodność wymiarów poszczególnych typów stwarza możliwość ich wykorzystania w nieograniczonej ilości kombinacji.

Skutkiem tego można w prosty sposób dopasować rusztowanie HAKI do spe-

cyfiki różnych zastosowań: od ciężkich robót montażowych, po renowację fasad budynków.

System HAKI obejmuje całą gamę elementów i urządzeń, dzięki którym budowane rusztowanie jest dostosowane do potrzeb w sposób wyjątkowo elastyczny. Mając do dyspozycji rusztowania HAKI korzysta się z wielofunkcyjnego systemu, który daje w rezultacie wysoki, nie mający sobie równych poziom organizacji produkcji.

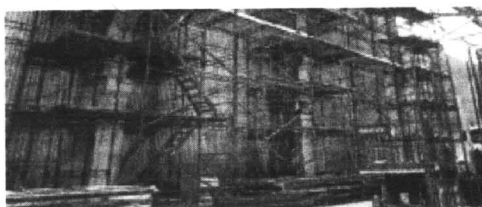
W zależności od szerokości rusztowania i typu prowadzonych robót, można stosować podesty rusztowaniowe w postaci ażurowych gretingów, podestów z włazem lub zwykłych desek. Zastosowanie pomostów do przyjmowania i składowania materiałów w znacznym stopniu usprawnia pracę na rusztowaniu.

System HAKI zapewnia bezpieczną i wygodną komunikację pomiędzy poziomami rusztowania. Schody systemu HAKI spełniają zasady ergonomii pracy. Mogą być integralną częścią rusztowania lub stanowić odrębną konstrukcję.

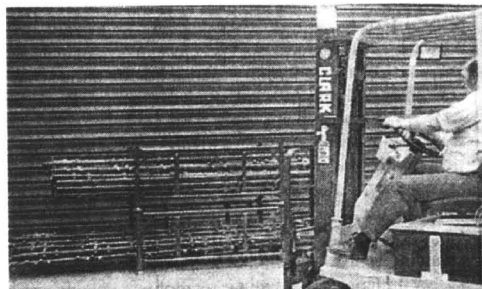
Rusztowanie modułowe HAKI oferuje ciekawą możliwość prowadzenia prac na mniejszych wysokościach poprzez zastosowanie wież przesuwanych. Elementy jezdne wyposażone są w hamulce. Istnieje możliwość składania barier górnego poziomu.

wania HAKI są często wykorzystywane przy remontach mostów.

System chroniący przed czynnikami atmosferycznymi umożliwia zabezpieczenie pojedynczych elementów lub całych obiektów. Pozwala to na prowadzenie robót, niezależnie od kaprysów pogody, zwiększa

Wiszące Haki w oświetlonym wnętrzu budowy hotelu

Hakitainer nadaje się do układania w stopy, ułatwia przechowywanie, transport i obchodzenie się z materiałem HAKI. Hakitainer ma pałaki do podnoszenia i zatwierdzony jest jako urządzenie do podnoszenia przy pomocy dźwigów - o maks. obciążeniu 1380 kg

Do budowy dużych, czy małych, prostych, czy bardziej skomplikowanych rusztowań używa się tych samych, szybko montowanych elementów systemu HAKI. Klienci firmy HAKI otrzymują wszelką pomoc w postaci specyfikacji materiałów, rysunków i rozwiązań.

System HAKI jest pełen oryginalnych rozwiązań przyczyniających się do lepszej organizacji, komfortu i wydajności pracy.

Rusztowania HAKI doskonale nadają się do prac remontowych, szczególnie tam, gdzie jedynym rozwiązaniem są rusztowania wiszące. Taki sposób budowania stosuje się zwykle w przemyśle wydobywczym na platformach wiertniczych. Wiszące ruszto-

komfort pracy i w konsekwencji przyczynia się do lepszych wyników ekonomicznych.

Rusztowanie modułowe HAKI jest zatwierdzone do użytku przez szwedzki Urząd Ochrony Pracy, zarówno jako rusztowanie typu ciężkiego, jak i lekkiego. Posiada certyfikat Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie.

Firma HAKI AB pracuje w systemie ISO 9001. Warto pamiętać, że firma posiada polisę Trygg-Hansa, która ubezpiecza każde użycie systemu rusztowań HAKI do wysokości 50 mln SEK oraz w skali rocznej do wysokości 100 mln SEK.

(f.)

BATERIE W STYLU RETRO

Jeden z największych producentów armatury w Polsce - Krakowska Fabryka Armatur planuje sprzedaż 80 proc. akcji, a uzyskane środki przeznaczyć na unowocześnienie parku maszynowego. Zainteresowanie zakupem akcji wyraziło już kilka firm i banków krajowych oraz zagranicznych.

KFA kontroluje ok. 50 proc. udziałów w polskim rynku tej branży, zatrudniając 1600 osób. Jej armaturę łazienkową i aluminiowe grzejniki c.o. wysoko cenione są nie tylko w naszym kraju, ale również eksportuje się je m.in. do Niemiec, Grecji, RPA, Czech i na Wschód.

Niedawno na rynku pojawiły się nowe produkty KFA, m.in. baterie w stylu retro, seria baterii Jantar z oprawionym w zło- to kawałkiem bursztynu oraz nowe grzejniki.

Przygotowanie do sprzedaży akcji sprowadzają się do prac nad wyceną majątku spółki, której kapitał założycielski wynosi 27 mln zł. Zarząd Krakowskiej Fabryki Armatur pracuje także nad obniżaniem kosztów produkcji. Postawił sobie również trzy cele, których realizacja zwiększy zyski przedsiębiorstwa. Są to: uzyskanie do końca 1999 r. ISO 9001, opracowanie programu wzrostu zyskowności oraz skomputeryzowanie firmy.

KIESZENIE DLA KUCHNI

W naszych małych na ogół kuchniach, wszystkie stojące i wiszące szafki są zwykle napelnione po brzegi. Poza tym ich wnętrze nie są niestety, dobrze zaplanowane. Przede wszystkim mają zbyt głębokie półki. Chcąc znaleźć jakiś przedmiot, czy sięgnąć po słoiczek z przyprawami stojący w głębi, musimy przeważnie wyjąć całą ich zawartość. Jest to denerwujące, zwłaszcza gdy się spieszymy, bo za chwilę mały wraca z pracy, a dzieci ze szkoły.

Pomysłowe panie domu radzą sobie jak mogą, szukając sposobów, które ułatwiłyby im rozmieszczenie różnych drobniaków w kuchni, a jednocześnie pozwoliły utrzymać w niej ład i porządek. Chodzi o takie rozwiązanie, które umożliwiłoby wszelkie potrzebne drobniaki mieć zawsze w zasięgu ręki.

Najczęściej wykorzystuje się do tego celu, nie zawsze jeszcze zagospodarowane ściany, a także boki szafek. W jednym z

Takie osiedle

cd. ze str. 10

Gdański architekt wnętrz, Wiesław Kobyliński, niegdyś prezes Związku Polskich Artystów Plastyków w Gdańsku i inicjator ruchu Kiwanis na Wybrzeżu, zaprojektował kompleks parafialny: kościół, obok którego ma funkcjonować międzynarodowy dom młodzieży. Mieszkańcy Rotmanki, choć ponad wszystko cenią sobie domowy spokój, nie stronią od spotkań towarzyskich. Powodzeniem cieszą się imprezy połączone z tańcami w pobliskim hotelu „Merkury”.

Znalazło się wielu chętnych do działalności towarzyskiej, ale i charytatywnej mieszkańców Rotmanki. Sekretarzem klubu został kapitan ż.w. Marek Wiewiórkowski. Klub zamierza dbać szczególnie o warunki ekologiczne w osiedlu, m.in. chce przyczynić się do likwidacji kilku kotłowni węglowych, a także do realizacji planowanej już budowy ekranu oddzielającego osiedle od obwodnicy.

W Rotmance mieszkają głównie rodziny młode, średnia wieku nie przekracza 35 lat. Są to też najczęściej ludzie dynamiczni, osiągający sukcesy zawodowe, reprezentujący środowiska wyższych uczelni gdańskich, znane firmy, zajmujący się twórczością. Ten przekrój mieszkańców narzuca pewną obyczajowość w osiedlu, aktywność w spędzaniu czasu wolnego, ambicje w kształceniu dzieci, nawyk bywania w świecie i podtrzymywania kontaktów z przyjaciółmi z różnych krajów. W połączeniu z wyższymi niż średnie możliwościami finansowymi mieszkańców czyni to z Rotmanki swoisty mikroświat, korzystnie promieniujący na otoczenie. I choć dziś jeszcze otoczenie to w swych zwyczajach dość dalekie jest od kulturowego i cywilizacyjnego standardu Rotmanki, nie można wykluczyć, że z czasem będzie następował proces konwergencji. Oby z rezultatami korzystnymi dla obu stron.

J.M.

domów na przykład przymocowano do ściany kilka zakopiańskich, dość dużych pudełek-słoiczek (wyjęto z nich przykrywkę). Spełniają one znakomicie rolę pojemników na drewniane łyżki, widelce, tłuczki do ziemniaków, radełka do wycinania ciastek i faworków, korkociagi, nożyczki do cięcia drobiu, dziadki do orzechów i wiele innych drobniaków.

cd. na str. 14

ISOLIT®
WILGOTNE BUDOWLE

IZOLUJ SWÓJ DOM NIEMIECKIM ORYGINALNYM ŚRODKIEM "ISOLIT"
"ISOLIT" usowa wilgoc i grzyb ze wszystkich budowli!

- BEZ ROZKOPYWANIA FUNDAMENTÓW
- 2x pomalować i gotowe
- ISOLIT zapewnia 100% izolację.

Środek wysłany na cały kraj.
Prospekt z ceną bezpłatny.

ISOLIT, ul. G. Kościuszki 10/13
83-500 Staregard Gdański
tel./fax (058) 582-42-10

PRODUCENT PRZEDSIĘBIORSTWO
PRODUKCYJNO - HANDLOWO - USŁUGOWE

83 - 000 PRUSZCZ GDAŃSKI, ul. Grunwaldzka 62
tel. (058) 683-33-04, fax (058) 683-33-05

FILIA ELBLĄGU, ul. 12 Lutego 2/4, tel. (055) 233 95 35

OKNA • DRZWI • WITRYNY • FASADY

• z belgijskich profili

- aluminiowych

RC system
ALUMINIUM PROFESSIONALS

- PCV

deceuninck

• z profili METALPLAST-BIELSKO

TORMET
OFICJALNY SPRZEDAWCA

STOLBUD
SOKÓŁKA S.A.

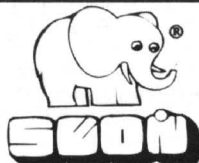
**OKNA
DRZWI**

• DREWNIANE • Z TWORZYW
WSZYSTKIE WYMIARY
I KSZTAŁTY

**HURT - DETAL
GRZEJNIKI CO
KOTŁY CO**

I INNE WYROBY DLA DOMU
83-000 Pruszcz Gdański,
ul. Grunwaldzka 62
tel. 682-30-75
tel./fax 682-35-52

30155/300164

**KOMPLEKSOWE WYPOSAŻANIE SKLEPÓW, BIUR,
GASTRONOMII I MUZEÓW**

Tylko SŁOŃ poda Ci dłoń

MEBLE METALOWE

SZAFKI:

- ✓ na plany i mapy A-1, A-0 i B-1
- ✓ do rejestru usług medycznych
- ✓ do kartotek A-4, A-5 i A-6
- ✓ do segregatorów (teczek wiszących)
- ✓ BHP
- ✓ do kartotek KOM i KOP

**W OFERCIE BIEŻĄCEJ: SYSTEMY MEBLI BIUROWYCH, SKLEPOWYCH,
GASTRONOMICZNYCH. JESTEŚMY WYŁĄCZNYM I AUTORYZOWANYM
PRZEDSTAWICIELEM UZNANYCH PRODUCENTÓW.**

SALONY MEBLOWE:

GDAŃSK (meble biurowe): ul. Słowackiego 3, tel./fax (058) 341-55-41, 348-35-35, 348-32-74, 348-39-55
pon.-pt. 9.00-18.00, sob. 10.00-14.00, do Państwa dyspozycji Piotr Adamczyk

Gdynia (meble sklepowe i gastronomiczne): ul. Chwaszczyńska 50, tel. (058) 629-92-05
pon.-pt. 8.00-16.00, do Państwa dyspozycji Adam Kuraz

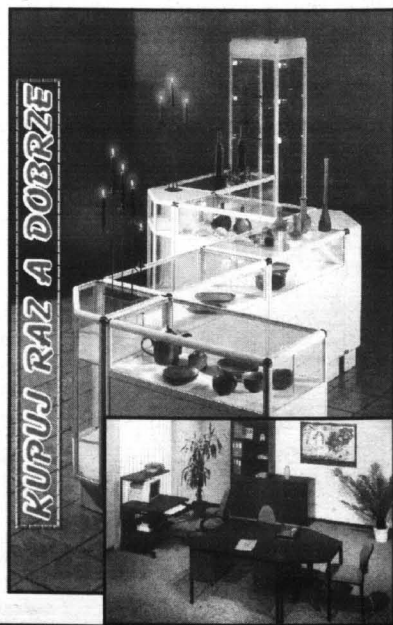
Sopot (meble sklepowe i gastronomiczne): ul. Grunwaldzka 38 A, tel./fax (058) 551-04-07
pon.-pt. 9.00-18.00, sob. 10.00-14.00, do Państwa dyspozycji Cezary Wiśniewski

Elbląg, ul. Zw. Jaszczurczego 17, tel./fax (055) 233-61-33
pon.-pt. 9.00-18.00, sob. 9.00-13.00, do Państwa dyspozycji Katarzyna Skwarska

Grudziądz, ul. Groblowa 3, tel./fax (051) 462-35-31
pon.-pt. 9.00-18.00, sob. 9.00-13.00, do Państwa dyspozycji Janusz Kraska

Dział Handlowy Gdańsk, ul. Słowackiego 3, tel./fax (058) 341-55-41, 348-35-35, 348-32-74, 348-39-55,
pon.-pt. 9.00-17.30, sob. 10.00-14.00

Dział Muzealny (przy Dziale handlowym), Do Państwa dyspozycji Wojciech Biernikiewicz

REKLAMY > REKLAMY > REKLAMY > REKLAMY

Oferta ważna do 13 grudnia*

Trójmiasto: porównaj Twoje ceny
Auchan jest wciąż najtańszy!
Największy wybór! Najpiękniejsza dekoracja!

ZABAWKI

Kolejka Play Town	25,99
Lalka w walizce	25,99
Lalka Sabrina	35,99
Niedźwiadki pluszowe	9,99
Samochód z napędem	11,99
Śpiewające pluszowe zwierzęta	34,99
Śpiewająca farma	34,99
Kotek miauczący	16,99
Zestaw samochodowy 100 szt.	29,99
Samochodzik Truck	6,99
Zestaw zabawka CD	29,99
Zestaw reporter	29,99
Barbie I love you	17,99

RABAT 20%

Puzzle rawensburger
Modele do sklejania
Pini pony

My little pony
Power rangers

Inni obniżają swoje ceny o 15%, Auchan obniża je o 20%

20% rabatu na wszystkie dekoracje świąteczne
(rabat do odebrania w kasie)

*OFERTA WAŻNA DO WYCZERPANIA ZAPASÓW

HONORUJEMY KARTY KREDYTOWE. AKCEPTUJEMY CZEKI ROZRACHUNKOWE

Z karta stałego klienta możesz
uzyskać do 3% rabatu.
Informacja o karcie
stałego klienta
tel. 307 66 46

zapraszamy:

poniedziałek-sobota od 8.30 do 21.30,
niedziela od 9.00 do 20.00

Centrum Handlowe Auchan w Gdańsku, ul. Kartuska
Dojazd autobusami własnymi AUCHAN nr: 01, 60

Dla firm i instytucji oferujemy bony towarowe na zakupy w Auchan o nominałach: 100 zł, 50 zł, 25 zł, 10 zł (informacje - tel. 307-66-99, centrala tel. 307-66-00)

ZBIJAMY CENY ZAWODOWO

S RUSZTOWANIA MODUŁOWE

Szwedzkie rusztowania Haki znane są w całej Europie, zaś firma HAKI AB rozwija swoją aktywność w ponad 20 krajach i zajmuje strategiczną pozycję w centralnej Europie. Wieloletnie doświadczenia w dziedzinie budownictwa lądowego (z uwzględnieniem budowli petrochemicznych), morskiego (w zakresie budowy i remontu statków w systemie offshore i on-shore) sprawiają, że Haki jest liderem w dziedzinie rusztowań stosowanych w budownictwie. Cechą tego typu rusztowań jest uniwersalność oraz bezpieczny i szybki montaż z elementów, które bez trudu przenosi jeden pracownik.

Haki sp. z o.o. w Gdyni reprezentuje macierzystą szwedzką firmę Haki AB, której siedziba mieści się w Sibbhult. Gdynska placówka, istniejąca od roku, zatrudnia 10 pracowników. Prowadzi sprzedaż i wynajem systemu rusztowań modułowych coraz częściej używanych w stoczniach, np. w Gdańskiej Stoczni Remontowej w budownictwie lądowym. Reprezentuje także niemiecką firmę GEDA, produkującą oryginalne windy,

mające zastosowanie w budownictwie i przy rusztowaniach.

Oryginalne rusztowanie modułowe Haki składa się zasadniczo z trzech podstawowych typów elementów: ze słupków, podłużnic i poprzecznic. Różnorodność wymiarów poszczególnych typów stwarza możliwość ich wykorzystania w nieograniczonej ilości kombinacji.

Skutkiem tego można w prosty sposób dopasować rusztowanie Haki do specyfiki różnych zastosowań: od ciężkich robót montażowych, po renowację fasad budynków.

System Haki obejmuje całą gamę elementów i urządzeń, dzięki którym budowane rusztowanie jest dostosowane do potrzeb w sposób wyjątkowo elastyczny. Mając do dyspozycji

rusztowania Haki, korzysta się z wielofunkcyjnego systemu, który daje w rezultacie wysoki, nie mający sobie równych poziom organizacji produkcji.

W zależności od szerokości rusztowania i typu prowadzonych robót, można stosować podesty rusztowania w postaci ażurowych gretingów, podestów z włazem lub zwykłych desek. Zastosowanie pomostów do przyjmowania i składowania materiałów w znacznym stopniu usprawnia pracę na rusztowaniu.

System Haki zapewnia bezpieczną i wygodną komunikację pomiędzy poziomami rusztowania. Schody systemu Haki spełniają zasady ergonomii pracy. Mogą być integralną częścią rusztowania lub stanowić odrębną konstrukcję.

Rusztowanie modułowe Haki oferuje ciekawą możliwość wprowadzenia prac na mniejszych wysokościach poprzez zastosowanie wież przesuwanych. Elementy jezdne wyposażone są w hamulce. Istnieje możliwość składania barier górno-poziomu.

System Haki jest pełen oryginalnych rozwiązań przyczyniających się do lepszej organizacji, komfortu i wydajności pracy.

Rusztowania Haki doskonale nadają się do prac remontowych, szczególnie tam, gdzie jedynym rozwiązaniem są rusztowania wiszące. Taki sposób budowania stosuje się często w przemyśle wydobywczym na platformach wiertniczych. Wiszące rusztowania Haki są często wykorzystywane przy remontach mostów.

System chroniący przed czynnikami atmosferycznymi umożliwia zabezpieczenie pojedynczych elementów lub całych obiektów. Pozwala to na prowadzenie robót, niezależnie od warunków pogody, zwiększa komfort pracy i w konsekwencji przyczynia się do lepszych wyników ekonomicznych.

Rusztowanie modułowe Haki jest zatwierdzone do użytku przez szwedzki Urząd Ochrony Pracy, zarówno jako rusztowanie typu ciężkiego, jak i lekkiego. Posiada certyfikat Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego w Warszawie.

Firma Haki AB pracuje w sys-

Kieszenie dla kuchni

cd. ze str. 12

Dobrym rozwiązaniem może być również przybicie między szafkami, bądź między szafką a ścianą, kija od szczołki (trzeba go przyciąć do potrzebnej długości), na którym zawieszają się kilka wiklinowych lub innych koszyczków, nie tylko na różne kuchenne drobiazgi, ale również na cebulę i czosnek, paprykę suszoną, orzechy itp.

Wyjątkowo dekoracyjne i pomysłowe jest wykorzystanie do tego celu... fartucha, rozwieszono malowniczo na ścianie w kuchni. Uszyty może być z tej samej tkaniny co zasłonki, ozdoby

falbanką i długą, przesyłaną w kilku miejscach kieszenią. Właśnie te kieszenie odgrywają rolę schowków na kuchenne drobiazgi.

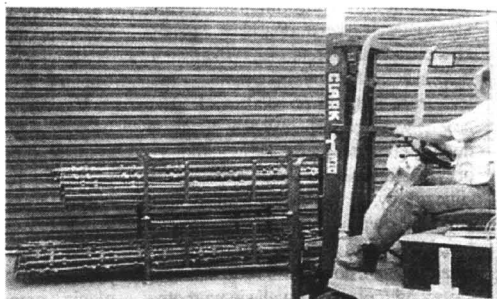
Nasze propozycje to nieskomplikowane i łatwe do wykonania proste kieszenie, które można zawiesić w dowolnym miejscu na ścianie w kuchni, na boku szafki na wspomnianym kiju od szczołki, a nawet na drzwiach.

Na uszycie kieszeni najlepszy jest dość sztywny materiał bądź tkanina, z której np. zostały uszyte zasłonki. Jeśli jest to cienki materiał, składamy razem

dwie warstwy i przepiłujemy. Dół kieszeni można usztywnić paskami tkaniny lub wąską listewką, obciągniętą tkaniną. Oczywiście wcale nie musi to być aż taka duża liczba kieszeni, jak na naszym rysunku, można wykonać tylko jeden ich rząd.

Woreczki do zawieszania szyjemy również z podwójnie złożonego materiału, przymocujemy do nich denko usztywnione np. tekturą bądź też po prostu ściągamy je u dołu, wreszcie przyszywamy uchwyty, tak, jak na rysunku. W górnej części można zrobić tunel (do tkaniny od spodu przyszywa się wtedy grubszą taśmę) i wciągnąć gumkę. Oczywiście nie jest to konieczne. W woreczkach, oprócz kuchennych drobiazgów, można przechowywać również różne produkty spożywcze.

ILW

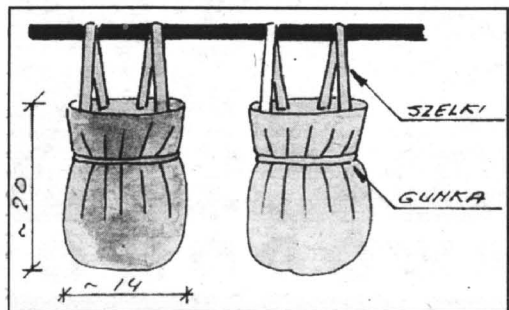
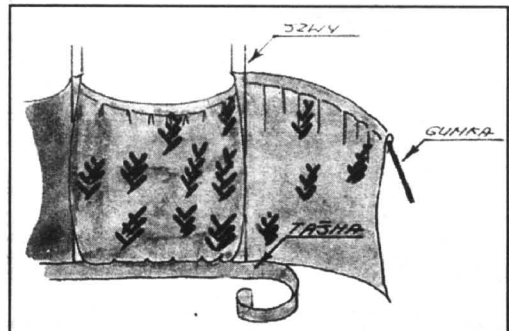

Hakitainer nadaje się do układania w stopy, ułatwia przechowywanie, transport i obchodzenie się z materiałem HAKI. Ma paliki do podnoszenia i zatwierdzony jest jako urządzenie do podnoszenia przy pomocy dźwigów - o maks. obciążeniu 1380 kg

Do budowy dużych czy małych, prostych, czy bardziej skomplikowanych rusztowań używa się tych samych, szybkimontalnych elementów systemu Haki. Klienci firmy Haki otrzymują wszelką pomoc w postaci specyfikacji materiałów, rysunków i rozwiązań.

temie ISO 9001. Warto pamiętać, że firma posiada polisę Trygg-Hansa, która ubezpiecza każde użycie systemu rusztowania Haki do wysokości 50 mln SEK oraz w skali rocznej do wysokości 100 mln SEK. (tekst promocyjny)

(f.)

SUZUKI

WIELKA JESIENNA PROMOCJA

SWIFT 1,0 GL
- już od 27 200 zł

SWIFT 1,3 GL
sedan i hatchback

BALENO
sedan i kombi

Vitara 1,6 3d/5d

Grand Vitara 2,5

WAGON R* - już od 38 900 zł

SALON PROKAR

81-384 GDYNIA, ul. Traugutta 2

tel./fax (058) 621 67 14

- sprzedaż samochodów
- sprzedaż części
- naprawa nadwozi

ASO SUZUKI

GDYNIA, ul. Wielkopolska 244

tel./fax (058) 664 77 46

- przeglądy gwarancyjne
- naprawy bieżące

CO NA OPAKOWANIU Z KOMPAKTEM TANIEJ

Nie tylko na zagranicznych, ale również na polskich towarach znajdujemy tajemnicze symbole, oznakowania, ometkowania, opisy, czasem rady-porady, teksty reklamowe, kuszące proporcje przemieszane ze składem chemicznym, bądź danymi o walorach użytkowych. Są to w większości informacje skierowane do konsumenta, które muszą znajdować się na opakowaniu jednostkowym, zarówno artykułów

tych towarach, ośmioma cyframi. Układ cyfr i pasków niesie w sobie zakodowane informacje wychwytywane przez czytniki kasowe.

Polska jest członkiem IANA (Międzynarodowego Towarzystwa Numerowania Towarów) od marca 1990 roku i dlatego coraz więcej rodzimych towarów zaopatrzonych jest w tego typu kody. Oznaczeniem towarów przez polskich producentów i dystrybutorów w ten sposób kieruje Centrum Kodów Kreskowych. Kod kreskowy, będący kombinacją różnych cyfr i układu pasków jest łatwy do automatycznej identyfikacji, bowiem zawiera zawsze stały układ danych. Trzy pierwsze cyfry, to liczba symbolizująca kraj pochodzenia towaru (lub organizację narodową ds. kodowania towarów). Dla wszystkich towarów kodowanych w Polsce będzie to liczba 590. Następne cztery cyfry tworzą numer kodowy konkretnego producenta lub dystrybutora krajowego. Pięć kolejnych cyfr oznacza numer identyfikujący dany towar nadany mu przez producenta. Ostatnia zaś cyfra jest cyfrą kontrolną potrzebną do prawidłowego odczytania numeru.

Ale to jeszcze nie koniec magicznej formuły kodu. Możliwość odczytania tych odpowiednio uszeregowanych cyfr daje własnie kombinacja kresek - ich wzajemna odległość, grubość wg przyjętego modułu. Rozszyfrowanie dwóch pierwszych informacji - o kraju pochodzenia towaru oraz o producencie wyrobu - mogłoby mieć dla konsumenta znaczenie, ale przeciwie te informacje i tak muszą być w sposób czytelny i zrozumiały umieszczone na opakowaniu artykułów, które są dostępne w sklepach. Anonimowość producenta jest niedozwolona. Jeżeli tych danych nie ma, to nie głośmy się nad rozszyfrowaniem kodu - po prostu odkładamy produkt z powrotem na półkę.

Kod kreskowy oraz kraj pochodzenia:

00-09 USA i Kanada; 30-37 Francja; 400-440 Niemcy; 45, 49 Japonia; 460-469 Federacja Rosyjska; 471 Tajwan; 489 Hongkong; 50 Wielka Brytania; 54 Belgia i Luksemburg; 560 Portugalia; 57 Dania; 590 Polska; 599 Węgry; 64 Finlandia; 690 Chiny; 70 Norwegia; 729 Izrael; 73 Szwecja; 76 Szwajcaria; 80-83 Włochy; 84 Hiszpania; 859 Czechy, Słowacja; 869 Turcja; 87 Holandia; 880 Korea Południowa; 885 Tajlandia; 888 Singapur; 90-91 Austria; 93 Australia; 94 Nowa Zelandia.

ZIEMNIAKI Z BANANEM

Angielscy lekarze, badając dietę Chińczyków, którzy rzadko zapadają na raka jelit, uznali, że pokarmy bogate w skrobię, zapobiegają nowotworom układu trawiennego. Najbardziej skutecznym "Jelkiem" są ziemniaki oraz niedojrzałe banany.

Angielscy lekarze, badając dietę Chińczyków, którzy rzadko zapadają na raka jelit, uznali, że pokarmy bogate w skrobię, zapobiegają nowotworom układu trawiennego. Najbardziej skutecznym "Jelkiem" są ziemniaki oraz niedojrzałe banany.

Oświetlenie naszych domów jest trzecią pozycją w zużyciu energii elektrycznej w gospodarstwie domowym. Mimo to energooszczędne źródła światła na-

miastowe zapalenie się świetłówek, jak również jest odporny na często powtarzające się operacje włączania i wyłączania świetłówek. Oddzielną grupę stanowią świetłówki kompaktowe, w których układ zapłonowy jest

gających oświetlenia przez długi czas, a więc w kuchniach, salonach, pokojach dziennych i dziecięcych. Jeśli w pomieszczeniach tych światło będzie często włączane i wyłączane należy zamontować świetłówek kompaktową z zapłonem elektronicznym, praktycznie niewrażliwym na częstość włączeń (pod warunkiem, że nie następują one częściej niż 1-2 minuty po wyłączeniu). Jeśli czas oświetlenia pomieszczenia jest długi, z powodzeniem można zastosować świetłówek kompaktową z zapłonem klasycznym, która jest znacznie tańsza. Świetłówki dobrze zdają egzamin, jako oświetlenie awaryjne oraz zewnętrzne pod warunkiem dobrania modelu przystosowanego do eksploatacji w warunkach zmieniającej się temperatury otoczenia i stanu wilgotności lub zastosowania opraw zamkniętych.

WARTO WIEDZIEĆ

Świetłówek kompaktowych nie należy instalować wraz z klasycznymi ściemniaczami. Dotyczy to również pewnych typów elektronicznych wyłączników. Ściemniacze świetłówek może być dokonywane przy zastosowaniu wysokoczęstotliwościowe-

Fot. U. Niewiarowska

dal nie cieszą się wśród użytkowników dużym powodzeniem ze względu na stosunkowo wysoką cenę. A szkoda, bo testy laboratoryjne wykazały, że już zakup jednej świetłówki kompaktowej jest inwestycją opłacalną, która zwraca się po 2 000 h świecenia.

Świetłówki kompaktowe są to źródła o standardowej oprawie, które mogą bezpośrednio zastępować żarówki tradycyjne bez konieczności jakichkolwiek modyfikacji oprawy czy instalacji. Są to zmniejszone kilkukrotnie żarówki ze zintegrowanym elektronicznym układem zapłonowym. W świetłówkach kompaktowych światło powstaje, gdy pary rtęci znajdujące się w polu elektrycznym, wytworzonym pomiędzy elektrodami są pobudzone do emisji promieniowania UV. Luminofor naniesiony na wewnętrznej powierzchni rurek szklanych przemienia światło UV w światło widzialne. Dzięki wielokrotnemu zgięciu rurki szklanej udało się zmniejszyć wymiary świetłówek do rozmiarów tradycyjnej żarówki.

WŁAŚCIWOŚCI

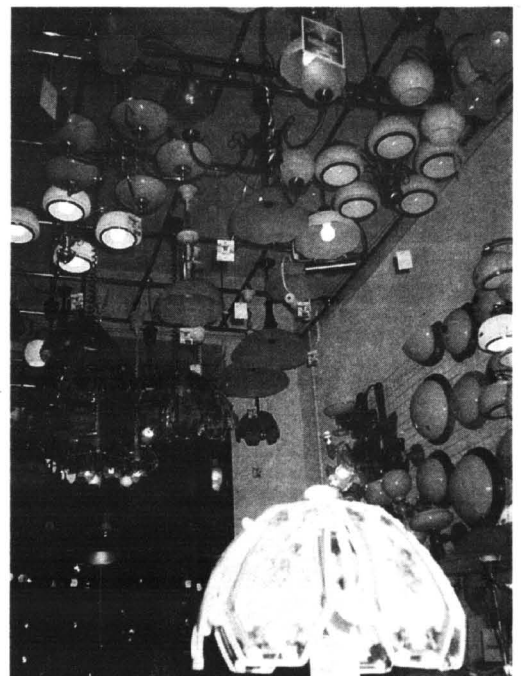
Trwałość świetłówki kompaktowej jest około 10 razy dłuższa niż żarówki tradycyjnej. Okres jej eksploatacji producent wyznaczył na 10 000-12 000 h. Dla porównania: żywotność żarówki tradycyjnej określa się na 1 000 godzin. Jednocześnie świetłówka kompaktowa zużywa 5-krotnie mniej energii elektrycznej. Tradycyjną żarówkę 100W zastępuje kompaktowa świetłówka 20W, natomiast odpowiednikiem żarówki 60W jest świetłówka 15-11W. Do jej zalet należy również zaliczyć niską emisję ciepła, co w odróżnieniu od żarówek tradycyjnych powoduje, że nie rozgrzewają się ścianki świetłówki, a więc nie powstaje ryzyko poparzenia czy wybuchu pożaru.

Świetłówki kompaktowe najczęściej mają zamontowany zintegrowany układ zapłonowy: elektroniczny lub klasyczny. Ten pierwszy jest droższy, ale gwarantuje bezmigotliwe i natych-

niezależnie i po przepaleniu się świetłówki może zostać do elektronicznego adaptatora dołączonej nowej bańki. Pozwala to w konsekwencji na jeszcze większe oszczędności.

JAK WYBIERAĆ?

Nadal pewnym ograniczeniem w używaniu świetłówek kompaktowych jest ich kształt,

który nie zawsze pozwala na instalację w tradycyjnych oprawach oświetleniowych. Coraz częściej pojawiają się już jednak modele zbliżone kształtem do żarówek tradycyjnych (np. OSRAM Dulux EI Classic i EI Globe oraz Philipsa SI Decor i PL Electronic Decor).

Istotnym aspektem przy wyborze energooszczędnego źródła jest miejsce jego zastosowania. Najlepsze rezultaty daje używanie świetłówek kompaktowych w pomieszczeniach wyma-

go systemu Quicktronic, instalowanego w niektórych modelach produkowanych przez OSRAM.

Mimo, że świetłówki kompaktowe są przyjaznymi dla środowiska źródłami światła, to jednak nie należy zapominać, że zawierają jednak pewną ilość rtęci. Nie należy ich więc rozbić, ani w miarę możliwości, wyrzucić do śmietnika. Problem neutralizacji świetłówek, nie tylko kompaktowych, czeka jeszcze w Polsce na całościowe rozwiązanie.

Monika Wójcicka - PFK

100 | A4

Szt.
Stk

Rozmiar
Size

KIESZENI
DO SEGR
POCKETS

Copy-safe
Anti-static

Bantex

trwałego użytku, jak i spożywczych, dostępnych w handlu.

To, co powinno być umieszczone na opakowaniu artykułów, które kupujemy, wynika z obowiązujących już od dłuższego czasu przepisów prawnych. Generalnie konsument musi znaleźć na opakowaniu dość pełną informację w języku polskim (jest to wymóg, od którego w tej chwili nie ma odstępstwa) o nazwie towaru, cechach użytkowych, producencie, kraju pochodzenia, cenie. Oczywiście, inne informacje znajdziemy na opakowaniu żywności, a inne dołączone zostaną np. do sprzętu gospodarstwa domowego, ale zasadniczo przepisy prawne gwarantują konsumentowi uzyskanie przed zakupem, jak najbardziej informacji o towarze tak, by umożliwić rzeczywisty wybór - pod warunkiem, że klient czyta informacje na opakowaniu, radzi się sprzedawcy, porównuje towar w różnych placówkach handlowych.

Bardziej wnikliwy konsument stara się czasem rozszyfrować również to, co zostało przez producenta zaszyfrowane, np. informacje zawarte w kodzie kreskowym. Kod kreskowy, czasem nazywany paskowym, jest symbolem umownym, wymyślonym w celu usprawnienia samego procesu sprzedaży detalicznej, jak dystrybucji w hurtie, bądź importu oraz gospodarki magazynowej. Te ciemne i jasne kreski różnej grubości, umieszczone równolegle, opatrzone są w części dolnej trzynastoma, bądź na ma-

19 XI-20 XII

Jeśli kupiony u nas produkt
kosztuje taniej w innym
hipermarkecie,
**zwracamy Ci
pieniądzę**
(dwukrotność różnicy w cenie)!

* po sprawdzeniu Twojej wypowiedzi przez pracownika Auchan

Od 19 listopada do 20 grudnia Auchan udowadnia Ci, że jest najtańszym hipermarktem w mieście. Jeżeli w tym czasie zauważysz, że artykuł, który kupiłeś w Auchan kosztuje mniej w innym hipermarkecie lub sklepie typu cash&carry na terenie Trójmiasta, Auchan zwróci Ci dwukrotność różnicy w cenie.* Przykładowo nabyłeś u nas produkt „x” za 55,60 zł. W konkurencyjnym hipermarkecie znajdujesz ten sam produkt za 42,30 zł. Auchan zwraca Ci więc 2 x 13,30 zł, czyli aż 26,60 zł! Akcja „2 x RÓŻNICA” obejmuje wszystkie produkty, które możesz kupić w Auchan. Dodatkowych informacji udziela Punkt Obsługi Klienta. Pamiętaj - tylko Auchan potrafi zawodowo zbijac ceny!

ZBIJAMY CENY ZAWODOWO

Oddałam Auchan moją starą lodówkę
za 150 zł.

Chcesz kupić nową lodówkę, kuchnię, pralkę lub zmywarkę, ale szkoda Ci wyrzucać stare urządzenie? Przywieź je do nas! **W dniach 7-20 grudnia odkupujemy Twój stary sprzęt AGD** - pod warunkiem, że zdecydujesz się na zakup nowego urządzenia. Za starą lodówkę, kuchnię (gazową lub elektryczną), pralkę lub zmywarkę zapłacimy Ci 150 zł - bez względu na markę i stan urządzenia! Przy zakupie możesz skorzystać z systemu sprzedaży ratalnej Lukas i PKO BP. Dodatkowe informacje uzyskasz w naszym Punkcie Obsługi Klienta.

ZBIJAMY CENY ZAWODOWO

Kochanie,
lepiej sprzedajmy go Auchan za 100 zł.

Chcesz kupić nowy telewizor, ale szkoda Ci wyrzucać stary? Przynies go do nas! **W dniach 7-20 grudnia odkupujemy Twój stary telewizor** - pod warunkiem, że zdecydujesz się na zakup nowego urządzenia o tym samym przeznaczeniu. Za telewizor zapłacimy Ci 100 zł - bez względu na markę i stan urządzenia! Przy zakupie możesz skorzystać z systemu sprzedaży ratalnej Lukas i PKO BP. Dodatkowe informacje uzyskasz w naszym Punkcie Obsługi Klienta.

HONORUJEMY KARTY KREDYTOWE. AKCEPTUJEMY CZEKI ROZRACHUNKOWE

Z karta stałego klienta możesz
uzyskać do 3% rabatu.
Informacja o karcie
stałego klienta
tel. 307 66 46

zapraszamy:
poniedziałek-sobota od 8.30 do 21.30,
niedziela od 9.00 do 20.00

Centrum Handlowe Auchan w Gdańsku, ul. Kartuska
Dojazd autobusami własnymi AUCHAN nr: 01, 60

Dla firm i instytucji oferujemy bony towarowe na zakupy w Auchan o nominalach: 100 zł, 50 zł, 25 zł, 10 zł (informacje - tel. 307-66-99, centrala tel. 307-66-00)

Jak już zostało oficjalnie ogłoszone, definitywnie schodzi z produkcji popularny fiat cinquecento. Chcąc nie chcąc zatem, amatorzy nowych minifiaćków będą odciążeni przede wszystkim na seicento. Czy to będzie bolalo?

Raczej nie bardzo (chyba że

w grę wchodzi sentymentalne serca), gdyż w bezpośrednich konfrontacjach seicento wyraźnie bierze górę nad swoim starszym bratem, choć raczej nie jest to wyższość mogąca zapierać dech w piersiach. No, ale wręcz nie wypada oczekiwać, aby to małe miejskie auto oferowało tyle, co

BEZ SENTYMENTU DLA CINQUECENTO

większa limuzyna.

I klientom, i fachowcom podoba się ładnie zaprojektowane i nieźle wykonane, a co najważniejsze - funkcjonalne wnętrze. Wszystkie przełączniki (za wyjątkiem klavisza regulacji szyby) mamy pod ręką, a na szczególne uznanie - zwłaszcza, gdy mówimy o samochodzie przeznaczonym do dobrego radzenia sobie w ulicznym tłoku - zasługuje możliwość skorzystania z wewnętrznej obiegu powietrza. I to w standardzie! - podobnie jest ze wspomnianą elektryczną regulacją szyb drzwiowych.

Niestety, w tak małym litrażu kłopotliwy jest brak sygnalizatora przegrzania silnika, temperatury cieczy chłodzącej, w nieco mniejszym stopniu, ale jednak także - obrotomierza.

Wyraźnie zgrabniejsze, bardziej w czasie i dłuższe o prawie 1 centymetr na zewnątrz autko, także wewnątrz wywołuje miłe wrażenie. Jest stosunkowo przestronnie, zwłaszcza w okolicy przednich foteli, choć nie będzie zaskoczeniem, jeśli co bardziej tędy i wysoce osobnicy

Seicento SX

mogą mieć pewne trudności z wygodnym ułożeniem się na raczej małych, wąskich i pozbawionych bocznej przemyślenia fotelikach.

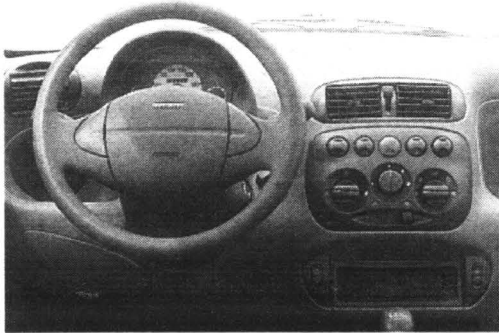
Cieszą natomiast: sprawny układ kierowniczy, mały promień skrętu oraz dobra widoczność do przodu i tyłu, co w autku miejskim jest ważną zaletą. Tak, jak spe-

cialną wadą nie jest silnik, który nie gwarantuje ani dobrego przyspieszenia, ani dużej prędkości maksymalnej. No, cóż, jest nim po prostu - stara jednostka napędowa z CC, o pojemności 899 ccm i mocy 40 KM. Pozwala ona dobić do „setki” w czasie nieco krótszym niż 20 s i osiągnąć szybkość do 140 km/h, przy średnim spalaniu nieco powyżej 6 l/100 km.

W aucie - bardziej niż osiągnię - przeszkadzają: utrudniony „wybór” pedałów hamulca, sprzęgła i gazu, które są ustawione zbyt blisko siebie, ciężko wchodzący tylny bieg, a ponadto zbyt małe zewnętrzne lusterko wsteczne.

Wersja podstawowa - z dzielonymi siedzeniami z tyłu, napiętnaczami pasów i elektrycznym sterowaniem szyb - kosztuje ok. 25 tys. zł. Trzeba dopłacić, jeśli chce się doposażyć auto choćby w ABS, wspomaganie układu kierowniczego, uchylne szyby tylne, centralny zamek, dwa airbagi, czy też szyberdach.

cd. na str. 26

SANYO

KLIMATYZACJA splity, okienne, ECO-MULTI   SPRZĘT RTV I AGD telewizory, magnetowidy, radia, kucharki mikrofalowe   KASY FISKALNE stacjonarne, przenośne

81-534 Gdynia, ul. Światowida 30
tel. (058) 624 83 04, 090 354 301, 090 620 357
e-mail: cel@mega.com.pl

Wyłącznie przedstawiciel i importer wyrobów SANYO w Polsce
Serwis, Instalacja, Transport, Doradztwo

INTERNETowe zakupy
<http://compact.mega.com.pl>

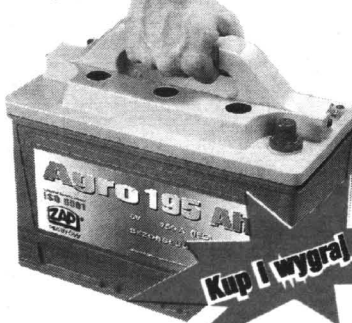
Autoryzowane sklepy prowadzące sprzęt RTV i AGD

ABC   FH Elektronik   SAWICCY   MALAXIS   SKLEP ŻULAWY
Kościężyna   Starogard Gd.   Dzierżoń   Malbork   Stare Pole
ul. Przemysłowa 10   ul. Podgórna 4   ul. 1 Maja 3   ul. Szopena 7   ul. Sienkiewicza 8

zauważaj tym, których znasz

**AKUMULATORY
PROSTOWNIKI
OWIEWKI, DYWANIKI
KOŁPAKI (WSZYSTKIE TYPY)
OLEJE SAM., KOSMETYKI
LAMPY, AKCESORIA**

Kup i wygra!

DLACZEGO WARTO POLECAĆ AKUMULATORY AGRO?

- Większy prąd rozruchu, dzięki czemu uruchomienie pojazdu jest szybsze i o wiele łatwiejsze. Warto to docenić szczególnie w czasie dużych mrozów i upałów - kiedy zwykłe akumulatory często zawiodą.
- Nowoczesna obudowa z wygodną i praktyczną rączką.
- Przeniesienie akumulatora z jednego pojazdu do drugiego przestaje być problemem.
- Nie trzeba dolać elektrolitu (bezobsługowość wg kryteriów IEC)
- Zmniejszona waga, solidna i trwała obudowa.

O szczegóły pytaj w sklepach.

**PH „MAKRO” HURTOWNIA
Przedstawiciel na woj. gdańskie**

czynna od 8.00 do 16.00, tel. 0601 311 054, 0601 311 056
tel./fax 309-00-75, tel. kom. 090 50-93-95 Gdańsk-Orunia,
ul. Jedności Robotniczej 253 (na terenie Transbudu)

ZAP®
PIASTÓW

SKLEPY PATRONACKIE

- Tczew, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. 1 Maja 31, tel. 531-00-62
- Starogard Gd., ZAKŁAD ZAOPATRZENIA ROLNICZEGO, ul. Rolna 1, tel. 56-289-54
- Szum, SKLEP MOTORYZACYJNY Mirosław Krupa, ul. Mickiewicza 1
- Kartuzy, T.DERA, ul. Gdańska 28
- Kościężyna, „MASZ-ROL”, ul. Przemysłowa 3a, tel. 586-39-58
- Kościężyna AUTOCENTRUM, ul. Wejhera 16, tel. 586-33-61
- Kwidzyn, SKŁADNICA MASZYN ROLNICZYCH I CZĘŚCI WYMIENNYCH, ul. Toruńska
- Wejherowo, Mot-Pol, B i Cz. Kamiński, os. Chopina, tel. 672-10-10
- Wejherowo, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. Gdańska 14, tel. 672-55-84
- Władysławowo, ARTYKUŁY MOTORYZ., ul. Żytnia 25, tel. 6741-484
- Bytów, ZUPH SKUP SPRZEDAŻ, L.Hering, ul. Tartaczna 7b, tel. 0593-36-93
- STACJA PALIW Mierzychowice 1, tel. (0531) 727 03
- ZAKŁAD MECHANICZNI POJAZDÓW I SPRZĘTU ROLNICZEGO Kosobudy k. Brus, tel. (0531) 831 00,
- HELP-ROL Samonino, ul. Siemenna 2, tel. (084) 13-87
- Gdynia MOTPULS, ul. Spokojna 3, tel. 0-602-212-377
- MOTPULS, ul. Chylońska 60, tel. (058) 663-18-88
- Z.P.U.H. „NOVOPOL” M. Nowopolska, Pelplin, ul. Ks. Sychty 5

CHAMPION

HURTOWNIA
MOTORYZACYJNA

stomil
PIASTÓW

BIGMOT®

**CZĘŚCI I AKCESORIA
FIAT-VW-FORD-OPEL-MERCEDES**

ARTYKUŁY ZIMOWE

jacky

SUPERCENA!

LEADER

LUK
SPRZĘTA
SERWIS
INSTALOWANI

ZAPRASZAMY
pon.-pt. 7.00 - 16.00,
sob. 8.00 - 13.00

Pruszcz Gd., ul. Sikorskiego 6a
tel./fax (058) 682 22 24 wew. 19,50

JAN
MOR

FILTRON

ARGO

FOMAR
ROULUNDS

FRENOS
ICER

BRAKES

WIĘCEJ SZPANU, MNIEJ WYCZYNU

Już cinquecento sporting (660 kg wagi) był wyróżniany przez osoby młode i lubiące ostrzejszą jazdę. Seicento sporting, oficjalnie dociążony do 775 kg, a naprawdę ważący aż 880 kg, ma bez wątpienia jeszcze więcej argumentów, aby jego sportowe skłonności traktować serio.

Choć nie da się ukryć, że od poprzednika różni się przede wszystkim zewnętrzną stylistyką. Agresywne linie i zdecydowane kolory mają podkreślać oryginalność właściciela. Ostre krawędzie kierunkowskazów przednich, kolorowe listwy w drzwiach, duży zderzak ze zręcznie wkomponowanymi światłami przeciwmgielnymi - to się może podobać.

Podobnie jest we wnętrzu. Nie zapomniano o skórze na kierownicy i dźwigni zmiany biegów, obrotomierz znajduje się w centralnym punkcie tablicy rozdzielczej pod przednią szybą. Tablicca nabrała tym samym futurystycznych kształtów.

Wyliminowano kilka wad CC. Obsługa wycieraczki tylnej czy światła przeciwmgielnego nie jest już tak uciążliwa, dmuchawa ma cztery stopnie nawiewu, dopływ powietrza z zewnątrz „odciąć” można jednym ruchem ręki. Drzwi nie straszą już dużą ilością gołej blachy, choć nie wyliminowano jej całkowicie.

Osoby o średniej budowie ciała będą zadowolone z seryjnych.

Fotele sportinga zupełnie nieźle przytrzymują ciało kierowcy i pasażera nawet podczas ostrej jazdy. Ich wysokie

umiejscowienie poprawia obserwację. Przyciągnięcie bocznej rączki umożliwia pochylenie do przodu całego fotela i wygodne zajęcie miejsca z tyłu. Pięć osób na krótkich trasach podróżować może bez większych problemów. O ile nie mają bagażu, bo kufer mieści tylko podręczne torebki.

Wyposażenie seryjne jest dość bogate, atrakcyjna jest również liczba opcji. W standardzie (za ok. 29 tys. zł) otrzymamy: szyby atermiczne, immobiliser i napinacze pasów bezpieczeństwa, zaś dodatkowo jest do zakupu ABS.

cd. na str. 27

nowe clio

**NOWE STAŁE CENY W ZŁOTYCH
NOWE RENAULT CLIO JUŻ OD 30 600 ZŁ**

Renault Clio - nowa treść w nowej formie. Idealna sylwetka i doskonale pomyślane wnętrze. Dodatkowo wiele nowoczesnych rozwiązań, podnoszących bezpieczeństwo i komfort jazdy. Ubezpieczenie OC i Zielona Karta bez dopłat.

Bez sentymentu dla cinquecento

cd. ze str. 25

A oto bliższe dane techniczne modelu fiat seicento SX:

Silnik benzynowy, rzędowy, 4-cylindrowy umieszczony poprzecznie z przodu. 2 zawory na cylinder. Jednopunktowy wtrysk paliwa. Katalizator. Średnica cylindra x skok tłoka 65,0 x 67,7 mm. Stopień sprężania 9,0. Pojemność skokowa 899 cm. Moc maksymalna 29 kW (40 KM) przy 5500 obr./min. Maksymalny moment obrotowy 65 Nm przy 3000 obr./min. 5-biegowa skrzynia biegów. Napęd na koła przednie. Niezależne zawieszenie wszystkich kół. Hamulce z przodu tarczowe, z tyłu bębnowe. Opony 155/65 R 13 S. Pojemność bagażnika 170/810 l. Poj. zbiornika paliwa 35 l. Masa własna 805 kg. Ładowność 395 kg. Masa przyczepy z hamulcem 400 kg. Dł./szer./wys. 3319/1508/1445 mm.

Autoryzowani Partnerzy Renault zapraszają:

A. Ossowski
Elbląg
ul. Nowodworska 28 b
tel. 232 70 75, 232 62 37
fax 232 61 76

Renobil sp. z o.o.
Gdańsk Przymorze
ul. Dąbrowszczaków 18
tel. 557 05 02, 557 25 47

T. Zdunek
Gdańsk
ul. Miałki Szlak 35
tel. 301 90 12, 301 36 57

Clio

ROZCZYNIENIE
KREDYTU
11⁸⁶%

RENAULT
Assistance
24 h

RENAULT
TO PEŁNIA ŻYCIA

Więcej szpanu, mniej wyczynu

cd. ze str. 26
klimatyzacja, wspomaganie elektryczne układu kierowniczego, uchyłne szyby tylne, dzielone tylne siedzenia, lakier metalik, skórzana tapicerka, autoalarm, otwierany dach, poduszka powietrzna kierowcy, airbag pasażera i pakiet Abarth.

Pakiet ów, dodatkowe spoi-

lery i kilka elementów stylizacyjnych - znacznie podnosi walory wizualne, brak jest za to zestawu zwiększającego w prosty sposób niewysoką przecież moc silnika.

Samochód znakomicie spisuje się zwłaszcza w mieście. Jest zwrotny (9,4 metrowa średnica zawracania), przeszklony, łatwy do zaparkowania, mimo braku wspomagania kierownicy. Niestety, ciężar pojazdu obniżył jego możliwości sprinterskie i zwiększył hałaśliwość silnika. Prawie 17,5 s. na osiągnięcie „setki”, to już sporo. Aż dziwi zatem podawana przez producenta prędkość maksymalna: aż 150 km/h. Częściowo wyjaśniają to testy, które np. wykazują, że kiedy licznik sc pokazuje prędkość 140 km/h, to faktycznie jest ona aż o

14 km/h niższa... Zrozumiałe to przy bardzo nieskutecznych hamulcach. Są one w stanie zatrzymać to auto od 100 km/h na odcinku ponad 50 metrów!

Bajerski prędkościomierz, niebajerskie zawieszenie. Samochód nieźle trzyma się drogi nawet na ostrych zakrętach, ale lepiej omijać dziury, bo na nich zachowuje się dziwnie, tak, że każda reakcja wydaje się możliwa.

Zużycie paliwa nie jest, niestety, najniższe. Średnio trzeba liczyć 7,5 l/100 km, ale w mieście to minimum trzeba zwiększyć do 8 litrów.

Wobec cc sporting, sc sporting stracił zatem sporo ze swej dynamiki i kilku innych zalet technicznych. Zyskał niewątpliwie na zewnętrznym wyglądzie.

SL - sporting

Blizsze dane techniczne seicento sporting:

Silnik: Benzynowy, rzędowy, czterocylindrowy, umieszczony poprzecznie z przodu. OHC. Dwa zawory na cylinder. Jedno-punktowy wtrysk paliwa. Kat. Średnica x skok 70,0 x 72,0 mm. Stopień sprężania 9,6. Poj. skokowa 1108 cm. Moc maks. 40 kW (55 KM) przy 5500 obr./min. Maks. moment obrotowy 86 Nm przy 3250 obr./min.

Napęd: Na koła przednie, skrzynia biegów 5-biegowa. Przełożenia: I 3,91 II 2,16 III 1,48 IV 1,12 V 0,83 R 3,82. Przełożenie główne 3,87. Prędkość przy 1000 obr./min na V biegu 130,5 km/h.

Układ jezdy: Niezależne zawieszenie kół. Z przodu trójką-

ne wahacze poprzeczne, sprężyny śrubowe, stabilizator. Z tyłu wahacze wzdłużne, sprężyny śrubowe, amortyzatory. Mechaniczny układ kierowniczy ze wspomaganiem. Dwuobwodowy układ hydrauliczny hamulcowy ze wspomaganiem. Hamulce przednie tarczowe o średnicy 240 mm, tylne bębnowe. Obręcz kół 5,5J. Opony 165/55 R13.

Nadwozie: Trzydrzwiowy, pięciomiejscowy hatchback. Masa własna nominalna od 735 kg. Pojemność bagażnika 170/810 l. Poj. zbiornika paliwa 35 l. Rozstaw osi 2200 mm. Rozstaw kół przód/tył 1260/1260 mm. Dł./szer./wys. 3320/1500/1450 mm.

GB

Kia u Hyundaia

Po wycofaniu się kilku renomowanych koncernów motoryzacyjnych z przetargu na udzielenie kontraktu na dostawę dla Kia Motors, wierzyciele tej borykającej się z problemami finansowymi, południowokoreańskiej firmy ostatecznie zaakceptowali porozumienie, na mocy którego Hyundai Motors przejął ostatecznie kontrolę nad Kia.

Koreański Bank Rozwoju oraz 27 innych wierzycieli zgodziło się odpisać ponad 5,6 mld

USD (19,2 mld zł) z długu Kia, szacowanego na 9,1 mld USD (31,2 mld zł). Zgodą na tak znaczącą redukcję nie zaskoczyła obserwatorów, gdyż większość instytucji kredytujących bankrutujące Kia pochodzi z Korei Południowej i w dodatku kontrolowana jest przez rząd w Seulu.

Zeszlitoroczny upadek Kia uważany jest za jeden z czynników, który zapoczątkował kryzys gospodarczy w tym kraju i zmu-

sił Seul do szukania pomocy Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Przejęcie Kia przez Hyundai jest elementem restrukturyzacji południowokoreańskiego przemysłu samochodowego, którego jedną z bolączek są nadmiernie rozdmuchane moce produkcyjne. Korea Południowa jest w stanie wyprodukować rocznie 3,5 mln samochodów, co daje jej piąte miejsce na świecie. Przed swoim upadkiem Kia wytwarzała 780 tys. aut rocznie.

Seicento w leasingu

Koncern Fiata wprowadza na rynek model seicento van, następcę bardzo popularnego Cinquecento van. Samochód bez żadnych zewnętrznych zmian nadwoziowych w stosunku do wersji osobowej ma zwiększoną ładowność do 505 kg. Daje mu to prawo do posiadania miana najmniejszego na rynku auta ciężarowego. 980 litrów przestrzeni ładunkowej osiągnięto przez zlikwidowanie tylnej kana-

py pasażerskiej. Seicento w tej wersji kosztuje 18,5 tys. zł (bez VAT).

Posiadanie homologacji na samochód ciężarowy daje prawo do leasingowania auta. W dużej mierze stąd wynika popularność tego typu rozwiązań. Na rynku dostępnych jest wiele lekkich samochodów dostawczych. Łącznie do końca września w tym segmencie sprzedano 18,2 tys. aut. AA

Niemcy trzeźwiejsi

Po obniżeniu, w Niemczech, dozwolonej zawartości alkoholu we krwi kierowców do 0,5 promila, liczba wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych spadła w Kolonii o połowę. Według danych uniwersytetu w Kolonii o 25 proc. zmniejszyła się także liczba kierowców, u których stwierdzono powyżej 1,1 promila alkoholu we krwi.

AUTORYZOWANY DEALER
LIK-CAR GDYNIA

<p>Wybór należy do Ciebie ...</p>	<p><i>miejsk</i></p> <p>ATOS</p>	<p><i>dynamyczny</i></p> <p>affent</p>
<p><i>rodzanna</i></p> <p>Lantra</p>	<p><i>uniwersalna</i></p> <p>Lantra WAGON</p>	<p><i>kompaktowa</i></p> <p>SORBO</p>
<p><i>terenowy</i></p> <p>GALLOPER</p>	<p><i>dostawczy</i></p> <p>H100</p>	<p><i>cdm ...</i></p>

300137030143

ul. Władysława IV 50, tel. 661-69-80   ul. Spokojna 28, tel. 664-66-46
pon.-piątek 10⁰⁰-18⁰⁰, sob. od 10⁰⁰-14⁰⁰   pon.-piątek 8⁰⁰-17⁰⁰, sob. od 9⁰⁰-14⁰⁰

Chrysler Voyager. Samochód roku 1998.

CHRYSLER VOYAGER

- ASC leasing z pierwszej ręki
- OC, AC, NNW, w pakiecie PZU S.A.
- Refundacja kosztów ubezpieczenia*
- 3 lata lub 60 tys. km gwarancji
- Chrysler assistance
- Ograniczona liczba samochodów

SAMOCOD, KTORY JEST AMERYKA.

Zdobycie produktu Mobil

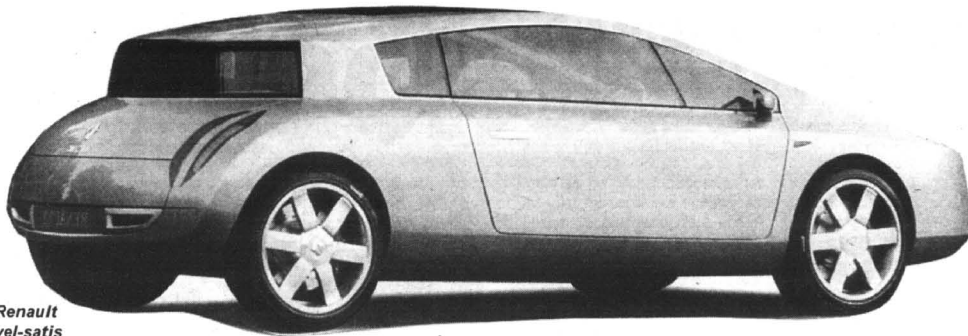

Chrysler

* - o szczegoly prosimy pytac Dealerow.

300158/300167

Autoryzowany Dealer CHRYSLER LECH BEDNAREK AUTO EUROPA
SAMOCODY • SERWIS • CZĘŚCI
Gdańsk, ul. Bitwy Oliwskiej 36, tel. (058) 552 09 51, tel./fax (058) 552 03 47

Renault
vel-satis

CO CZEKA LAGUNĘ

Od paru lat trwają w firmie Renault poszukiwania nowej koncepcji samochodów przyszłego stulecia, a szczególnie w klasach wyższych. Niewykluczone, że zapowiedzią kierunku rozwojowego będzie tu nowatorski projekt czy raczej studium auta nazwanego vel satis. Zaopatrzone w 24-zaworowy zmodyfikowany silnik V6 o pojemności 3 litrów, mocy 210 KM i maksymalnym momencie obrotowym 290 Nm - znany wcześniej z laguny initiale - dodatkowo sugeruje, w jakim segmencie rynkowym lokowany jest ten model najnowszego concept-caru Renaulta.

Jak przystało na stuletnią tradycję słynnej francuskiej firmy, także vel satis nawiązuje do charakterystycznych rozwiązań stylistycznych. W tym przypadku - do znakomitego niegdyś modelu 40 CV.

Oczywiście techniczne rozwiązania są już z całkiem nowej epoki. Na przykład, auto otrzymało identyfikator rozpoznający zbliżającego się kierowcę i odblokowujący przed nim drzwi, a ponadto system blokady zapłonu, bagażnik, którego góra część podnosi się w kierunku tylnej szyby, a dolna odchyła się do dołu; pionowe światła oparte na technologii neonów, a także system nawigacyjny, dzięki czemu oferta informacyjna rozszerzona jest o wiadomości turystyczne i kultu-

Motoboom

Chrysler Corp., Toyota Motor Corp., Honda Motor Co. oraz inni producenci samochodów notują rekordowy wzrost sprzedaży w październiku. Chrysler poinformował o 20 proc. wzroście sprzedaży i spodziewa się jeszcze lepszych rezultatów po zakończeniu fuzji z Daimler Benz AG. Volkswagen AG poinformował, że październikowa sprzedaż w USA była najlepsza od 13 lat. Jego sprzedaż wzrosła w sumie aż o 70,7 proc. Drugim rekordzistą jest Kia Motors z 46-proc. wzrostem sprzedaży. Toyota zaskoczyła analityków zwiększeniem sprzedaży aut o 27 proc. O 12 proc. więcej kupiono samochodów Mitsubishi Motors Corp. o 1 proc. poprawiło swoje wyniki BMW, a o 9,5 proc. - Honda.

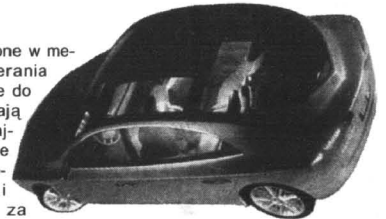
MAK

ralne z miejsc, przez które pojazd przejeżdża. Na dwu ruchomych ekranach umieszczonych w górnej części deski rozdzielczej oraz tylnej konsoli pomiędzy fotelami

kierowcy i pasażera można zobaczyć również co dzieje się z tyłu pojazdu uruchamiając kamerę umieszczoną nad tylną szybą. Każdy pasażer otrzymał do dyspozycji własną regulację klimatyzacji, działającej dokładnie na każdy z foteli.

Prawie 1,8-metrowej długości

drzwi zaopatrzone w mechanizm otwierania przesuwający je do przodu, ułatwiają wsiadanie i zajmują niewiele miejsca. Ich szerokie otwarcie i przesunięcie za

UWAGA! KONTYNGENT '99

PRIMERA COMBI TERRANO II - TRADE - VANETTA

MICRA VANETTA

sam. z fabr. homolog. cięż. w leasingu

PROMOCJA CENOWA
1 DM = 2,0 PLN!

MICRA - PRIMERA

NOWE OBLICZE ALMERY

Almera '98 już od 38 000 PLN

Primera Combi

Primera '98 już od 49 500 PLN

Salon - Gdynia oferuje sprzedaż części i akcesoriów do modeli samochodów europejskich i amerykańskich

EDMUND
LEWAŃCZYK
AUTORYZOWANY
DEALER

ZAPRASZAMY DO NASZEGO SALONU NISSANA

81-383 GDYŃIA, ul. ABRAHAMĄ 62 (SKRZYŻ. WŁADYSŁAWA IV I ŻYWIKI I WIGURY)
tel./fax (058) 621-98-33, CZĘŚCI + AKCESORIA - tel. (058) 661-62-62
SERWIS + CZĘŚCI CHWASZCZYNO, ul. NICKIEWICZA 35,
tel./fax (058) 552-84-47, tel. (058) 552-83-88

30/109/300108

LEASING jak po sznurku

VOLKSWAGEN LEASING POLSKA
Bezpośredni w kontaktach

38.695 PLN
netto

+

MODEL SAMOCHODU

miesięczna rata leasingowa
opłata wstępna
czas trwania umowy leasingowej
limit przebiegu

CADDY FURGON

723 PLN
17.423 PLN
36 miesięcy
50.000 km

Kulikowski

TAKI salon, TAKI serwis, TAKIE okazje

Gdynia ul. Morska 314
tel. 663-99-98

Czy znasz
lepszą cenę?

Opel zafira

ZAFIRA NA OGNIWA?

To było do przewidzenia. Unormowanie się popytu na astry II i wprowadzenie na rynek najgroźniejszego jej konkurenta - forda focusa sprawiło, że kierownictwo Opla powróciło do prac nad dopracowaniem zafiry.

Jak już swego czasu informowaliśmy, debiut rynkowy tego vana konstruowanego na bazie astry został przesunięty w czasie, a konkretnie nawet... wyrzucono go z linii montażowej, aby zrobić miejsce na sztandarową produkcję Opla w klasie kompaktów. Dzięki temu stosunkowo szybko uzyskano spore nasycenie

ryнку tym samochodem, co zapewne spowodowało też przejście pewnej liczby klientów oczekujących na focusa i nieco rozczarowanych standardową wersją golfa IV.

Zafira, reklamowana jako van o wszechstronnie ukształtowanym wnętrzu, ostatecznie powinna pojawić się na rynku wiosną 1999 roku.

Sądząc po wyglądzie prototypów, to siedmiomiejscowe auto zapowiada się na pojazd zgrabny i funkcjonalny. Swego rodzaju nowinką techniczną będzie możliwość chowania w podłodze trzeciego rzędu foteli.

Zafira otrzyma silniki znane już z astry II. Być może też znajdzie wersja vana napędzana ogniwami paliwowymi. Przedstawiciel Opla poinformował, że samochód z tą nietypową jednostką energetyczną będzie do wprowadzenia na rynek do roku 2004.

OC z plusem
tylko w WARCIE

WARTA MOTO - ASSISTANCE

Ubezpieczając w WARCIE samochód (OC lub AC), w prezencie otrzymujesz teraz dodatkowy całodobowy serwis WARTA MOTO -ASSISTANCE. Rzadko się zdarza, że obowiązek niesie ze sobą aż tyle *plusów*.

- + **WYSTARCZY JEDEN TELEFON**
a otrzymasz wszystkie potrzebne informacje i fachową pomoc.
- + **JESTEŚMY PRZY TOBIE**
w razie potrzeby nasz przedstawiciel pospieszy Ci z pomocą.
- + **ZAPEWNIAMY BEZPŁATNE HOLOWANIE**
wszystkich uszkodzonych w wypadku pojazdów.
- + **GWARANTUJEMY SPRAWNY SERWIS**
minimum formalności, szybka naprawa.

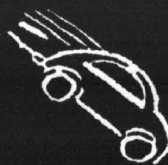
Nasze usługi WARTA MOTO-ASSISTANCE możesz również wykupić, będąc ubezpieczonym w innym Towarzystwie.

SAMOCHÓD LEPIEJ UBEZPIECZONY

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ I REASEKURACJI S.A.

WARTA
ROK ZAŁOŻENIA 1920

Oddział w Gdyni
ul. Kollątaja 1, 81-332 Gdynia
tel. (058) 620 84 56, fax 620 69 70

MOSTVA W MSZCZONOWIE

Francusko-niemiecka firma Mostva, zajmująca się kompleksową obsługą logistyczną fabryk samochodowych i importerów aut, kontrolująca 30 proc. europejskiego rynku usług logistycznych, rozpoczęła w Mszczonowie, na powierzchni 30 hektarów, budowę swego polskiego centrum. Mostva działa u nas od ub. r. Zajmuje się transportem pojazdów z portów, składowaniem i przygotowaniem ich do sprzedaży, obsługą celną, techniczną i dystrybucją aut do dealerów. Dotychczas zainwestowała w Polsce 3 mln dolarów, na mszczonowskie centrum wyda jeszcze 10 mln.

AUTO GLAS
Sp. z o.o.

SZYBY

do samochodów
OSOBOWYCH
DOSTAWCZYCH
CIĘŻAROWYCH
AUTOBUSÓW

sprzedaż
montaż

Gdańsk - Oliwa
ul. Grunwaldzka 487
tel. 552-22-31, 552-28-14
fax 552-28-41

GODYŃA, ul. Jana z Kolna 34	tel. (058) 6208-638 wew. 3
BYDGOSZCZ, ul. Miechowska 7	tel. (052) 61-37-69
CHOJNICE, ul. Tucholska 37	tel. (0531) 72-706
BRANIEWO, ul. Królewska 61	tel. (0-55 43) 20-67
GRUDZIĄDZ, ul. Mikołajska 6	tel. (051) 403-84-87
KOŚCIERZYNA, ul. Klasztorna 19	tel. (058) 686-39-92
LEBORK, ul. Skoczylasa 20	tel. (059) 62-56-64
ŚLUPSK, ul. Gdańska 8	tel. (059) 42-59-29
TCZEW, ul. Głowackiego 2A	tel. (058) 531-06-65
STAROGARD, ul. J.P. II 18	tel. (058) 562-55-37
KWIDZYN, ul. Kosciuszki 49 A	tel. (055) 279-30-13

AUTO MOTO C AUTO MOTO C AUTO MOTO C AUTO MOTO

BEZ PIĄTEGO KOŁA

Jeszcze w tym roku francuskie firmy Peugeot i Citroen wprowadzą na rynek samochodów pozbawione koła zapasowego. Zamiast nich - co podajemy za „Motorem” - wyposażone będą w nowatorskie koła tzw. systemu PAX, opracowane przez Michelin.

Ta nowa technologia rewolucjonizuje nie tylko budowę opony, ale także obręcz, bowiem ogumienie zupełnie inaczej jest na niej osadzone. Dzięki temu systemowi można przejechać „na flaku” nawet 200 km z prędkością do 80 km/h bez obawy uszkodzenia opony. Koło zapasowe wydaje się więc zbędne.

Tradycyjna opona ma dwie podstawowe strefy. Górną - roboczą, którą zapewnia dobry kontakt z drogą i sterowność oraz dolną - pomocniczą, służącą wyłącznie do osadzania opony na obręczy. Taka budowa decyduje o kształcie tej obręczy: szerokim obrzeżu, głębokim rancie i małej średnicy wewnętrznej ograniczającej miejsce dla hamulców. Tradycyjną oponę na obręczy utrzymuje ciśnienie odśrodkowe, dlatego jazda bez tego ciśnienia (z przebitą oponą) jest praktycznie niemożliwa. W kołach systemu PAX zachowano część roboczą opony i zredukowano do minimum część pomocniczą. Stopka opony wzmocniono grubą stalową linką osadzoną na obręczy pionowo. We-

wnątrz opony znajduje się wkładka gumowa o średnicy zewnętrznej nieco większej niż średnica obręczy.

Gdy z takiej opony zaczyna uchodzić powietrze, specjalny detektor zamontowany w jej wnętrzu natychmiast informuje kierowcę o zmianie ciśnienia.

„Na flaku” bieżnik opony opiera się na wkładce i... możnajechać dalej - do najbliższego wulkanizatora lub do domu, jeśli nie stoi on dalej niż 200 km od miejsca przebitcia gumy.

Opony i obręcze PAX są eksploatowane w samochodach koncepcyjnych renault pangea, peugeot 806 runabout i opel signum. Pod koniec roku zobaczymy je w seryjnych peugeotach i citroenach.

Daewoo rozpoczął promocyjną akcję świąteczną, w ramach której oferuje dwuletnie darmowe pakiety ubezpieczeń do modeli lanos i tico. Jest to już kolejny etap pozbywania się aut, wyprodukowanych w tym roku, które będzie coraz trudniej sprzedać.

Daewoo, oprócz ubezpieczeń, oferuje obecnie 3 tys. zł. bonifikaty na podstawową wersję lanosa (9 proc. jego wartości). Alfa romeo 145 kosztuje teraz

Auto pod choinką

okazyjnie 40 tys. zł, czyli jest tańsza o 10 proc. W przypadku samochodów najmniejszych, takich jak daewoo tico, cięcia cen sięgają 7 proc. wartości modelu.

Promocje nie wynikają oczywiście z faktu, że importerzy i dealerzy ulegają nastrojowi nadchodzących świąt. Każdy wyprodukowany samochód wyjeżdża z fabryki z wybitym numerem nad-

wozia. Zawiera się w nim rok produkcji. Zakup auta w ostatnim miesiącu roku sprawia, że nabywca po kilku tygodniach staje się właścicielem pojazdu formalnie jednorocznego, którego wartość rynkowa spada znacznie więcej niż wynosiła bonifikata z tytułu promocji.

cd. na str. 31

HURTOWNIA OPON
oferuje współpracę wulkanizacjom, sklepom
wysokie rabaty, terminy płatności, dowóz

Możliwość autoryzacji producentów

Gdańsk-Oliwa, ul. Podhalańska 14 A, tel. (058) 552 07 69, tel./fax 552 06 29, tel. 552 06 11
Gdańsk, ul. Hallera 132, tel. (058) 345 53 10, Gdynia, ul. J. Wisniewskiego 32, tel. (058) 620 69 71
Łpork, ul. Krzywoustego 7, tel. (059) 662 12 23, Słupsk, ul. Słowackiego 4, tel. (059) 42 36 23

WIVO

**PEŁNA GAMMA
OPON DO SAMOCHODÓW**
- osobowych
- ciężarowych
- dostawczych
SERWIS OPON!

FORD GALAXY dla RODZINY i FIRMY

imponująca wszechstronność

Wszelkie szczegóły w salonie

29/75/29/203

Fota

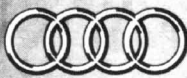
Główny Autoryzowany Dealer
Gdynia, ul. Stryjska 24, tel. 622 77 55

Salon sprzedaży samochodów nowych "Ford"
Hurtownia i sklep oryginalnych części zamiennych
Autoryzowana Stacja Obsługi Samochodów

Subdealer: Gołębiwski Starogard Gd. ul. Lubichowska 141, tel. 561 07 66

Opona i obręcz PAX

30/102/300099

Audi

Groblewski

Pojazdy użytkowe VW
SALON-SERWIS
SOPOT
ul. Bitwy pod Płowcami 54,
tel. (058) 550 37 38

OPONY ZIMOWE
do 15.12.1998 r.
GRATIS!

www.groblewski.com.pl

Fot. A. Warszawa

Samochody VW-Audi
SALON-SERWIS
GDAŃSK-PRZYMORZE
ul. Jagiellońska 12 a, tel. (058) 557 55 15
otwarte: 8.00-19.00

NIBY EXPERT, A TAKI UNIWERSALNY

Mimo prawie dwóch metrów wysokości, auto doskonale spisuje się w ruchu nawet podczas przejeżdżania ciasnych łuków. Wychylenia nadwozia są umiarkowane, do czego przyczynia się dobre, niezależne zawieszenie wszystkich kół. Zapewnia to również wygodną jazdę.

Równie łatwo i dobrze manewruje się tym samochodem w każdym kierunku. Na przykład - pisze testujący auto dziennikarz Motoru, Zdzisław Podbielski - podczas cofania, patrząc w wielkie lusterka zewnętrzne, dość łatwo określimy jego długość, ale nie tylko z tego względu chyba każdy kierowca eksperta będzie zadowolony ze swojego miejsca pracy. Siedzi bowiem znacznie wyżej niż w klasycznym aucie osobowym, ma doskonałą widoczność, patrzy z góry na innych i steruje pojazdem bardzo łatwo, gdyż wspomaganie kierownicy montowane jest seryjnie, a dźwignię zmiany biegów umieszczono w wyjątkowym

miejscu - na pulpicie konsoli środkowej, blisko koła kie-

Peugeot expert

rownicy i operowanie nią jest bardzo wygodne.

Przedział pasażerski nadwozia składa się z dwóch rzędów siedzeń. W pierwszym, na oddzielnym fotelu siedzi kierowca, a obok niego, na jednolitej kanapie dwóch pasażerów. Prawdziwie komfortową podróż mogą mieć trzy osoby siedzące na tylnej kanapie, na którą można się dostać po przesunięciu dużych drzwi umieszczonych z prawej strony nadwozia.

Są one przydatne także przy za- lub wyładunku towarów, gdy

wyjmiami drugi rząd siedzeń powiększając przestrzeń ładunkową.

Jeśli w samochodzie jedzie 6 osób, mają jeszcze do dyspozycji przestrzeń bagażową o długości 105 cm i szerokości 143,5 cm. Dostęp do pomieszczenia towarowego jest bardzo wygodny po otwarciu dwuskrzydłowych drzwi w ścianie tylnej. Zaletą jest też nisko położona podłoga przestrzeni towarowej.

A oto podstawowe dane techniczne:

- Silnik/liczba zaworów na cylinder - R4/2;
- Pojemność skokowa (ccm) - 1581;
- Moc (kW/KM) przy obr./min - 59/80-5750;
- Moment (Nm) przy obr./min - 125-2750;

cd. na str. 32

Auto pod choinką

cd. ze str. 30

Ten sam problem dotyczy producenta - taki pojazd wkrótce będzie coraz trudniej sprzedać.

Kupując nowy samochód wyższej klasy trzeba się liczyć z tym, że po jednym roku użytkowania straci on 40 proc. wartości rynkowej. W przypadku aut najmniejszych utrata nie przekracza 20 proc. Pokazuje to generalną tendencję - czym pojazd droższy, tym spadek ceny jest większy.

Średnia cena rocznej alfy romeo 145 wynosi 35 tys. zł, czyli prawie 25 proc. mniej niż nowego auta. Audi A6 2.8 traci po roku około 75 tys. zł, czyli prawie 40 proc. swojej wartości. W kolejnych latach samochody przestają tracić na wartości w takim tempie i praktycznie po trzech latach roczny spadek nie przekracza 5 proc. Kupienie auta w świątecznej promocji może okazać się korzystne tylko w przypadku chęci jego posiadania przez przynajmniej 5 lat, ponieważ wtedy zaczynają zacierać się różnice w cenach roczników, a większą rolę odgrywa np. przebieg.

(za Pulsem Biznesu)

Jak trafnie odgadli specjaliści od marketingu, na polskim rynku samochodów dostawczy Peugeot Expert 1.6 combi może zyskać spore powodzenie ze względu na jego uniwersalność. Autem tym można bowiem wygodnie przewieźć kilku pasażerów i wcale pokazać ładunek.

W polskiej sieci Peugeota expert dostępny jest w kilku wer-

sjach nadwoziowych i silnikowych. Może być napędzane fiатовским 1,6-litrowym silnikiem benzynowym lub wysokoprężnym 1.9 z turbodoładowaniem rodem z francuskiej wytwórni PSA. Z włoską jednostką napędową expert jest tańszy o ok. 2 900 zł i nawet w pełni obciążony jest wystarczająco dynamiczny. Silnik pracuje dość cicho i nie ma nadmiernego apetytu na benzynę.

PÓŁNOCNY FUNDUSZ LEASINGOWY

Północny Fundusz Leasingowy Sp. z o.o.

81-840 Sopot,
al. Niepodległości 739/1
tel./fax (058) 551 19 95

UBEZPIECZENIE GRATIS !!!

PRZEZ CAŁY OKRES TRWANIA UMOWY

NIE POBIERAMY KAUCJI !

TELEFON GSM I AKTYWACJA GRATIS !!!

PRZY WARTOŚCI PRZED. LEASINGU POWYŻEJ 30 000 PLN NETTO

Leasing środków operacyjny trwałych

Proponujemy atrakcyjne warunki współpracy dla producentów i dealerów z woj. gdańskiego, elbląskiego, bydgoskiego, słupskiego i olsztyńskiego

**Przedsiębiorstwo
Produkcyjno-Handlowo-Usługowe
81-222 Gdynia, ul. Morska 171**

OLEJ OPAŁOWY

**EKOTERM
z Petrochemii Płock**

Rabaty dla stałych klientów

tel./fax (058) 623 10 54
tel./fax (058) 673 16 94
tel. kom. 090 50 42 95

AUTO SALON S.C.

R. PAŁKOWSKI

A. GORECKI

**Okazja! Każdy
samochód taniej
o 500 PLN**

**SAMOCHOODY DOSTAWCZE
Citroën: C15, Berlingo
Polonez Truck**

**Salon sprzedaży samochodów
Serwis
Usługi blacharsko-lakiernicze**

LEASING

**Atrakcyjny pakiet ubezpieczeń:
OC - gratis, AC - już od 4 %
wartości samochodu**

80-209 CHWASZCZYNO TUCHOM, ul. GDYŃSKA 99, tel. 552 84 32, 552 84 66

Przy głównej trasie Chwaszczyno-Żukowo

Z RODZINĄ NA 3,5 METRACH

Jednobryłowa sylwetka daewoo matiza cieszy oko wyważonymi proporcjami, zwłaszcza w modelu wyposażonym w zderzaki w kolorze nadwozia. Wyraźnie widoczne jest tu, typowe dla Daewoo końca lat 90., dążenie do reali-

wale nie jest takie oczywiste. Zwłaszcza test losia bywa kłopotliwy dla pojazdów o wysokim nadwoziu i dość prostej konstrukcji zawieszenia.

- Nie da się ukryć, pisze polski uczestnik testów matiza w Danii, Wojciech Sier-

Sprawnie zmodernizowany trzycylindrowy silnik przejeżdży z tico, zwłaszcza z precyzyjną pięciobiegową przekładnią zapewne zadowolili tych, którzy - jak choćby większość potencjalnych nabywców z Polski - używać będą matiza nie tylko do poruszania się po mieście, ale także do dłuższych podróży. Na piątce, z taką niewielką rezerwą mocy, jeździ się bowiem wtedy nie tylko oszczędniej, ale i ciszej.

Tym, którzy z najnowszym maluchem Daewoo chcieli zobaczyć także całkiem nową jednostkę napędową, można zdradzić, że producent właśnie kończy prace badawcze nad kolejną generacją silników także do aut małych. Wszystkie one otrzymają dodatkowy, czwarty cylinder, zróżnicowane pojemności -

Niby expert, a taki uniwersalny

cd. ze str. 31

Długość/szerokość/wysokość (cm) - 444/181/192,7;
Rozstaw osi (cm) - 282,4;
Masa własna (kg) - 1460;
Dopuszczalna masa całkowita (kg) - 2195;
Liczba miejsc - 6;

Objętość przestrzeni ładunkowej (dm³) - 2000;
0-100 km/h (s) - 21;
Prędk. maks. (km/h) - 148;
Zużycie paliwa (dm³/100 km) - 8,6/12,9;
Pojemność zbiornika paliwa (dm³) - 80.

Daewoo matiz

zowania najnowocześniejszych koncepcji samochodu rodzinnego - w tym przypadku: miejskiego auta dla potrzeb całej rodziny.

Matiz posiada zatem stosunkowo obszerne, dobrze wykonane z niezłych materiałów wnętrze typu 4+1 oraz podręczny bagażnik. A wszystko to umieszczone pod wysoko zawieszonym dachem, zaś napędzane niewielkim silnikiem. Innymi słowy: udany kompromis pomiędzy korzystnymi właściwościami aerodynamicznymi a sporymi możliwościami ładunkowymi.

Nośność tego zaledwie 780-kilogramowego auta, producent określa na 435 kilo. I tyle faktycznie można wozić. Nawet bagaże

polscy - że daewoo po obciążeniu 4 pasażerami i 20 kg bagażu mocno przysiadło. Wszyscy obserwowali próbę, jakby zaraz miało się wydarzyć coś niezwy-

klęgo. Tymczasem z autem nie działo się nic, co by mogło wzbudzić zastrzeżenia. Możliwość

od 0,8 do 1,2 cm i moce - od 50 do 70 KM.

Co do ceny, Koreańczycy zapowiadają, że będzie konkurencyjną nawet wobec fiata seicento. Dodatkową zachętą do zakupu mają być: 3-letnie gwarancje z pokryciem kosztów materiałów eksploatacyjnych i 24-godzinny serwis na terenie całej Europy.

A oto podstawowe dane techniczne matiza z trzycylindrowym, sześciocylindrowym, zmodernizowanym silnikiem od tico:

Pojemność skokowa silnika (ccm) - 796.
Moc (kW/KM) przy obr./min. - 37,5/51-5900.
Moment (Nm) przy obr./min. - 68,5-4600.
Napęd/przekładnia - P/5.
Liczba drzwi/miejsc - 5/5.
Długość/szerokość/wysokość (cm) - 350/150/149.
Rozstaw osi (cm) - 234.
Masa własna (kg) - 780.
Min. pojemność bagażnika (dm³) - 104.
Przyspieszenie 0-100 km/h (s) - 17.
V max (km/h)/prędkość maks. (km/h) - 144.
Zużycie paliwa: 90/120 km/h (w dm³) - 5,2/8,4/6.4.
Pojemność baku (dm³) - 35.

Daewoo matiz zalicza test losia, ale zwiększenie prędkości już do 65 km/h grozi zniszczeniem felg trących o nawierzchnię

sporych rozmiarów, gdyż po złożeniu tylnych oparc, kufer matiza powiększa się aż dziesięciokrotnie!

Legitymujący się 3,5-metrową długością matiz może poszczycić się szeregiem gabarytów właściwych samochodom nawet segmentu C. Oto bowiem, na przykład, pedał hamulca od górnej krawędzi tylnego oparcia dzieli 212 cm, co oznacza, że zarówno z przodu, jak i z tyłu nawet osoby o wzroście 190 cm będą podróżowały niczym nieskrępowane. Oczywiście, jeśli nie będzie ich więcej niż cztery.

Warto też zaznaczyć, że matiz wyszedł obronną ręką z prób drogowych, których pokonanie

bezpiecznego pokonania próby losia z prędkością 65 km/h, to bardzo dobry wynik.

Trochę gorzej było na śliskim, pofalowanym szutrze, gdzie tył wybijał do góry, a w zakręcie po zdjęciu nogi z gazu ze sporym rozmachem wędrował on na zewnętrzną łukę - zmuszając do głębokiej kontry kierownicą. Mimo działania układu ABS niewielka korekta potrzebna była też podczas hamowania, gdy prawie koła toczyły się po poboczu. Drogę hamowania (ze 100 km/h na asfalcie) wynoszącą ok. 48 m trudno uznać za rewelacyjną, niemniej nie sądzę, by pod jakimkolwiek względem matiz ustępował swoim konkurentom z segmentu A.

Kable muszą przewodzić

Mało kto wie, że zużyte kable wysokiego napięcia mogą w samochodzie powodować objawy zbliżone do tych, jakie są charakterystyczne dla spracowanego, wymagającego generalnego remontu silnika. A zatem: z trudnością „odpala”, traci moc, coraz więcej „pije”.

Abym zatem nie dostarczał niepotrzebnego zajęcia (i zbytecznego wydatku) warsztatom samochodowym warto najpierw sprawdzić stan przewodów. Ich ewentualna wymiana kosztować nas będzie kilkadziesiąt razy taniej niż remont garów.

Czy kable nadają się do wymiany, zorientować się łatwo, jeśli w grę wchodzi uszkodzenie zewnętrzne: nadpalone fajki, spróchniała izolacja, przetarcia etc. Gorzej, jeśli doszło do usterki nie widocznej gołym okiem. Wtedy warto sprawdzić odporność kabli. Służy do tego celu omomierz (dostępny w każdym warsztacie elektrycznym). Jeżeli wartość oporu odbiega od normy (podane są na kablu, świecy czy wtyku), oznacza to konieczność wymiany kabla.

Oczywiście, wszystkie te prace wykonuje się przy zgaszonym silniku, aby nie narazić się na porażenie prądem o wysokim napięciu. Potem trzeba jeszcze tylko pamiętać, aby nie pomylił kolejności zakładania nowych kabli i czy są to na pewno takie same przewody, jakich wymaga nasze auto.

I jeszcze jedno. Tak prosta wymiana kabli wysokiego napięcia może okazać się niemalże niemożliwa w różnych autach najnowszej i najbardziej skomplikowanej konstrukcji. Wtedy zlecimy tę usługę wyspecjalizowanym warsztatom i najlepiej zaufanym mechanikom.

Skrzynie z Wyszkowa

W wyszkowskiej filii Daewoo-FSO Motor rozpocznie się produkcja nowych skrzyń biegów. Wprawdzie punktem wyjściowym tej konstrukcji będzie wytwarzana obecnie skrzynia do poloneza, ale zostanie ona zmodernizowana w ponad 80 proc. Przeznaczona będzie do vanów F-100 i samochodów typu pick-up.

AUTO NA GAZ

RATY

- MONTAŻ, SERWIS
- SPRZEDAŻ KOMPLETNYCH INSTALACJI DLA WARSZTATÓW I HURTOWNIKÓW
- FABRYCZNY PUNKT SPRZEDAŻY ZBIORNIKÓW LPG FIRMY **STAKO**

GDANSK - FIROGA
ul. Szybowa 14 k/FORTA
tel. (058) 349 49 40, 0602 354 499

AUTO MOTO > AUTO MOTO > AUTO MOTO > AUTO MOTO

Do coraz liczniejszych modeli kombi z powodzeniem dołączyła Toyota ze swoją avensis 1.6. Te skromne (?) 1587 ccm pojemności oznaczają jednak aż 110 KM, a zatem moc zdolną do nadania avensis combi cech pojazdu nie tylko pakownego, ale też dynamicznego i łatwego w prowadzeniu. Do tego - nie narzyty paliwowego (średnio 8,9 l/100 km).

Byłoby zarazem nietaktem nie pochwalić doskonale zgranej z silnikiem i w ogóle precyzyjnie pracującej skrzyni biegów. Nie dziwi zatem dobre przyspieszenie (12,1 s) i przyzwolita prędkość maksymalna (190 km/h).

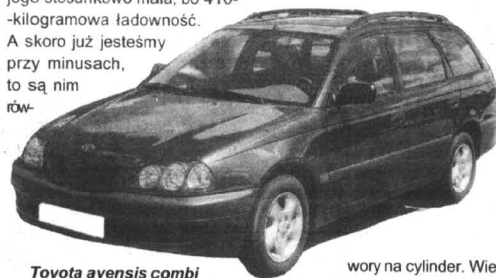
Już na pierwszy rzut oka widać, że auto jest przestronne i wygodne. Na wszystkich fotelach nawet wysocy pasażerowie mogą swobodnie rozprostować wszystkie członki i nie narzekać

JAPOŃSKI STANDARD KOMBI

na brak miejsca na nogi. Do tego miłym zaskoczeniem jest niemalże idealna cisza wewnątrz kabiny, nie zakłócana ani pracą silnika, ani szumem powietrza opływającego pojazd.

Imponujące wrażenie robi także bagażnik (530 l). Niestety, poważnym mankamentem jest

jego stosunkowo mała, bo 410-kilogramowa ładowność. A skoro już jesteśmy przy minusach, to są nim rów-

Toyota avensis combi

nież mało skuteczne hamulce. Potrzebują na zatrzymanie, tego nieciężkiego przecież auta od prędkości 100 km/h prawie 43,5 metra.

W standardzie jest niemal wszystko, włączając w to m.in. ABS, centralny zamek, wspomaganie układu kierowniczego, dwie poduszki powietrzne i elektryczne sterowanie szyb. Niestety, trzeba za to wszystko słono zapłacić. Ponad 110 tys. złotych jest ceną bardzo wygórowaną.

Dane techniczne:

Silnik benzynowy, czterocylindrowy, zamontowany z przodu poprzecznie. DOHC. Cztery za-

wory na cylinder. Wielopunktowy wtrysk paliwa. Katalizator. Pojemność skokowa 1587 ccm. Moc maksymalna 81 kW (110 KM) przy 6000 obr./min. Maks. moment obrotowy 145 Nm przy 4800 obr./min. Pięciobiegowa skrzynia biegów. Napęd na koła przednie. Zawieszenie niezależne: z przodu wahacze trójkątne, kolumny McPhersona, stabilizator. Z tyłu wahacze wzdluzne i poprzeczne, kolumny McPhersona, stabilizator. Hamulce z przodu tarczowe, z tyłu bębnowe. ABS. Opony 185/65 R 14H. Poj. bagażnika 530 l, zbiornika paliwa 60 l. Dł./szer./wys. 4570/1710/1500 mm.

OSOBOWE W GÓRĘ

Liczba wyprodukowanych w Polsce w ciągu 10 miesięcy tego roku samochodów osobowych wzrosła w porównaniu do tego samego okresu przed rokiem o 17,8 proc. i wyniosła 420 tys. Natomiast o prawie 3 proc. spadła w takim samym porównaniu produkcja ciężarówek. Ich produkcja od początku roku do końca października wyniosła 36 tys. sztuk.

33 x Conoco

Conoco - otworzył w Bydgoszczy, 33. w Polsce, stację paliw z logo JET. Jest ona częścią kompleksu MAX Auto Express, oferującego m.in. wymianę opon, tłumików, oleju, filtrów,

amortyzatorów oraz myjnię. Pierwsze centrum MAX uruchomiono w grudniu ub.r. w Żąbkach k. Warszawy, drugie - w lipcu br. w Lublinie. Na stacji JET przyjmowane są karty kredytowe American Express, Visa, MasterCard i PBK Styl.

SPORTOWE TOLEDO

Seat zapowiada, że w połowie przyszłego roku na naszym rynku pojawi się następcą modelu toledo. Długa na 4,5 m limuzyna ma sportową stylizację nadwozia. Firma będzie dawać 12-letnią gwarancję na jego perforację. Auto będzie oferowane z trzema silnikami benzynowymi o mocach od 100 do 150 koni oraz dwoma turbodieslami z bezpośrednim wtryskiem paliwa o mocach od 90 do 110 koni.

POCZĄTEK VIA BALTICA

Dromex udostępnił dla ruchu obwodnicę Radzymina. Jest to szeroka, dwujezdniowa „ekspresówka” - początek międzynarodowej trasy Via Baltica z Warszawy do Helsinek. Do niedawna przejazd tranzytem przez niewielki Radzymin trwał nieraz, ze względu na korki, nawet godzinę, obecnie - 5 minut.

DOBRY HISZPANIE VOLKSWAGENA

To, co niedawno udało się załodzi z Płońska u Forda, powtórzyły zakłady Seata w hiszpańskim Martorell. Zdobyły tytuł „Najlepszej fabryki w pierwszym kwartale”, przyznawany w koncencie Volkswagena zakładowi, który ma najwyższe osiągnięcia w dziedzinie jakości produkcji.

DO G Z MIĘDZYRZECZA

Firma związana z Mercedesem Benz-Systemy Układu Kierowniczego i Podwozia podjęła w Międzyrzeczu produkcję układów kierowniczych do samochodów tego koncernu. Trafiają one także do terenowego modelu serii G.

TOYOTA PO FRANCUSKU

Japoński koncern buduje nowe centrum stylistyczne we Francji. W roku 2000 otwarte zostanie nowe studio Toyoty koło Nicei. Jego zadaniem będzie tworzenie nowych kierunków rozwoju oraz restyling corolli i avensis.

AUTO EURO

HURTOWNIA CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH

ul. Gdańska, Rusocin k. Gdańska
83-031 Łęgowo, Poland
e-mail: autoeuro@itnet.pl

SKLEPY PATRONACKIE

GDAŃSK

AUTO-TABO tel. (0-58) 344 38 07

F.H. NADOLNY tel. (0-58) 346 02 57

MOTO-SKLEP OLAN tel. (0-58) 553 16 52 w.4

WEJHEROWO

PHU K&K tel. (0-58) 672 65 48

MIĘSCIE NA TWÓJ SKLEP

PRZYŁĄCZ SIĘ DO SIECI
SKLEPÓW PATRONACKICH

tel./fax (+48 +58)

682 37 24
683 28 28

także sprzedaż wysyłkowa

Zamówienia złożone do godz. 14.00 realizujemy tego samego dnia

GODZINY OTWARCIA: CODZIENNIE: 8" - 17", W SOBOTY: 8" - 13"

CORSA

CORSA CITY
OD: 32 250 ZŁ

OPEL BANK

ZAPRASZAMY

OPEL

GODZINY OTWARCIA

SALONU pon - pt 10.00 - 19.00

sobota 10.00 - 16.00

SERWISU pon - pt 8.00 - 19.00

sobota 10.00 - 16.00

KONOCAR OPEL DEALER

Gdańsk Wrzeszcz, ul. Grunwaldzka 303, tel. (0-58) 552-34-06

Gdańsk Brzeźno, ul. Łoży 80A, tel. (0-58) 342-76-40

ASTRA CLASSIC

DBA X DWA!

DBA O CIEBIE

Dwie poduszki powietrzne
w wyposażeniu standardowym.

DBA O KIESZEŃ

Po raz pierwszy w Polsce -
dwuletni pakiet ubezpieczeniowy
OC, AC, KR, NW, MOTO ASSISTANCE -
pierwszy rok bezpłatnie.

OPEL

ZAPRASZAMY

Motor Centrum

ul. MIAŁKI SZLAK 4/8, Gdańsk,
tel. 301-04-22, 301-88-72

MAZDA W TONACJI F

Tzw. efki spod znaku Mazdy znane są już od dziesięciu lat. Jednak w zasadzie tylko pierwszy jej model z roku 1989 zyskał szersze uznanie wśród amatorów średniej klasy aut o sportowym zacięciu. Jak będzie z najnowszą odmianą mazdy 323 F?

Przynajmniej teoretycznie powinno być lepiej, gdyż projektanci najwyraźniej wzięli sobie do serca wszelkie krytyczne uwagi dotyczące auta, które zatraciło japoński charakter na rzecz europejskich. A zatem pojawiły się duże reflektory z przodu, zaś z tyłu - zgrabnie zakrąglone-

zresztą - po złożeniu tylnej kanapy - różna, ponieważ jest możliwość przesuwania siedzeń i pochylania tylnych oparć.

Wnętrze jest poprawne, solidnie wykończone, bogato wyposażone, ale wizualnie niczym

poduszka tylnego siedzenia wystaje ponad oparcia. Dobre wykończenie obowiązuje również w przedziale bagażowym, gdzie pod dywanikiem mieści się wąska „dojazdówka”.

Zadawała zawieszenie. I dobrze, gdyż w przeciwnym razie, wyposażone w boczne

poduszki gazowe, przednie siedzenia byłyby zdecydowanie za twarde. Mimo tego, ta miękka mazda dobrze radzi sobie z testem losia, wykonując slalom między pacholkami z prędkością 67 km/h.

Mimo że auto jest niewielkie, całkiem nieźle potrafi rozruszać je zaledwie 1,5-litrowy silnik. Innymi słowy - całkiem nieźle auto, tyle, że ostatnio jak spod ziemi wyskoczyły mu naprzeciw bardzo silni rywale, z ferdem focusem i astrą II na czele.

A oto bliższe dane techniczne mazdy 323 F 1,5:

Silnik/liczba zaworów na cylinder - R4/4;

Pojemność skokowa (ccm) - 1498;

Moc (kW/KM) przy obr./min - 65/88-5500;

Moment (Nm) przy obr./min - 132/4000;

Napęd/przekładnia - P/5;

Liczba drzwi/miejsc - 5/5;

Długość/szerokość/wysokość (cm) - 420/170,5/141;

Rozstaw osi (cm) - 261;

Masa własna (kg) - 1150;

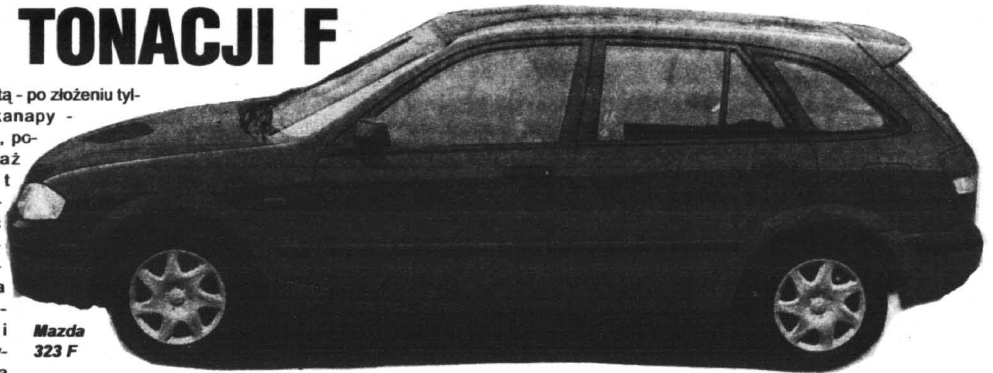
Min. pojemność bagażnika (dm³) - 356;

0-100 km/h (s) - 12,5;

Prędk. maks. (km/h) - 177;

Przeciętne zużycie paliwa (dm³/100 km) - 7,5;

Pojemność zbiornika paliwa (dm³) - 55.

ny kufer eleganckiego kombi. Spory, bo 261-centymetrowy rozstaw osi pozwolił na uzyskanie obszernego, bo aż 226-centymetrowego wnętrza na pięć osób: 330-litrowy bagaż. Pojemność bagażnika może być

szczególnym się nie wyróżnia. Położenie prawego oparcia wyśmienicie zwiększa możliwość przewiezienia wyjątkowo długich przedmiotów. W tym przypadku zabrakło jednak konsekwencji, bo pionowo ustawiona

Opel już oficjalnie

W Gliwicach uroczyste zainaugurowano działalność fabryki samochodów Opla, firmy amerykańskiego koncernu General Motors. Zakład zbudowano w ciągu niespełna dwóch lat kosztem 1,7 mld zł. Fabryka zajmuje 70 ha na terenie gliwickiej części Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

W pierwszym etapie fabryka ma produkować 70 tys. samochodów Astra Classic, które trafią na rynek krajowy oraz do krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Na 2000r. zaplanowano debiut drugiego modelu małego auta, co zwiększy moce produkcyjne do 150 tys. samochodów, a całkowitą wartość

projektu do 2,5 mld zł.

Dzięki inwestycji w Gliwicach Opel jest trzecim inwestorem w polskim przemyśle motoryzacyjnym. Według danych PAIZ liderem pozostaje FIAT, który zainwestował 1,25 mld USD. Koreańskie Daewoo wyłożyło dotąd 1,21 mld USD. Łącznie zachodnie autokoncerny zainwestowały w Polsce 4 mld USD. MT

Opel nie pali

Na jedno miejsce pracy, w nowej fabryce Opla w Gliwicach, zgłosiło się dwudziestu pięciu chętnych. Szef General Motors Poland - Scott Mackie - poinformował, że wśród odrzuconych kandydatów znalazły się osoby, które nie chcą pracować w otoczeniu niepalących.

HYUNDAI NA GWIAZDKE

oferta ważna do 20 grudnia 1998 r.

HYUNDAI ACCENT 12 V

Opony zimowe gratis + szansa wygrania wycieczki do Nowego Jorku (2 osoby)

już od 29 100 zł

Pozostałe modele również objęte promocją

tel. 303 34 44; 552 38 33

MARGO sp. z o.o. Gdańsk,
ul. Nad Jarem 28 - Abrahama 1

SKODA FELICIA - NOWE OBLICZE

Okazja! Cena już od 26 400 PLN

Salon Sprzedaży samochodów
Serwis
Usługi blacharsko-lakiernicze
Części i akcesoria
do wszystkich modeli SKODY
RATY

Atrakcyjny pakiet ubezpieczeń:

OC - gratis, AC - już od 4,6% wartości samochodu

GROBLEWSKI Jr
AUTORYZOWANY DEALER SKODY

81-861 SOPOT, al. Niepodległości 954
tel./fax (058) 550 36 19, 550 63 59

Na piechotę

Przeprowadzone niedawno badania wykazały, że polscy piesi zaliczają się w Europie do najbardziej nieświadomych przepisów prawa drogowego. Warto to mieć na uwadze, omijając pojedyncze osoby, a zwłaszcza grupy osób wędrujące na poboczach szos.

Jest bowiem prawie pewne, że nie wiedzą oni, iż Kodeks drogowy nakazuje pieszemu korzystać z chodnika lub z drogi dla pieszych, a w razie ich braku - z pobocza. Ze jeżeli droga nie posiada pobocza, wówczas obowiązkiem pieszego jest poruszanie się jak najbliższej krawędzi jezdni. Musi także w razie pojawienia się pojazdu ustąpić mu pierwszeństwa.

Osoby powinny iść lewą stroną jezdni, by nadjeżdżający pojazd z przeciwka mógł być dla nich dobrze widoczny (pojazdy poruszają się prawą stroną). Jeżeli piesi stanowią grupę, obowiązani są iść jeden za drugim (dopuszcza się poruszanie się pieszych obok siebie tylko na drodze o małym stężeniu ruchu i w warunkach dobrej widoczności).

Jedynie w strefie zamieszkania przepisy stanowią odwrotnie, że piesi mają pierwszeństwo przed pojazdami i mogą korzystać z całej szerokości drogi.

Piesi niekiedy, a w szczególności na terenie zabudowanym, wymuszają pierwszeństwo na pojazdach w trakcie przechodzenia przez jezdnię. Kodeks nakłada obowiązek zachowania szczególnej ostrożności i korzystania z przejść dla pieszych.

Dozwolone jest przekraczanie jezdni w innym miejscu, ale tylko wówczas, gdy odległość od przejścia dla pieszych przekracza 100 m lub na najbliższym skrzyżowaniu. Wówczas osoba przechodząca przez jezdnię zobowiązana jest ustąpić pierwszeństwa innym pojazdom i powinna przechodzić najkrótszą drogą (prostopadłą do osi jezdni).

LEKKI JAPŃSKO-NIEMIECKI

Nissan, Nissan Diesel i Daimler-Benz podpisały umowę dotyczącą wspólnego skonstruowania i wytwarzania nowego lekkiego samochodu dostawczego (segment 3-9 i dopuszczalnej masy całkowitej). Trzy marki różnic będzie stylizacja nadwozia. Początek produkcji planowany jest na rok 2002.

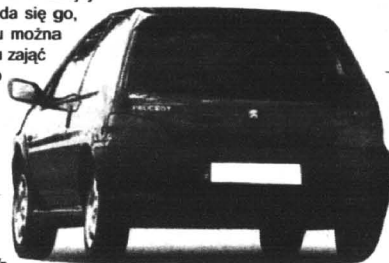
CZUPURNE LWIĄTKO

Co można zrobić z siedmioletnim autem, jeśli jeszcze chce się znaleźć dla niego kolejną grupę klientów, a jest to auto niedrogie i nieduże? Oczywiście - usportowić je i zaadresować do młodzieży. Póki co jest to recepta równie często wykorzystywana jak skuteczna. Ostatnio sięgnął po nią także Peugeot, niemalże tuningując fabrycznie ten skądinąd całkiem udany i wciąż popularny model najmniejszego lewka.

Doszły zatem spojery z każdej strony i szersze błotniki, ale również - co chyba ważniejsze - wygodne sportowe siedzenia oraz bardzo pomysłowe, eleganckie i praktyczne urządzenie z dźwignią u dołu oparcia

przedniego fotela. Za jej pomocą składa się go, dzięki czemu można bez problemu zająć miejsce lub opuścić tylną kanapę.

Pod tą atletyczną i estetyczną powłoką pracuje jednak znany już, raczej nie wy-czynowy silniczek o pojemności 1125 cm i mocy 60 KM. Do setki przyspiesza w 15,8 s, a rozpędzić się może do 165 km/h. Najlepszym wynikiem w jego teście jest niewątpliwie średnie zużycie paliwa poniżej 6,5 l/100 km. No cóż, to też ważne. Bardziej rasowo prezentuje się natomiast zna-

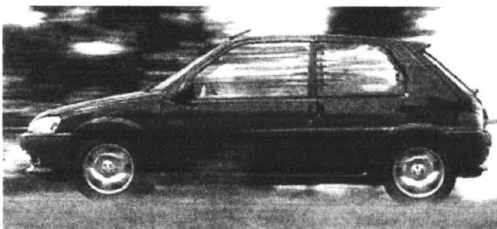

Peugeot 106 1.1 sport

czupurne lwiątko może mu przynieść satysfakcję. Choć być może nie za taką cenę. Ponad 34 tys. złotych za wersję wyposażoną tylko w poduszkę powietrzną, światła przeciwmgielne i przeciwmienne szyby, to trochę drogo.

Dane techniczne:

Silnik benzynowy, rzędowy, czterocylindrowy, umieszczony poprzecznie z przodu. OHC. Dwa zawory na cylinder. Pojemność skokowa 1124 ccm. Średnica x skok 72 x 69 mm. Stopień sprężania 9,7. Moc maksymalna 44 kW (60 KM) przy 6200 obr./min. Maksymalny moment obrotowy 88 Nm przy 3800 obr./min. Kata-

VW Transporter za 1300 zł miesięcznie

Airbag dla kierowcy - gratis

- AC, NW - 3,9% !
- Umowa w ciągu 3 dni !

GAJOS

SOPOT - Kasztanowa 4, tel. (058) 551-65-90, 0602-108-789

Gdańsk, Parzyżantów 74
(058) 345 39 52 do 56,
0601 62 76 70

komicie pracująca skrzynia biegów.

I tylko dzięki temu, że peugeotem 106 sport raczej nie da się szaleć po drogach, za dostateczne uznać można rozwiązanie układu jezdniego. W przypadku większych mocy lekka tendencja do podsterowności na zakrętach mogłaby niepokoić, ale tak - wszystko pracuje skutecznie i elegancko. Przynajmniej do czasu, kiedy zaczynają się wyboje. Wówczas uszytwnione zawieszenie daje się lubić tylko dzięki dobrze wyprofilowanym foteleom, które należyście podpierają w skrętach.

Innymi słowy, jeśli ktoś przedkłada „optykę” nad praktykę, to

lizator. Wielopunktowy wtrysk paliwa. Pięciostopniowa skrzynia biegów. Napęd na koła przednie. Zawieszenie niezależne. Hamulce z przodu tarczowe, z tyłu bębnowe. Opory 165/65 R 14 T. Pojemność bagażnika 215/953 l. Pojemność zbiornika paliwa 54 l. Dł./szer./wys.: 3678/1588/1376 mm. Masa własna 890 kg. Ładowność 405 kg. Masa przyczepy 650 kg.

FIAT

REWELACYJNE WARUNKI SPRZEDAŻY

maluch, Siena 1,4 i 1,6,
Brawa, Brawo, Marea.

Niskie ceny ubezpieczeń.

MICHNIEWICZ

GDANSK UL. BAZYNSKIEGO 1
(Kolo Hall „Olivia”), tel. 552-21-31
pon.-pt 9.00-18.00, sob. - niedz. 11.00-15.00

AUTORYZOWANY SERWIS
GDANSK UL. PIEKARNICZA 6 TEL. 302-03-52
pon.-pt 7.00-21.00, sob. 8.00-14.00

VOLVO ZNAD ODRY

W zakładach Volvo we Wrocławiu rozpoczął się montaż nowej ciężarówki FM. Samochody te zastąpią produkowaną od 1985 roku serię FL, a ich ogólny udział w produkcji w polskich zakładach wyniesie 25 proc. Najtańsza wersja volvo FM ma kosztować 130 tys. zł.

OLEJ MIESZANY

Oleji giganci Royal Dutch/Shell i Texaco chcą połączyć swoje siły. Przyczyną planowanej fuzji jest spadek sprzedaży benzyny i olejów oraz silna presja konkurencji. Shell dysponuje w Europie 13.022, Texaco 2.984 stacjami benzynowymi.

Czy zauważyliście Państwo, czego nie ma latem w gazetach? Łabędzi. Spokojnie oddają się obowiązkom rodzicielskim i nierade są, gdy się im w tym przeszkadza. A przyjdzie zima - zaczyna się rwetes i dokarmianie.

ŁABĘDŹ TAKI SMUTNY...

T o dziwne. Nie martwi nas los ćwierkającego w przydomowym ogrodzie wróbelka czy krzątania różnobarwnych sikorek. No, bądźmy sprawiedliwi. Tu i ówdzie są wystawiane karmniki z ziarnem, tłuszczeniem... Ale nie towarzyszą tej akcji takie emocje jak z łabędziami. Bo to śliczne ptaki. Królewskie w swojej dostojności. I dadzą się lubić, gdy tak zimą podchodzą, albo podpływają i niemal z ręki wyjadają przyniesione łakocie.

Tymczasem fachowcy od ochrony przyrody wręcz mówią, że wiele naszych gestów dobroczynnych wobec dzikich zwierząt raczej im szkodzi niż pomaga. Bo zwierzęta są zaprogramowane na przeżycie w trudnych warunkach naturalnego środowiska. I tylko w zupełnie szczególnych sytuacjach (taką była np. zima stulecia) stają się bezradne.

Taki łabędź np. powinien odlecieć z naszego kraju. On to ma zakodowane w genach. Ptaki zostają, gdy zima bez mrozów, a kiedy sroższa, to tylko osobniki słabe, chore, a więc niezdolne do dalekich lotów. Tak czy tak skazane na zagładę, bo padną ofiarą drapieżników, choćby psich zębów. Takie brutalne prawa przyrody. Ale coraz częściej bywa tak, że - bez względu na warunki klimatyczne - zimą ptaki zdrowe, silne, bo zatrącały instynkt, pod wpływem dostatku pokarmu, który dostarczają niefrasobliwi ludzie.

Ale nawet wówczas taki ptak nie jest bez szans. Ma on zgromadzony zapas tłuszczu i ciepłą okrywkę z piór. Łabędź może zimą porą bez przyjmowania pokarmu być się nawet do trzech tygodni. I nie ma to wpły-

wu na jego zdrowie - powiadają ornitolodzy. Ale inaczej się teraz zachowuje. Bardzo aktywny latem, zimą staje się ospały, nieruchawy. Ten brak ruchu to właśnie oszczędne gospodarowanie zgromadzoną energią. Tymczasem widok leżącego na lodzie ptaka z głową schowaną w pióra, wywołuje alarm miłośników zwierząt.

Przyjeżdżając - wolają służyć porządkowe - bo tu siedzi na lodzie łabędź taki smutny... No i mieliśmy ostatnio relację radiową, żeby podjęli się skomplikowanej akcji ratunkowej. Podpły-

nęli do stadka łabędzi, które miały być przykute do lodu, a te - spłoszone widokiem ludzi... odleciały.

Tylko chore osobniki przymarzają do lodu. Zdrowym to się nie przydarza. Nie jest im też zimno w nogi, bo temperatura ciała odnóży jest bardzo niska i ptak inaczej niż my reaguje na kontakt z lodem... Potwierdza to z praktyki Dariusz Podbereski z Zarządu Parków Krajobrazowych. Na 30 łabędzi, jakie minionej zimy dostarczono do prowadzonego przez ZPK schroniska dla zwierząt, tylko jeden był przy-

marznięty do lodu.

Ornitolodzy mówią także, iż dokarmianie łabędzi powinno się prowadzić dopiero wówczas, gdy jest silny mróz, bo jeszcze teraz zdrowe okazy mogą odlecieć w cieplejsze strony, gdzie i woda nie zamarza. Ale sprawy dokarmiania na tym się nie kończą. Co podajemy tym ptakom? W zasadzie pokruszony chleb. Pół biedy, gdy nie stary, zjeżdżały. Ale ich jadospis jest zupełnie inny. Chleba może być co najwyżej 20 procent. Pozostała ilość to gotowana marchew i takież ziemianniki. Do tego surowe ziarno psze-

nicy. Paszowej - bo tańsza.

Są i inne ptasie problemy. Łabędzie żyją w skażonym środowisku. Więc chorują. Jeśli np. umoczą pióra w tłustej plamie pływającej na wodzie, ich los często bywa przesądzony. Nie musi to być - odpuścić - wyciek z tankowca na morzu. Wystarczy to, co spłynie kanałem ściekowym... A to rezultat naszej, ludzkiej niefrasobliwości.

Ptaki też, zupełnie jak ludzie, ulegają wypadkom, rzecz można komunikacyjnym. W trakcie lotu wpadają na przeszkody terenowe. Np. linie energetyczne i inne obiekty. Niedawno - mówi Dariusz Podbereski - łabędź rzucony podmuchem wiatru, uderzył w Gdańsku w plandekę jadącą ciężarówką i złamał nogę. Kontuzje zdarzają się często, zwłaszcza tym ptakom, które zimą porą bytują na gdańskim odcinku rzeki Motławy. Przy startach, zwłaszcza gdy spłoszone, a też i lądowaniach, zdarza się im zachaczyć o konstrukcje mostowe lub inne obiekty, których wokół bez liku. Karmione ptaki chętnie tu jednak bytują.

Już z tych krótkich refleksji wynika, że jeśli Kochamy te królewskie ptaki i dobrze im życzymy, to podejmując się opieki nad nimi, gdy w pobliżu zimą, powinniśmy mieć dostatek wiedzy o ich biologii i zwyczajach. Szczęśliwie się składa, bo mamy w gdańsku aż trzy instytucje zajmujące się ptasimi sprawami: Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (ul. Hallera 30, tel. 341-26-93), Zarząd Parków Krajobrazowych (ul. Polanki 51, tel. 552-34-68) i Stacją Ornitologiczną (Sobieszewo, ul. Ornitologów 26, tel. 308-07-03).

**Tekst i zdjęcie
Franciszek Marszałek**

Języki polskie

M nożą się inicjatywy mające na celu ratowanie i popularyzowanie niekiedy już dawno zapomnianych gwar regionalnych, spośród których takie jak: kaszubska czy kociewska należą do najbardziej znanych, a nawet ujętych w normy gramatyczne. Czynione są nierzadko karkołomne, próby wyodrębnienia i teoretycznego określenia innych gwar pomorskich: borowieckiej, słowińskiej, dobrzyńskiej, nie wspominając już o zwolennikach konstruowania jednolitego języka pomorskiego.

Tymczasem podnoszą się głosy, że zwłaszcza wobec czającego nas zbliżenia z Europą, Polakom potrzebna jest bardziej ustawa o ochronie języka ojczystego, polskiego, zanim powstaną (lub nie) gwary naszych małych ojczyzn. Zdaniem prof. Walerego Pilarka, znanego językoznawcy, jeszcze bardziej potrzebna jest ustawa o języku polskim niż ustawa o jego ochronie. Profesor mówi:

- Ochrona języka polegać powinna na stworzeniu warunków, by mógł się rozwijać z ko-

rzyścią dla jego użytkowników.

Projektowana ustawa o języku polskim zastąpi obowiązującą obecnie dekret o języku państwowym z 30 listopada 1945 roku. Zakres, w jakim ten dekret obowiązuje, ustalił Trybunał Konstytucyjny 14 maja 1997 roku. Uczynił to na wniosek Najwyższej Izby Kontroli, która ujawniła przykłady strat, ponoszonych przez naszą gospodarkę z powodu braku polskich wersji umów w obcym języku.

Według wykładowi Trybunału Konstytucyjnego, zakres obowiązkowego posługiwania się językiem polskim w życiu publicznym jest szerszy niż zakres obowiązkowego posługiwania się językiem polskim w życiu publicznym jest szerszy niż zakres proponowany w którymkolwiek ze znanych mi projektów nowej ustawy. Trudno go będzie - moim zdaniem - pogodzić z konwencją o ochronie mniejszości narodowych.

Prawna sytuacja języka polskiego ostatnio znacznie się poprawiła - Trybunał Konstytucyjny podjął wspomnianą uchwałę, a Zgromadzenie Narodowe uchwaliło nową konstytucję, któ-

rej artykuł 27 głosi między innymi: „W Rzeczypospolitej polskiej językiem urzędowym jest język polski”.

Sam tę niechęć do administracyjnych nakazów i zakazów, także w sprawach języka, podzielam, choć o społecznym pożytku poradnictwa językowego jestem przekonany.

Kilkuset lat potrzebowaliśmy, by polszczyzna osiągnęła obecny stan rozwoju i stała się językiem literatury, nauki, prawa, administracji, a także religii. Od ponad dwóch wieków udokumentowana jest już instytucjonalna troska o jakość różnych jej odmian.

Jeślibyśmy przystali na rezygnację z używania naszego języka w jakiejś dziedzinie, tym samym pozbawilibyśmy ją możliwości wykształcenia odpowiednich środków dla jej obsługi. W którym z tych zagrożeń może przeciwdziałać projektowana ustawa. Jej projekty nakładają na państwo obowiązek troski o warunki rozwoju polszczyzny i o stan jej posiadania. Polskie władze - martwi się profesor - nie przejawiają niestety takiej dbałości o język polski w kraju i za granicą, do jakiej ustawowo zobowiązane są władze francuskie, czy też jaką przejawiają władze Niemiec i Wielkiej Brytanii o je-

Lepiej „Kocham Cię” czy „Ajlawiu”? Skuteczność nie zawsze musi iść w parze z popularnością językową...

żyk niemiecki i angielski.

Z kolei znany polski pisarz, zapytany o prawną ochronę języka polskiego, powiada:

- Mnożenie ustaw temu nie pomoże. Nie wierzę w działanie nakazowe ustaw, bo życie zawsze będzie od nich bogatsze.

W prasie, radiu i telewizji należy dbać o poprawną polszczyznę i ją upowszechniać. Trzeba bezlitośnie zwracać uwagę osobom, które wypowiadają się publicznie, na przykład w telewizji, i robią błędy językowe czy mówią slangiem. „Cenzurować” należy wszystkich wypowiadają-

cych się, niezależnie od pozycji i stanowiska jakie zajmują.

Prawda jest, że nasze sklepy są „zanglizowane”, zarzucone artykułami zagranicznymi z obcojęzycznymi etykietami. Nie widzę w tym jednak niebezpieczeństwa. To w niczym nie przeszkadza. Jest to sposób na zważenie klienta, którym bardzo często jest obcokrajowiec.

Język jest zagrożony przede wszystkim slangiem młodzieżowym. Używkami w prasie i w programach młodzieżowych.

cd. na str. 38

Wildcat wcześniej

Intergraph Computer Systems poinformował, że ogłoszona w lipcu, rewolucyjna technologia graficzna Wildcat 3D, zostaje wprowadzona na rynek wcześniej niż zapowiadano - w postaci akceleratora graficznego Intense 3D Wildcat 4000.

Intense 3D Wildcat 4000 jest pierwszym produktem rozpoczynającym nową linię akceleratorów graficznych Intergraphu, w której jeszcze przed końcem br. pojawi się karta 3D Wildcat 4100. Intense 3D Wildcat 4000 jest już montowany w stacjach graficznych TDZ 2000 GT1 i TDZ 2000 GX1, wyposażonych w procesor Intel Pentium II oraz w Pentium Xeon 450 MHz. Stację TDZ 2000GX1 wyposażoną w kartę graficzną Intense 3D Wildcat 4000 128MB RAM, dysk 9.1GB UW SCSI 10000RPM opartą o Pentium XEON 450MHz można kupić już za 12 634 USD.

Oparta na innowacyjnej architekturze PawaScale, technologia Wildcat 3D pozwala na zwiększenie wydajności grafiki przestrzennej od 5 do 10 razy, który punkty w skali CDRS Viewperf podbija do 1 000. Dzięki temu, Intergraph może dostarczyć rozwiązania na platformie Windows NT o wydajności porównywalnej z klasą SGI Infinite Reality za 1/10 ceny.

Architektura Wildcat 3D została zastosowana w nowej serii akceleratorów graficznych Intense 3D Wildcat, które będą instalowane w stacjach graficznych TDZ 2000 ViZual Workstations, jak również w komputerach innych producentów, takich jak Dell Computer Systems, Digital, IBM

i Fujitsu.

Akcelerator Intense 3D Wildcat 4100, który będzie dostępny w grudniu br. przewyższa wydajnością wszystkie inne oferty uniwersalne i oparte na Windows NT. Technologia Wildcat umożliwia tworzenie 6 mln trójkątów na sekundę i pozwala na realizowanie funkcji dostępnych dotąd jedynie w skrajnie kosztownych rozwiązaniach (np. stacje SGI z grafiką InfiniteReality) - np. antialiasing SuperScene.

Ocenia się, że technologia Intergraph Wildcat 3D pozwala tworzyć rozwiązania o wydajności, jaka miała zostać osiągnięta w 2003 roku. W dziedzinie grafiki przestrzennej, wydajność była poddawana co osiemnaście miesięcy.

Najważniejsze innowacje Intergraphu to:

- architektura ParaScale - modułarna architektura skalowana poprzez możliwość dodawania dedykowanych układów dla przyspieszenia geometrii przestrzennej i rasteryzacji,

- programowalna akceleracja geometryczna, obsługująca obecne i przyszłe interfejsy API, takie jak: OpenGL, Direct3D, RenderGL, DirectDraw, czy rozwijający się Fahrenheit,

- nowa metoda tekstuowania, przypisująca teksturę do obiektów przestrzennych, a nie tylko do płaszczyzn,

- sprzętowa obsługa OpenGL 1.2 - pionierska akceleracja dla aplikacji typu GIS na platformie Intel/Windows NT.

Więcej informacji o tej nowości można znaleźć pod adresem: www.intergraph.com/ics/.

(rp)

Superkomputer w Krakowie

Coraz więcej superkomputerów wykorzystywanych jest w polskiej nauce. Ma to kolosalne znaczenie dla badań naukowych, przeprowadzanych na polskich uczelniach. Skraca to bowiem znacznie czas przeprowadzania wszelkich obliczeń i symulacji przy prowadzonych na uczelniach pracach naukowych. Jeden superkomputer pracuje z szybkością porównywalną z setkami, czy tysiącami popularnych pecetów.

Latem tego roku firma ATM z Warszawy zainstalowała w krakowskim Akademickim Centrum Komputerowym CYFRONET serwer dużej mocy obliczeniowej SGI Origin 2000 zakupiony ze środków Komitetu Badań Naukowych. W sierpniu został on udośćwiony pierwszym użytkownikom.

Komputer jest wyposażony w sześć procesorów R10000 z zegarem 250 MHz, łączną pamięć RAM wynoszącą 3 GB, dyski twarde o pojemności 9 GB, napęd CD-ROM i streamer DAT.

Ponadto posiada interfejsy sieciowe w standardach FDDI, ATM, Ethernet oraz HiPPi.

W najbliższym czasie zostanie także rozbudowana pamięć dyskowa.

Serwer pracuje na systemie operacyjnym IRIX 6.4. Z uwagi na różne oprogramowanie pracujące na komputerach korzystających z serwera, wyposażono go w pakiet wspomagania aplikacyjnego IRIS Varsity. Zawiera on między innymi kompilatory języków C, C++, Fortran 77 i Fortran 90, zestaw narzędzi do wspomagania tworzenia aplikacji ProDev Workshop, zestaw narzędzi do tworzenia grafiki trójwymiarowej Open Inventor oraz bibliotekę do zaawansowanego przetwarzania obrazów bitmapowych Image Vision Library.

W niedalekiej przyszłości Akademickie Centrum Komputerowe planuje umieścić na serwerze dodatkowe pakiety programów (ABAQUS, ADAMS, ARC/INFO, MATHEMATICA, MATLAB itp.), wykorzystywanych często przez środowisko akademickie.

(rp)

SAMOCHÓD Z KOMPAKTU

Jak mówi powiedzenie i tytuł znanego filmu z Marilyn Monroe „Mężczyźni wolą blondynki”, to samo można powiedzieć o ich drugiej miłości, jaką są dobre samochody.

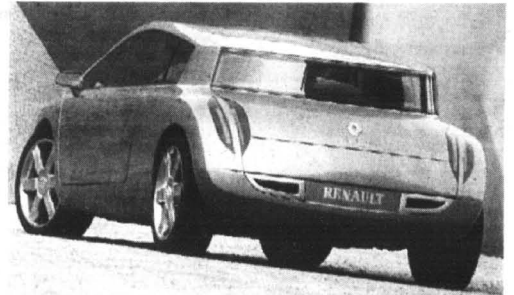
Dlatego tak dużym zainteresowaniem cieszą się wszelkie programy telewizyjne i publikacje prasowe na ten temat.

Wydawnictwa Elektroniczne IMPRESJA z Przeźmierowa k. Poznania postanowiły wydać również CD-ROM o tej tematyce. Dlatego na naszym rynku ukazał się program „CD Katalog Samochody Świata 98”, będący swoistego rodzaju multimedialnym katalogiem samochodowym.

Można na nim znaleźć ponad 1500 modeli różnego rodzaju aut od najbardziej popularnego w Polsce malucha, po tak specyficzne, jak cywilne wersje amerykańskiego humera znanego m.in. z irackiej „Pustynnej burzy”. Wśród nich można zobaczyć prawie 70 nowych modeli, których premiera odbyła się w 1998 roku.

Każdy z nich posiada pełne dane techniczne tj. maksymalna prędkość, przyspieszenie od 0 do 100 km/h, pojemność silnika, jego typ, moc, liczba zaworów na cylinder, zużycie paliwa, pojemność zbiornika, wymiary zewnętrzne, pojemność bagażnika, itp. W przypadku, jeżeli dany model jest dostępny na polskim rynku, podana jest również jego aktualna cena.

Poza informacjami technicznymi dołączono również krótkie opisy wzbogacone zdjęciami samochodu, jego wnętrza, deski rozdzielczej, komory silnika i bagażnika. Modele dostępne na

polskim rynku przedstawiono na ponad 1000 pełnoekranowych zdjęciach, a część z nich dodatkowo na krótkich filmach wideo. Program wyposażono we wszechstronne opcje wyszukiwania i porównywania poszczególnych modeli. Można także znaleźć model spełniający ściśle określone parametry. Dołączono również bardzo ciekawą opcję „Naj...” pozwalającą odnaleźć auta o np. najmniejszym lub największym przyspieszeniu, masie własnej, bagażniku itp.

W przygotowaniu tego krążka (bo program znajduje się na jednej płycie CD-ROM) brały udział takie czasopisma o tematyce motoryzacyjnej jak: AMS, Auto Moto, Auto Motor Sport. Dlatego też program uzupełniono o artykuły na temat wybranych

modeli aut.

„CD Katalog Samochody Świata'98” ma możliwość uaktualniania danych poprzez Internet (wydawnictwo założyło specjalną stronę w tym celu). Dołączono również odnośniki do stron WWW firm motoryzacyjnych, gdzie można znaleźć najbardziej aktualne dane o produkowanych modelach.

Podczas korzystania z programu towarzyszy nam przyjemna muzyka.

Minimalne wymagania sprzętowe programu: komputer klasy IBM PC z procesorem 486, 8 MB RAM, czytnik CD-ROM podwójnej prędkości, karta graficzna z paletą 256 kolorów, 16-bitowa karta dźwiękowa oraz mysz.

Ryszard Pietrzak

ORTOGRAFIA NA WESOŁO

Program „Umiem pisać” jest kolejnym, obok „Matma jest super” i opisywanym już u nas „Dokoła świata” tytułem edukacyjnym przeznaczonym dla dzieci w wieku 7-11 lat, proponowanym przez wydawnictwo Optimus Pascal Multimedia z Bielska-Białej.

Gra dydaktyczna „Umiem pisać” ma na celu pomóc użytkownikowi w zabawny i interesujący sposób zgłębić tajniki poprawnej pisowni. Po programie oprowadza nas wesoły i rozkrzyżczony Chryzosom SłowoTwórca, służąc zawsze życiową radą i pomocą. Na błędy gracza czyha z koleji Obcy - kosmita sabotażysta wytykając mu wszystkie potknięcia.

Program składa się z trzech gier. W pierwszej z nich „Gwiezdnej przygodzie”, gracz wybiera własny szlak kosmicznej podróży pozostając dowolnie długo na każdej z planet, w kolejnej z nich „Niesamowitym wyzwaniu kosmicznym”, użytkownik udaje się na cztery planety biorąc udział w ortograficznym teleturnieju. W ostatniej z nich „Ataku słów”, gracz bombardowany jest poprawnie i niepoprawnie napisanymi słowami. Jego zadaniem

jest zestrzelenie wyrazów napisanych prawidłowo.

Zasiadając w kokpicie statku kosmicznego młody podróżnik zwiedza wymyślone planety

rywalizować z kolegą lub koleżanką (program zawiera opcję jednego lub dwóch graczy) o zwycięstwo oraz poprawiać swoje rekordy życiowe.

ty, poznaje zabawne istoty przyswajając sobie jednocześnie zasady poprawnej pisowni, doskonaląc spostrzegawczość, sztukę szybkiego czytania i sprawność manualną. Może przy tym sprawdzić własne postępy w nauce,

Program „Umiem czytać” został umieszczony na CD-ROM, do którego dołączono bogato ilustrowaną instrukcję obsługi. Pozwala ona na dowolne regulowanie stopnia trudności nauczania.

Ryszard Pietrzak

ŻUŁAWY WIŚLANE I MENNONICI

Mennonici, określane często jako „Ołędrzy” to zwolennicy wolnego kościoła anabaptystów. Powstał on w XVI wieku w Holandii. Ich doktryna odrzuca chrzest dzieci, służbę wojskową, przysięgę, wnoszenie skargi do sądu, przyjmowanie jakichkolwiek urzędów i stanowisk państwowych.

Nagrobne epitafia mennonickie

Przewodnikiem duchowym mennonitów był Menno Simons (1498-1559). Od niego to wywodzi się określenie mennonici.

Główną przyczyną emigracji mennonitów ze swojej ojczyzny - Holandii, były prześladowania, jakie rozpoczęły się po 1555 roku. Polska wieku XVI była krajem bardzo tolerancyjnym, tutaj głównie uchodzili przed prześladowaniami. Osiedlili się przede wszystkim na terenach podmokłych. Do tych terenów zaliczali się w tamtym okresie między innymi i Żuławy Wiślane.

Żuławy Wiślane, to niziny obszar leżący w delcie Wisły. Obszar ten jest częściowo depresyjny, co wyróżnia go spośród innych terenów położonych w Polsce. Żuławy Wiślane u podstawy zamknięte są miastami portowymi - Gdańskiem i Elblągiem. W tamtym okresie podzielenie było pomiędzy Gdańsk, Elbląg, domenę królewską. Wchodzili w skład województw: pomorskiego i malborskiego oraz diecezji chełmińskiej i warmińskiej.

W lewobrzeżnej części niziny leżały Żuławy Gdańskie. Wraz z rzeką Szkarpawą oraz Mierze-

ją Wiślaną wchodziły w skład posiadłości Gdańska. Pozostała część Żuław rozciągająca się na wschód od Wisły i Nogatu, podporządkowana była administracyjnie królewskiej Ekonomii Malborskiej (Wielkie i Małe Żuławy Malborskie). Jak pisał wstępnie, społeczność mennonicka skupiała się głównie na terenie Żuław. Stady jej bytności możemy jednak również odkryć i poza deltą Wisły, jednak w dużo mniejszych skupiskach.

GDZAŃSK I TERENY PODMIEJSKIE

Pierwsze grupy mennonitów mogły znaleźć się w Gdańsku około 1534 roku. Z tego to bowiem roku pochodzi pismo, jakie rada miejska wystosowała do ośrodków portowych w Niderlandach, w którym to proszono o nieokrępowanie na płynące do Gdańska statki jakichkolwiek sekciarzy. Przybywający mennonici, to głównie chłopcy, którzy pragnęli osiedlić się na Żuławach, tak przypominających im rodzinne tereny. Rzemieślnicy natomiast pragnęli osiedlić się w Gdańsku i Elblągu. Większość z przybyłych mennonitów do Gdańska, osiedlała się w osa-

dach podmiejskich. Do nich zaliczali się między innymi: Stare Szkoły, Chełm, Biskupia Górka, Święty Wojciech, Chmielniki Pelplińskie. Te podmiejskie osady wiejskie przekształciły w ośrodki rzemieślnicze i handlowe, które mogły konkurować ze słabszymi, gdańskimi środowiskami mieszczańskimi. W XVII wieku Gdańsk zamieszkiwało około 165 mennonitów. Wzrost ich liczby w samym mieście nastąpił po spaleniu gdańskich przedmieść zimą i wiosną 1656 roku. Tłumaczono to przygotowaniami do groźnego miastu oblężeniu ze strony wojsk Karola Gustawa. Prawdopodobnie jednak chodziło o zlikwidowanie na pewien czas konkurencji. W 1776 roku liczba społeczności mennonickiej na terenach Gdańska wynosiła 1145 osób, w tym w samym mieście około 500.

ŻUŁAWY GDAŃSKIE

Powodzie w roku 1540 i 1543 spowodowały wydłubienie nadwiślańskich wsi żuławskich. Po powodziach pola były zaplaskane i zamulone. Na obszarze około 100 kilometrów kwadratowych grunty nie nadawały się do uprawy. Zamulenie oraz zniszc-

zenie zabudowań we wsiach było tak znaczne, że Rada Gdańska zdecydowała się na ściąganie osadników na zalane tereny. Od 1547 roku rozpoczęto proces nowego osadnictwa na terenach popowodziowych. Na Żuławy Gdańskie ściągali holenderscy chłopcy - mennonici. Odbudowywali oni zniszczone uprzednio przez żywioł wsie takie jak: Bystra, Łęgowo, Bogatka, Wiślinka, Długie Pole, Błotnik, Szarżawa, Cedry Wielkie i Trzcianki.

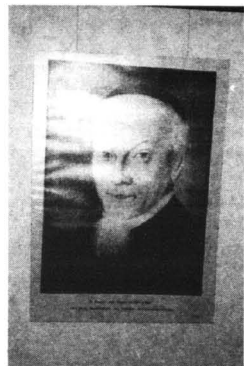
EKONOMIA MALBORSKA

Najpoważniejszą część Żuław Wiślanych stanowiły dobra królewskiej Ekonomii Malborskiej. Leżała ona w delcie Wisły i obejmowała w swym posiadaniu około 60 wsi i 8 folwarków. W XVI wieku panowała dobra koniunktura na zboże. Sprowadzono na tereny podmokłe mennonitów w celu zwiększenia arealu ziemi uprawnej. W 1772 roku osadnicy mennonicy posiadali na Małych Żuławach Malborskich 263 włóki ziemi (27% ogółu ziemi uprawnej). Na Dużych Żuławach Malborskich wielkość gruntów pozostających w rękach mennonitów wynosiła 21% ziemi uprawnej. Wielkość gospodarstwa mennonickiego na Wielkiej Żuławie nie przekraczała 2,5 włóki, co i tak stanowiło o wiele większy areal w porównaniu do innych obszarów. W 1776 roku Malbork zamieszkiwało 117, a pobliskie Kaldowo 68 mennonitów. W Nowym Stawie w analogicznym okresie było ich zaledwie 9.

ELBLĄG I WIEJSKIE TERYTORIUM MIASTA

Do Elbląga zaczęli napływać „Ołędrzy” w tym samym czasie co do Gdańska. Elbląg również przeprowadzał akcję zagospodarowania nieużytków. W 1565 roku rozpoczęto osadzanie napływającej ludności z Holandii na terenach od Elbląga do rzeki Nogat. W 1772 roku przybysze stanowili na nowo zasiedlonych terenach dość dużą grupę ludności. (329 rodzin). Gospodarowali na 252 włókach ziemi.

Mennonici, przyzwyczajeni w swojej ojczyźnie do ciągłej walki z wodnym żywiołem, usprawnili

Hans von Steen (1705-1781), członek jednej z osad z zbiorów Muzeum Wisły w Tczewie

i u nas systemy odwadniania, budowania kanałów, tam. Na terenach wydartych wodzie prowadzili intensywną gospodarkę rolną - hodowlaną. Przeszczepili na polski grunt wyższy poziom gospodarki rolnej. Zmienili wygląd niejednej okolicy, nie niszcząc środowiska, ale je naprawiając. Podnosili gospodarczo Polskę, będąc jej obywatelami z własnego wyboru.

Przykładem ich pracowitości oraz trwałości ich dzieła są tereny wokół jeziora Drużno. Są to tereny depresji, która w Raczkach Elbląskich wynosi 180 centymetrów poniżej poziomu morza. Na terenach tych układ sieci hydrograficznej to zasługa w głównej mierze mennonitów. Rowy melioracyjne mierzą 1242 kilometry. Rowy główne, duże, mierzą 82 kilometry. Widoczne są budowle z tamtych czasów takie jak wały przeciwpowodziowe, śluzy, systemy polderowe, zastawki, przepusty.

Oprócz ogromnej pracowitości (praca była dla nich jak religia), znani byli z niezwykle surowych obyczajów i zasad moralnych.

Ich 400-letni wysiłek nie jest znany społeczeństwu powojennemu.

Tekst i zdjęcia:
Miroslaw Ciepielewski

Źródła:

- Roman Klim, „Śladami mennonitów na Żuławach Wiślanych”, Wydawnictwo Pomorskie, Gdańsk 1994,

- Edmund Kizik, „Mennonici w Gdańsku, Elblągu i na Żuławach Wiślanych w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku”, Wydawnictwo Gdańskie, Gdańsk 1994.

Żęby główkują

Jedną z przyczyn uporczywych bólów głowy może być nieprawidłowe położenie żębów oraz budowy żuchwy. Żuchwa wykonuje podczas swej pracy skomplikowane i precyzyjne ruchy: otwieranie ust, jedzenie, mówienie. Jeżeli są wady zgryzu i nieprawidłowo ukształtowana jest powierzchnia żębów oraz budowa stawu skroniowo-żuchwowego, dochodzi do zaburzeń czynności żuchwy, czego efektem są bóle głowy, szczególnie w godzinach rannych, a także bóle uszu.

Ćwicz piersi

Wysiłek fizyczny i praca zmniejszają ryzyko raka piersi, zwłaszcza u kobiet szczytych oraz będących przed menopauzą. Z badań naukowców norweskich, które zostały przedstawione w „New England Journal of Medicine” wynika, że zagrożenie nowotworem jest o jedną trzecią mniejsze u pań, które przeznaczą na sport co najmniej cztery godziny w tygodniu. Sport bowiem zapobiega otyłości, jednemu z czynników sprzyjających powstawaniu raka piersi.

Języki polskie

cd. ze str. 36

Ten slang właśnie trzeba zwalczać. Należy wzmiankować krytykować taki sposób porozumiewania się. Trzeba uświadomić społeczeństwu, że posługiwanie się językiem pełnym wulgaryzmów jest nieeleganckie i nie przystoi dobrze wychowanym ludziom. Przed wojną był zakaz używania słów „publicznych”. Bezwzględnie egzekwowali go

poliściani. Konduktor usuwał z tramwaju osobę, która używała brzydkich słów.

Za taki stan obwiniam trochę kobiety. Dawniej w ich towarzystwie mężczyźni nie śmieli „wyrzącać się”. Gdyby zdarzyło się coś podobnego, kobieta czułaby się obrażona. Dziś nastolatki używają „przerzywników”, aby imponować kolegom. Właściwą edukację powinna prowadzić

szkoła i rodzina. Niestety, w domach dzieci często słyszą prymitywną polszczyznę swoich rodziców.

Poza wulgaryzmami i slangami również mocno zaśmieca nasz język przenoszenie żargonu naukowego do mowy potocznej.

Co do konieczności spisywania wszystkich umów międzynarodowych czy firm prywatnych w języku polskim, to nie potrzeba na to aż ustaw. Wystarczy zarządzenie lub uchwała Rady Ministrów.

Przed tygodniem rosyjscy dziennikarze wykryli nową sensację. Oto dowiedzieli się - ponoć ze źródeł wojskowych - że władza na Kremlu była wręcz nie-ludzko chytra. Urządziła mianowicie bluff na wielką skalę! Bluff, który miał zabezpieczyć budowę komunizmu, nie zaktionowaną przez imperialistów amerykańskich.

lin uparcie wbił im w głowę karykaturalną wizję Ameryki, jako miejsca, gdzie wyszukują robotników, biją Murzynów, i usiłują zniszczyć zdobycze Rewolucji. Sam zachowywał trzeźwą ocenę sytuacji - i cynicznie wykorzystywał sympatię jaką w potomkach Rewolucji Amerykańskiej budziły dzieci Rewolucji Październi-

liusza i Ethel Rosenbergów, skazywanych na śmierć za wykradzenie tajemnic bomb atomowej. Jednak tego było mało.

Od czegoż jednak chłopiska chyrtowało, tak rozwinęta przez muzyków za panowania carów? Od czegoż znakomita sieć wywiadu i kontrowydawcy?

Sowietci postanowili zaślubio-

sów Jerzego III Rolnika nie nie zagrożono, popadli w panikę. A Amerykanie - to ludzie konkretni.

Natychmiast uruchomili pomysłowość i pieniądze - a tego mają zawsze dużo. I zaczęli koncipować kolejne rakiety mogące przeciwstawić się potworowi pokazywanemu na defiladach. Jak grzyby po deszczu powstawały kolejne modele rakiet, kolejne siłosy dla BMX-ów, coraz lepsze systemy naprowadzania...

Gdyby nie ten bluff Amerykanie zapewne by się spokojnie rozbrajali - i wycofywali z Europy; nie chcieli wcale umierać ani za Gdańsk, ani nawet za Paryż...

Jeśli jednak Sowietci zagrażają ICH kontynentowi - to co innego!

Zbrojenia trwały - a Sowietci obserwowali je z coraz większym niepokojem. Skoro tamci się naprawdę zbroją - co potwierdzały doskonałe sowieckie wywiady - to i Związek Sowiecki powinien naprawdę mieć jakieś rakiety... Prawdziwe - nie potiomkinowską dekorację!

Ciąg dalszy znamy. Próbując dorównać Amerykanom, Sowietci przesuwaliby do przemysłu zbrojeniowego coraz więcej ludzi i środków - co, dzięki konsekwentnemu naciskowi Reagana, znakomicie przyspieszyło rozpadowanie Imperium Sovieticum.

Proszę zauważyć, że Ameryka ma - i musi mieć - tylko jedną strategię: uczucie robić to, co mówi. Jak mówi, że się zbroi - to

musi się zbroić naprawdę - bo albo wścibscy dziennikarze wywęszą, albo (co gorsza!) obcy szpiedzy i tak się dowiedzą... W demokracji żadna tajemnica się nie uchowa!

I carska („biała”) i stalinowska („czerwona”) arystokracja posilkowała się bluffem i finezyjnicy walczyli szpadą. Osiągały tym sposobem wielkie sukcesy: kilkudziesięcioletnia dyplomacja przez cały świat wieciecie czas wodziła Amerykanów za nos. Natomiast Wuj Sam postuguje się prostym kijem ba-bajalowym: mówi, że jak zaczepią - to dołożą, spłwca w ręce...

(Proszę zauważyć, że gdy raz Amerykanie spróbowali „zagrać subtelnie” - nie dobili Iraku po to, by się nie rozpadł, co wzmocniłoby Iran, co postawiłoby USA w obliczu silniejszego wroga - to od razu popadł w trwające do dziś kłopoty).

Tak czy „owak”, gdy teraz Rosjanie cieszą się jak dzieci, że udawało się im przez 20 lat przy pomocy makiet rakiet wprowadzać Amerykanów w błąd - to zachowuj się jak ów góral, cieszący się, że podciął był gałąź, na której siedział.

Co prawda: wraz z Imperium Sovieticum Rosjanie pozbyli się kawałka socjalizmu - więc może to i rozsądne, że po chwili strachu siedzą już bezpiecznie na ziemi, z nieco potłuczonym tyłkiem - i cieszą się z chytrych swoich byłych władców?

Janusz Korwin-Mikke:

Bluffem powaleni?

Trzeba bowiem wiedzieć, że - w odróżnieniu od Lenina, widzącego USA jako kraj postępowy i sprzyjający rewolucji bolszewickiej (co, po części, było prawdą!) - Józef Stalin traktował Stany Zjednoczone jako konkurenta w walce o prymat nad światem. Już przez 150 laty wielki historyograf, Aleksy de Tocqueville, w ostatnich zdaniach swego słynnego dzieła „O Demokracji w Ameryce” napisał był proroczo, że Rosja i USA to dwie potęgi, które będą musiały rywalizować o przywództwo na kuli ziemskiej. Za Katarzyny II i Aleksandra I Rosja była uważana za pierwsze mocarstwo świata - i Stalin uporczywie pracował, by znów jej tę pozycję przywrócić.

By Sowietci nie ulegli wpływom amerykańskim Józef Sta-

wej. Jednak w 1953 roku umarł.

Jego następcy, przez lata wychowywani w tej bzdurnej propagandzie, sami w nią, jak się wydaje, uwierzyli. Zaczęli więc rozbudowywać siły zbrojne zdolne do przeciwstawienia się amerykańskim agresorom.

Niestety: socjalizm jest ustrojem zupełnie nie nadającym się do budowy przemysłu - a już na pewno niezgodnym do popierania wynalazczości.

Co prawda: wiele wynalazków udało się od Amerykanów i innych po prostu ukraść. Tak się bowiem składa, że najlepszymi fizykami są żydowscy intelektualiści - a żydowscy intelektualiści są zazwyczaj również sympatykami socjalizmu - czasem więc pomagali Sowietom nawet za darmo - jak w przypadku Ju-

wać. Pozwolili „wykraść” sobie plany nowej, potężnej rakiety - „zdolnej poważnie uszkodzić amerykańskie miasta na wybrzeżu Atlantyku”; szpiedzy CIA za-inkasowali za ten sukces niezłe premie. Następnie (z zachowaniem tajemnicy, naturalnie) pomalowali kawał rury na zielono, dodali stateczniki, dysze silnika - i triumfalnie obwołali to to po placu Czerwonym podczas kolejnych defilał.

Ten bluff odniósł kolosalny sukces!

Amerykanie, którym od cza-

Budżet państwa to wielki worek napelniany pieniędzmi z naszych podatków. Dla uproszczenia wyводу możemy przyjąć, że

W imieniu własnym

W obronie dróg

wyłącznie z naszych podatków. Z drugiej strony tego worka tłoczą się potrzeby. Jest ich bez liku i każda z nich jawi się jako wymagająca natychmiastowego zaspokojenia. Aby je wszystkie zaspokoić, worek trzeba by „zasilić” roczną trzymianową produkcją wytwórni papierów wartościowych. Tyle że takie „zasilenie” wbrew nazwie wytwórni, byłoby bezwartościowe. To wszystko, mam nadzieję, jest powszechnie znaną prawdą, oczywistą dla każdego, kto przeżył hiperinflację i późniejsze przeskreślenie czterech zer z banknotów.

Tak samo jasne jest, że każdy z nas, płatników podatków, jest w tej mało komfortowej sytuacji, że podatki płacić musi, a o ich wydatkowaniu decydują inni - gdzieś tam w dalekiej Warszawie. Można powiedzieć, że podatki są anonimowe. W opisany nam wstępnie worku tracą swoją tożsamość, aby w formie zapisów na kontach zaspokajając państwowe potrzeby i zobowiązania.

Powyższy wywód nie prowadzi do wniosku, że należy „adre-

sować” podatki. To żadne rozkieśnienie, choć są wyjątki, o czym dalej. Niezmiennie opowiadam się za zmniejszeniem podatków i, konsekwentnie, za zmniejszeniem zaangażowania państwa w dziedzinę, w których jest gorszym zarządca publicznego grosza niż inne podmioty - np. my sami.

Skoro jednak podatki są, a pierwsze starcie o podatek liniowy - prosty, mniejszy i uczciwy - zostało przegrane, proszę za-uważyc, że obok podatków generalnych, płacimy także „adresowane”. Postanowiłem przyrzec się dwóm z nich: abonamentowi telewizyjnemu i podatkowi drogowemu. Pierwszy płacimy za posiadanie telewizora, a raczej za możliwość oglądania telewizji, a drugi za posiadanie pojazdu, czyli za możliwość użytkowania dróg. Pierwszy z nich nie trafia do wspólnego worka. Tak, tak. Pieniądże z abonamentu dzieli Krajowa Rada Radiowo-nii i Telewizji, (a nie minister finansów) i to tylko między telewizyjnymi i radiowymi nadawcami. Drugi z omawianych podatków, czyli drogowy, jak najbardziej do niego trafia. Remonty i budowa nowych dróg znajdują się w budżetowych wydatkach, tyle, że

ich koszt jest znacznie mniejszy niż wpływy z podatku drogowego. Innymi słowy, mamy taką oto sytuację. Są dwa podatki, które

ze względu na swój charakter możemy uważać za „adresowane”. Jeden „na telewizję” a drugi „na drogi”. „Adres” pierwszego z nich jest usankcjonowany ustawą. Zaś z drugim nie jest taka prosta sprawa. Wydawałoby się, że płacę podatek zwany drogowym, dlatego że mam samochód.

Znaczący placę za jeżdżenie po drogach i jest to zrozumiałe, bo utrzymanie dróg kosztuje. Więc płacę. Logiczne - tyle, że nie-prawdziwe.

A prawda jest brutalna. Pieniądże z podatku drogowego przeznaczane są na inne potrzeby państwa. Jakże? Wszystkie - wszak to wspólny worek. Zajęliśmy drogę, eksploatując ją bez litości przez wiele ostatnich dziesięcioleci. Nie ma się zatem czemu dziwić, że drogi mamy dziadowskie, wszak zaniedbane

niczym łysa kobyłka, zajeżdżana ponad siły i głodzona przez bezlitosnego gospodarza - przepaszam - „dziada”, bo gospodarz to miano należne zapobiegliwemu opiekunowi, który nie dopuszcza do ruiny przynoszącego pożytek dobytka.

Czy mamy w ogóle prawo dziwić się koleinom, dziurom, korkom i w ogóle czemukolwiek na drogach, jeśli „dziady” z nas a nie gospodarze, bo miast dbać o dochodowy majątek, pozwalają mu niszczyć?

A gdyby tak, przez analogię, obok telewizyjnego wprowadzić „abonament drogowy”. Nazwa może śmieszna, ale nie bardziej niż „abonament telewizyjny”. Chodzi o to, żeby usankcjonować to, czego każdy z nas oczekuje: jeśli „drogowy”, to znaczy na drogi. I muszę Państwu powiedzieć, że nie widzę powodu, dla którego posiadacze pojazdów nie powinni domagać się uczciwości. A skoro telewizyjny jest, jak już wspominałem, ustawowo przeznaczony na telewizję, to dlaczego drogowego nie przekazywać ustawowo na drogi?

„Kierowco - ratuj polskie drogi! Nie pozwól ich okradać! Domagaj się ustanowienia „abonamentu drogowego”, ustawowo przeznaczanego tylko na drogi!” Tak mogłyby brzmić hasła masowego ruchu kierowców na rzecz obrony polskich dróg. Jesteś taki ruch nie powstanie, to nie dziwmy się korkom i nie pomstujmy na koleiny.

Jacek Merkel

KLONOWANIE PANDY

Chińscy zoology zapowiedzieli, że podejmą kroki w kierunku klonowania pand wielkich - gatunku, który uważany jest za jeden z najbardziej zagrożonych wyginięciem.

Klonowanie może się okazać jedynym sposobem na zachowanie tego gatunku - wyjął się w centralnej telewizji państwowej Czen Dajuan z Chińskiej Akademii Nauk. Przypomniał, że pandy wielkie w naturalnych warunkach żyją wyłącznie w Chinach, gdzie zachowało się ich do tej pory zaledwie tysiacy. Przyznał, że pomysły klonowania pand wielkich zrodził się w związku z frustracją zoologów, którzy od ponad 20 lat z bardzo słabymi efektami usiłowali zachować ten gatunek przy życiu. Zwierzęta te wyjątkowo ciężko rozmnażają się w niewoli, na przykład w ogrodach zoologicznych. Liczba żyjących pand wielkich zmniejsza się więc z roku na rok. Zdaniem Czen Dajuana, jeśli powiedzą się eksperymenci z klonowaniem pand, metoda ta może okazać się najpewniejszą formą zachowywania zagrożonych gatunków zwierząt.

PASTA UCZULA

Dość często pojawia się alergia na wypełnienie do zębów wykonane z amalgamatu. U wrażliwych osób lekarze obserwują też wzrost uczuleń na pastę do zębów. Czynnikiem alergicznym jest fluor, a także olejek miętowy używany, jako dodatek smakowy.

cd. ze str. 6

Nadmierna opiekuńczość i uzależnienie dziecka może powodować równie niekorzystne skutki jak odrzucenie. Prowadzi do hamowania rozwoju, nie dopuszcza do wykształcenia się cech i tendencji psychicznych niezbędnych w dalszym samodzielnym życiu.

Nadopiekuńczość rodziców często wynika z ich własnych, nie rozwiązanych problemów emocjonalnych (np. niepokój matki o dziecko może przekraczać granice normalnej troski w sytuacji, gdy jest ona lekowo nastawiona do życia, brakuje jej pewności siebie, ma poczucie mniejszej wartości).

Najpoważniejsze niebezpieczeństwo „ubezłasnowolnienia” dziecka występuje wówczas, gdy zaczyna ono zastępować partnera małżeńskiego. Jest to często problem samotnych matek, które z poświęceniem swojego życia osobistego „dla dobra dziecka” ukrywają własne frustracje.

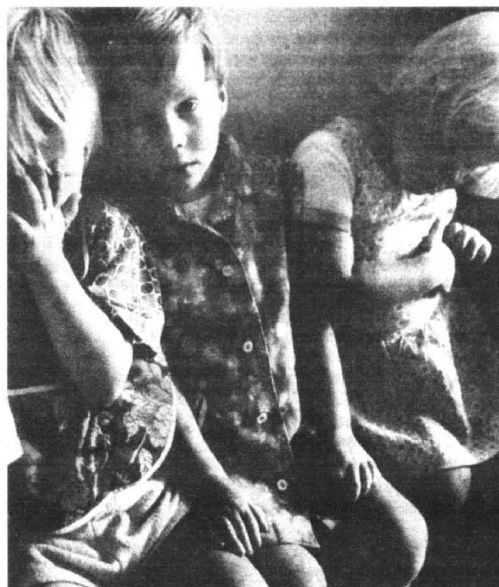
Tak wychowane dziecko najczęściej w życiu dorosłym pozostaje samotne. Przybiera postawę bezradną, nieśmiałą lub odwrotnie nacechowaną agresją, buntem. Bywa, że szuka swojej rekompensaty w gwałtach, napaściach, rozbojach.

● **Nadmiar wrażeń** - uraz psychiczny powstaje wówczas, gdy dziecko styka się z nadmiarem wrażeń, pobudzeń i spostrzeżeń. Jego słabe „ja” pozostaje wobec innych absolutnie bezradne, gdyż nie jest w stanie ich objąć ani rozumowo, ani emocjonalnie, nie może się też przed nimi ochraniać ani im aktywnie przeciwdziałać.

Skutki spowodowane nadmiarem wrażeń powodują zahamowania lub nadmierną aktywność, będącą odreagowaniem zbyt wielkiej ilości bodźców.

● **Zagrożenie i tłumienie** - najstraszniejsze dla dziecka są groźby. Matka, która mówi malcowi, że przestanie go kochać, jeżeli będzie niegrzeczne, lub

ŹRÓDŁO TKWI W DZIECIŃSTWIE

babcia, która uspokaja wnuka groźbą oddania obcemu panu na ulicy, często będąc zadowolone z doraźnych skutków takich działań, nie zdają sobie sprawy, jak groźne uruchamiają mechanizmy. Opuszczenie i odrzucenie nabiera realnej możliwości speł-

nienia. Budzi się lęk przed utratą najbliższych. Będzie spełniać wszelkie kaprysy partnera, aby tylko zaspokoić go miłością.

Jak zapobiegać nerwicowym problemom w dzieciństwie?

1. Miłość, opieka, bezpieczeń-

stwo - to najważniejsze pozytywne doświadczenia w dzieciństwie. Zaspokajając podstawowe potrzeby dziecka, eliminując lęk, zagrożenia. Stanowią bazę pod późniejsze prawidłowe kształtowanie się związków emocjonalnych.

2. Dostosowanie do etapu rozwoju - decyduje o tym, czy dane doświadczenie będzie „dobre” dla dziecka, to znaczy zaspokajające jego potrzeby i korzystne dla jego rozwoju.

3. Rozumienie dziecka - najwięcej krzywdy można wyrządzić dziecku - często bezwiednie - nie rozumiejąc i w efekcie nie doceniając lub przeceniając jego zmartwienia i radości.

4. Normy, zasady i wartości - ich stosowanie i przekazywanie dziecku stanowi ważny składnik wychowania. Rodzice i dom stanowią wzór do naśladowania. Identyfikując się z reprezentowanymi przez rodziców postawami oraz zachowaniem dziecka kształtuje własne normy i zasady.

Normy określające co wolno, czego nie, co jest dobre a co złe, zasady, jakie mają obowiązywać we wspólnym życiu z innymi, wartości, jakie należy cenić stanowią wewnętrzny kodeks postępowania wskazujący drogę w dorosłym życiu. Ich brak powoduje nieumiejętność określenia hierarchii wartości spraw, trudności z radzeniem sobie w konfliktowych sytuacjach, nieodpowiedzialność. Prowadzi to do frustracji, niepokojów, stresów, nerwicy.

Barbara Lemkowska

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻANIE SKLEPÓW I GASTRONOMII

medium sp. z o.o.

Lady chłodnicze, kasy fiskalne, wagi, metkownicy
Meble i nowoczesne systemy meblowe

Doświadczenie, rzetelność. Serwis, tel. (058) 620-32-64

**DOBRA KUCHNIA
POSTAW NA SPRZĘT**

RATY LEASING

Gdynia, ul. Portowa 4, tel. 620-02-47, tel./fax 620-30-24
Elbląg, ul. Królewiecka 96, tel. (055) 234-51-46

... STOP ... JEST PROMOCJA ... STOP ...

SKORTEKX

zapraszamy do przyjrzenia się naszej ofercie w pełnym asortymencie odzieży roboczej i artykułów BHP

GWARANTUJEMY od lat jakość, trwałość, wytrzymałość dogodnie terminy i dobrą cenę o reszcie możemy porozmawiać
Elastycznie dopasujemy się do potrzeb naszego klienta - w zakresie artykułów BHP

skórtex
zakład pracy chronionej

centrala | Braniewo | Olsztynsk: 41 | tel. fax 0-55 243-25-62, 243-27-47, 243-26-59
oddziały | Elbląg | Niska 5 | tel. fax 0-55 232-43-29
oddziały | Gdańsk | Łąkowa 35/38 | tel. fax 0-58 301-86-35
oddziały | Sztum | Zw. Jaszczurczego 7 | tel. fax 0-55 277-39-46

Przy zakupach naszych artykułów udzielamy ulgi przy wpłatach na PFRON

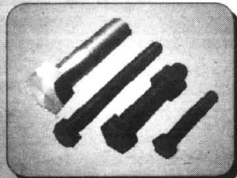

Firma Handlowo - Zaopatrzeniowa

„CHEMTECH”

83-110 Tczew, ul Głowackiego 6
tel./fax (058) 531 06 46 wew. 37, tel.kom. 0602 62 54 61

W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY OFERUJE:

- ŚRUBY
- NITY
- NAKRĘTKI
- GWOŹDZIE
- PODKŁADKI
- ŚRUBY NIERDZEWNE I KWASOODPORNE
- WKRĘTY

oraz inne elementy złączne

Już wkrótce zapraszamy do nowej siedziby przy ulicy 30 Stycznia 42c, (obok Transmleczu)

55/25

83-130 PELPLIN, UL. PODGÓRNA 8

TEL. 536 12 56, 536 12 57

DZIAŁ ZBYTU: TEL. 536 12 58

DZIAŁ MARKETINGU: TEL. 536 36 84

ZAKŁADY MIĘSNE „MICHNA”

Spółka z o.o.

Naszą specjalnością są:

- szynka kociewska
- pasztetowa wiejska
- wędzonka pomorska
- krakowska sucha
- boczek wędzony ekstra
- mielonka podwędzana
- bekon grillowy
- połędwica sopocka